

Verdal kommune
Møteinnkalling

Kommunestyrets medlemmer

Det innkalles med dette til følgende møte:

Utvalg: Kommunestyre
Møtested: Kommunestyresalen, Verdal Rådhus
Dato: 29.10.2018
Tid: 18:00

Evt forfall, eller inhabilitet i noen av sakene, må meldes snarest til rådmannskontoret på telefon 740 48257 eller på epost: line.ertsas@verdal.kommune.no

Varamedlemmer møter kun ved særskilt innkalling.

Før møtet blir satt vil det bli gitt følgende orientering:
Borgerundersøkelse v/Marthe Leistad Bakken – 30 min.

Revisjon Midt-Norge vil orientere under sak nr. 83/18.

Innstilling fra formannskapet i sakene 84/18, 85/18, 86/18, 87/18, 88/18, 89/18, 90/18 og 92/18 vil bli utdelt i møtet.

Verdal, 19. oktober 2018

Bjørn Iversen
Ordfører (s)

Oppdatert sakliste kommunestyrets møte 29. oktober 2018

Saksnr	Innhold
PS 82/18	Godkjenning av møteprotokoll
PS 83/18	Forvaltningsrevisjon teknisk drift, offentlige anskaffelser mv
PS 84/18	Kvartalsrapport 3/18 og budsjettjustering
PS 85/18	Det nye Bo- og behandlingssenteret - driftsøkonomiske konsekvenser
PS 86/18	Det nye Bo- og behandlingssenteret - anbud
PS 87/18	Sikringstiltak mot erosjon og ras i Broskitbekken på Stiklestad og distriktsandel
PS 88/18	Midt-Trøndelag Regionråd - utvidelse
PS 89/18	Møteplan 2019
PS 90/18	Delegering av kommunestyrets myndighet til valgstyret
PS 91/18	Detaljregulering - Leirfall steinbrudd - 5038/261/1
PS 92/18	Bjørn S. Hojem - søknad om fritak fra kommunale verv for resten av valgperioden og nytt valgoppgjør - supplering av Venstres vararepresentantliste i kommunestyret
PS 93/18	Orienteringer
PS 94/18	Interpellasjon fra Arild K. Pedersen (AP) - Sjørretens levekår i Verdalsvassdraget
PS 95/18	Spørsmål fra Bård Storhaug (FRP) - Tolga-saken

PS 82/18 Godkjenning av møteprotokoll

Forvaltningsrevisjon teknisk drift, offentlige anskaffelser mv

Saksbehandler: Jostein Grimstad E-post: jostein.grimstad@verdal.kommune.no Tlf.: 74 04 82 59	Arkivref: 2018/6794 - /217
---	--------------------------------------

Saksordfører: (Ingen)

Utvalg	Møtedato	Saksnr.
Kommunestyre	29.10.2018	83/18

Kontrollutvalgets innstilling:

1. Kommunestyret ber rådmannen sørge for at kommunale retningslinjer og veileder for offentlige anskaffelser legges til grunn og etterleves for anskaffelser, spesielt for anskaffelser under nasjonal terskelverdi.
2. Kommunestyret ber rådmann påse at dokumentasjonsplikten i forbindelse med anskaffelser overholdes.
3. Kommunestyret ber rådmannen sørge for at rutiner i forbindelse med anskaffelser etterleves, og om nødvendig, endre gjeldende rutiner og/eller utarbeide nye rutiner, for å sørge at etterlevelsen oppfyller kommunens eget regelverk.
4. Kommunestyret ber rådmannen merke seg rapportens øvrige merknader og funn.
5. Kommunestyret ber rådmannen gi kontrollutvalget tilbakemelding om oppfølging av rapporten i kontrollutvalgets møte i februar 2019.
6. Kommunestyret tar for øvrig rapporten til orientering.

Vedlegg:

Rapport forvaltningsrevisjon teknisk drift, offentlige anskaffelser mv.

Andre saksdokumenter (ikke vedlagt):

Ingen

Saksopplysninger:

Behandling i kontrollutvalget 21.09.18:

Kontrollutvalgssekretariatets innstilling

Kontrollutvalget tar forvaltningsrevisjonen til orientering og oversender den til kommunestyret for politisk behandling med følgende innstilling:

1. Kommunestyret ber rådmann sørge for at lov og forskrift etterleves for anskaffelser, spesielt for anskaffelser under nasjonal terskelverdi.

2. Kommunestyret ber rådmann sørge for at kommunens eget regelverk for anskaffelser til enhver tid samsvarer med gjeldende lov og forskrift.
3. Kommunestyret ber rådmannen sørge for at rutiner i forbindelse med anskaffelser etterleves, og om nødvendig, endre gjeldende rutiner og/eller utarbeide nye rutiner, for å sørge at etterlevelsen oppfyller lov og forskrift.
4. Kommunestyret ber rådmann påse at dokumentasjonsplikten i forbindelse med anskaffelser overholdes.
5. Kommunestyret ber rådmannen merke seg rapportens øvrige merknader og funn.
6. Kommunestyret ber rådmannen gi kontrollutvalget tilbakemelding om oppfølging av rapporten innen utgangen av 2019.
7. Kommunestyret tar for øvrig rapporten til orientering.

Vedlegg

Verdal kommune rapport.pdf

Fagansvarligforvaltningsrevisjon Unni Romstad presenterte forvaltningsrevisjonen og besvarte spørsmål fra utvalget.

Kontrollutvalgets medlem, Jostein Grande, ba om følgende protokolltilførsel (uthevet skrift):

Med tanke på kjørebøker for private kjøretøy og for bruk av kommunale kjøretøy viser revisjonsrapporten at Verdal kommune har et godt system og at reglementet er korrekt. Ifølge revisor har dog revisjonen ingen mulighet til å etterprøve at de faktiske forhold er i overensstemmelse med det som anvist og attestert etter reglemente.

Omforent forslag

Kontrollutvalget tar forvaltningsrevisjonen til orientering og oversender den til kommunestyret for politisk behandling med følgende innstilling:

1. Kommunestyret ber rådmannen sørge for at kommunale retningslinjer og veileder for offentlige anskaffelser legges til grunn og etterleves for anskaffelser, spesielt for anskaffelser under nasjonal terskelverdi.
2. Kommunestyret ber rådmann påse at dokumentasjonsplikten i forbindelse med anskaffelser overholdes.
3. Kommunestyret ber rådmannen sørge for at rutiner i forbindelse med anskaffelser etterleves, og om nødvendig, endre gjeldende rutiner og/eller utarbeide nye rutiner, for å sørge at etterlevelsen oppfyller kommunens eget regelverk.
4. Kommunestyret ber rådmannen merke seg rapportens øvrige merknader og funn.
5. Kommunestyret ber rådmannen gi kontrollutvalget tilbakemelding om oppfølging av rapporten i kontrollutvalgets møte i februar 2019.
6. Kommunestyret tar for øvrig rapporten til orientering.

Vedtak:

Kontrollutvalget tar forvaltningsrevisjonen til orientering og oversender den til kommunestyret for politisk behandling med følgende innstilling:

1. Kommunestyret ber rådmannen sørge for at kommunale retningslinjer og veileder for offentlige anskaffelser legges til grunn og etterleves for anskaffelser, spesielt for anskaffelser under nasjonal terskelverdi.
2. Kommunestyret ber rådmann påse at dokumentasjonsplikten i forbindelse med anskaffelser overholdes.
3. Kommunestyret ber rådmannen sørge for at rutiner i forbindelse med anskaffelser etterleves, og om nødvendig, endre gjeldende rutiner og/eller utarbeide nye rutiner, for å sørge at etterlevelsen oppfyller kommunens eget regelverk.

4. Kommunestyret ber rådmannen merke seg rapportens øvrige merknader og funn.
5. Kommunestyret ber rådmannen gi kontrollutvalget tilbakemelding om oppfølging av rapporten i kontrollutvalgets møte i februar 2019.
6. Kommunestyret tar for øvrig rapporten til orientering.

Saksutredning

I møte 21.11.2016 i sak 25/16 bestilte kontrollutvalget en forvaltningsrevisjon av offentlige anskaffelser mv. Prosjektplan ble lagt fram i kontrollutvalgets møte 17.2.2017 i sak 6/7. Utvalget godkjente prosjektplanen.

Forvaltningsrevisjonen tar sikte på å se nærmere på dokumentasjon og arkivering av avtaler, innkjøp og innkjøpsprosesser, tildelingskriterier og tildeling, hvordan det arbeides for å utvikle leverandører, omfang av direkte anskaffelser og innkjøp uten avtaler, organisering og bestemte interne rutiner.

Revisors undersøkelse viser at Verdal kommunes praksis vedrørende anskaffelser mellom kr 20.000 og kr 100.000 ikke er i tråd med eget regelverk. Revisors gjennomgang viser at kravet om å innhente tilbud fra tre eller flere leverandører (eller et tilstrekkelig antall leverandører) ikke etterleves i vesentlig grad. Praksis viser at to tilbydere kontaktes. Anskaffelsesprotokoll, skriftlig dokumentasjon hvis færre enn tre leverandører kontaktes og skriftlig begrunnelse for valg av leverandør benyttes i svært liten grad.

For anskaffelser mellom kr 100.000 og kr 500.000 etterleves vedtatte rutiner i større grad, men ikke fullt ut.

Revisor peker på at kravet om anskaffelsesprotokoll ikke har vært fullt ut kjent i organisasjonen. Det er rådmannens ansvar at kommunens rutiner er oppdaterte og implementerte (kjent og etterlevd) i organisasjonen.

Videre påpeker revisor at dokumentasjonsplikten er ivaretatt i prosjekter over nasjonal terskelverdi, mens det er svakheter knyttet til dokumentasjonsplikten for prosjekter under nasjonal verdi.

For større anskaffelser skrives det møtereferater fra prosjektmøter, byggemøter og fra alle møter der det fattes beslutninger om anskaffelsen. Vurdering og innstilling av tilbyder i prosjekter over nasjonal terskelverdi er ifølge revisor godt dokumentert. Revisor har likefullt avdekket noen mangler ved arkivering av korrespondanse også for disse anskaffelsene.

Kontrollutvalgssekretariatets konklusjon

Sekretariatet slutter seg til revisors vurderinger i rapporten. Sekretariatet mener rapporten svarer til kontrollutvalgets opprinnelige bestilling og har derfor ingen merknader.

Utover revisors anbefalinger har revisor påpekt at kommunens veileder ikke er i oppdatert i samsvar med lov og forskrift.

Utvalget må på selvstendig grunnlag vurdere rapporten og om denne rapporten svarer til bestillingen. Videre må utvalget på selvstendig grunnlag vurdere forslag til innstilling.

Teknisk drift: Offentlige anskaffelser

Verdal kommune

AUGUST 2018

FR 1024

FORORD

Revisjon Midt-Norge SA er Norges største interkommunale revisjonsselskap, og leverer revisjonstjenester innen regnskap, forvaltningsrevisjon og selskapskontroll til 44 kommuner og en fylkeskommune.

Revisjon Midt-Norge SA har gjennomført denne forvaltningsrevisjonen på oppdrag fra Verdal kommunes kontrollutvalg i perioden februar 2018 til august 2018.

Kontrollutvalget skal påse at forvaltningsrevisjon gjennomføres, jf. lov om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven) § 77 nr. 4. Forvaltningsrevisjon innebærer å gjøre systematiske vurderinger av økonomi, produktivitet, måloppnåelse og virkninger ut fra kommunestyrets eller fylkestingets vedtak og forutsetninger¹.

Revisjonsteamet har bestått av prosjektleder/oppdragsansvarlig Unni Romstad prosjektmedarbeider Eirik Gran Seim, og kvalitetssikrere Sunniva Tusvik og Johannes Nestvold. Revisor har vurdert egen uavhengighet overfor Verdal kommune, kommuneloven § 79 og forskrift om revisjon i kommuner og fylkeskommuner kapittel 6.

Forvaltningsrevisjonen er gjennomført i henhold til NKRFs² standard for forvaltningsrevisjon, RSK 001.

Vi vil takke alle som har bidratt med informasjon i prosjektet. En oversikt over tidligere gjennomførte prosjekter finnes på vår hjemmeside www.revisjonmidt norge.no.

Namsos, 04.09.2018

Unni Romstad

Oppdragsansvarlig revisor

Eirik Gran Seim/s

Prosjektmedarbeider

¹ Forskrift om revisjon i kommuner og fylkeskommuner mv. § 7

² Norges Kommunerevisorforbund, www.nkrf.no

SAMMENDRAG

Rapporten oppsummerer Verdal kommunes system og praksis for utvalgte tema innen offentlige anskaffelser, og gir i tillegg en beskrivelse av intern organisering og bestemte interne rutiner. Undersøkelsen har en beskrivende del og et kapittel som også omfatter vurderinger og konklusjoner.

Vi har i denne undersøkelsen sett nærmere på dokumentasjon og arkivering av avtaler, innkjøp og innkjøpsprosesser, tildelingskriterier og tildeling, hvordan det arbeides for å utvikle leverandører, omfang av direkte anskaffelser og innkjøp uten avtaler, organisering og bestemte interne rutiner.

Enhet teknisk drift er organisert under kommunalsjef næring og samfunnsutvikling, og har virksomhetsleder, stab og to avdelingsledere. Virksomhetsleder og avdelingsledere har økonomi – og personalansvar. Det er lite skriftlig delegasjon ut over kommunens delegasjonsreglement, og ingen ansatte har stillingsbeskrivelser.

Direkteanskaffelser forekommer, men er begrenset til små innkjøp (begrenset opp til kr 30.000,- eller under kr 100.000,-) og i akuttsituasjoner (hastesaker). Praksis skal være at slike direkteanskaffelser skal fordeles på flere tilbydere, men dette kan ikke dokumenteres. Kommunen arbeider med å få på plass flere rammeavtaler.

Verdal kommune har ingen praksis for å gi veiledning til mulige tilbydere, men det planlegges en fagdag for bygg og anlegg, kommunalteknikk og teknisk drift der kommunens investeringsplaner skal presenteres. Regelverket for offentlige anskaffelser skal også være tema på fagdagen.

Verdal kommune benytter elektroniske kjøreregninger. Kommunen benytter statens satser for godtgjøring, og kjøreregninger attesteres og anvises i henhold til kommunens økonomireglement. Enkelte ansatte er omfattet av en avtale om godtgjøring for å ha «skittent utstyr» i egen bil. Denne godtgjørelsen blir lønnsinnberettet og framkommer som «tillegg for tilhenger».

Verdal kommune har ulik praksis for kjøring hjem-arbeid med tjenestebil, men felles er at bilene ikke skal benyttes til privat kjøring. Alle biler har installert elektronisk kjørebok, men ikke alle har tatt systemet i bruk. Lån av arbeidsgivers utstyr forekommer i liten grad, og det er ulike rutiner avhengig av type utstyr. Det har tidligere vært enkelte eksempler på at kommunen solgte overskuddsmateriell, men slikt salg forekommer ikke lenger.

Undersøkelsen viser at konkurranser er kunngjort i tråd med anskaffelsesforskriftens krav til kunngjøring og at leverandørene gjennom anskaffelsesdokumentene får korrekt informasjon om hva som skal anskaffes og den prosedyren som skal gjennomføres. Krav til opplysninger i konkurransegrunnlaget er også oppfylt.

Verdal kommunes praksis når det gjelder anskaffelser mellom kr 20.000 og kr 100.000 er ikke i tråd med eget regelverk. For anskaffelser mellom kr 100.000 og kr 500.000 etterleves vedtatte rutiner i større grad, men ikke fullt ut.

Dokumentasjonsplikten er ivaretatt i prosjekter over nasjonal terskelverdi, mens det er svakheter knyttet til dokumentasjonsplikten for prosjekter under nasjonal verdi.

Kommunens tildelingskriterier møter kravene om at kriteriene skal være objektive, ha tilknytning til leveransen og ikke være så skjønnspregede at de gir oppdragsgiveren ubegrenset valgfrihet.

Revisor gir følgende anbefalinger:

- Verdal kommune bør påse at eget regelverk og lov/forskrift etterleves for anskaffelser under nasjonal terskelverdi
- Verdal kommune må påse at dokumentasjonsplikten ivaretas fullt ut

INNHOLDSFORTEGNELSE

Forord	3
Sammendrag.....	4
Innholdsfortegnelse	6
1 Innledning.....	8
1.1 Bestilling	8
1.2 Problemstillinger	9
1.3 Bakgrunn	9
2 Interne forhold ved virksomhetsområdet.....	11
2.1 Revisjonskriterier	11
2.2 Data	11
2.2.1 Organisering av enheten.....	11
2.2.2 Omfang av direkteanskaffelser.....	13
2.2.3 Utvikling av leverandører	15
2.2.4 Rutiner for godtgjøring ved privat bil i tjeneste	16
2.2.5 Lån av arbeidsgivers utstyr	17
2.2.6 Rutiner for avhending av overskuddsmateriell og kontantoppgjør	18
3 Offentlige anskaffelser	19
3.1 Problemstilling	19
3.2 Revisjonskriterier	19
3.3 Data	21
3.3.1 Grunnleggende krav til prosessen.....	21
3.3.2 Dokumentasjonsplikt.....	27
3.3.3 Tildelingskriterier.....	28
3.4 Vurdering.....	29
3.4.1 Grunnleggende krav til prosessen.....	29
3.4.2 Dokumentasjonsplikt.....	30
3.4.3 Tildelingskriterier.....	30
4 Høring	32
5 Konklusjoner og anbefalinger	33
5.1 Konklusjon.....	33
5.2 Anbefalinger	34
Kilder	35
Vedlegg 1 – Metode	36
Vedlegg 2 – Utledning av revisjonskriterier.....	40
Vedlegg 4 – Høringssvar	5
Vedlegg 5 – Fordeling innkjøp pr leverandør	6

Tabell

Tabell 1.	Antall leverandører med innkjøp over/under kr 100.000	14
Tabell 2.	Sammenligning kommunens totale omsetning pr. år pr. leverandør (maskinentreprenører). Tall i hele tusen	15
Tabell 3.	Sammenligning kommunen totale omsetning pr. år pr. leverandør (rørleggervirksomheter). Tall i hele tusen	15
Tabell 4.	Utvalg anskaffelser over nasjonal verdi	21
Tabell 5.	Data	22
Tabell 6.	Data	23
Tabell 7.	Oversikt større investeringer	37
Tabell 8.	Utvalg tiltak over nasjonal terskelverdi	38

Figurer

Figur 1.	Organisasjonskart Teknisk drift. Oppdatert 30.01.2018.	12
----------	---	----

1 INNLEDNING

I dette kapitlet redegjøres det for kontrollutvalgets bestilling, og det gis en bakgrunnsbeskrivelse for tema i forvaltningsrevisjonsprosjektet. Problemstillingene blir også presentert.

1.1 Bestilling

Med bakgrunn i sak 54/17, bestilte kontrollutvalget i Verdal kommune en forvaltningsrevisjon med tema offentlige anskaffelser. I tillegg har prosjektet en beskrivende del. Revisor la frem forslag til prosjektplan i møte 13.februar 2018 sak 04/18. Kontrollutvalget fattet følgende vedtak: *«Kontrollutvalget godkjenner revisors nye forslag til prosjektplan med de tilføyelser og presiseringer som er angitt, og ber revisor iverksette prosjektet iht. denne.»* I vedtatte prosjektplan er det lagt til underproblemstilling *«Etterleves grunnleggende prinsipper om konkurranse, forutberegnelighet og etterprøvbarehet?»* I henhold til vedtatt prosjektplan skal endelig rapport behandles i kontrollutvalgets møte 11.september 2018³.

Bakgrunnen for prosjektet er at kontrollutvalget i Verdal kommune har mottatt alvorlige påstander om forhold knyttet til enhet for Teknisk drift. Påstandene relaterer seg i stor grad til regelverk knyttet til offentlige anskaffelser, men også til interne rutiner i forbindelse med den daglige drift ved enheten.

Kontrollutvalget i Verdal har i tiden før bestilling av forvaltningsrevisjonsprosjektet fått tilbakemeldinger fra kommunens administrasjon om håndtering av varsel etter Arbeidsmiljølovens bestemmelser og arbeidsmiljøet ved enhetens uteavdeling. Denne undersøkelsen vil ikke omfatte disse temaene.

Revisor har hatt dialog med kontrollutvalget vedrørende bestillingen. Oppsummert oppfatter revisor at kontrollutvalget er opptatt av følgende:

- Dokumentasjon og arkivering av avtaler, innkjøp og anbudsprosesser
- Tildelingskriterier og tildeling
- Hvordan det jobbes for å utvikle leverandører
- Omfang av direkte anskaffelser og innkjøp uten avtaler
- Avklare organisering og behov: organisasjonskart og stillingsinstrukser
- Interne rutiner

Datagrunnlaget i prosjektet er innhentet internt på Enhet teknisk drift, og det er derfor ikke innhentet informasjon fra leverandører eller andre samarbeidspartnere.

³ Ny møtedato er 14.08.2018

Dokumentgjennomgang av tidligere foretatte anbudsprosesser vil i det vesentlige ta for seg dokumentasjonskravet og forholdet til tildelingskriteriene. Dette tilsier at revisor ikke har foretatt en kontroll av regeletterlevelse fra A til Å i en anbudsprosess.

1.2 Problemstillinger

I rapportens første del er interne forhold ved virksomheten beskrevet. Beskrivelsen omfatter i henhold til prosjektplanen omfanget av direkteanskaffelser, utvikling av leverandører, rutiner for godtgjøring ved privat bil i tjeneste, rutiner for avhending av overskuddsmateriell og kontantoppgjør.

Følgende problemstilling er besvart i rapporten:

- Følger Verdal kommune regelverket om offentlige anskaffelser?
 - Etterleves grunnleggende prinsipper som konkurranse, forutberegnelighet og etterprøvnbarhet?
 - Er dokumentasjonsplikten ved offentlige anskaffelser overholdt?
 - Er bruken av tildelingskriterier i henhold til regelverket?

Det presiseres at begrepet regelverk her omfatter både lovverk og kommunens egne reglementer på området (se vedlegg 1 vedr revisjonskriterier).

1.3 Bakgrunn

Enhet teknisk drift ledes av en virksomhetsleder og har to avdelingsledere; en for veg, vann og avløp, og en for bygg/eiendom. I tillegg er det en driftsleder/bademester for Verdal svømmehall. Enhetens ingeniører er organisert direkte under virksomhetsleder. Organiseringen ved enhet teknisk drift blir beskrevet gjennom organisasjonskart, delegering og oppgavefordeling (se kapittel to).

Flere av de interne forholdene som kontrollutvalget ønsket beskrevet er knyttet til lønns- og avtalemessige forhold for ansatte. Bestemmelser som omhandler bruk av privat bil i tjeneste følger av skattebetalingsloven, Statens personalhåndbok og eventuelt kommunenes egne reglementer. Verdal kommunes økonomireglement skal beskrive hovedreglene for den økonomiske styring av kommunenes virksomhet, og har klare bestemmelser for salg av materiell, utstyr og lignende. Et viktig formål med reglementene er å bidra til korrekt og lik praksis i organisasjonen.

Lov om offentlige anskaffelser (anskaffelsesloven) skal bidra til at det offentlige opptre med integritet, slik at allmennheten har tillit til at offentlige anskaffelser skjer på en samfunnstjenlig måte.. Den skal også fremme effektiv bruk av samfunnets ressurser. Anskaffelsesloven gjelder når kommunale myndigheter er oppdragsgiver og inngår vare-, tjeneste- og bygge- og anleggskontrakter med en anslått verdi som er lik eller overstiger 100.000 kroner ekskl. merverdiavgift⁴. Oppdragsgiveren skal opptre i samsvar med grunnleggende prinsipper om konkurranse, likebehandling, forutberegnelighet, etterprøvbarehet og forholdsmessighet.

Verdal kommune har egne kommunale retningslinjer og veileder for offentlige anskaffelser vedtatt av kommunestyret 22.juni 2011 (sak 79/11). Dokumentet er felles for Levanger kommune, Verdal kommune og Innherred samkommune. Hensikten med kommunens retningslinjer og veileder er å gi ansatte råd og bistand ved anskaffelser, samt gi informasjon om lov og forskrift for offentlige anskaffelser.

I kommunens etiske reglement heter det at etisk kvalitet på tjenesteyting og myndighetsutøvelse er en forutsetning for at innbyggerne skal ha tillit til kommunen. Dokumentet har ingen bestemmelser som går spesifikt på anskaffelser, men peker på at den enkelte ansatte plikter å utføre sine oppgaver og opptre utad på en etisk forsvarlig måte, og slik at det ikke skader kommunens omdømme. Det etiske reglementet har også bestemmelser om at kommunens ressurser skal brukes og tas vare på, på den mest økonomiske og rasjonelle måte. Endelig heter det at *«Kommuneforvaltningen må utvise åpenhet så vel utad mot innbyggerne som innad i egen virksomhet og mellom de forskjellige forvaltningsgrener. Dette er en nødvendig forutsetning for allmennhetens tillit til kommunen, og motvirker klandreverdige adferd og ukultur»*.

Både med tanke på effektiv ressursbruk, regeletterlevelse og kommunens omdømme er det sentralt at kommunens praksis på området til enhver tid er i samsvar med regelverket.

⁴ Gjelder også konsesjonskontrakter og gjennomføring av plan -og designkonkurranser

2 INTERNE FORHOLD VED VIRKSOMHETSOMRÅDET

I dette kapittelet beskriver vi interne forhold ved enhet teknisk drift.

Vi vil her gå inn på følgende forhold knyttet til den interne driften på enheten:

- organisering av enheten
- omfanget av direkteanskaffelser
- utvikling av leverandører
- rutiner for godtgjøring ved privat bil i tjeneste
- rutiner for avhending av overskuddsmateriell og kontantoppgjør

2.1 Revisjonskriterier

Problemstillingen er beskrivende og det er ikke utarbeidet revisjonskriterier.

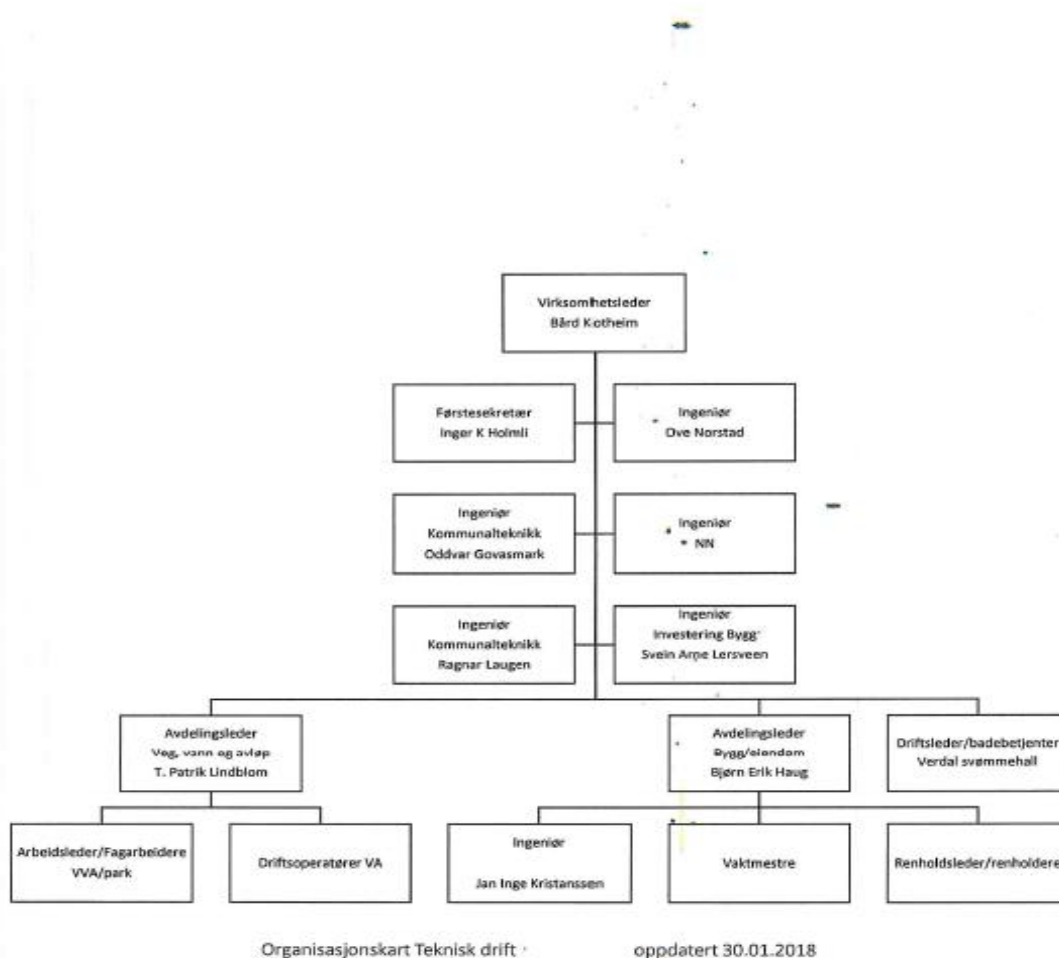
2.2 Data

I det følgende presenteres data fra revisors undersøkelse. Det er innhentet data gjennom intervju med nøkkelpersoner i Enhet teknisk drift, slik som nevnt i vedlegg 1. Videre er det innhentet data gjennom dokumentgjennomgang og forespørsel til kommunenes lønnsavdeling.

2.2.1 Organisering av enheten

Enhet teknisk drift er organisert under kommunalsjef næring og samfunnsutvikling, og har ansvar for drift av kommunale bygg og eiendommer, veg, vann og avløp og park. Det er en virksomhetsleder, en avdelingsleder teknisk utedrift (veg, vann, avløp og park) og en avdelingsleder drift kommunale bygg.

Figur 1. Organisasjonskart Teknisk drift. Oppdatert 30.01.2018.

Kilde: Verdal kommune

Virksomhetsleder har det overordnede ansvaret for enheten, økonomiansvar og ansvar for enhetens stab. Staben har ulike ansvarsområder, eksempelvis oppgaver i konkrete investeringsprosjekter og investeringer i bygg. Staben har i liten grad ansvar for driftsoppgaver, med unntak av at ansvaret for kommunens kartverk ligger her. Avdelingsleder bygg/eiendom har økonomi- og personalansvar for sin avdeling, ansvar for vaktmestre/renholdere samt mindre byggeprosjekter. Avdelingsleder veg, vann og avløp har økonomi- og personalansvar for sin avdeling, ansvar for oppgaver knyttet til asfaltering av veger, utskifting av vann -og avløpsrør, drift av vann – og avløpsrenseanlegg og park.

I intervju framkommer det at ingen ansatte har stillingsbeskrivelser. Det er likevel en felles oppfatning av at ansatte er kjent med hvilke oppgaver som er tillagt den enkelte stilling gjennom muntlig beskrivelse og stillingsannonnen. En av årsakene til at ansatte ikke har stillingsbeskrivelser, er ifølge de vi har intervjuet behovet for fleksibilitet i forhold til

oppgavefordeling. Verdal kommunes delegasjonsreglement⁵ kapittel tre omfatter delegasjon til rådmannen. Her heter det at «*all myndighet i hht forskrifter delegeres til rådmannen så langt dette ikke er i strid med lov eller forskrift, eller ikke er av prinsipiell betydning*». Videre heter det at «*rådmannen treffer selv avgjørelse om videredelegasjon av delegert myndighet til administrasjonen*». Delegasjonsreglementet gir også rådmannen fullmakt til å disponere bevilgede midler på kommunens driftsbudsjett, til å anta anbud (valg av entreprenør) innenfor vedtatte budsjetttrammer, og til å iverksette investeringer som er vedtatt og finansiert.

I følge våre informanter er det ingen skriftlig delegering ut over delegasjonsreglementet.

Verdal kommunes økonomireglement punkt 8.1 slår fast at rådmannens anvisningsmyndighet delegeres til virksomhetslederne. Virksomhetslederne kan videredelegere denne myndigheten innenfor sitt ansvarsområde⁶. Av punkt 8.2 følger det at leder med anvisningsmyndighet avgjør hvem som har rett til å foreta bestillinger/innkjøp innen sitt virkeområde.

Verdal kommune har egne retningslinjer og veileder for offentlige anskaffelser. Dokumentet omfatter selve anskaffelsesprosessen og har ingen bestemmelser knyttet til fullmakter og myndighet. Kommunale retningslinjer og veileder for offentlige anskaffelser vil bli omtalt i kapittel tre.

Det er enhetene selv som ivaretar sine anskaffelser, og det er en felles oppfatning at ansvaret derfor ligger hos virksomhetsleder.

2.2.2 Omfang av direkteanskaffelser

Lov om offentlige anskaffelser (anskaffelsesloven) § 2 og forskrift om offentlige anskaffelser (anskaffelsesforskriften) §1-1 slår fast at lovens virkeområde er når oppdragsgiver inngår vare-, tjeneste- eller bygge- og anleggskontrakter, eller gjennomfører plan- og designkonkurranser, med en anslått verdi som er lik eller overstiger kr 100.000 ekskl mva. Anskaffelsesloven slår også fast at konkurranse er et grunnleggende prinsipp i forbindelse med offentlige anskaffelser. Kommunale retningslinjer og veileder for offentlige anskaffelser (22. juni 2011) slår fast at for anskaffelser mellom kr 20.000 og kr 100.000 skal det som hovedregel innhentes tilbud fra tre eller flere leverandører. Unntak skal dokumenteres eller begrunnes. Forespørselen kan enten være muntlig eller skriftlig og det skal benyttes anskaffelsesprotokoll.

⁵ Siste gang revidert 26.september 2016 sak 80/16

⁶ Jfr dog begrensninger som følger av forskrift

Se også rapportens kapittel tre vedrørende dokumentasjon av innkjøp.

Tabell 1 viser totalt antall leverandører som Verdal kommune og Enhet teknisk drift har kjøpt varer og tjenester med mer for henholdsvis over og under kr 100.000,- hos, i perioden 2016 til 2018. Vi presiserer at dette gjelder innkjøp av alle typer varer og tjenester og omfatter alle leverandører.

Tabell 1. Antall leverandører med innkjøp over/under kr 100.000

	2016	2017	2018 (pr juli)
Antall leverandører med samlet kjøp over kr 100.000 Verdal kommune (alle enheter)	287	345	183
Antall leverandører med samlet kjøp over kr 100.000 Enhet teknisk drift	145	140	75
Antall leverandører med samlet kjøp under kr 100.000 Verdal kommune (alle enheter)	1.160	1.155	860
Antall leverandører med samlet kjøp under kr 100.000 Enhet teknisk drift	1.304	1.331	1.265

Kilde: Verdal kommunes økonomisystem Unique

I intervju pekes det på at det forekommer direkteanskaffelser. Dette gjelder innkjøp som defineres som små innkjøp, begrenset opp til kr 30.000,- eller under kr 100.000,-. Eksempel på småkjøp kan være innkjøp av mindre utstyr/materiell som for eksempel rørdeler. Videre kan direkteanskaffelser benyttes i akuttsituasjoner (hastesaker). Hastesaker defineres som akutt hendelse som må løses uten opphold. I slike tilfeller må kommunen spørre neste tilbyder dersom den forespurte tilbyder ikke har kapasitet, og det blir pekt på at her kan det se ut som bare en tilbyder er forespurt. Virksomhetsleder understreker at det er formidlet i organisasjonen at slike små innkjøp/direkteanskaffelser skal fordeles på alle tilbydere, men dette kan ikke dokumenteres. Avdelingsleder VVA peker også på at kommunen har en fordeling av innkjøp hos flere leverandører. Små innkjøp gjøres hos lokale tilbydere.

Et uttrekk fra kommunens økonomisystem for 2016-2018 (se vedlegg 4) viser at Verdal kommune benytter ulike leverandører og at den enkelte tilbyders omsetning varierer fra år til år. Vi kan også lese ut av tabellene at antall faktura fra den enkelte leverandør varierer mellom år og mellom leverandørene. Vi presenterer eksempler i tabell 2 og 3. Revisor vil samtidig peke

på at disse sammenligningene kun er ment som illustrasjon og viser ikke andre sammenhenger. Den enkelte leverandørs omsetning vil kunne variere ut fra hvilken type varer og tjenester som blir levert. Dette igjen vil kunne være avhengig av leverandørens kompetanse og kapasitet.

Tabell 2.Sammenligning kommunens totale omsetning pr. år pr. leverandør (maskinentreprenører). Tall i hele tusen

	2016	2017	2018 (pr juli)
Kulstad Maskin AS	508	432	387
Frosta Entreprenør AS	647	7.185	
Annar Elnes	558	272	79
Kvernmo AS	1.980	2.536	12.666
Sørheim Maskin	141	5	
Austad Maskin	123	210	

Tabell 3.Sammenligning kommunen totale omsetning pr. år pr. leverandør (rørleggervirksomheter). Tall i hele tusen

	2016	2017	2018 (pr juli)
Br. Dahl AS	1.062	414	290
Sveberg Rør AS	51	319	85
Trønderrør AS	1.483	770	79

I tilfeller der utarbeider gjør innkjøp, benyttes det rekvisisjon. Denne rekvisisjonen legges ved faktura fra tilbyder som dokumentasjon. Hver enkelt ansatt kvitterer for sin rekvisisjonsblokk. Bruk av rekvisisjon gjelder innkjøp til en verdi opp til kr 3.000,-

Verdal kommune har ifølge våre informanter rammeavtaler på enkelte områder. Det er rammeavtaler under utarbeidelse på områder som arkitekttjenester, maskininleie og massekjøp.

2.2.3 Utvikling av leverandører

Revisor er kjent med at det tidligere har vært reist kritikk mot Verdal kommune fra tilbydere som av ulike årsaker mener de ikke har fått anledning til å ta del i konkurranser, eller ikke blir benyttet som leverandør.

Å utvikle leverandører vil her bety hva kommunen gjør for å gi innpass til nye leverandører. Verdal kommune gir ingen spesiell veiledning til mulige tilbydere. Det legges ikke ut informasjon om anbudprosesser på kommunens hjemmeside. Anbud annonseres i Doffin og/eller TED⁷ i henhold til kontraktens verdi. Det er imidlertid praksis at dersom en tilbyder presenterer et tilbud som er utarbeidet på feil premisser, gir kommunen tilbakemelding om hva som er feil og leverandøren får (hvis mulig i forhold til frister etc.) en ny sjanse til å utforme tilbudet.

Det er en felles oppfatning blant de vi har intervjuet i kommunen at det er mange potensielle tilbydere i Verdal kommune og at disse har anledning til å inngi anbud på de prosjektene kommunen gjennomfører. Det blir pekt på at det tas høyde for at også nyetablerte virksomheter har anledning til å delta, ved at firma som eksempelvis ikke har regnskap for fem år tilbake ikke ekskluderes. Generelt sett mener våre informanter at Verdal kommune legger vekt på kvalitet i arbeidet og tildeler anbud på bakgrunn av fastsatte tildelingskriterier.

Innkjøpsleder i Verdal og Levanger sier i intervju at han har hatt enkelte henvendelser og spørsmål i forbindelse med anbud og anbudsprosedyrer. Det planlegges for tiden en fagdag for bygg og anlegg, kommunalteknikk og teknisk drift, der kommunens investeringsplaner skal presenteres. Hensikten er at aktuelle tilbydere skal få et bilde av hva kommunen har planer om å gjennomføre, og at små tilbydere kan skape konstellasjoner som gjør dem i stand til å inngi anbud på disse prosjektene. I tillegg skal regelverket om offentlige anskaffelser gjennomgås.

Innkjøpsleder sier vider at kommunen skal på denne måten prøve å legge til rette for lokalt næringsliv og at disse skal kunne delta i anbudskonkurranser. Kommunen må legge opp til en konkurranseform som gjør at lokalt næringsliv kan være med; enten på hele eller deler av et anbud. I intervju kommer det fram at et mulig tiltak for å nå denne målsettingen er å gjøre kommunens investeringsplaner tilgjengelig på internett.

2.2.4 Rutiner for godtgjøring ved privat bil i tjeneste

Ansatte i Verdal kommune benytter elektroniske kjøreregninger, som lastes inn i kommunens økonomisystem, Unique. Det er ikke krav om dokumentasjon ut over at det kontrolleres om beløpene som er ført opp, er sannsynlige. I tillegg er arbeidsgiver kjent med hvor den enkelte ansatte til enhver tid jobber. Kjøreregninger attesteres og anvises på samme måte som faktura.

⁷ Doffin: nasjonal kunngjøringsdatabase for offentlige anskaffelser TED: EU/EØS database for offentlige anskaffelser

Verdal kommune benytter statens satser for kjøregodtgjørelse. Revisor har fått tilsendt utskrift fra postering av lønn, der det framgår at kommunen benytter statens satser til godtgjøring.

I Verdal kommune foreligger det en muntlig avtale om godtgjøring til ansatte som kjører med «skittent utstyr» i privat bil. «Skittent utstyr» er utstyr som blir benyttet til arbeidsoppgaver knyttet til vann og avløp. Virksomhetsleder og avdelingsledere er trygge på at ordningen ikke misbrukes. Ordningen gjelder vaktmestre og ansatte innenfor veg, vann og avløp (VVA) og omfatter bare ansatte som faktisk har verktøy av en viss størrelse i bilen.

Tillegget framkommer som «tillegg for henger» på den ansattes lønnsslipp. Dette skyldes at det i kommunens elektroniske system ikke finnes kode for «skittent utstyr» eller «smusstillegg». For å finne en praktisk løsning på denne utfordringen, ble det valgt å benytte kode for «tillegg for tilhenger» siden disse to kodene har samme sats. Krav om godtgjørelse for «skittent utstyr» framsettes i kjøreregningen.

Ansatte som omfattes av avtalen blir lønnsinnberettet.

Verdal kommune har også tjenestebiler. Tjenestebilene benyttes av ansatte i Enhet teknisk drift, men det er ulik praksis for privat bruk av tjenestebil. Ansatte i avdeling bygg/eiendom som har tjenestebil, benytter bilen til og fra arbeid, mens øvrige ansatte parkerer bilen hos arbeidsgiver ved arbeidstidens slutt. Noen ansatte som er en del av kommunens vaktordning kan benytte arbeidsgivers bil til og fra arbeid⁸. I enkelte tilfeller kan ansatte kjøre arbeidsgivers bil hjem fordi de skal videre på nytt oppdrag neste dag.

Alle biler har installert elektronisk kjørelog (Abax), men ikke alle har tatt i bruk systemet. Bilene skal ikke benyttes til privat kjøring.

2.2.5 Lån av arbeidsgivers utstyr

Virksomhetsleder sier i intervju at Verdal kommune jobber med å stramme inn lån av arbeidsgivers utstyr. Det har tidligere vært åpnet for at ansatte kunne benytte kommunalt utstyr til privat bruk. Denne typen av utleie har vært fakturert gjennom kommunens økonomisystem, men forekommer sjelden.

Utlån av større maskiner og/eller utstyr blir skrevet inn i ei bok. Revisor har hatt tilgang til denne boka. Det noteres dato for leie, hvilken maskin som leies, hvem som leier og hvor lang tid maskinen er leid.

⁸ Ikke alle benytter arbeidsgivers bil selv om de er en del av vaktordningen

Ansatte har anledning til å låne enhetens biltilhengere. Dette skjer i liten grad og faktureres ikke. Det foreligger ikke skriftlige rutiner på området.

Ordningen med lån av utstyr er begrenset til ansatte i enhet teknisk drift. I tillegg kan store maskiner bare lånes ut til ansatte som har førerkort for slike kjøretøy, noe som også gjør at ordningen ikke er tilgjengelig for alle ansatte.

2.2.6 Rutiner for avhending av overskuddsmateriell og kontantoppgjør

Revisor har i intervju spurt om rutiner for avhending av overskuddsmateriell og kontantoppgjør. Våre informanter bekrefter at det tidligere var enkelte eksempler på at kommunen solgte overskuddsmateriell. I dag forekommer ikke slikt salg og det er også slik at kommunen ikke har overskuddsmateriell som kan benyttes av andre. Dette fordi materiell som byttes ut ofte er gammelt og utdatert og ikke mulig å benytte sammen med nytt materiell. Dersom det er overskuddsmateriell i et prosjekt blir dette nå benyttet i andre prosjekter. Overskuddsmateriell blir lagret på kommunens tomt før det blir kastet.

Verdal kommune har et lite lager av brukte møbler. Ofte gjenbrukes disse møblene, men det hender at det legges ut tilbud om kjøp av gamle møbler på kommunens intranett.

Verdal kommunes økonomireglement har bestemmelser om salg av materiell, utstyr og lignende. Utslitt eller utjenlig materiell og utstyr skal utskiftes eller kasseres, og ved kassasjon er det delegert til rådmannen å avgjøre om det skal avhendes. Avhendelse skal skje på den måten som er mest fordelaktig for kommunen, og salg skal vanligvis skje ved offentlig salg. Salg kan også skje ved underhåndssalg etter samtykke fra rådmannen eller den han gir fullmakt. Merinntekter fra et eventuelt salg skal behandles i henhold til økonomireglementets kapittel 5 hva gjelder budsjettendringer i løpet av året.

3 OFFENTLIGE ANSKAFFELSER

I Verdal kommunes økonomireglement heter det at «*Innkjøp skal gjennomføres på en slik måte at kommunens totale økonomiske interesser blir ivaretatt best mulig. Målsettingen er å kjøpe riktige varer og tjenester til riktig tid og riktig pris*»

Det er utarbeidet egne retningslinjer og veileder for offentlig anskaffelse i kommunen. Denne ble vedtatt av kommunestyret sak 79/11 og skal brukes ved alle anskaffelser i Verdal kommune. I innledningskapitlet heter det at veilederen skal være et hjelpemiddel for ledere, personell som utfører anskaffelser og andre som er involvert i anskaffelsesprosedyrer i kommunen. Den skal også gi informasjon som er nødvendig for å forstå prinsippene for anskaffelsesvirksomheten og samtidig være enkel å bruke og forstå.

3.1 Problemstilling

Det er utledet følgende problemstilling for temaet:

- Følger Verdal kommune regelverket om offentlige anskaffelser?
 - Etterleves grunnleggende prinsipper som konkurranse, forutberegnelighet og etterprøvbarhet?
 - Er dokumentasjonsplikten ved offentlige anskaffelser overholdt?
 - Er bruken av tildelingskriterier i henhold til regelverket?

Det presiseres at begrepet regelverk her omfatter både lovverk og kommunens egne reglementer på området.

3.2 Revisjonskriterier

Revisjonskriterier er de krav og forventninger kommunens praksis vurderes opp mot.

Det er utledet følgende revisjonskriterier – se vedlegg 2:

Grunnleggende krav til prosessen:

- Alle ordinære anskaffelser som overstiger nasjonal terskelverdi skal kunngjøres i samsvar med anskaffelsesverdien
- Kommunen skal påse at leverandørene gjennom anskaffelsesdokumentene får korrekt informasjon om kontraktsgjenstanden og den prosedyren som gjennomføres.

Konkurransesgrunnlaget skal inneholde de opplysninger som forskriften krever

- Direkte anskaffelser mellom kr 20.000 og kr 100.000 ekskl. mva. skal håndteres i henhold til Verdal kommunes retningslinjer og veileder for offentlige anskaffelser

- Anskaffelser mellom kr 100.000 og kr 500.000 ekskl. mva. skal håndteres i henhold til Verdal kommunes retningslinjer og veileder for offentlige anskaffelser

Dokumentasjonsplikt:

- Kommunen skal dokumentere anskaffelsesprosessen gjennom at:
 - Det bør foreligge referat fra møter som gjennomføres i anskaffelsesprosessen
 - Vurderinger av tilbydere bør være skriftlig
 - Innstillinger til valg av tilbyder bør være skriftlig
- Kommunen skal oppbevare dokumentasjon knyttet til anskaffelsesprosesser
- Kommunen skal oppbevare kontrakten gjennom hele kontraktsperioden
- Kommunen skal føre anskaffelsesprotokoll som inneholder relevante opplysninger

Tildelingskriterier:

- Tildelingskrav skal brukes i henhold til regelverket

3.3 Data

3.3.1 Grunnleggende krav til prosessen

Anskaffelsesloven og anskaffelsesforskriften stiller opp ulike krav til anskaffelsesprosedyre, herunder kunngjøring ut fra antatt verdi på anskaffelsen. Dette defineres som terskelverdier. EØS-terskelverdiene justeres annet hvert år av EU-kommisjonen, mens nye EØS-terskelverdier i Norge fastsettes av Nærings- og fiskeridepartementet. Anskaffelsesregelverket skiller mellom nasjonale terskelverdier og EØS-terskelverdier, som angir når det er plikt til å kunngjøre nasjonalt eller når det er plikt til å kunngjøre i hele EØS-området. Kommunens veileder i offentlig anskaffelser stiller også krav til anskaffelsesprosedyre.

Revisor har valgt ut enkelttiltak på bakgrunn av tilgjengelig informasjon. Vi legger følgende tiltak til grunn for våre vurderinger (se vedlegg 1):

Tabell 4. Utvalg anskaffelser over nasjonal verdi

Tiltak	Beløp	Kommentar
141101 Ørmelen skole	7.759.037	
141104 Vuku barnehage, nybygg	5.243.835	
141303 Oppgradering avlastningsbolig	6.099.135	
142000 Vannforsyning Volhaugen	8.595.170	
142001 Vannforsyning Ulvilla	7.400.182	
143000 Avløp utbedring Volhaugen	8.781.282	Samme prosjekt som 142000
146002 Boligfelt Lysthaugen	7.212.915	
144004 Sandstivegen	1.769.837	Del av asfalteringsprogram
144005 Moholtvegen	895.800	Del av asfalteringsprogram

For anskaffelser over nasjonal terskelverdi legger vi i dette kapitlet følgende data presentert i tabell 5 og 6, til grunn:

Tabell 5.Data

Tiltak	Beløp	Anskaffelsesdokumentet				
		Kunngjøring	Type anskaffelse	Informasjon om konkurranseform	Informasjon om kvalifikasjonskrav til leverandør	Informasjon om hvordan tilbudene vil bli evaluert
141101 Ørmelen skole	7.759.037	Doffin 14.03.2016	Bygge – og anleggsarbeid	Åpen anbudskonkurranse	Oppgitt	Laveste pris
141104 Vuku barnehage, nybygg	5.243.835	Doffin 14.08.2017	Bygge- og anleggsarbeid	Åpen anbudskonkurranse	Oppgitt	Henvist til konkurransegrunnlaget
141303 Oppgradering avlastningsbolig	6.099.135	Doffin 21.10.2016	Bygge – og anleggsarbeid	Åpen anbudskonkurranse	Oppgitt	Økonomisk mest fordelaktige tilbud
142000 Vannforsyning Volhaugen	8.595.170	Doffin	Bygge – og anleggsarbeid	Åpen anbudskonkurranse	Oppgitt	Økonomisk mest fordelaktige tilbud
143000 Avløp utbedring Volhaugen	8.781.282	Felles med 142000				
142001 Vannforsyning Ulvilla	7.400.182	05.09.2016	Bygge – og anleggsarbeid	Åpen anbudskonkurranse	Henvist til konkurransegrunnlaget	Henvist til konkurransegrunnlaget
146002 Boligfelt Lysthaugen	7.212.915	04.03.2016	Bygge – og anleggsarbeid	Åpen anbudskonkurranse	Henvist til konkurransegrunnlaget	Henvist til konkurransegrunnlaget
144004 Sandstivegen	1.769.837	19.05.2017	Bygge – og anleggsarbeid	Åpen anbudskonkurranse	Henvist til konkurransegrunnlag	Laveste pris
144005 Moholtvegen	895.800	Felles med 144004				

Tabell 6.Data

Tiltak	Beløp	Konkurransesgrunnlaget						
		Hva som anskaffes	Anskaffelsesprosedyre	Frist for mottak av tilbud	Adressat for mottaker av tilbud	Vedståelsesfrist	Språk	Kriterier for tildeling av kontrakten
141101 Ørmelen skole	7.759.037	Beskrevet	Todelt totalentreprise	07.06.2016	Oppgitt	90 dager	Norsk	Pris
141104 Vuku barnehage, nybygg	5.243.835	Beskrevet	Totalentreprise med forhandlinger	13.09.2017	Oppgitt	90 dager	Norsk	Pris 70 % Erfaring/kompetanse 30 %
141303 Oppgradering avlastningsbolig	6.099.135	Beskrevet	Totalentreprise	09.11.2016	Oppgitt	90 dager	Norsk	Pris 100 % Erfaring/kompetanse vektlagt
142000 Vannforsyning Volhaugen	8.595.170	Beskrevet	Totalentreprise	28.10.2016	Oppgitt	90 dager	Norsk	Pris 70 % Erfaring kompetanse 30 %
143000 Avløp utbedring Volhaugen	8.781.282	Felles med 142000						
142001 Vannforsyning Ulvilla	7.400.182	Beskrevet	Totalentreprise	28.09.2016	Oppgitt	90 dager	Norsk	Pris 70 % Erfaring kompetanse 30 %
146002 Boligfelt Lysthaugen	7.212.915	Beskrevet	Totalentreprise	01.04.2016	Oppgitt	90 dager	Norsk	Pris 70 % Erfaring/kompetanse 30 %
144004 Sandstivegen	1.769.837	Beskrevet		06.06.2017	Oppgitt	60 dager	Norsk	Pris
144005 Moholtvegen	895.800							

I vedlegg 3 er det gitt utdypende beskrivelse av gjennomgåtte prosjekt.

Kunngjøring

Det følger av anskaffelsesforskriften at for anskaffelser med en anslått verdi på minst 1,1 millioner kroner ekskl. mva., men under kr 1,75 millioner ekskl. mva. for vare- og tjenestekontrakter og under 44 millioner kroner ekskl. mva. for bygge- og anleggskontrakter, skal konkurransen kunngjøres på Doffin. For kontrakter med en anslått verdi som er lik eller overstiger EØS-verdiene (over kr 1,75 millioner ekskl. mva. for vare- og tjenestekontrakter og over 44 millioner kroner ekskl. mva. for bygge- og anleggskontrakter)⁹ skal konkurransen kunngjøres i TED (kunngjøringsdatabase for hele EØS-området) og Doffin (nasjonal kunngjøringsdatabase). Tabell 5 viser at tiltakene er prosjekter innenfor kategori bygge -og anleggstjenester . Ingen tiltak har verdi som er lik eller overstiger EØS-verdiene (over kr 1,75 millioner ekskl. mva. for vare- og tjenestekontrakter og over 44 millioner kroner ekskl. mva. for bygge- og anleggskontrakter). Det framgår også av tabellen at prosjektene er kunngjort i Doffin.no.

Verdal kommune benytter ofte konsulentbistand i forbindelse med store prosjekter (anskaffelsesverdi over 5 millioner kroner). I slike tilfeller er det konsulentfirmaet som har ansvar for å legge ut anbud på Doffin og eventuelt på TED. Kommunen får som oftest bistand fram til kontrakten er inngått.

Anbudsforespørselen legges ut på bakgrunn av en kravspesifikasjon. Etter at informasjonen er lagt inn i Doffin, oversendes dokumentet til Doffins sekretariat, som godkjenner det og gjør det tilgjengelig i databasen.

1.januar 2019 vil krav om bruk av elektronisk verktøy i forbindelse med offentlige anskaffelser bli iverksatt. Kommunen har testet Tend Sign og ansatte i Verdal kommune skal delta på kurs i løpet av 2018. Tend Sign ivaretar kravene til offentlige anskaffelsesprosesser.

Anskaffelsesdokumenter for prosjekter over nasjonal terskelverdi

For å påse at leverandørene gjennom anskaffelsesdokumentene (her konkurransegrunnlaget og kunngjøringen) får korrekt informasjon om kontraktsgjenstanden og den prosedyren som gjennomføres, skal følgende data være på plass:

- informasjon om hva som skal anskaffes

⁹ Ny nasjonal terskelverdi er justert fra 1,1 million til 1,3 millioner i 2018. EØS-terskelverdier er justert fra 1,75 millioner kroner / 44 millioner kroner til 2 millioner kroner/51 millioner kroner (pressemeld fra dept 06.04.2018)

- hvilken konkurranseform anskaffelsen skal gjennomføres etter
- hvilke krav oppdragsgiver stiller til leverandørene,
- hvordan tilbudene vil bli evaluert

Tabell 5 viser at alle gjennomgåtte anskaffelser inneholder denne informasjonen.

I de anbudskonkurransene der kommunen kjøper konsulenttjenester, er det konsulentvirksomheten som har ansvar for at kunngjøringen og konkurransegrunnlaget er korrekt utfyllt. Virksomhetsleder peker på at ansatte som har oppgaver innenfor offentlige anskaffelser er kjent med hva kunngjøringen og konkurransegrunnlaget skal inneholde, i tillegg til at de ansatte deltar på kurs og holder seg oppdatert på lover og forskrifter på området. Videre ligger det mye hjelp i Doffin (kunngjøringen er standardisert) og det er ofte to personer som kontrollerer dokumentet før det legges inn i databasen. Veilederen inneholder i liten grad rutiner for kvalitetskontroll ut over flytskjema for prosess. Våre respondenter mener det er liten grad av feil i forbindelse med anskaffelsesdokumenter.

Konkurransegrunnlaget

Konkurransegrunnlaget skal inneholde følgende opplysninger:

- Hva som skal anskaffes
- Hvilken anskaffelsesprosedyre som er valgt
- Endelig frist for mottak av klokkeslett (dato og klokkeslett), adressen disse skal sendes/leveres og hvordan tilbudet skal være merket
- Vedståelsesfrist for tilbudene
- Kriterier for tildeling av kontrakten
- På hvilket språk tilbudet skal være skrevet

Tabell 6 viser at opplysningene er på plass for de undersøkte anskaffelsene.

Konkurranse innkjøp under nasjonale terskelverdier

Virksomhetsleder peker på at Verdal kommune i langt større grad legger vekt på lov og forskrift, og i mindre grad benytter Verdal kommunes retningslinjer og veileder for offentlige anskaffelse (heretter kalt veilederen).

Verdal kommune velger for anskaffelser over kr 100.000 ekskl. mva. men under kr 1,1 million ekskl. mva. helst lokale tilbydere, under forutsetning av at det er mange nok tilbydere og at disse har kompetanse for å utføre den type jobb kommunen etterspør. En annen viktig faktor er kommunens kjennskap til leverandørens kvalitet. I enkelte tilfeller er det slik at kommunen kontakter den tilbyderen de vet kan utføre oppdraget. Dette gjelder i tilfeller der det er hastesaker og arbeidet må igangsettes raskt, eller at det eksempelvis er spesielle maskiner/utstyr som er nødvendig. Rutinen om at anskaffelsen skal kunngjøres i lokalavis etterleves ikke.

Veilederen har følgende bestemmelser for direkte anskaffelser mellom kr 20.000 og kr 100.000 ekskl. mva.:

- Det skal innhentes tilbud fra tre eller flere leverandører
- Tilbud kan innhentes skriftlig eller muntlig
- Unntak (tilbud fra færre enn tre leverandører) skal dokumenteres
- Det skal benyttes protokoll for anskaffelsen
- Anskaffelsesprotokollen skal inneholde navn på leverandør som er kontaktet og mottatt tilbud
- Leverandørvalg skal begrunnes

For anskaffelser mellom kr 100.000 og kr 500.000 har veilederen følgende bestemmelser:

- Innhente tilbud fra tilstrekkelig antall tilbydere
- Anskaffelsen bør kunngjøres i lokalavis
- Forespørselen skal være skriftlig
- Tilbudene skal være skriftlige
- Pris, firmaets service og varens kvalitet bør inngå i vurderingen
- Attest for mva. og skatt skal vedlegges tilbudene i tillegg til HMS-erklæring fra valgt leverandør
- Det skal benyttes protokoll for anskaffelsen

Revisor understreker at kommunens veileder ikke er oppdatert i henhold til lovens nye terskelverdier.

Revisor har valgt å se anskaffelser under nasjonal terskelverdi under ett.

I uttrekket fant vi at 14 anskaffelser var en del av serviceavtale og/eller kontrakt, og 2 omfattet internkjøp.

I intervju framkommer det at praksis er å forespørre to aktuelle tilbydere, både for prosjekter under kr 100.000,- og prosjekter under kr 500.000,- Det er ingen skriftlighet når det gjelder valg

av hvilke leverandører som skal forespørres. I 8 av 18 anskaffelser finner revisor at det kan dokumenteres at tilstrekkelig antall tilbydere er kontaktet og at det for anskaffelser over kr 100.000,- er skriftlig forespørsel og/eller tilbud. Revisor finner i utvalget ett eksempel på at anskaffelsesprotokoll var benyttet og har fått framlagt ett eksempel på skriftlig vurdering av tilbud og valg av tilbydere. Det er ikke framlagt attest for mva. og skatt og/eller HMS-erklæring fra valgt leverandør der dette er rutine. I 10 av 18 anskaffelser foreligger det ikke dokumentasjon.

Det er en felles oppfatning i organisasjonen at rutiner for anskaffelser mellom kr 20.000 ekskl. mva. og kr 100.000 ekskl. mva. i liten grad blir fulgt opp tilfredsstillende. Det blir også pekt på at kravet om anskaffelsesprotokoll ikke har vært fullt ut kjent i organisasjonen. Det er rådmannens ansvar at kommunens rutiner er oppdaterte og implementerte (kjent og etterlevd) i organisasjonen. Veilederen inneholder maler for anskaffelsesprotokoller.

3.3.2 Dokumentasjonsplikt

For større anskaffelser skrives det møtereferater fra prosjektmøter, byggemøter og fra alle møter der det fattes beslutninger om anskaffelsen. Referatene ligger i prosjektperioden ofte i epostboksen eller i prosjekthotell for prosjektet. Dette prosjekthotellet administreres av konsulent/byggeleder og er tilgjengelig for alle involverte. Alle typer dokumenter oppbevares her. For prosjekter som ikke har prosjekthotell, blir eposter og møtereferater lagt over i Ephorte når prosjektet er ferdig. Revisor har sett eksempler både på saksmapper i Ephorte og eksempel på prosjekthotell. Det skrives ikke referater fra interne diskusjoner vedrørende kravspesifikasjon, hvilke kriterier som skal vektlegges etc.

Vurdering og innstilling av tilbydere i prosjekter over nasjonal terskelverdi er ifølge våre respondenter dokumentert, og revisors gjennomgang av anskaffelser bekrefter dette. For anskaffelser som kunngjøres i Doffin, finner revisor at det ikke foreligger skjema for tilbudsåpning i de prosjektene som ikke har åpen tilbudsåpning, mens skjema for tilbudsåpning foreligger i prosjekter som har åpen tilbudsåpning. Skjemaet viser tidspunkt for åpning og angir hvem som var tilstede. Det er med ett unntak framlagt dokumentasjon på vekting av de ulike tilbyderne samt at vinner av anbudet er kunngjort for alle tilbydere.

Virksomhetsleder er i intervju tydelig på at Verdal kommune etterlever de dokumentasjonskravene som finnes. Kunngjøringen og konkurransegrunnlaget er en del av dokumentasjonen i prosjektet sammen med møtereferater og korrespondanse. Mottatte tilbud og vurderinger lagres enten i papirform eller i Ephorte. Korrespondanse blir i stor grad lagt over i Ephorte når prosjektet er avsluttet. Under gjennomføringen av prosjektet er en stor del av korrespondansen lagret i den enkelte prosjektsleders epostboks.

Virksomhetsleder sier at det delvis kan være manglende dokumentasjon i forbindelse med anskaffelser i kategorien over kr 100.000 ekskl. mva. men under kr 1,1 million ekskl. mva. For prosjekter under nasjonale terskelverdier finner revisor ett eksempel på skriftlig vurdering og valg av tilbyder. Anskaffelsesprotokoll har ikke vært benyttet. Det er også slik at dokumentasjon for innkjøp under nasjonal terskelverdi i liten grad er arkivert i kommunens sak-/arkivsystem, men ligger i den enkelte saksbehandlers epostboks. Revisor finner eksempler på at alle tilbydere blir tilskrevet og informert om valg av tilbyder.

Virksomhetsleder sier i intervju at all dokumentasjon oppbevares i 10 år. Virksomhetsleder sier videre at kommunen benytter anskaffelsesprotokoll for alle oppdrag som legges i Doffin og TED, men ikke for øvrige prosjekter under terskelverdien.

Revisor har fått tilgang til flere eksempler på kontrakter. Dette gjelder kontrakt for vannledning Fættavegen-Rinnelva, VVA Fættanområdet etappe 2, VA-anlegg Volhaugvegen, Veslefrikk Bofellesskap, Vuku barnehage og avlastningsbolig Ringveg Nord. Kontraktene oppbevares i det alt vesentlige i papirformat.

3.3.3 Tildelingskriterier

I økonomireglementet heter det at valg av leverandør skal skje på bakgrunn av ikke-diskriminerende og kjente, objektive utvelgelseskriterier¹⁰. Videre heter det at det i forbindelse med investeringsoppgaver skal benyttes anbudskonkurranse i henhold til lov av 16.juli 1999 om offentlige anskaffelser (med forskrifter), og at valg av tilbyder avgjøres av rådmannen.

Tildelingskrav skal angis i prioritert rekkefølge i anskaffelsesdokumentene. Samtidig skal tildelingskravene være objektive og ha tilknytning til leveransen:

- Pris
- Kvalitet
- Livssyklus-kostnader
- Miljø
- Sosiale hensyn
- Innovasjon
- Ikke så skjønnspregede at de gir oppdragsgiver ubegrenset valgfrihet

¹⁰ Økonomireglementets punkt 9.1

I intervju pekes det på at tildelingskriterier varierer ut fra hva man skal anskaffe. Tildelingskriterier kan være pris eller det kan være kompetanse. Det er en oppfatning av at kommunens tildelingskriterier er objektive og ikke favoriserer noen. Det pekes på at tildelingskriteriene ikke nødvendigvis favoriserer noen selv om enkelte tilbydere har vært enig i de kriterier som er valgt i anskaffelsesprosessen. Verdal kommune har fått klager på valg av tilbyder, men er ikke blitt klaget inn for KOFA (Klagenemd for offentlige anskaffelser).

Det framgår av tabell 6 at Verdal kommune i noen av prosjektene benyttet pris som eneste tildelingskriterium. I øvrige prosjekter har kommunen benyttet pris og tilbyders erfaring (kompetanse) med tilsvarende prosjekter som kriterium.

3.4 Vurdering

3.4.1 Grunnleggende krav til prosessen

Anskaffelser av varer og tjenester med verdi under EØS-terskelverdien, men over nasjonal terskelverdi skal kunngjøres i Doffin jf. anskaffelsesforskriften. Tabell 5 viser at alle utvalgte anskaffelser hører til i denne gruppen og er kunngjort i Doffin. Verdal kommune har dermed kunngjort konkurransene i tråd med anskaffelsesforskriftens krav til kunngjøring.

Revisor mener leverandørene gjennom anskaffelsesdokumentet får korrekt informasjon om hva som skal anskaffes og den prosedyren som skal gjennomføres. Anskaffelsene er gjort gjennom åpne anbudskonkurranser, noe som er lovlig prosedyre for anskaffelser under EØS-terskelverdien. Det er oppgitt hva som skal anskaffes, hvilke krav oppdragsgiver stiller til leverandørene og hvordan tilbudene vil bli evaluert.

Kravene til konkurransegrunnlaget (anskaffelsesdokumentene) for anskaffelser under EØS terskelverdier finnes i anskaffelsesforskriftens kapittel 8. På bakgrunn av vår gjennomgang mener vi at kommunen har oppgitt de opplysninger som kreves i et konkurransegrunnlag.

For direkte anskaffelser mellom kr 20.000 og kr 100.000 ekskl. mva. viser revisors gjennomgang at kravet om å innhente tilbud fra tre eller flere leverandører (eller et tilstrekkelig antall leverandører) ikke etterleves i vesentlig grad. Praksis viser at to tilbydere kontaktes. Anskaffelsesprotokoll, skriftlig dokumentasjon hvis færre enn tre leverandører kontaktes og skriftlig begrunnelse for valg av leverandør benyttes i svært liten grad. Det er revisors vurdering at Verdal kommunes praksis her ikke er i tråd med eget regelverk.

For direkte anskaffelser mellom kr 100.000 og kr 500.000 viser funn i datamaterialet at vedtatte rutiner i større grad etterleves, men ikke fullt ut. Det er mangler knyttet til anskaffelsesprotokoll og dokumentasjon som skal være vedlagt tilbudet. Kravet om at tilstrekkelig antall leverandører

skal kontaktes, er til en viss grad etterlevd. Verdal kommunes praksis er ikke fullt ut i tråd med eget regelverk.

Revisor vil påpeke at kommunens veileder inneholder maler for anskaffelsesprotokoller, og at dersom disse ble benyttet ville dokumentasjonskravet bli ivaretatt på en langt bedre måte.

3.4.2 Dokumentasjonsplikt

Revisor vurderer at det for prosjekter over nasjonal terskelverdi i det alt vesentlige foreligger møtereferater. Vi mener også at vurderinger av tilbydere og innstilling til valg av tilbyder er skriftlig. For prosjekter under nasjonal terskelverdi ser vi en tendens til at det mangler knyttet til dette gjennom at det ikke benyttes anskaffelsesprotokoll eller annen dokumentasjon som inneholder konkrete vurderinger. Revisor vil peke på at kommunens eget reglement stiller krav om at anskaffelsesprotokoll skal benyttes.

Dokumentasjonsplikten gjelder alle anbudsprosesser over kr 100.000. På bakgrunn av våre funn, mener revisor at anskaffelsesprosesser over nasjonal terskelverdi er tilfredsstillende dokumentert, mens det er knyttet mangler til dokumentasjon av anskaffelsesprosesser der anskaffelsen har verdi under nasjonal terskelverdi. Det er revisors vurdering at kommunen oppbevarer dokumenter knyttet til anskaffelsesprosessen for prosjekter over nasjonal terskelverdi, men at det er også svakheter knyttet til dokumenter for prosjekter under denne verdien. Svakheten ligger i at dokumentasjonen i disse prosjektene ofte ligger i den enkelte saksbehandlers epostboks og ikke i elektronisk arkiv, eller at det ikke foreligger noen form for dokumentasjon i det hele tatt. Revisor mener at det er en svakhet at korrespondanse vedrørende prosjekter over nasjonal verdi først etter at prosjektet er avsluttet i sin helhet legges over i elektronisk arkiv.

Det er revisors oppfatning at kontrakter oppbevares.

Som tidligere nevnt foreligger det anskaffelsesprotokoller for større prosjekt, men disse benyttes ikke for anskaffelser under nasjonal terskelverdi. At det ikke benyttes anskaffelsesprosess for alle anskaffelser, er i strid med kommunens eget reglement.

3.4.3 Tildelingskriterier

Hvilke tildelingskriterier som skal gjelde for anskaffelsen skal framgå av konkurransegrunnlaget; jf. anskaffelsesforskriften § 8-11. Tildelingskriteriene skal være objektive og skal angis i prioritert rekkefølge. Videre skal kriteriene ha tilknytning til leveransen. Verdal kommune har i de prosjektene som er gjennomgått, enten brukt pris som eneste tildelingskriterium eller benyttet pris og leverandørens kompetanse som tildelingskriterium. Der det er benyttet flere kriterier, er kriteriene vektet. Det er revisors vurdering at kommunens

tildelingskriterier møter kravene i anskaffelsesforskriften, både ved å være objektive, ha tilknytning til leveransen og at de ikke er så skjønnspregede at de gir oppdragsgiveren en ubegrenset valgfrihet. Det ligger utenfor dette prosjektets mandat å kontrollere om de oppgitte tildelingskriterier faktisk er anvendt.

4 HØRING

En foreløpig rapport ble sendt på høring til rådmann i Verdal kommune 15.08.2018. Revisor mottok svar fra kommunen 03.09.2018 og høringssvaret er vedlagt rapporten. Høringssvaret har ikke medført endringer i rapporten.

5 KONKLUSJONER OG ANBEFALINGER

5.1 Konklusjon

På bakgrunn av kontrollutvalget bestillingen har revisor undersøkt følgende problemstillinger:

- Interne forhold ved virksomhetsområdet: Problemstillingen er beskrivende, og omfatter organisering av enheten, omfanget av direkteanskaffelser, utvikling av leverandører, rutiner for godtgjøring ved privat bil i tjeneste, rutiner for avhending av overskuddsmateriell og kontantoppgjør
- Følger Verdal kommune regelverket om offentlige anskaffelser?
 - Etterleves grunnleggende prinsipper som konkurranse, forutberegnelighet og etterprøvbarhet?
 - Er dokumentasjonsplikten ved offentlige anskaffelser overholdt?
 - Er bruken av tildelingskriterier i henhold til regelverket?

Det blir ikke konkludert på den beskrivende problemstillingen.

Etterleves grunnleggende krav til prosessen som konkurranse, forutberegnelighet og etterprøvbarhet?

Vår undersøkelse har avdekket svakheter når det gjelder konkurranse, forutberegnelighet og etterprøvbarhet for anskaffelser under nasjonal terskelverdi. Når det gjelder anskaffelser over nasjonal terskelverdi, er de grunnleggende prinsippene ivaretatt.

Er dokumentasjonsplikten ved offentlige anskaffelser overholdt?

Som følge av svakheter knyttet til ovenfor nevnte grunnleggende prinsipper, er det også svakheter knyttet til dokumentasjonsplikten for prosjekter under nasjonal terskelverdi. For prosjekter over nasjonal terskelverdi er dokumentasjonsplikten langt bedre ivaretatt, men for disse anskaffelsene har vi avdekket mangler når det gjelder arkivering av korrespondanse.

Er bruken av tildelingskriterier i henhold til regelverket?

De tildelingskriterier som Verdal kommune har benyttet er i henhold til regelverket.

Revisor konkluderer med at Verdal kommune ikke fullt ut kan dokumentere at regelverket for offentlige anskaffelser følges for anskaffelser under nasjonal terskelverdi. For anskaffelser over nasjonal terskelverdi konkluderes det med at regelverket for offentlig anskaffelser i det alt vesentlige følges.

5.2 Anbefalinger

På bakgrunn av våre vurderinger og konklusjoner, har revisor følgende anbefalinger:

- Verdal kommune bør påse at eget regelverk og lov/forskrift etterleves for anskaffelser under nasjonal terskelverdi
- Verdal kommune må påse at dokumentasjonsplikten ivaretas fullt ut

KILDER

- Lov nr. 73 av 17.06.2016 om offentlige anskaffelser (anskaffelsesloven)
- Lov nr 73 av 17.06.2016 sist endret 21.04.2017 ikrafttredelse 01.01.2017
- Forskrift nr. 974 av 12.08.2016 om offentlige anskaffelser (anskaffelsesforskriften)
- Forskrift nr. 974 av 12.08.2016 om offentlige anskaffelser (anskaffelsesforskriften) ikrafttredelse 01.01.2017
- Kommunale retningslinjer og veileder for offentlige anskaffelser (vedtatt av kommunestyret 22.06.2011 sak 79/11)
- Prp 51 L (2015-2016)
- NOU 2014:14 Enklere regler – bedre anskaffelser
- Verdal kommune: Delegasjonsreglement (siste gang revider 26.09.2016)
- Verdal kommune: Økonomireglement
- Verdal kommune: Regnskap 2017
- Verdal kommune: Etisk reglement

VEDLEGG 1 – METODE

Undersøkelsen er gjennomført i henhold til NKRF's standard for forvaltningsrevisjon, RSK 001 og NKRF's veileder for forvaltningsrevisjon. Prosjektet er gjennomført i perioden februar 2018 til august 2018.

Revisor har gjennomgått Verdal kommunes innkjøpsveileder. Veilederen er ikke oppdatert når det gjelder terskelverdier, men er likevel gjeldende reglement for kommunen og revisor legger denne til grunn for anskaffelser under nasjonal terskelverdi.

En metodisk utfordring er at lov om offentlige anskaffelser med tilhørende forskrift er endret pr 01.01.2017. I følge Prp 51 L (2015-2016) er bakgrunnen for forslag til ny anskaffelseslov tredelt. For det første har EU vedtatt tre nye direktiver om offentlige anskaffelser som skal gjennomføres i norsk rett. For det andre bygger forslaget på NOU 2014:4 Enklere regler – bedre anskaffelser, som inneholde forslag til endringer i den særnorske delen av anskaffelsesregelverket. For det tredje foreslår departementet endringer i håndhevelsesreglene. De viktigste endringene i forslaget til ny lov er:

- En ny og mer kortfattet formålsbestemmelse
- Utvidelse av lovens virkeområde til å omfatte tjenstekonsesjonskontrakter
- En ny og enklere bestemmelse om grunnleggende prinsipper som kun trekker fram hovedprinsippene
- En ny bestemmelse om å ivareta miljø, grunnleggende menneskerettigheter og andre samfunnshensyn i offentlige anskaffelser
- En ny bestemmelse om krav om bruk av lærlinger
- Å gjeninnføre Klagenemda for offentlige anskaffelser (KOFA) sin kompetanse til å ilegge overtredelsesgebyr ved ulovlige direkte anskaffelser.

I tillegg har departementet foretatt en rekke mer regeltekniske endringer

Revisor har ikke benyttet de nye bestemmelsene hva gjelder miljø, grunnleggende menneskerettigheter og andre samfunnshensyn i offentlige anskaffelser i dette prosjektet. Vi har heller ikke benyttet bestemmelsen om lærlinger. Forenklingen av bestemmelsen om grunnleggende prinsipper betyr ikke at det er endringer i kravet om at prinsippene om krav til konkurranse, likebehandling og skal ligge til grunn for offentlige anskaffelser. En justering av nasjonale terskelverdier og EØS terskelverdi påvirker ikke de respektive prosedyrer og kravet til etterlevelse av disse. Revisor mener derfor at gjeldende lov og forskrift kan benyttes i prosjektet.

For å kunne besvare problemstillingen i kapittel tre, har revisor lagt til grunn et tilfeldig utvalg av tiltak (prosjekter over nasjonal terskelverdi). Tiltak som er gjennomført i egenregi er ikke tatt med (gjelder eksempelvis gang- og sykkelveger). Populasjon var alle prosjekter som kommunen har hatt i 2017.

Verdal kommune hadde ifølge årsmelding 2017 følgende større investeringer:

Tabell 7.Oversikt større investeringer

Større investeringer	Beløp i kroner
Kirker og kirkegårder	1.500.000
Helsebygget	1.843.099
Mindre tiltak skoler	2.818.655
Rådhuskvartalet – tilpasninger bygg	3.142.465
Etablering ENGIA-rom ved MRNT	3.907.602
Moparken	3.907.602
IKT-utstyr i skoler og barnehager	4.143.018
IKT-utstyr i kommuneorganisasjonen	4.533.733
Vuku barnehage, nybygg	5.243.835
Oppgradering avlastningsbolig Ringv. Nord	6.099.135
Kommunale veger	6.616.362
Boligfelt Lysthaugen	7.212.915
Ørmelen skole	7.759.038
Forskuttering av utbygging RV 757	9.300.000
Gang- og sykkelveger	11.127.222
Nord-Trøndelag teater inkl. uteområde	12.413.792
Vannverk	18.139.789
Avløp	24.899.661

Kilde: Verdal kommune

I tabell 5 er enkelte tiltak summert opp i samleposter. Innenfor kommunale veger, gang- og sykkelveger, vann og avløp er det flere tiltak. Revisor har gjort følgende tilfeldige utvalg av prosjekter:

Tabell 8. Utvalg tiltak over nasjonal terskelverdi

Tiltak	Beløp	Kommentar
141101 Ørmelen skole	7.759.037	
141104 Vuku barnehage, nybygg	5.243.835	
141303 Oppgradering avlastningsbolig	6.099.135	
142000 Vannforsyning Volhaugen	8.595.170	
142001 Vannforsyning Ulvilla	7.400.182	
143000 Avløp utbedring Volhaugen	8.781.282	
143001 Avløp sanering Fætta	13.996.553	
146002 Boligfelt Lysthaugen	7.212.915	
144004 Sandstivegen	1.769.837	Del av asfalteringsprogram
144005 Moholtvegen	895.800	Del av asfalteringsprogram

Enkelte av disse prosjektene har hatt oppstart før 2017 og har dermed blitt inngått før ikrafttredelse av ny lov om offentlige anskaffelser (se for øvrig ovenfor). Gjennomgangen omfatter dokumenter i arkvi, Ephorte og Doffin.

Revisor har videre benyttet et tilfeldig uttrekk fra kommunens driftsregnskap for 2017 for å vurdere kommunens praksis for anskaffelser **under nasjonal terskelverdi**. Uttrekket er gjort i regnskapets hovedbok. Populasjon var satt til alle innkjøpsarter og funksjoner på

- ansvar 1410 virksomhetsleder teknisk drift
- ansvar 1411 vannverk
- ansvar 1412 avløp
- ansvar 1413 kommunale veger etc,

Populasjonen ble videre begrenset til å omfatte kjøp av varer og tjenester til bygg og anlegg. Det er deretter gjort et tilfeldig utvalg (uttrekk). Revisor har sett på 34 anskaffelser under nasjonal terskelverdi.

Revisor har valgt å intervjuer nøkkelpersoner i kommunens administrasjon. Dette er personer som har ansvar for og/eller gjennomfører innkjøp på vegne av Verdal kommune. Vi har intervjuet personer på alle nivå i organisasjonen for å få et best mulig inntrykk av kommunens innkjøpspraksis. Revisor har i tillegg vært i kontakt med kommunens lønnsavdeling for å få svar på spørsmål om reiseregninger og lønnsinnberetning.

Revisor har intervjuet følgende personer:

- Virksomhetsleder Bård Kotheim
- Ingeniør Oddvar Govasmark
- Ingeniør Sverre Arne Lersveen (skriftlig intervju)
- Avdelingsleder veg, vann og avløp Thomas Patrik Lindblom
- Avdelingsleder bygg/eiendom Bjørn E. Haug
- Innkjøpsleder Jon Englund
- Arbeidsleder VVA Bjarne Flakk
- Vaktmester Nina Guddingsmo

Alle intervju er verifisert.

Revisor har mottatt all etterspurt dokumentasjon.

Revisor mener det er har vært tilstrekkelig å intervju de opplistede personene i kombinasjon med datainnsamling via dokumentgjennomgang.

Vår samlede vurdering er at metodebruk og datagrunnlag i dette prosjektet gir et tilstrekkelig grunnlag til å svare på problemstillingen.

VEDLEGG 2 – UTLEDNING AV REVISJONSKRITERIER

Ifølge forskrift om revisjon i kommuner og fylkeskommuner (§7) skal det etableres revisjonskriterier for gjennomføring av forvaltningsrevisjon. Revisjonskriterier er de krav og forventninger som forvaltningsrevisjonsobjektet skal revideres/vurderes i forhold til. Disse kriteriene skal være begrunnet i, eller utledet av, autoritative kilder innenfor det reviderte området. Slike autoritative kilder kan være lov, forskrift, forarbeider, rettspraksis, politiske vedtak (mål og føringer), administrative retningslinjer, samt statlige føringer og praksis. I denne forvaltningsrevisjonen har vi benyttet oss av følgende kilder til revisjonskriterier:

- Lov nr. 73 av 17.06.2016 om offentlige anskaffelser (anskaffelsesloven)
- Lov nr. 73 av 17.06.2016 sist endret 21.04.2017 ikrafttredelse 01.01.2017
- Forskrift nr. 974 av 12.08.2016 om offentlige anskaffelser (anskaffelsesforskriften)
- Forskrift nr. 974 av 12.08.2016 om offentlige anskaffelser (anskaffelsesforskriften) ikrafttredelse 01.01.2017
- Kommunale retningslinjer og veileder for offentlige anskaffelser (vedtatt av kommunestyret 22.06.2011 sak 79/11)

Grunnleggende krav til prosessen

Konkurranse er et virkemiddel for å sikre effektiv ressursbruk i det offentlige og økt verdiskapning i samfunnet. Konkurranse bidrar til at bedriftene blir mer effektive og dermed holder priser og kostnader nede. Når bedriftene må konkurrere seg imellom, stimulerer dette dessuten til innovasjon og nytenkning.

Kravet til konkurranse innebærer at oppdragsgiver må ha særskilt hjemmel for å foreta en anskaffelse rett fra en leverandør uten konkurranse.

I forarbeidene legger departementet til grunn at konkurranseprinsippet først og fremst vil ha betydning for de anskaffelsene som faller under terskelverdiene for kunngjøring. Hovedregelen for ordinære anskaffelser er at alle anskaffelser som overstiger nasjonal terskelverdi, skal kunngjøres i den nasjonale kunngjøringsdatabasen Doffin. Anskaffelser under nasjonal terskelverdi (men over 100 000 kr.) skal også baseres på konkurranse, men her er det ikke krav om kunngjøring i Doffin.

Lovverket hadde fram til 01.01.2017 krav om at anskaffelser for inntil kr 100.000 også skulle være basert på konkurranse. Dette kravet gjelder i dag for anskaffelser mellom kr 100.000 og kr 1.300.000,- Det er imidlertid anledning til å pålegge seg strengere bestemmelser enn loven, og dette har Verdal kommune gjort i sitt gjeldende innkjøpsreglement.

I sin gjennomgang av gjeldende rett uttaler departementet at likebehandlingsprinsippet er det mest sentrale prinsippet i anskaffelsesretten, jf. Prop. 51 L (2015-2016) pkt. 7.4.1. Departementet uttaler videre at likebehandlingsprinsippet dekker hele ikke-diskrimineringsprinsippet slik at sistnevnte ikke har et selvstendig innhold utover likebehandlingsprinsippet. I NOU 2014: 4 pkt. 10.4.2 heter det at:

«Likebehandlingsprinsippet [skal] sikre at alle potensielle leverandører gis like muligheter. Prinsippet er grunnleggende for å oppnå konkurranse og effektiv ressursbruk. Like tilfeller skal behandles likt, og ulike tilfeller behandles ulikt, med mindre noe annet er saklig og objektivt begrunnet. Prinsippet er derfor ikke til hinder for at forskjellsbehandling vil kunne skje. Likebehandlingsprinsippet dekker både diskriminering på grunnlag av nasjonalitet og forskjellsbehandling på annet grunnlag».

Det følger av forarbeidene til § 4 (Prop. 51 L (2015-2016) pkt. 7.4.5) at prinsippene om forutberegnelighet og etterprøvbarehet «er ment å dekke» det EØS-rettslige gjennomsiktighetsprinsippet. Forutberegnelighet og etterprøvbarehet er likevel valgt fremfor gjennomsiktighet av pedagogiske grunner. I kommentarene til § 4 uttaler departementet at:

«Kjernen i gjennomsiktighetsprinsippet er at oppdragsgiver skal sikre tilstrekkelig åpenhet om alle stadier i anskaffelsesprosessen, herunder gjennomføre konkurransen på en måte som er forutsigbar for leverandørene, og gi leverandørene mulighet til å kontrollere at konkurransereglene ikke bryter med likebehandlingsprinsippet. Leverandørene skal kunne stole på at den informasjonen oppdragsgiver gir, er korrekt. Dessuten må oppdragsgiver sikre at vesentlige forhold i konkurransen kan etterprøves, slik at leverandørene faktisk gis mulighet til å kontrollere at oppdragsgiver har overholdt anskaffelsesregelverket. Det nærmere innholdet i og rekkevidden av disse forpliktelsene vil i første rekke måtte avklares gjennom praksis fra EU-domstolen og EFTA-domstolen.»

Forutberegnelighet i anskaffelsesprosessen gjør det mulig for leverandørene å vurdere om de vil delta i konkurransen. Hensynet til forutberegnelighet må respekteres for at leverandørene skal kunne ha tillit til at de reglene som gjelder for anskaffelsen blir fulgt av alle som medvirker.

Oppdragsgivers ivaretagelse av hensynet til forutberegnelighet vil i første rekke overholdes ved at leverandørene gjennom anskaffelsesdokumentene får korrekt informasjon om kontraktsgjenstanden og den prosedyren som gjennomføres. Leverandørene vil her gis informasjon om hva som skal anskaffes, hvilken konkurranseform anskaffelsen skal gjennomføres etter, hvilke krav oppdragsgiver stiller til leverandørene, hvordan tilbudene vil bli evaluert etc. Kravet til forutberegnelighet innebærer at leverandørene kan innrette seg i tillit til

at anskaffelsen vil gjennomføres i overensstemmelse med det som oppdragsgiver har beskrevet.

Også det grunnleggende prinsippet til etterprøvbarehet er utledet av det EU/EØS-rettslige gjennomsynlighetsprinsippet.

Prinsippene om gjennomsynlighet og etterprøvbarehet innebærer at deltakerne i en konkurranse i ettertid skal ha mulighet til å forvise seg om at anskaffelsesprosessen har skjedd i henhold til regelverket. Dette innebærer at det i størst mulig grad bør tas referater fra møter, og at innstillinger og vurderinger bør foreligge skriftlig. Se også forskriftenes regler om dokumentasjonsplikt og protokollføring som er et utslag av disse prinsippene, jf. f.eks. anskaffelsesforskriften § 7-1. Kravet til dokumentasjon og referat bidrar til at tvister unngås ved at leverandøren gis mulighet til å kontrollere at reglene er fulgt.

Utlede revisjonskriterier:

- Alle ordinære anskaffelser som overstiger nasjonal terskelverdi skal kunngjøres i samsvar med anskaffelsesverdien
- Direkte anskaffelser mellom kr 20.000 og kr 100.000 eks mva skal håndteres i henhold til Verdal kommunes retningslinjer for offentlige anskaffelser
- Anskaffelser mellom kr 100.000 og kr 500.000 eks mva skal håndteres i henhold til Verdal kommunes retningslinjer for offentlige anskaffelser
- Kommunen skal påse at leverandørene gjennom anskaffelsesdokumentene får korrekt informasjon om kontraktsgjenstanden og den prosedyren som gjennomføres.
- Det bør foreligge referat fra møter som gjennomføres i anskaffelsesprosessen
- Vurderinger av tilbydere bør være skriftlig
- Innstillinger til valg av tilbyder bør være skriftlig

Dokumentasjonsplikt

Dokumentasjonsplikten gjelder alle anbudsprosesser over kr 100.000,- iht. lov om offentlige anskaffelser. Bestemmelsen pålegger oppdragsgivere å oppbevare dokumentasjon som begrunner viktige beslutninger i anskaffelsesprosessen og er et utslag av gjennomsynlighetsprinsippet. Bestemmelsen gjelder alle anskaffelser som er omfattet av forskriften. Slik dokumentasjon kan for eksempel være mottatte tilbud, e-postkorrespondanse, oppdragsgivers vurderinger og dokumentasjon av anskaffelsens anslåtte verdi, vurderinger for valg av anskaffelsesprosedyre, kontraktsvarighet, møtereferater osv. Hovedformålet er at dokumentasjonen samlet sett vil kunne gi tredjepersoner en god forståelse av oppdragsgivers valg og vurderinger. Forholdsmessighetsprinsippet vil imidlertid medføre at oppdragsgivers plikt til å nedfelle sine vurderinger og andre forhold skriftlig er begrenset ved små anskaffelser.

For anskaffelser over EØS-terskelverdiene skal dokumentasjonen bevares i minimum 3 år. Dette kravet er nytt og følger av anskaffelsesdirektivet art. 84 nr. 2. For anskaffelser under EØS-terskelverdi bør man antagelig minimum oppbevare dokumentasjonen så lenge det kan være en risiko for klage eller kontroll. Bestemmelsen medfører at det kan utgjøre et selvstendig brudd på anskaffelsesreglene dersom oppdragsgiver ikke kan fremlegge denne dokumentasjonen i en eventuell tvist eller klagesak. Oppdragsgiver er etter forskriftens § 7-1, 2. ledd forpliktet til å oppbevare kontrakten gjennom hele kontraktsperioden. Kravet gjelder for alle anskaffelser som er omfattet av forskriften. Bestemmelsen medfører at manglende oppbevaring og dermed fremskaffelse av inngåtte kontrakter på forespørsel kan utgjøre et selvstendig brudd på anskaffelsesforskriften. Vesentlige forhold for gjennomføringen av anskaffelsen skal nedtegnes eller samles i en protokoll (FOA § 7-1, 3.ledd). For anskaffelser som følger anskaffelsesforskriften del I er det ikke gitt detaljerte regler for hvordan protokollplikten oppfylles. Det følger av departementets veiledning til de nye reglene om dokumentasjonsplikt at oppdragsgiver dermed har mulighet til å nedtegne de vesentlige forholdene i flere dokumenter så lenge disse enkelt kan samles til en enhet. Det er kun vesentlige forhold for gjennomføring av anskaffelsen som skal protokolleres. Det følger også av departementets veiledning at opplysningene ikke nødvendigvis må føres fortløpende.

Utledelede revisjonskriterier:

- Kommunen skal dokumentere anskaffelsesprosessen
- Kommunen skal oppbevare dokumentasjon knyttet til anskaffelsesprosesser
- Kommunen skal oppbevare kontrakten gjennom hele kontraktsperioden
- Kommunen skal føre anskaffelsesprotokoll som inneholder relevante opplysninger
- Konkurranses grunnlaget skal inneholde de opplysninger som forskriften krever

Tildelingskriterier

FOA § 8-11 har bestemmelser om tildelingskriterier. Det har også kommunens økonomireglement, der det heter at valg av leverandør skal skje på bakgrunn av ikke-diskriminerende og kjente, objektive utvelgelseskriterier.

Oppdragsgiveren skal velge tilbud på grunnlag av objektive tildelingskriterier som skal angis i prioritert rekkefølge i anskaffelsesdokumentene.

Et annet krav er at tildelingskriteriene skal ha tilknytning til leveransen. Slike kriterier kan for eksempel være pris, kvalitet, livssyklus kostnader, miljø, sosiale hensyn og innovasjon. Tildelingskriteriene skal ikke være så skjønnspregede at de gir oppdragsgiveren en ubegrenset valgfrihet.

Videre heter det at oppdragsgiveren kan bruke det samme vurderingstemaet både som kvalifikasjonskrav og tildelingskriterium, forutsatt at vurderingstemaet har tilknytning til leveransen. Oppdragsgiveren skal også angi krav til dokumentasjon for hvert tildelingskriterium.

Utlede revisjonskriterier:

- Tildelingskrav skal brukes i henhold til regelverket

For å unngå overlapping av revisjonskriterier; har vi satt opp følgende:

Grunnleggende krav til prosessen:

- Alle ordinære anskaffelser som overstiger nasjonal terskelverdi skal kunngjøres i samsvar med anskaffelsesverdien
- Kommunen skal påse at leverandørene gjennom anskaffelsesdokumentene får korrekt informasjon om kontraktsgjenstanden og den prosedyren som gjennomføres.
- Konkurranses grunnlaget skal inneholde de opplysninger som forskriften krever
- Direkte anskaffelser mellom kr 20.000 og kr 100.000 ekskl. mva. skal håndteres i henhold til Verdal kommunes retningslinjer og veileder for offentlige anskaffelser
- Anskaffelser mellom kr 100.000 og kr 500.000 ekskl. mva. skal håndteres i henhold til Verdal kommunes retningslinjer og veileder for offentlige anskaffelser

Dokumentasjonsplikt:

- Kommunen skal dokumentere anskaffelsesprosessen gjennom:
 - Det bør foreligge referat fra møter som gjennomføres i anskaffelsesprosessen
 - Vurderinger av tilbydere bør være skriftlig
 - Innstillinger til valg av tilbyder bør være skriftlig
- Kommunen skal oppbevare dokumentasjon knyttet til anskaffelsesprosesser
- Kommunen skal oppbevare kontrakten gjennom hele kontraktsperioden
- Kommunen skal føre anskaffelsesprotokoll som inneholder relevante opplysninger

Tildelingskriterier:

- Tildelingskrav skal brukes i henhold til regelverket

VEDLEGG 3 UTDYPENDE BESKRIVELSE AV UTVALGTE PROSJEKT

Tiltak	Beløp	Anskaffelsesdokumentet				
		Kunngjøring	Type anskaffelse	Informasjon om konkurranseform	Informasjon om kvalifikasjonskrav til leverandør	Informasjon om hvordan tilbudene vil bli evaluert
141101 Ørmelen skole	7.759.037	Doffin 14.03.2016	Bygge – og anleggsarbeid	Åpen anbudskonkurranse	Oppgitt	Laveste pris
141104 Vuku barnehage, nybygg	5.243.835	Doffin 14.08.2017	Bygge- og anleggsarbeid	Åpen anbudskonkurranse	Oppgitt	Henvist til konkurransegrunnlaget
141303 Oppgradering avlastningsbølg	6.099.135	Doffin 21.10.2016	Bygge – og anleggsarbeid	Åpen anbudskonkurranse	Oppgitt	Økonomisk mest fordelaktige tilbud
142000 Vannforsyning Volhaugen	8.595.170	Doffin	Bygge – og anleggsarbeid	Åpen anbudskonkurranse	Oppgitt	Økonomisk mest fordelaktige tilbud
143000 Avløp utbedring Volhaugen	8.781.282	Felles med 142000				
142001 Vannforsyning Ulvillia	7.400.182	05.09.2016	Bygge – og anleggsarbeid	Åpen anbudskonkurranse	Henvist til konkurransegrunnlaget	Henvist til konkurransegrunnlaget
146002 Boligfelt Lysthaugen	7.212.915	04.03.2016	Bygge – og anleggsarbeid	Åpen anbudskonkurranse	Henvist til konkurransegrunnlaget	Henvist til konkurransegrunnlaget
144004 Sandstivegen	1.769.837	19.05.2017	Bygge – og anleggsarbeid	Åpen anbudskonkurranse	Henvist til konkurransegrunnlaget	Laveste pris
144005 Moholtvegen	895.800	Felles med 144004				

Tiltak	Beløp	Konkurransesgrunnlaget						
		Hva som anskaffes	Anskaffelsesprosedyre	Frist for mottak av tilbud	Adressat for mottaker av tilbud	Vedståelse sfrist	Språk	Kriterier for tildeling av kontrakten
141101 Ørmelen skole	7.759.037	Beskre vet	Todelt totalentreprise	07.06.2016	Oppgitt	90 dager	Norsk	Pris
141104 Vuku barnehage, nybygg	5.243.835	Beskre vet	Totalentreprise med forhandlinger	13.09.2017	Oppgitt	90 dager	Norsk	Pris 70 % Erfaring/kompetanse 30 %
141303 Oppgradering avlastnings bolig	6.099.135	Beskre vet	Totalentreprise	09.11.2016	Oppgitt	90 dager	Norsk	Pris 100 % Erfaring/kompetanse vektlagt
142000 Vannforsyning Volhaugen	8.595.170	Beskre vet	Totalentreprise	28.10.2016	Oppgitt	90 dager	Norsk	Pris 70 % Erfaring kompetanse 30 %
143000 Avløp utbedring Volhaugen	8.781.282	Felles med 142000						
142001 Vannforsyning Ulvilla	7.400.182	Beskre vet	Totalentreprise	28.09.2016	Oppgitt	90 dager	Norsk	Pris 70 % Erfaring kompetanse 30 %
146002 Boligfelt Lysthaugen	7.212.915	Beskre vet	Totalentreprise	01.04.2016	Oppgitt	90 dager	Norsk	Pris 70 % Erfaring/kompetanse 30 %
144004 Sandstivegen	1.769.837	Beskre vet		06.06.2017	Oppgitt	60 dager	Norsk	Pris
144005 Moholtvegen	895.800							

Tiltak 141101 Ørmelen skole

Det framgår av Verdal kommunes kunngjøring i Doffin at anskaffelsen skal foretas ved åpen anbudskonkurranse. I kunngjøringen er det gitt opplysninger om type anskaffelse (bygge- og anleggsarbeid) og det er gitt en kort beskrivelse (todelt totalentreprise, en for byggfag og en for tekniske fag). Under punktet kvalifikasjonskrav er det oppgitt dokumentasjonskrav knyttet til økonomisk og finansiell kapasitet (skatteattest, mva-attest samt årsregnskap for 2014). Det er videre under tekniske og faglige kvalifikasjoner presisert at totalentreprenør bygg skal ta med arkitekt, RIB, RIBr, RIAku, LARK og teknisk totalentreprenør skal ta med RIV, RIE. Det er ikke opplistet detaljerte krav til leverandørens egnethet. I følge kunngjøringen i Doffin skal kontrakten tildeles på grunnlag av laveste pris. Konkurransen ble kunngjort i Doffin 14.03.2016 og frist for innlevering av tilbud er satt til 07.06.2016. Kommunen har en vedståelsesfrist på 90 dager/ 3 måneder. Språkkrav og adressat for anbudet er oppgitt.

Tiltak 141104 Vuku barnehage

Konkurransen ble kunngjort i Doffin 14.08.2017 og det er opplyst at anskaffelsen gjelder bygge- og anleggsarbeid. Anskaffelsen skal foretas gjennom åpen anbudskonkurranse, og anskaffelsen er beskrevet som en totalentreprise med forhandlinger. Kunngjøringen henviser til konkurransegrunnlaget når det gjelder kvalifikasjoner og tildelingskriterier. Det er lagt link fra kunngjøringen til konkurransegrunnlaget. Prosjektets Bok 1 krever at anbyders skatte- og avgiftsattest, lærlingebedrift, bemanningssituasjon, antikontraktørerklæring, HMS-erklæring, regnskap for siste 3 år, referanseliste for relevante prosjekter utført siste 5 år og bekreftelse på sentral godkjenning legges ved anbudet. Bok 1 har videre en beskrivelse av prosjektets art og omfang. I følge Bok 1 vil tilbudene vektes med pris 70 % og referanseprosjekt 30 %. Frist for mottakelse av tilbud er satt til 13.09.2018 og vedståelsesfrist er 90 dager/3 måneder. Språkkrav og adressat for anbudet er oppgitt.

Tiltak 141303 Oppgradering avlastningsbolig Ringveg Nord

Anbudskonkurransen på bygge- og anleggsarbeid ble kunngjort i Doffin 21.10.2016. Anskaffelsen skal foretas gjennom åpen anbudskonkurranse, og prosjektets Bok 1 oppgir at prosjektet skal gjennomføres som en totalentreprise. Tildelingskriterier er oppgitt å være det økonomisk mest fordelaktige tilbud vurdert på grunnlag av kriterier og vektning fastsatt i konkurransegrunnlaget. I konkurransegrunnlaget framgår det at kriterier for tildeling er pris (100 %). I tillegg vil sentral godkjenning, at leverandøren har personell med relevant erfaring, referanseprosjekter og eventuell negativ erfaring med anbyder på tidligere prosjekter for Verdal kommune og andre offentlige byggherrer i regionen bli vektlagt. At bygget er funksjonsmessig og kvalitetsmessig tilfredsstillende og at HMS ivaretas i planlegging og

byggefase vil også ha betydning for vurderingen. Dato for tilbudsåpning er satt til 09.11.2016 og vedståelsesfristen er tre måneder. Anbudsdokumentet i Doffin har ingen krav til kvalifikasjoner. Det framgår av prosjektets Bok 1 at dokumentasjon på juridiske og økonomiske forhold samt dokumentasjon av kompetanse hos fagansvarlige for gjennomføring av prosjektet skal legges ved anbudet. Språkkrav og adressat for anbudet er oppgitt.

Tiltak 142000 og 143000 Vann og avløp Volhaugen

Kunngjøringen i Doffin opplyser at bygge- og anleggsarbeidet skal anskaffes gjennom åpen anbudskonkurranse. Frist for å inngi anbud er satt til 28.10.2016 og vedståelsesfrist er 90 dager. Dokumentasjon viser at det stilles krav til? tilbyders organisatoriske og juridiske stilling, økonomisk stilling og tekniske og faglige kapasitet. Det framgår blant annet at det skal dokumenteres at tilbyder har nødvendig kompetanse innenfor innmåling og utstikking, veg og grunnarbeid samt vannforsynings- og avløpsanlegg. Tildelingskriterier er angitt, og pris vil bli vektet 70 % mens anbyders erfaring med tilsvarende arbeid vil bli vektet til 30 %. I tillegg vil eventuelle negative erfaringer med anbyder på tidligere prosjekter for kommunen bli vektlagt. Språkkrav og adressat for anbudet er oppgitt.

Tiltak 142001 Vann Ulvilla

Anskaffelsen er kunngjort på Doffin 05.09.2016 og har en vedståelsesfrist på 90 dager fra 28.09.2016. Åpen anbudskonkurranse er valgt som anskaffelsesprosedyre. Det er gitt en kort beskrivelse av anskaffelsen, og type anskaffelse er definert som bygge- og anleggsarbeid. For kvalitetskrav og tildelingskriterier er det henvist til konkurransegrunnlaget. Kvalitetskrav er stilt både til tilbyders organisatoriske og juridiske stilling, økonomiske og finansiell soliditet og til tilbyders tekniske og faglige kapasitet. Det er eksempelvis stilt krav om ADK-1-kompetanse for rørleggere. Tildelingskriterier og vekting av disse er presentert. Pris skal vektas med 70 % og anbyders erfaring med tilsvarende arbeider skal vektas med 30 %. Språkkrav og adressat for anbudet er oppgitt.

Tiltak 146002 Boligfelt Lysthaugen

Anskaffelsen er lagt ut i Doffin 04.03.2016 og tilbudsfrist er satt til 01.04.2016. Vedståelsesfristen er 90 dager. Anskaffelsen er klassifisert som bygge- og anleggsarbeider og det er valgt åpen anbudskonkurranse som anskaffelsesprosedyre. Entreprisen omfatter nødvendig infrastruktur for etappe 1 av utvidelsen av Lysthaugen boligfelt. Konkurransegrunnlaget presenterer kvalifikasjonskrav. Det stilles krav til tilbyders organisatoriske og juridiske stilling, økonomi samt tekniske og faglige kapasitet. Pris (70 %) og anbyders erfaring/kvalifikasjon med tilsvarende arbeider (30 %) er oppgitt som

tildelingskriterier. Kvalifikasjonskriteriet er ytterligere operasjonalisert. Språkkrav og adressat for anbudet er oppgitt.

Tiltak 144004 og 144005 Sandstivegen og Moholtvegen (del av asfalteringsprogram)

Anskaffelsen Asfaltarbeider Verdal kommune er kunngjort i Doffin 19.05.2017. Anskaffelsen er definert som bygge- og anleggsarbeider og kort beskrevet som asfaltering av kommunale veger 2017. Det er videre presisert at asfaltering av kommunale veger omfatter reasfaltering, nyasfaltering og hull-lapping. Valgt anskaffelsesprosedyre er åpen anbudskonkurranse. I konkurransegrunnlaget stiller Verdal kommune krav om at entreprenører som inngir tilbud har nødvendig faglig, teknisk og økonomisk grunnlag for å oppfylle kontrakten, og krever videre erfaring fra tilsvarende. Frist for å inngi tilbud er satt til 06.06.2017 og vedståelsesfrist er satt til 60 dager. Tildeling av kontrakt skal skje på bakgrunn av laveste pris. Språkkrav og adressat for anbudet er oppgitt.

VEDLEGG 4 – HØRINGSSVAR

Revisor mottok 03.09.2018 følgende høringssvar fra Verdal kommune:

«Både jeg, Oddvar og Trond har lest igjennom rapporten.

Vi er ikke uenige i at anskaffelser mellom kr. 20.000 – 100000 kanskje ikke følger Verdal kommunes innkjøpsreglement. Etter vår oppfatning bør kommunens innkjøpsreglement revideres slik at disse harmonerer med nasjonalt anskaffelsesreglement.

De konklusjoner som videre er beskrevet har vi ikke større anmerkninger til.

Mvh
Bård Kotheim
Verdal kommune
Virksomhetsleder teknisk drift
91893781/74048527»

VEDLEGG 5 – FORDELING INNKJØP PR LEVERANDØR

Reskontro	Reskontro		2016 Per. 1-13		
Nr	Navn	Org.nr	Omsetning	Ant.	Gj.snitt pr faktura
200472	Grande Entreprenør As	912051625	kr 78 887 555,00	15	kr 5 259 170,33
201065	Byggmesteran Verdal As	986798676	kr 15 185 813,00	32	kr 474 556,66
206583	Brødrene Brøndbo As	992850612	kr 5 133 511,00	6	kr 855 585,17
205349	Frøseth As	953323141	kr 4 216 672,00	42	kr 100 396,95
200515	Aircomfort Trøndelag As	933155293	kr 4 089 486,00	90	kr 45 438,73
205063	Norconsult	962392687	kr 3 080 107,00	114	kr 27 018,48
201571	Hoist Energy Bakco As	974676923	kr 2 512 101,00	18	kr 139 561,17
205271	Elman As	897400952	kr 2 071 596,00	43	kr 48 176,65
200433	Kvernmo As	983049052	kr 1 980 208,00	9	kr 220 023,11
203525	Midt-Norsk Betong Verdal As	959478120	kr 1 570 166,00	103	kr 15 244,33
200135	Trønderrør As	912879615	kr 1 483 265,00	44	kr 33 710,57
200122	Røstad Entreprenør As	963199724	kr 1 435 212,00	16	kr 89 700,75
200023	Enes Og Olsen Malerforretning As	824366772	kr 1 288 387,00	95	kr 13 561,97
202017	Brødrene Dahl	945757280	kr 1 062 574,00	347	kr 3 062,17
200007	Gipling As	979491050	kr 863 331,00	331	kr 2 608,25
200161	Abb As	982085160	kr 830 556,00	20	kr 41 527,80
201543	Relacom As	987210001	kr 710 996,00	13	kr 54 692,00
206878	Frosta Entreprenør As	995683334	kr 647 489,00	2	kr 323 744,50
202447	Farbu & Gausen As	980396762	kr 633 574,00	5	kr 126 714,80
201607	Trio Bygg As	987620552	kr 623 651,00	11	kr 56 695,55
206678	Holland Boring As	999324010	kr 563 053,00	2	kr 281 526,50
200123	Elnes Annar	970234365	kr 558 250,00	7	kr 79 750,00
201085	Caverion Norge As (Tidl Yit As)	959069743	kr 528 654,00	58	kr 9 114,72
205535	Steen Betongpumping As	977189101	kr 518 313,00	96	kr 5 399,09
204757	Kulstad Maskin As	996521796	kr 508 068,00	8	kr 63 508,50
200157	E Olsen Transport As	983984630	kr 458 731,00	22	kr 20 851,41
200117	Heidenreich As	947579754	kr 429 983,00	67	kr 6 417,66
202419	Malermestran As	985435952	kr 389 412,00	8	kr 48 676,50
201130	Skrove Transport As	980000249	kr 333 101,00	5	kr 66 620,20
205737	Vk Entreprenør As	998894751	kr 269 799,00	20	kr 13 489,95
200138	Tess Trondheim As	922995745	kr 184 413,00	106	kr 1 739,75
200527	Grøtan Glass Og Aluminium As	946212504	kr 168 132,00	29	kr 5 797,66
200508	Wurth Norge As	831018682	kr 156 361,00	95	kr 1 645,91
206596	Hovin Bygg & Agentur As	972420247	kr 148 440,00	3	kr 49 480,00
201787	Sørheim Maskin As	938529256	kr 141 506,00	2	kr 70 753,00
201365	Austad Maskinstasjon As	969026244	kr 123 215,00	2	kr 61 607,50
200327	Stein Arild Risan As	916039018	kr 118 270,00	8	kr 14 783,75
206773	Tess Nord As	980386996	kr 103 467,00	60	kr 1 724,45
202422	Mk Betongbygg As	988436305	kr 93 210,00	3	kr 31 070,00
201961	Mur Og Puss As	936699324	kr 92 637,00	6	kr 15 439,50
206772	Persøy Lift & Maskinutleie As	988210706	kr 54 450,00	5	kr 10 890,00
200015	Maskinentreprenør Anton Letnes As	919605960	kr 51 855,00	2	kr 25 927,50
200250	Sveberg Rør As	919853409	kr 51 577,00	9	kr 5 730,78
203875	Røra Mek Verksted As	994251848	kr 48 199,00	5	kr 9 639,80
200667	Hanssen Mek. Verksted As	933241734	kr 36 828,00	2	kr 18 414,00
206811	Trøndelag Entreprenør As	996829286	kr 29 500,00	1	kr 29 500,00
201046	E.A.Smith As	816051142	kr 29 424,00	16	kr 1 839,00
205952	Fuglesangdahl As	991836330	kr -	0	#DIV/0!

Reskonto	Reskonto		2017 Per. 1-13		
Nr	Navn	Org.nr	Omsetning	Ant	Gj.snitt pr faktura
200015	Maskinentreprenør Anton Letnes As	919605960	kr 21 371 602,00	24	kr 890 483,42
200122	Røstad Entreprenør As	963199724	kr 14 971 761,00	34	kr 440 345,91
200472	Grande Entreprenør As	912051625	kr 7 878 639,00	12	kr 656 553,25
206878	Frosta Entreprenør As	995683334	kr 7 185 606,00	26	kr 276 369,46
205063	Norconsult	962392687	kr 4 787 842,00	156	kr 30 691,29
200515	Aircomfort Trøndelag As	933155293	kr 4 627 847,00	93	kr 49 761,80
205952	Fuglesangdahl As	991836330	kr 3 774 581,00	11	kr 343 143,73
201065	Byggmesteran Verdal As	986798676	kr 3 522 609,00	17	kr 207 212,29
205349	Frøseth As	953323141	kr 2 060 910,00	26	kr 79 265,77
202447	Farbu & Gausen As	980396762	kr 1 976 094,00	4	kr 494 023,50
203525	Midt-Norsk Betong Verdal As	959478120	kr 1 411 370,00	125	kr 11 290,96
200135	Trønderrør As	912879615	kr 770 876,00	52	kr 14 824,54
205271	Elman As	897400952	kr 754 854,00	56	kr 13 479,54
200527	Grøtan Glass Og Aluminium As	946212504	kr 678 679,00	64	kr 10 604,36
200007	Gipling As	979491050	kr 603 054,00	407	kr 1 481,71
200327	Stein Arild Risan As	916039018	kr 584 047,00	23	kr 25 393,35
200161	Abb As	982085160	kr 520 714,00	19	kr 27 406,00
200117	Heidenreich As	947579754	kr 493 903,00	75	kr 6 585,37
204757	Kulstad Maskin As	996521796	kr 432 183,00	6	kr 72 030,50
202017	Brødrene Dahl	945757280	kr 414 261,00	218	kr 1 900,28
206583	Brødrene Brøndbo As	992850612	kr 404 094,00	2	kr 202 047,00
201571	Hoist Energy Bakco As	974676923	kr 391 241,00	6	kr 65 206,83
201085	Caverion Norge As (Tidl Yit As)	959069743	kr 383 312,00	70	kr 5 475,89
200250	Sveberg Rør As	919853409	kr 319 041,00	22	kr 14 501,86
201130	Skrove Transport As	980000249	kr 312 251,00	7	kr 44 607,29
205535	Steen Betongpumping As	977189101	kr 304 324,00	76	kr 4 004,26
200023	Enes Og Olsen Malerforretning As	824366772	kr 302 102,00	104	kr 2 904,83
201961	Mur Og Puss As	936699324	kr 294 155,00	6	kr 49 025,83
206773	Tess Nord As	980386996	kr 285 834,00	171	kr 1 671,54
200123	Elnes Annar	970234365	kr 271 950,00	4	kr 67 987,50
200508	Wurth Norge As	831018682	kr 265 173,00	119	kr 2 228,34
201607	Trio Bygg As	987620552	kr 253 350,00	2	kr 126 675,00
201365	Austad Maskinstasjon As	969026244	kr 210 700,00	2	kr 105 350,00
200157	E Olsen Transport As	983984630	kr 151 275,00	13	kr 11 636,54
201543	Relacom As	987210001	kr 104 307,00	8	kr 13 038,38
205737	Vk Entreprenør As	998894751	kr 98 151,00	12	kr 8 179,25
202422	Mk Betongbygg As	988436305	kr 79 478,00	6	kr 13 246,33
206772	Persøy Lift & Maskinutleie As	988210706	kr 78 530,00	9	kr 8 725,56
203875	Røra Mek Verksted As	994251848	kr 77 850,00	8	kr 9 731,25
206740	Hesselberg Maskin As	912194590	kr 53 829,00	9	kr 5 981,00
201046	E.A.Smith As	816051142	kr 40 565,00	9	kr 4 507,22
200667	Hanssen Mek. Verksted As	933241734	kr 40 522,00	2	kr 20 261,00
201787	Sørheim Maskin As	938529256	kr 4 548,00	1	kr 4 548,00
206811	Trøndelag Entreprenør As	996829286	kr -	0	#DIV/0!
204331	Wulff Supplies	993447773	kr -	0	#DIV/0!
206678	Holland Boring As	999324010	kr -	0	#DIV/0!
200138	Tess Trondheim As	922995745	kr -	0	#DIV/0!
206596	Hovin Bygg & Agentur As	972420247	kr -	0	#DIV/0!

Reskonto	Reskonto		2018 Per. 1-13		
Nr	Navn	Org.nr	Omsetning	Ant	Gj.snitt pr faktura
200433	Kvernmo As	983049052	kr 12 666 116,00	7	kr 1 809 445,14
200015	Maskinentreprenør Anton Letnes As	919605960	kr 9 000 768,00	9	kr 1 000 085,33
205063	Norconsult	962392687	kr 3 051 531,00	79	kr 38 626,97
200122	Røstad Entreprenør As	963199724	kr 2 193 650,00	18	kr 121 869,44
200117	Heidenreich As	947579754	kr 1 351 272,00	68	kr 19 871,65
202447	Farbu & Gausen As	980396762	kr 1 232 903,00	4	kr 308 225,75
200515	Aircomfort Trøndelag As	933155293	kr 1 099 440,00	27	kr 40 720,00
205349	Frøseth As	953323141	kr 994 476,00	7	kr 142 068,00
205952	Fuglesangdahl As	991836330	kr 975 128,00	2	kr 487 564,00
201065	Byggmesteran Verdahl As	986798676	kr 393 782,00	5	kr 78 756,40
204757	Kulstad Maskin As	996521796	kr 387 887,00	3	kr 129 295,67
200007	Gipling As	979491050	kr 324 435,00	193	kr 1 681,01
201130	Skrove Transport As	980000249	kr 310 065,00	2	kr 155 032,50
205271	Elman As	897400952	kr 290 962,00	35	kr 8 313,20
202017	Brødrene Dahl	945757280	kr 290 081,00	98	kr 2 960,01
200161	Abb As	982085160	kr 289 557,00	7	kr 41 365,29
201085	Caverion Norge As (Tidl Yit As)	959069743	kr 182 543,00	16	kr 11 408,94
200527	Grøtan Glass Og Aluminium As	946212504	kr 161 248,00	22	kr 7 329,45
205535	Steen Betongpumping As	977189101	kr 135 002,00	37	kr 3 648,70
201607	Trio Bygg As	987620552	kr 115 000,00	1	kr 115 000,00
200023	Enes Og Olsen Malerforretning As	824366772	kr 99 030,00	49	kr 2 021,02
206773	Tess Nord As	980386996	kr 90 348,00	19	kr 4 755,16
200250	Sveberg Rør As	919853409	kr 84 885,00	14	kr 6 063,21
206811	Trøndelag Entreprenør As	996829286	kr 83 246,00	2	kr 41 623,00
200135	Trønderrør As	912879615	kr 79 363,00	7	kr 11 337,57
200123	Elnes Annar	970234365	kr 78 750,00	1	kr 78 750,00
200508	Wurth Norge As	831018682	kr 75 558,00	54	kr 1 399,22
200327	Stein Arild Risan As	916039018	kr 73 547,00	7	kr 10 506,71
201571	Hoist Energy Bakco As	974676923	kr 71 202,00	3	kr 23 734,00
206772	Persøy Lift & Maskinutleie As	988210706	kr 26 634,00	6	kr 4 439,00
206740	Hesselberg Maskin As	912194590	kr 19 642,00	2	kr 9 821,00
205737	Vk Entreprenør As	998894751	kr 18 050,00	3	kr 6 016,67
201046	E.A.Smith As	816051142	kr 6 756,00	5	kr 1 351,20
200667	Hanssen Mek. Verksted As	933241734	kr 3 178,00	3	kr 1 059,33
200472	Grande Entreprenør As	912051625	kr -	0	#DIV/0!
206878	Frosta Entreprenør As	995683334	kr -	0	#DIV/0!
206583	Brødrene Brøndbo As	992850612	kr -	0	#DIV/0!
201961	Mur Og Puss As	936699324	kr -	0	#DIV/0!
201365	Austad Maskinstasjon As	969026244	kr -	0	#DIV/0!
200157	E Olsen Transport As	983984630	kr -	0	#DIV/0!
202422	Mk Betongbygg As	988436305	kr -	0	#DIV/0!
203875	Røra Mek Verksted As	994251848	kr -	0	#DIV/0!
201787	Sørheim Maskin As	938529256	kr -	0	#DIV/0!
206678	Holland Boring As	999324010	kr -	0	#DIV/0!
200138	Tess Trondheim As	922995745	kr -	0	#DIV/0!
206596	Hovin Bygg & Agentur As	972420247	kr -	0	#DIV/0!

Postadresse: Postboks 2565, 7735 STEINKJER

Hovedkontor: Fylkets Hus, Steinkjer

Tlf. 907 30 300 - www.revisjonmidtnorge.no

Kvartalsrapport 3/18 og budsjettjustering

Saksbehandler: Inger Marie Skrove Grønnesby E-post: inger.gronnesby@verdal.kommune.no Tlf.:	Arkivref: 2018/9380 - /
--	-----------------------------------

Saksordfører: (Ingen)

Utvalg	Møtedato	Saksnr.
Formannskap	22.10.2018	94/18
Kommunestyre	29.10.2018	84/18

Saksprotokoll i Formannskap - 22.10.2018

BEHANDLING:

Ved votering ble rådmannens innstilling enstemmig vedtatt.

INNSTILLING:

1. Økonomirapportering 3. kvartal 2018 tas til etterretning.
2. Verdal kommunes driftsbudsjett endres slik:
 - Driftsbudsjettet på fellesområdet økes med 8,715 millioner til dekning av belastning av variabel lønn fra 2017. Finansiering tas fra disposisjonsfondet.
 - Innherred Brann og Redning bevilges 1,4 millioner til utgifter til nødnett, og finansieres fra positiv pensjonsavregning på fellesområdet.

Rådmannens innstilling:

3. Økonomirapportering 3. kvartal 2018 tas til etterretning.
4. Verdal kommunes driftsbudsjett endres slik:
 - Driftsbudsjettet på fellesområdet økes med 8,715 millioner til dekning av belastning av variabel lønn fra 2017. Finansiering tas fra disposisjonsfondet.
 - Innherred Brann og Redning bevilges 1,4 millioner til utgifter til nødnett, og finansieres fra positiv pensjonsavregning på fellesområdet.

Vedlegg:

1. Økonomirapport 3. kvartal 2018
2. Budsjettskjema 1A og 1B
3. Finansrapport

Andre saksdokumenter (ikke vedlagt):

Ingen

Saksopplysninger:

Rådmannen legger med dette fram kvartalsrapport for tredje kvartal 2018. Kvartalsrapporten viser fortsatt stort avvik mellom årsprognose og budsjett. Selv om det fortsatt er tolkningsrom og usikkerhet rundt enkeltposter, er retningen tydelig på at det kan komme et merforbruk (underskudd) i 2018 på opp mot ca 16,5 mill kr. Virksomhetene og de interkommunale samarbeidene har et merforbruk på nærmere 18 mill kr, mens det på inntektssiden har vært en økning på ca 1,5 mill kr i samlet ramme etter signaler i statsbudsjettet om forventet vekst i kommunesektorens skatteinntekter. Vekst i skatt og rammetilskudd utgjør omtrent 4,2 millioner mer enn gjeldende budsjett.

Som i tidligere rapporter er beregningene i kvartalsrapporten bygger på et forsiktighetsprinsipp der merforbruk/inntektssvikt er regnet inn i prognosen etter beste estimat, mens mindreforbruk/merinntekter bare er tatt med i prognosen i den grad de er rimelig sikre. Virksomheter der beregningene viser mindreforbruk (overskudd) er justert ned til budsjettbalanse i oppsummeringen. Den formelle begrunnelsen for dette er at det ikke ligger noe vedtak om at et eventuelt mindreforbruk hos disse virksomhetene skal omfordes til andre virksomhetsområder, men vil altså bidra til bedret regnskapsmessig resultat for kommunen som helhet.

For en del virksomheter ser vi en forverring av årsprognose sammenholdt med 2. kvartal. Tendensen til forbedring er ikke videreført fra 2. kvartal og det er vanskelig å se effekter av tiltak og aktivitetsreduisering i prognosen. Det er tydelige tegn på at det tar tid å hente ut effekter ved kostnadsreduerende tiltak. Produksjon og tjenester skal opprettholdes og ytes, og etterspørselen fra innbyggere er upåvirket av kommunens økonomi og må håndteres etter lovbestemte og pålagte føringer. Slike rammer gjør at kommunen har utfordringer foran seg som ikke kan håndteres ved generelle rammenedtrekk, men som krever en dypere og mer omfattende struktur- og aktivitetsendring.

Fokus i prognosearbeidet har vært å få fram kjente utgifter og inntekter fram i tid og dermed få en mest mulig realistisk prognose. Erfaring fra tidligere år der mye retter seg opp i løpet av de siste driftsmånedene er i prognose allerede hentet ut. Dette er det viktig å ta med i videre vurderinger. Gjenværende 2-3 mnd vil kreve sterkt engasjement og påtrykk for å holde kostnadene på et budsjettmessig rett nivå.

Sannsynligheten for at kommunen oppnår et samlet mindreforbruk ved årets slutt (årsresultat med overskudd) er ingen umulighet, men det krever at kommunen både lykkes betydelig med vedtatte innstramming av budsjett, at enkelte virksomhetsområder leverer mindreforbruk (overskudd) og at det blir en langt gunstigere utvikling av forhold som kommunen selv ikke kan påvirke enn det som ligger i prognosen. Noe av dette er allerede tatt hensyn til i prognosen, slik som justert skatteinngang og foreløpig beregning av pensjonskostnad. Årets samlede pensjonskostnad og KLPs resultatprognoser vil virke positivt inn på kommuneregnskapet.

Signaler fra halvårsrapportering om bedre kontroll på lønnsområdet er ikke forsterket ved rapport pr september. Årsprognose på fastlønn er estimert å være hele 10,3 mill kr høyere enn budsjettet og dette er en klar forverring på noen få måneder. Årsavviket styrker antakelsen fra sist om at det kan se ut som at vi har flere årsverk enn budsjettpremissene tillater. Dette gir grunn til bekymring, og er en utfordring vi tar med oss inn i en allerede krevende økonomiplanperiode.

Vurdering:

I forbindelse med kvartalsrapporten foreslås det også to budsjettendringer:

I revisjonsrapporten etter sist avlagte årsregnskap ble det påpekt at kommunen ikke anordner variabel lønn til riktig regnskapsår. Dette har sin opprinnelse tilbake til 2015, hvor kommunen i samråd med revisor, besluttet å gå bort fra en 13. lønnskjøring, og heller la variabel lønn for siste periode i det ene året, belaste neste års regnskap. Så lenge man følger det samme prinsippet år etter år, vil denne skjevheten kun gi en marginal feil på regnskapene. Denne praksisen er imidlertid ikke i tråd med anordningsprinsippet, og både prinsipielle og styringsmessige hensyn kan tale for at praksisen bør opphøre. Rådmannen vil derfor legge til grunn at kommunen fra 2018 henfører variabel lønn til det regnskapsåret hvor den er opptjent. Variabel lønn som er opptjent i 2017, men som er belastet de første regnskapsperiodene for 2018, utgjør kr 8 715 000, og foreslås finansiert ved dekning fra disposisjonsfondet. Dette med bakgrunn i at den ekstra belastningen skriver seg fra tidligere regnskapsår, samtidig som at disposisjonsfondet tilbake i 2015 ble tilført midler da regnskapsresultatet ble uvanlig godt som følge av at man da gikk bort fra 13. lønnskjøring. Ved å finansiere årets prinsippendring fra disposisjonsfondet, vil endringen kun få virkning på netto driftsresultat, men ikke bidra til noe mer- eller mindreforbruk. Korrigeringen innrettes også slik at målingen av ressursbruk og sammenlignbarhet med tidligere år forstyrres minst mulig. Lønn opptjent i desember 2018, som etter tidligere praksis ville blitt regnskapsført i januar neste år, blir etter den nye praksisen nå anordnet til 2018. Denne justeringen gjør også at revisors merknad om etterlevelse av anordningsprinsippet er bragt i orden.

Nødnettet ble innført og satt i drift for Nord-Trøndelag i 2015. Den økonomiske delen av driften for nødnett er overlatt til den enkelte kommune, dette gjelder alle utgifter som lisens på radioterminaler, innkjøp av terminaler og øvrige utgifter som nye batteri, ladere osv. Videre ble 110-sentralene i Norge pålagt å ha en minimumsbemanning på 2 personer hele døgnet. Samt at oppgradering av utstyr og tilførsel av strøm og telefonlinjer måtte oppgraderes på 110-sentralen. Drift av 110-sentral er en lovpålagt oppgave som alle kommunene som hører til den enkelte 110-sentralen skal betale utgiftene til, gjennom en årlig avgift fordelt etter innbyggertall i den enkelte kommune. Det er ikke funnet rom for disse kostnadene innenfor gjeldende bevilgning til Innherred Brann og Redning. Rådmannen foreslår en tilleggsbevilgning på 1,4 millioner kroner til Innherred Brann og Redning, til dekning av utgifter ifbm nødnettet. Bevilgningen foreslås finansiert med motpost i fellesområdet, da sluttavregning av årets pensjonskostnad og premieavvik forventes å gi tilstrekkelig merinntekt til å dekke denne ekstra utgiften.

Verdal kommune
Rådmannen

Økonomirapportering 3. kvartal 2018

Verdal kommune

Kommunens økonomiske situasjon

Pr. 30.09.2018

Foto: Roald Veimo

Verdal 15.10.2018

INNHALDSFORTEGNELSE

1. INNLEDNING.....	3
2. STATUS ØKONOMISK DRIFT, UTVIKLING I INNTEKTER OG UTGIFTER	4
2.1 Oppsummering av økonomisk situasjon pr 30.09.2018	4
2.1.1 Regnskapsskjema 1A.....	4
2.1.2 Regnskapsskjema 1B.....	6
2.2 Rapportering fra virksomhetene (oppsummert)	10
2.2.1 Oppvekst.....	10
2.2.2 Velferd	12
2.2.3 Næring og samfunnsutvikling	14
2.2.4 Rådmannens fellesområde og Stab, utvikling og virksomhetsstøtte	15
2.2.5 Innherred kommunesamarbeid	16
2.3 Budsjett - justeringsbehov drift	18
2.4 Budsjett – justeringsbehov investeringer	19
3. FRAVÆR/NÆRVÆR	20

1. INNLEDNING

Rådmannen legger med dette fram kvartalsrapport for tredje kvartal 2018. Kvartalsrapporten viser fortsatt stort avvik mellom årsprognose og budsjett. Selv om det fortsatt er tolkningsrom og usikkerhet rundt enkeltposter, er retningen tydelig på at det kan komme et merforbruk (underskudd) i 2018 på opp mot ca 16,5 mill kr. Virksomhetene og de interkommunale samarbeidene har et merforbruk på nærmere 18 mill kr, mens det på inntektssiden har vært en økning på ca 1,5 mill kr i samlet ramme etter signaler i statsbudsjettet om forventet vekst i kommunesektorens skatteinntekter. Vekst i skatt og rammetilskudd utgjør omtrent 4,2 millioner mer enn gjeldende budsjett.

Som i tidligere rapporter er beregningene i kvartalsrapporten bygger på et forsiktighetsprinsipp der merforbruk/inntektssvikt er regnet inn i prognosen etter beste estimat, mens mindreforbruk/ merinntekter bare er tatt med i prognosen i den grad de er rimelig sikre. Virksomheter der beregningene viser mindreforbruk (overskudd) er justert ned til budsjettbalanse i oppsummeringen. Den formelle begrunnelsen for dette er at det ikke ligger noe vedtak om at et eventuelt mindreforbruk hos disse virksomhetene skal omfordres til andre virksomhetsområder, men vil altså bidra til bedret regnskapsmessig resultat for kommunen som helhet.

For en del virksomheter ser vi en forverring av årsprognose sammenholdt med 2. kvartal. Tendensen til forbedring er ikke videreført fra 2. kvartal og det er vanskelig å se effekter av tiltak og aktivitetsreduisering i prognosen. Det er tydelige tegn på at det tar tid å hente ut effekter ved kostnadsreduerende tiltak. Produksjon og tjenester skal opprettholdes og ytes, og etterspørselen fra innbyggere er upåvirket av kommunens økonomi og må håndteres etter lovbestemte og pålagte føringer. Slike rammer gjør at kommunen har utfordringer foran seg som ikke kan håndteres ved generelle rammedtrekk, men som krever en dypere og mer omfattende struktur- og aktivitetsendring.

Sannsynligheten for at kommunen oppnår et samlet mindreforbruk ved årets slutt (årsresultat med overskudd) er ingen umulighet, men det krever at kommunen både lykkes betydelig med vedtatte innstramming av budsjett, at enkelte virksomhetsområder leverer mindreforbruk (overskudd) og at det blir en langt gunstigere utvikling av forhold som kommunen selv ikke kan påvirke enn det som ligger i prognosen. Noe av dette er allerede tatt hensyn til i prognosen, slik som justert skatteinngang og foreløpig beregning av pensjonskostnad. Årets samlede pensjonskostnad og KLPs resultatprognoser vil virke positivt inn på kommuneregnskapet.

Signaler fra halvårsrapportering om bedre kontroll på lønnsområdet er ikke forsterket ved rapport pr september. Årsprognose på fastlønn er estimert å være hele 10,3 mill kr høyere enn budsjettet og dette er en klar forverring på noen få måneder. Årsavviket styrker antakelsen fra sist om at det kan se ut som at vi har flere årsverk enn budsjettpremissene tillater. Dette gir grunn til bekymring, og er en utfordring vi tar med oss inn i en allerede krevende økonomiplanperiode.

I forbindelse med kvartalsrapporten foreslås det også to budsjettjusteringer, hvor den ene legges fram som følge av en regnskapsmessig prinsippendring rundt hvordan vi bokfører variabel lønn for å etterleve anordningsprinsippet i kommunal regnskapsskikk fullt ut. For nærmere omtale av dette vises det til kvartalsrapportens kapittel 2.3.

2. STATUS ØKONOMISK DRIFT, UTVIKLING I INNTEKTER OG UTGIFTER

2.1 Oppsummering av økonomisk situasjon pr 30.09.2018

2.1.1 Regnskapsskjema 1A

Regnskapsskjema 1A - Drift	Regnskap pr 3. kvartal 2018	Regnskap pr 3. kvartal 2017	Budsjett inkl. endring 2018	Oppr. budsjett 2018	Regnskap 2017	Rapportert årsprognose 2018	Avvik Budsjett og prognose
Skatt på inntekt og formue	255 848 973	247 136 839	325 000 000	325 000 000	319 009 905	323 639 000	-1 361 000
Ordinært rammetilskudd	357 220 529	349 979 250	469 000 000	469 000 000	461 589 890	474 602 000	5 602 000
Skatt på eiendom	37 773 144	34 606 554	40 250 000	34 500 000	35 568 062	37 774 000	-2 476 000
Andre direkte eller indirekte skatter	-	-	-	-	-	-	
Andre generelle statstilskudd	-	419 881	3 300 000	3 300 000	3 341 170	3 300 000	
Sum frie disponible inntekter	650 842 646	632 142 524	837 550 000	831 800 000	819 509 026	839 315 000	1 765 000
Renteinntekter og utbytte	3 037 756	2 635 117	5 480 000	5 480 000	6 648 181	5 480 000	
Gevinst finansielle instrumenter (omløpsmidler)	-	-	-	-	-	-	
Renteutg., provisjoner og andre fin.utg.	24 795 821	27 331 946	36 802 000	35 302 000	33 747 736	36 002 000	-800 000
Tap finansielle instrumenter (omløpsmidler)	-	-	-	-	-	-	
Avdrag på lån	33 770 000	30 010 002	41 000 000	41 000 000	38 000 050	42 000 000	1 000 000
Netto finansinnt./utg.	-55 528 065	-54 706 831	-72 322 000	-70 822 000	-65 099 605	-72 522 000	200 000
Til dekning av tidligere regnsk.m. merforbruk	-	-	-	-	-	-	
Til ubundne avsetninger	-	-	-	-	23 965 610	-	
Til bundne avsetninger	-	-	-	-	-	-	
Bruk av tidligere regnsk.m. mindreforbruk	-	-	-	-	23 965 610	-	
Bruk av ubundne avsetninger	5 862 502	1 693 502	8 100 000	7 150 000	5 663 000	8 100 000	
Bruk av bundne avsetninger	-	-	-	-	-	-	
Netto avsetninger	5 862 502	1 693 502	8 100 000	7 150 000	5 663 000	8 100 000	-
Overført til investeringsregnskapet	-	-	-	-	100 000	-	
Til fordeling drift	601 177 083	579 129 194	773 328 000	768 128 000	759 972 421	774 893 000	-1 565 000
Sum fordelt til drift (fra skjema 1B)	545 448 729	524 788 681	773 328 000	768 128 000	732 412 297	791 179 001	
Regnskapsmessig mer/mindreforbruk	55 728 354	54 340 513	-	-	27 560 124	-16 286 001	

Regnskapsskjema 1A viser kommunens generelle inntekter og utgifter, - og danner således rammen for hva som kan fordeles til tjenesteproduksjon. Forventning til disse størrelsene ved årsslutt vises i kolonnen «rapportert årsprognose 2018», og nest siste rad i denne kolonnen viser virksomhetenes rapporterte forbruksprognose. Som det fremgår av tabellen gir dette et samlet forventet merforbruk for 2018 på kr 16,3 mill. I det følgende kommenteres de endringene som påvirker kommunens rammebetingelser som helhet, mens kvartalsrapporten for øvrig vil fokusere mer rundt virksomhetenes drift.

I revidert Nasjonalbudsjett i mai ble det meldt om en forventet nedgang i skatteinntektene i siste halvdel av 2018. Kommunen hadde dessuten et skatteanslag noe over nasjonal prognose i budsjettet for 2018, og har i prognosene fra første og andre kvartal derfor operert med et prognostisert inntektsbortfall i utjevnet skatteinntekt på 1,7 mill kroner. I forslaget til Nasjonalbudsjett for 2019, som ble framlagt 8. oktober, forventer imidlertid regjeringen i stedet nå vekst i kommunesektorens skatteinntekter som er 2,4 mrd høyere enn lagt til grunn i revidert Nasjonalbudsjett for 2018 (Meld. ST. 1 (2018-2019), s 62). Oppdatert prognose for kommunens samlede skatt og rammetilskudd er på drøye 798,2 millioner, omtrent 4,2 millioner bedre enn gjeldende budsjett.

Utfakturerings av alle kommunens 3 terminer for eiendomsskatt er ferdig, og prognosen er dermed så godt som endelig med et avvik fra budsjettert beløp på til sammen 2,48 mill kr. Dette skyldes i hovedsak for mye innkrevd eiendomsskatt på NTE Nett sine anlegg i perioden 2013-2017, som er tilbakebetalt i 2018 og har belastet årets regnskap med 2,34 mill kr.

I forbindelse med rapportering etter første tertial ble det gjort en budsjettjustering som følge av forventet renteoppgang i andre halvår på 1,5 mill kr. Som forventet ble styringsrenten oppjustert i siste rentemøte, men i denne omgang kun med 0,25 prosentpoeng. Anslagene framover er at renta fortsatt skal opp, men usikkerheten ligger i hvor fort denne renteøkningen kommer. Forsinkelser i planlagte investeringer, som omtalt i kommunestyresak 69/18 om budsjettjusteringer på investeringssiden, gjør også at kommunens låneopptak blir noe lavere i 2018 enn hva som lå til grunn for prognosen etter første tertial. Oppdatert renteprognose viser mulighet for besparelse på rentekostnader.

Kommunene har til nå hatt valgfrihet når det gjelder beregningsmetode for minsteavdrag, og Verdal kommune har hittil benyttet seg av den såkalte «regnearkmetoden», i likhet med svært mange andre kommuner. Fra 2020 bortfaller denne valgfriheten, og avdragsutgiftene skal da beregnes etter en forenklet modell. Dersom denne modellen var tatt i bruk i dag, ville det betydd økte avdragsutgifter med 4,8 mill kr for 2018. Fagkretser anbefaler at kommunene allerede nå starter omstillingsjobben med å innrette seg etter økte avdragsutgifter, noe som er bakgrunnen for at prognosen for avdragene økes med 1 mill kr, vel vitende om at dette bare utgjør første skritt på veien mot innføring av ny beregningsmetode.

Disse forholdene trekker i begge veier, men netto sitter kommunen igjen med et handlingsrom som er omtrent 1,56 millioner romsligere enn budsjettert (Ref tabell 1A: «Til fordeling drift», siste kolonne). Dette viser også en markant bedring fra hva som ble rapportert i forrige kvartal, noe som først og fremst skyldes en langt mer positiv prognose for skatteutjevning ved fremleggelsen av nytt Nasjonalbudsjett nå i oktober, enn hva som var signalisert i statens anslag i mai. Dette økte armslaget er imidlertid langt fra nok til å dekke det rapporterte merforbruket fra virksomhetene, så det er ingen tvil om at kommunen står ovenfor et krevende siste kvartal for å klare å styre virksomheten mot balanse.

2.1.2 Regnskapsskjema 1B

Grp. ansvar	Regnskapsskjema 1B - Drift	Regnskap pr 3. kvartal 2018	Regnskap pr 3. kvartal 2017	Budsjett inkl. endring 2018	Forbruk % av budsjett	Regnskap 2017	Rapportert årsprognose 2018	Årsavvik Budsjett og prognose
110	Rådmann	23 592 602	16 876 955	41 242 827	57,20	26 888 897	41 242 827	0
180	Fellesområder	6 403 884	2 542 299	6 251 701	102,43	465 547	4 551 701	-1 700 000
	Fellesområder Totalt	29 996 486	19 419 254	47 494 528		27 354 444	45 794 528	-1 700 000
126	Oppvekst felles	94 445 475	89 082 318	124 934 480	75,60	113 918 795	124 934 480	0
127	Skole / SFO	142 643 909	137 191 370	194 271 952	73,42	191 103 428	199 547 952	5 276 000
128	Barnehage	-5 775 237	-3 824 588	809 696	-713,26	197 148	809 696	0
130	Ressurssenter oppvekst	30 464 525	29 120 508	51 323 873	59,36	47 591 512	51 323 873	0
	Oppvekst Totalt	261 778 672	251 569 608	371 340 001		352 810 883	376 616 001	5 276 000
135	NAV Sosial- og flyktningetjenesten	16 053 938	16 516 909	22 173 978	72,40	22 809 551	24 108 978	1 935 000
150	Hjemmetjenesten	63 231 966	57 524 190	82 065 351	77,05	79 885 625	84 296 351	2 231 000
153	Institusjonstjenesten	68 543 602	64 842 533	91 279 704	75,09	87 854 515	92 721 704	1 442 000
156	Bo- og dagtilbudstjenesten	64 882 745	61 156 282	86 774 599	74,77	83 776 779	87 066 599	292 000
	Velferd Totalt	212 712 251	200 039 914	282 293 632		274 326 470	288 193 632	5 900 000
125	Kulturtjenesten	12 040 853	18 468 806	20 877 724	57,67	20 401 680	20 877 724	0
140	Landbruk, miljø og arealforvaltning	4 070 503	0	6 230 090	65,34	-57 053	6 910 090	680 000
141	Teknisk drift	17 335 128	17 218 388	36 172 058	47,92	35 827 970	39 622 058	3 450 000
145	Integrering og mangfold	381 830	-789 164	-931 122	-41,01	-2 049 732	-397 122	534 000
	Næring og samfunnsutvikling Totalt	33 828 314	34 898 030	62 348 750		54 122 865	67 012 750	4 664 000
170	IKS, Regnskap, innfordring og lønn	1 954 460	0	4 616 185	42,34	4 876	4 616 185	0
171	IKS, Geodata og oppmåling	427 622	0	44 405	963,00	7 014	562 405	518 000
195	§27-samarbeid Levanger (IKT, Kemner, innkjøp	9 531 920	0	11 450 800	83,24	0	13 243 800	1 793 000
196	Brann og feiervesen, samarbeid med Levange	6 483 748	0	8 759 700	74,02	0	10 159 700	1 400 000
199	Kommunens andel til ISK	0	29 223 128	0	0,00	38 117 032	0	0
850	Finanstransaksjoner	-11 264 744	-10 361 253	-15 020 000	75,00	-14 331 285	-15 020 000	0
	Øvrig Totalt	7 133 006	18 861 875	9 851 090		23 797 637	13 562 090	3 711 000
	Totalsum	545 448 729	524 788 681	773 328 000		732 412 299	791 179 001	17 851 001

Virksomhetenes samlede prognoserte merforbruk pr september er 17,85 mill. Sammenlignet med status 2. kvartal viser prognosert merforbruk både en økning en videreføring av merforbruket. Effekter av rammereduksjoner satt i drift i år, siste på 5 mill i august, lar vente på seg. Det tar tid før det blir synlig resultat av aktivitetsreduksjon og iverksatte tiltak, og dette kan være noe av årsaken til at årsprognose ikke viser bedring sammenholdt med prognose basert på halvårsresultat. Virksomhetsledere har ved denne rapporteringen hatt meget kort tid på å gjennomgå prognosemodell, samt at høstferien kom litt ubeleilig, så prognose kan være preget noe av hastverk og er ikke gjennomgått så grundig som en skulle ønsket.

Fokus i prognosearbeidet har vært å få fram kjente utgifter og inntekter fram i tid og dermed få en mest mulig realistisk prognose. Erfaring fra tidligere år der mye retter seg opp i løpet av de siste driftsmånedene er i prognose allerede hentet ut. Dette er det viktig å ta med i videre vurderinger. Gjenværende 2-3 mnd vil kreve sterkt engasjement og påtrykk for å holde kostnadene på et budsjettmessig rett nivå.

Som ved tidligere rapporteringer er det verdt å merke seg at ingen virksomheter presenteres med mindreforbruk i tabellen over. Så lenge det ikke er aktivitet som er bortfalt, eller andre faktorer som har endret seg vesentlig fra de forutsetningene som var lagt til grunn i budsjettet, kan man ikke med sikkerhet forvente mindreforbruk på nåværende tidspunkt. En forsiktig tilnærming er derfor at virksomhetene vil forbruke de midlene de er bevilget. Som følge av dette forsiktighetsprinsippet i prognosearbeidet er virksomheter med målt mindreforbruk satt til budsjettbalanse. Når årsoppgjøret foreligger vil det foreligge

et endelig svar på om det er virksomheter som har klart å oppnå et mindreforbruk (overskudd). Slik tallene nå foreligger vil det kunne ha avgjørende betydning for kommunens totale resultat at noen virksomheter klarer å levere et mindreforbruk, samtidig som at virksomheter med varslet budsjettoverskridelser klarer å tilpasse drift til budsjett i siste halvår.

Nærmere om de største regnskapslinjene innenfor virksomhetsområdene:

Lønnsutgifter – netto inkl sykkelønnsrefusjoner mv

Netto lønnskostnader (lønn inkl sykkelønns- og svangerskapsrefusjon)	Regnskap pr 3. kvartal 2018	Regnskap pr 3. kvartal 2017	Årsprognose 2018	Budsjett 2018	Årsavvik 2018
Rådmann	18 492 760	8 111 399	26 945 189	28 707 258	-1 762 069
Fellesområder	1 271 556	464 111	-2 096 063	1 877 975	-3 974 038
Fellesområder totalt	19 764 316	8 575 510	24 849 126	30 585 233	-5 736 107
Oppvekst felles	6 712 379	3 008 680	9 685 244	12 419 432	-2 734 188
Skole / SFO	149 885 462	143 252 967	207 245 915	197 041 384	10 204 531
Barnehage	55 700 754	51 508 383	76 589 810	76 779 711	-189 901
Ressurssenter oppvekst	28 600 104	27 938 991	39 555 656	42 578 338	-3 022 682
Oppvekst totalt	240 898 699	225 709 021	333 076 625	328 818 865	4 257 760
NAV Sosial- og flyktningetjenesten	7 197 831	6 640 469	10 115 845	10 231 367	-115 522
Hjemmetjenesten	62 039 846	57 814 006	83 674 825	79 010 692	4 664 133
Institusjonstjenesten	62 297 286	61 607 211	84 296 230	82 844 220	1 452 010
Bo- og dagtilbudstjenesten	87 146 279	81 355 198	117 589 183	114 991 483	2 597 700
Velferd totalt	218 681 242	207 416 884	295 676 083	287 077 762	8 598 321
Kulturturtjenesten	7 161 644	7 774 645	9 879 076	9 920 160	-41 084
Landbruk, miljø og arealforvaltning	5 649 354	0	7 967 431	8 687 937	-720 506
Teknisk drift	26 257 224	24 974 426	34 905 788	39 141 036	-4 235 248
Integrering og mangfold	21 400 009	21 749 987	28 840 403	26 112 449	2 727 954
Næring og samfunnsutvikling totalt	60 468 231	54 499 058	81 592 698	83 861 582	-2 268 884
IKS, Regnskap, innfordring og lønn	6 839 812	0	9 618 728	10 448 722	-829 994
IKS, Geodata og oppmåling	2 685 276	0	3 926 838	3 092 757	834 081
Innherred kommunesamarbeid, Verdal	9 525 088	0	13 545 565	13 541 479	4 086
Totalt	549 337 576	496 200 473	748 740 098	743 884 920	4 855 178

Sammenlignet med kvartalsrapporteringen etter 2. kvartal, har samlet prognose for netto lønnsutgifter økt med omlag 10 millioner. Størsteparten av endringen skyldes at effekten av hovedtariffoppgjøret kap 4 ble lest inn i lønnsystem og i virksomhetenes budsjetter fom juli. I forbindelse med siste kvartalsrapport ble det også foretatt et budsjettndtrekk på til sammen 5 millioner, som en del av virksomhetene tok mot lønnsbudsjettet. Budsjettet, og dermed også prognose for regnskapet, har således endret seg en del fra siste rapportering, men man kan likevel si noe om utviklingen ved å sammenligne rapportert forventning om årsavvik. Utviklingen i totale lønnsutgifter i kommunen samlet sett, viser et avvik mellom årsbudsjett og årsprognose på om lag 4,9 millioner i merforbruk, inkl refusjoner for sykepengen og foreldrepenger. Ved

siste rapportering var signalene at lønnsområdet var under kontroll, med et forventet mindreforbruk på 1,3 millioner, men med en usikkerhet rundt vikarbruk ifbm ferieavvikling mv. Tallene over viser altså en forverring fra siste rapport med over 6 millioner.

Tabellen over viser at det er store variasjoner mellom virksomhetene, og de fleste av virksomhetene som «sparer» på lønnsutgifter har gjerne merforbruk innenfor innkjøp for å kompensere for vanskeligheter med å rekruttere kvalifisert personell mv.

De store merforbrukene ligger innenfor skole, helse og integrering og mangfold. Siste rapport kommenterte at skole erfaringsmessig har et noe lavere forbruk på høsten enn på våren. Dette ser imidlertid ikke ut til å være tilfelle i år. Ytterligere kommentarer til avvik er gitt i virksomhetenes egen rapportering i kapittel 2.2.

Gruppering av lønnskostnadene:

Netto lønnskostnader	Regnskap pr 3. kvartal 2018	Årsprognose 2018	Budsjett 2018	Årsavvik 2018
Fastlønn mv	360 742 254	498 655 184	488 359 864	10 295 320
Tillegg	20 431 406	26 317 729	25 271 188	1 046 541
Overtid	4 167 138	5 275 253	3 589 626	1 685 627
Andre godtgjørelser	3 489 852	5 161 516	4 608 827	552 689
Vikar / ekstrahjelp	19 587 440	24 995 636	18 505 185	6 490 451
Vikar sykdom/foreldreperm	19 560 358	25 417 315	18 215 321	7 201 994
Refusjon sykdom/sv.skap	-21 864 366	-27 632 750	-15 136 504	-12 496 246
Kollektiv ulykkes-/gruppelivsforsikring	979 101	600 000	617 000	-17 000
Avlastning, fosterheim, støttekontakt mv	8 297 739	11 216 645	12 740 000	-1 523 355
Stønader	8 748 676	11 664 409	11 638 677	25 732
Pensjon	58 667 945	75 388 424	82 830 978	-7 442 554
Arbeidsgiveravgift	66 527 033	91 680 737	92 644 758	-964 021
Totalsum	549 334 576	748 740 098	743 884 920	4 855 178

Forbruket av fastlønn er estimert å være hele 10,3 mill kr høyere enn budsjettet. Merforbruk på fastlønn så vi også i siste rapportering, men da med kun halvparten av dette beløpet. Årsavviket styrker antakelsen fra sist om at det kan se ut som at kommunen har flere årsverk enn budsjettpremisset tillater. Dette gir grunn til bekymring, og er en utfordring vi tar med oss inn i en allerede krevende økonomiplanperiode der det må ryddes plass for økte renter og avdrag. Det er skole og hjemmetjenesten som også har de største merforbrukene på fastlønn. Vikarbruken er også betydelig høyere enn budsjettet. Samlet viser de estimerte årsavvikene for fastlønn, tillegg, overtid, vikarbruk mv et merforbruk på om lag 27 millioner. Refusjon av sykepenger og foreldrepenger overstiger imidlertid kostnaden for vikar ved sykdom/foreldrepermisjon, noe som viser at virksomhetene allerede er restriktive på inntak av vikar ved fravær, og refusjonene bidrar dermed også til å dekke inn noe av merforbruket på øvrige poster. Nullstilling av avsetning av kommunens andel i ansattes pensjonsordning mot faktisk premiebetaling er også innregnet i prognosen, og viser et samlet mindreforbruk for pensjon.

Kjøp av varer og tjenester	Regnskap pr 3. kvartal 2018	Regnskap pr 3. kvartal 2017	Årsprognose 2018	Budsjett 2018	Årsavvik 2018
Rådmann	5 402 684	4 653 008	9 726 001	8 995 217	730 784
Fellesområder	5 311 664	3 893 456	6 459 943	5 567 025	892 918
Fellesområder totalt	10 714 348	8 546 464	16 185 943	14 562 242	1 623 701
Oppvekst felles	37 836 018	39 600 677	46 269 386	47 970 629	-1 701 243
Skole / SFO	14 568 562	14 541 265	24 419 023	22 047 126	2 371 897
Barnehage	4 658 309	4 601 791	7 223 054	7 049 448	173 606
Ressurssenter oppvekst	7 669 911	7 871 403	15 849 601	12 715 537	3 134 064
Oppvekst totalt	64 732 800	66 615 136	93 761 064	89 782 740	3 978 324
NAV Sosial- og flyktingetjenesten	1 707 477	1 287 988	2 507 729	1 859 612	648 117
Hjemmetjenesten	5 361 664	5 404 069	7 311 856	7 180 142	131 714
Institusjonstjenesten	20 993 240	18 105 546	27 516 947	25 811 484	1 705 463
Bo- og dagtilbudstjenesten	6 975 685	5 907 748	8 999 784	9 127 120	-127 336
Velferd totalt	35 038 066	30 705 351	46 336 317	43 978 358	2 357 959
Kulturturtjenesten	2 480 771	2 882 915	4 000 480	3 566 397	434 083
Landbruk, miljø og arealforvaltning	1 324 434	0	1 408 885	391 032	1 017 853
Teknisk drift	44 457 198	46 084 202	63 048 600	57 788 365	5 260 235
Integrering og mangfold	4 672 481	6 404 657	5 863 851	5 585 416	278 435
Næring og samfunnsutvikling totalt	52 934 884	55 371 774	74 321 817	67 331 210	6 990 607
IKS, Regnskap, innfordring og lønn	819 546	0	1 575 366	1 653 562	-78 196
IKS, Geodata og oppmåling	395 372	0	515 203	241 548	273 655
Innherred kommunesamarbeid, Verdal	1 214 918	0	2 090 570	1 895 110	195 460
Totalt	164 635 016	161 238 725	232 695 711	217 549 660	15 146 051

Årsprognosen gir et estimert merforbruk på 15,1 mill for innkjøpsposter.

Som omtalt i forrige kvartalsrapportering, må merforbruket for enkelte virksomhetsområder settes i sammenheng med mindreforbruk på andre utgiftsposter, noe som f.eks gjelder for Ressurssenter Oppvekst. De 1,7 mill i mindreforbruk i virksomhetsområdet Oppvekst felles knytter seg primært til lavere tilskudd til private barnehager enn opprinnelig budsjettert med. Dette igjen skyldes at det er færre barn enn opprinnelig forventet i private barnehager, men flere i kommunale, og utgiftene vil dermed gå omtrent i balanse for kommunens del.

Det estimerte årsavviket på innkjøpsposter i teknisk drift på 5,3 mill er fordelt både på kommunens egen virksomhet, altså kommunale bygg og veier, og på selvkostområdene vann og avløp. Innenfor kommunale bygg og veier er aktiviteten preget av en del sesongvariasjon, samtidig som at mindreforbruk på lønnsområdet vil bidra til at virksomhetene er forventet å avslutte året innenfor totalrammene. For selvkost vises det til egen omtale.

For øvrig vises det til kommentarer fra virksomhetene i rapportens kapittel 2.2.

Spesielt om selvkostområdene; vann, avløp og byggesak

Kommunen har pr i dag tre kommunale tjenesteområder som skal driftes til full selvkost; vann, avløp og byggesak. Selvkost innebærer at tjenestene fullt ut skal være finansiert av gebyrer som innkreves fra tjenestemottakerne. Det finnes egne retningslinjer for hvordan selvkost for kommunale betalingstjenester skal beregnes, og i disse ligger også at overskudd og underskudd fra selvkostområder skal avsettes til / motregnes mot selvkostfond, men bare i den utstrekning at det finnes midler på fondet. Man kan med andre ord ikke operere med negative fond i balansen, men et fremførbart underskudd (underskuddet man sitter igjen med etter at fondet er tømt) kan likevel avregnes mot fremtidige overskudd.

I flere år har kommunen hatt til dels store selvkostfond, spesielt innen vann og avløp, og gebyrer er derfor i stor grad holdt uendret gjennom flere år med hensikt om å styre selvkostområdene mot underskudd og dermed avregning mot fond. I år er kommunen imidlertid i den situasjonen at fondene tømmes helt. På grunn av bestemmelsen om at man ikke kan balanseføre selvkostfond med negativ saldo, vil årets fremførbare underskudd inngå i kommunens samlede regnskapsmessige mer-/mindreforbruk. Samlet for de tre selvkostområdene utgjør dette et forventet merforbruk på 3,7-4 millioner kroner i 2018. Årsakene til merforbruket er en betydelig inntektssvikt innenfor alle tre selvkostområder, og også høyere kostnader innenfor vann og avløp enn forutsatt i budsjettet.

Kommunen går altså ut av 2018 med betydelige fremførbare underskudd innenfor selvkostområder, og må derfor forvente gebyrøkninger i de kommende årene.

2.2 Rapportering fra virksomhetene (oppsummert)

I det følgende er virksomhetenes egne kommentarer oppsummert. I tillegg er avvik mellom årsbudsjett og årsprognose illustrert med et trafikklys for hvert virksomhetsområde. Grønt lys viser at virksomheten melder balanse (eller mindreforbruk), gult lys er merforbruk opp mot 0,5 millioner, og rødt lys er forventet merforbruk over 0,5 millioner.

2.2.1 Oppvekst

Oppvekstområdet består av virksomhetsområdene Oppvekst felles, Skole / SFO, Barnehager og Ressurssenter oppvekst.

Oppvekst felles

Aktiviteter rettet mot barn og ungdom er samlet under kommunalsjef oppvekst, i virksomhetsområdet oppvekst felles. Ressurser er med det overført fra virksomhetsområdene

Skole/SFO, Ressurssenter oppvekst og fra Kulturtjenesten. SLT koordinator i 50% er knyttet til det nye området. Organisasjonsendringen ble foretatt med virkning fra januar 2018. Aktiviteten finansieres med eksisterende budsjettmidler, SLT midler, LOS midler, tilskudd fra Kriminalitetsforebyggende kompetansesenter og bruk av disposisjonsfond i 2018.

Ansvarsområder for barn og ungdomsarbeid forventes å gå i balanse og Barnehaagemyndigheten rapporterer om tilsvarende budsjettbalanse ved årets slutt.

Prognosen for virksomhetsområdet viser et merforbruk på til sammen 5,28 millioner.

Innstrammingene som er gjort i budsjettene gjennom året har vært krevende for Skole/SFO, og man har ikke lyktes med å finne og iverksette tiltak som fullt ut bringer årsresultatet i balanse. Alle enheter er sårbare for endringer i driften på grunn av utenforliggende årsaker, altså forhold som påvirker driftsnivået som den enkelte skole ikke har styring på selv. Eksempler på slike forhold er til- og fraflytting av elever i budsjettåret og nye tilrådinger om spesialundervisning / andre tiltak om må settes inn for å drive forsvarlig pedagogisk. Stramme rammer medfører at ingen enheter har rom i sin økonomi til å håndtere de økonomiske belastningene som følger av uforutsette hendelser. Merforbruket som estimeres pr årsslutt knytter seg primært til lønnskostnader. På grunn av at rapporteringen denne gang kom på et ugunstig tidspunkt mtp høstferieavvikling har vi ikke fått til den ønskede kvalitetssikringen av prognosen, og den må derfor sies å være noe usikker.

Kommunale barnehager

Økonomiske rapporter og beregninger for kommunale barnehager, ansvar 1280, viser et positivt avvik pr. 30.09.18. Det anslås en samlet balanse mellom budsjett og regnskap pr.

31.12.18.

Økonomiske kalkyler av første tertial viste et overforbruk. Endring i volum og økonomisk tilskudd og refusjoner foregår ikke alltid synkront. Økonomiske kalkyler for andre tertial viste et overskudd.

Økonomiske kalkyler for tredje kvartal viser også et overskudd.

Kommunale barnehager har løpende opptak. Økt antall barn krever økt bemanning, og medfører kostnader. Dette finansieres ved kommunalt tilskudd og foreldrebetaling.

Noen årsaker til overskudd:

- Økt krav til pedagognorm fra 01.08.18 er innfasert i ulikt tempo i de kommunale barnehager.

Antall pedagoger vil være i endring for å oppfylle krav gitt i forskrift:

I forskrift 22. juni 2017 nr. 1049 om pedagogisk bemanning og dispensasjon i barnehager skal § 1 lyde:

§ 1. Norm for pedagogisk bemanning

*Barnehagen skal ha en forsvarlig pedagogisk bemanning. Barnehagen skal ha **minst** én pedagogisk leder per syv barn under tre år og én pedagogisk leder per 14 barn over tre år. Ett barn til utløser krav om en ny fulltidsstilling som pedagogisk leder. Barn regnes for å være over tre år fra og med august det året de fyller tre år.*

- Bemanningsnorm for barnehager er budsjettetert, men norm er tolket noe feil. Det er rom for korrigering av dette innenfor gjeldende budsjett. Det vil være gjennomført i løpet av fjerde kvartal.

Lov om barnehager § 18. Grunnbemanning

Bemanningen må være tilstrekkelig til at personalet kan drive en tilfredsstillende pedagogisk virksomhet.

Barnehagen skal minst ha én ansatt per tre barn når barna er under tre år og én ansatt per seks barn når barna er over tre år. Barn skal regnes for å være over tre år fra og med august det året de fyller tre år.

- Styrere er svært lojale i forhold til vedtatte budsjett.
De avventer ofte innkjøp av utstyr m.m. til slutten av året for å se at budsjetttramme er tilstrekkelig. Uforutsette ting kan medføre kostnader de ikke har beregnet.
- Store deler av kompetansemidler avsatt til implementering av Rammeplan for barnehager er ikke brukt. Midlene ble budsjettet for å dekke den kommunale andel for arbeid i regionale nettverk i regi av Fylkesmannen, og for barnehagebasert kompetanseheving slik disse ordningene tilråder. Regionale nettverk er ennå ikke etablert.
- Ved fravær vurderes i hvert enkelt tilfelle om det er behov for vikar.

Utfordringer vi kjenner til for tredje kvartal som vår finansieringsordning ikke tar høyde for:

- Økt administrasjonsressurs ved Vinne barnehage som følge av økt barnetall. Det ser ut til at budsjett og regnskap ved enheten likevel vil gå i balanse.
- Høyere bemanningsnorm enn budsjettet ved Ness barnehage.
Det har som følge av endring i skolestruktur vært mange som søker barna til Vinne krets. For å opprettholde kvalitet på tilbudet for de som er igjen i Ness, må vi ha en noe høyere bemanning enn vår norm tilsier.

Eventuelt merforbruk ved Ness barnehage og andre utfordringer vil dekkes opp av et mindreforbruk totalt.

Ressurssenter oppvekst - barneverntjenesten

Ressurssenter Oppvekst består av PPT, Barnevern og Helsestasjon. Prognosen på nåværende tidspunkt viser at ressurssenter oppvekst fremdeles styrer mot å holde budsjett ved årets utgang. Kommunen har mottatt flere henvendelser vedr erstatninger og spørsmål om å få tilgang til mappene sine. Dette er drøftet med kommuneadvokatene og videre arbeid er i nært samarbeid med dem.

2.2.2 Velferd

Velferdssektoren omfatter virksomhetsområdene NAV, Hjemmetjenesten, Bo- og dagtilbudstjenesten og Institusjonstjenesten.

NAV

Tjenesten sett under et kan få et overforbruk i forhold til budsjett på ca. 1,9 mill kr. Vesentlige årsaker til merforbruk er knyttet til sosialboliger. Her vil tjenesten sannsynligvis komme ut med et overforbruk på ca. 1,1 mill. Dette skyldes reparasjoner og tomgangsleier for boliger tilhørende Verdal boligselskap AS som kommunen har forpliktet seg til å betale i henhold til en egen avtale og langvarige leiekontrakter. Dette er noe som tjenesten ikke har noen mulighet til å påvirke. Ansvaret er regulert i en avtale mellom Verdal Boligselskap AS og Verdal kommune inngått i 2004, der Verdal kommune gir garanti på dekning av reparasjoner utover vanlig elde/slitasje og tomgangsleie for boliger eid av Verdal Boligselskap AS.

Ytelse til livsopphold ligger an til et overforbruk på ca. 1,1 mill. mot justert budsjett (budsjett ble redusert med kr. 500 000 ved budsjettrevisjon juni 2018). Det er flere årsaker til dette. Bl.a. begynner vi nå å merke økt pågang om ytelser fra personer som tidligere har hatt statlige ytelser som arbeidsavklaringspenger. Regelverket for arbeidsavklaringspenger ble innstrammet fra 01.01.18. Videre har vi en «inntektssvikt» på forventede refusjoner fra staten der vi har forskuttet livsoppholdsytelser i påvente av søknader om f.eks. uføretrygd. Kriteriene for å få uføretrygd er også strammet inn.

Regulering av tildeling av integreringstilskudd i høst har medført at forventet tilskudd fra Integrering og mangfold ble redusert med kr. 500 000. Det har ikke vært mulig å tilpasse utgiftene på dette området til tapet av tilskudd.

Det er foretatt innsparing på utgifter til ansatte og annen drift i omfang 800.000 kr.

Hjemmetjenesten

Prognose for Hjemmetjenesten viser et merforbruk på 2,23 mill kr. Dette er en svak økning sammenlignet med prognose rapportert i juni. De største merforbrukene er knyttet til økte brukerbehov blant innbyggere i sentrumsområdet og merforbruket lønnsområdet viser et betydelig merforbruk. Hjemmetjenesten jobber med å få plass de tiltak som samordning av praktisk bistand, vedtaksgjennomgang for vurdering om egenandelstjeneste, egenandel på gruppetilbud fysikalsk behandling og vakanser. I tillegg kommer kompetansetilskudd fylkesmannen, men disse tiltakene vil imidlertid ikke være tilstrekkelig for å dekke opp det estimerte merforbruket, og det jobbes derfor videre med tiltak.

Institusjonstjenesten

Prognosen for institusjonstjenesten viser et merforbruk på 1,44 millioner kroner. Beløpet skriver seg fra flere forhold;

- Utskrivningsklare pasienter som blir liggende på Sykehuset Levanger. Usikker prognose ved årets slutt, men det er grunn til å tro en økning på ca kr 400 000 resten av året. Det er tett dialog mellom forvaltningskontorer og resten av tjenestene. Stort trykk i organisasjonen for å finne forsvarlige tilbud til de som er meldt utskrivningsklare.
- Merforbruk på vikarposter både på Verdal Bo- og Helsetun og Ørmelen Bo- og Helsetun.
- Verdal Bo- og Helsetun, 1.etg har hatt mye bruk av overtid i sommer, høyt fravær og avdelingen var rammet hardt av NORO-virus i vår. I tillegg kommer svikt i brukerbetaling ifht budsjett.
- Verdal Bo- og Helsetun, 2. etg har merinntekter på brukerbetaling ifht budsjett, og dette bidrar positivt i det totale merforbruket i institusjonstjenesten. Brukerbetalinger er vanskelig å forutse og budsjettere da grunnlag for betaling varierende med brukernes personlige økonomi.
- Ekstra regning fra IKS til dekning overforbruk 2016. Som omtalt i siste kvartalsrapport har en vært nødt til å leie lege fra vikarbyrå til å dekke ledig fastlegehjemmel fra 1. september. Merutgiftene med dette er ikke kjent, men er estimert til ca 400 000.

Generelle tiltak som er iverksatt for hele Institusjonstjenesten er at man vurderer hver ledighet i stilling i forhold til hva som er helt nødvendig å erstatte. Bruk av overtid vurderes strengt og det arbeides systematisk for et lavere sykefravær. Mange fellestiltak er iverksatt tidligere år hvor lederne løpende vurderer behovet for innleie ved fravær og en er avhengig av at alle avdelingen opprettholder trykket på nødvendige prioriteringer for å videreføre innsparinger. I de avdelinger som har underforbruk er en helt avhengig av at dette opprettholdes og helst økes utover året. Det betyr at iverksatte tiltak i disse avdelingene må opprettholdes og ledelsesfokus på fortsatt endringstrykk.

Bo og dagtilbudstjenesten

Virksomhetsområdet Bo- og dagtilbudstjenesten (BODA) beregnes til å ha et merforbruk på ca kr 300' fra budsjetttramme. Dette er en forbedring sammenlignet med prognose rapportert pr juni. Merforbruket ligger primært på lønnsområdet, spesielt vikarutgifter og overtid. Strengere bruk av tilretteleggingstilskudd i NAV gir avvik mot forventet budsjettert tilskudd og krever tiltak som omplassering og redusert aktivitet.

Mange fellestiltak er allerede iverksatt, og med styrket fokus fra august. Bevisst ledelse i alle prosesser og beslutninger er vesentlig. Usikkerheten består i årsvirkning på tiltakene. Flere avdelinger har mindreforbruk og en er helt avhengig av at dette opprettholdes og helst økes utover året. Dette er ekstra utfordrende når en vet at to av bofellesskapene har fått nye brukere med til dels omfattende bistandsbehov, og at det er en økning i utfordringer og udekkede behov i rustjenesten. Prognose for 31.12.18 er avhengig av at det iverksettes tiltak for å redusere bruk av innleie ved fravær og at bruk av overtid reduseres i avdelinger med merforbruk.

Bruk av velferdsteknologi forventes å kunne gi målbare effekter. Digitalt tilsyn på natt vil frigjøre ressurser ved at nattvakt kan bistå bruker med endret behov og samtidig, ved hjelp av teknologien, ha tilsyn med en annen bruker. Avvik fra bemanningsplan vil da lukkes. Type teknologi sett opp mot brukerbehov er utredet, og det er konkludert vedr bruk/nytte. Forventet at det skal tas i bruk innen kort tid og over tid kunne gi utslag i reduserte lønnsutgifter.

2.2.3 Næring og samfunnsutvikling

Næring og samfunnsutvikling består av områdene Kulturtjeneste, Teknisk drift, Landbruk, miljø og arealforvaltning og Integrering og mangfold.

Kulturtjenesten

Kulturtjenesten forventes å være innenfor tildelt budsjett ved årets slutt. Den største usikkerheten er refusjonen til fylkeskommunen angående Verdalshallen. Utgiften der er bundet i forhold til samarbeidsavtale og varierer noe fra år til år. Ikke noe ekstraordinært som tilsier at virksomhetsområdet ikke skal være i balanse ved årets slutt.

Teknisk drift

Prognosen for teknisk drift viser et estimert merforbruk på 3,45 millioner. Merforbruket knytter seg til selvkostområdene for vann og avløp som er særskilt omtalt tidligere i rapporten (kap 2.1.2). Det forventes videre et merforbruk av innkjøpsposter til vedlikeholdsutgifter innen kommunale bygg. Teknisk drift har vært preget av en del sykefravær og vakanser i år, og har derfor et mindreforbruk av lønn. Utgifter til kommunale veier ser også ut til å vise et mindreforbruk ved årets slutt, så fremt det ikke oppstår noen uforutsette hendelser. Samlet forventes virksomheten i teknisk drift å gå i balanse, med unntak av selvkostområdene vann og avløp hvor underskudd må framføres til avregning mot fremtidige overskudd.

Integrering og mangfold

Årsprognosen for Integrering og Mangfold viser på nåværende tidspunkt et merforbruk på 0,5 millioner, men det arbeides fortsatt med ytterligere tiltak for å gå i balanse ved årsslutt. Møllegata voksenopplæring har fortsatt et større overforbruk på lønn. Dette skyldes i store trekk feil budsjettering og manglende budsjettering av personell som underviser på Verdal videregående skole. Det er iverksatt tiltak som redusert vikarforbruk, vakant lærerstilling og midlertidig ansettelse. Det vises for øvrig til siste kvartalsrapport for ytterligere kommentarer.

Redusert bosetting som følge av færre asylsøkere til Norge får følger for Integrering og Mangfold sine inntekter og aktiviteter, men også for kommunen for øvrig, som dermed forventes å ha lavere merutgifter til flyktningearbeid. Overføringer til andre virksomhetsområder er derfor i løpet av 3. kvartal redusert med ca 1,3 millioner målt mot opprinnelig plan i 2018.

Landbruk, miljø og arealforvaltning

Det har i hele år vært klart at det ikke er bevilget midler til håndtering av eiendomsskatt, noe som utgjør en merutgift i omfang 0,6 mill kr. Innenfor selvkostområdet byggesak viser prognosen for gebyrinntekter en forventet inntektssvikt på omtrent 1,1 million kroner ifht budsjettert nivå, noe som skyldes at det har vært få eller ingen større prosjekter til byggesaksbehandling i kommunen i år. Virksomheten har i store deler av året også drevet med lavere bemanning enn planlagt, noe som er med på å redusere underskuddet. Etter avregning mot selvkostfondet ved årsslutt forventes et underskudd innenfor byggesak på omtrent 0,35 mill kr, som fremføres mot fremtidige overskudd, ref også egen omtale av selvkostområdene i kvartalsrapportens kap 2.1. Virksomhetene Landbruk, miljø og arealforvaltning, samt Plan forventes å være i balanse ved utgangen av året. Total for virksomhetsområdet gir dette et merforbruk på kr 680'.

2.2.4 Rådmannens fellesområde og Stab, utvikling og virksomhetsstøtte

Rådmann

Rådmannsområdet består av underinndelingene Rådmannens fellesområde, Økonomi, Personal/HMS, Arkiv, informasjon og service, Utviklingsstøtte og Kirker mv.

Virksomhetsområdet har mindreforbruk av lønnsmidler som følge av stillinger som er holdt vakante deler

av året. Personalsjef er på plass fra oktober, mens utlysning av stilling som digitaliseringsrådgiver er skjøvet ut i 2019. Manglende budsjett for overføringer til andre trossamfunn enn Den norske kirke gir et merforbruk i overføringer med ca 250'. Samlet er det forventet at virksomhetsområdet vil avslutte året innenfor budsjettrammen.

Fellesområder

Årsprognosen for fellesområdet viser foreløpig et mindreforbruk på 1,7 millioner. I dette ligger flere forhold, og det kan nevnes ca 0,8 millioner i utgift til personforsikringer som ikke ble belastet riktig i 2017-regnskapet, og som dermed må tas i år. Videre viser anslaget for årets totale lønnsoppgjør at det er avsatt ca 0,7 millioner for lite i årets budsjett. Egne beregninger, samt signaler fra KLP tyder imidlertid på at kommunen etter all sannsynlighet vil få en årsavregning på årets pensjon som slår positivt ut. Det er avsatt mer til pensjon enn sum av innbetalte premier. Foreløpige beregninger viser en meravsetning pensjonskostnad på 2,7 mill. Sikker beregning vil først være mulig å gjennomføre ved årets slutt og endelig aktuarberegning fra pensjonsselskapene er mottatt. Pensjonskostnader påvirkes av mange faktorer og vil derfor ha mye usikkerhet i seg. I rapportert prognose for fellesområdet har vi likevel valgt å ta inn denne beregningen og samlet effekt av kjente poster gir da et mindreforbruk i omfang 1,7 mill. Inntektsføring eller utgiftsføring av premieavvik blir kjent på nyåret 2019. KLP har gitt signaler om at det blir inntektsføring.

2.2.5 Innherred kommunesamarbeid

Regnskap, innfordring og lønn

Prognose viser et mindreforbruk i underkant av 480'. Mindreforbruket er primært knyttet til lønn, noe som skyldes at en stilling har stått vakant fram til august og at virksomheten har mottatt mye sykelønnsrefusjon. Kurspotten er ikke rørt ennå, men det vil bli en kompetanseheving i løpet av høsten 2018, da spesielt med tanke på kommunalt regnskapssystem, pensjon og merverdiavgift. Det ser ut til at virksomheten skal klare å få inn gebyrinntekter tilsvarende budsjett. Når det gjelder innfordringsomkostninger er det alltid et etterslep men det anslås at også denne regnskapsarten vil ende tilsvarende budsjett ved årets slutt. Det forventes at virksomheten skal kunne holde seg godt innenfor tildelt budsjettramme ved utgangen av 2018.

Geodata og oppmåling

I følge årsprognosen blir netto kostnad for samarbeidet kr. 1.317.000 mot opprinnelig budsjett på kr. 30.200. Fordelt på innbyggertall pr 1.1.2017 blir kostnaden pr kommune denne:

Verdal:	563 000
Levanger:	754 000

Merforbruket skyldes følgende forhold:

- I opprinnelig budsjett manglet det budsjettmidler for en stilling, ca kr. 840.000. Manglende registrert ansiennitetsdato på en ansatt i lønssystem har i tillegg medført en etterbetaling på ca 100.000
- I forbindelse med regionreformen fikk alle kommunene i Trøndelag nye kommunenr. Dette medførte at det måtte gjøres omfattende endring i geodataløsningen som medførte en utgift på kr 150.000.
- Kostnader i forbindelse med automatisering av meglerhenvendelser er ikke tatt med i budsjettet. Automatiseringen ble gjort i forbindelse med at en stilling i gamle ISK-enhet samfunnsutvikling ble tatt bort, og deler av arbeidsoppgavene ble overført til Geodata og oppmåling. Kostnad ca kr. 85.000.
- Mindre gebyrinntekt enn budsjettet, ca kr 300.000. Samarbeidet har imidlertid kr. 150.000 i merinntekt på samarbeidsavtalen med enhetene Landbruk, miljø, arealforvaltning i Verdal kommune og Arealforvaltning i Levanger kommune. Generelt stramt budsjett hvor det f.eks. ikke er tatt fullstendig høyde for at vi har en leasingavtale på bil og at vi har en god del kostbart teknisk utstyr (GPS/landmålerutstyr) som krever vedlikehold og jevnlig utskiftning.

Kemner - IKT - Innkjøp – Kommuneadvokater (driftes under Levanger kommune)

Det må forventes at enheten går med underskudd totalt som følge av overskridelse av budsjett på IKT, samt nyansettelse av advokat. Overskridelsene på IKT skyldes manglende oppjusteringer av budsjett over mange år, samt kostnader som ikke var kjent ved inngangen av året. Det er også påløpt merkostnader med oppløsning av Innherred Samkommune. Totalt for samarbeidet forventes det et underskudd på ca kr 4 200 000,- i 2018, hvorav Verdals andel utgjør 1,8 mill.

Kemner drives økonomisk godt, og vil trolig ligge godt innenfor budsjettets rammer ved årets slutt.

Innkjøp/kommuneadvokat. Som tidligere rapportert mangler det budsjett for en del nødvendige utgifter for denne enheten. Dette gjelder spesielt for overtid i forbindelse med saker for nemnd/rett, reisegodtgjøring, nødvendige lisenser til fagsystemer, nødvendig IKT utstyr mm. Første halvdel i år hadde vi imidlertid på grunn av endringer i personalet, mindre lønnsutgifter enn budsjettet og dette medfører at vi hadde et godt utgangspunkt for 3. kvartal. Som følge av økt arbeidsmengde har vi fra 20. august ansatt en ny advokat for å kunne ta flere barnevernssaker internt. Dette vil gi positiv økonomisk gevinst for barnevernstjenestene i både Verdal og Levanger, men medfører ekstra utgifter for innkjøp/kommuneadvokat. Alle utgifter vurderes nøye for å redusere merforbruket, men kutt må holdes på et forsvarlig nivå. Det er nødvendig med bruk av noe overtid på en advokat med bakgrunn i at det er dyrere for organisasjonen å benytte private advokater i sin helhet. Forventet underskudd ved årets slutt er ut fra dette på ca kr 200 000,-.

IKT. På lønn har enheten et lite mindreforbruk mot budsjett. Dette skyldes at man har holdt en stilling vakant deler av året, samt at IKT sjef har fratrådt sin stilling fra 1. september. Det har imidlertid som tidligere rapportert kommet til betydelige ekstra utgifter i form av lisenser og andre kostnader som

enheten ikke styrer selv, og som ikke kan faktureres videre da utgiftene heller ikke er budsjettet andre steder.

Vi ser også at det har tilkommet en del nødvendig ekstra bruk av eksterne konsulenter i forbindelse med oppløsningen av Innherred samkommune, innføring av digitale løsninger som svar ut, etableringen av vaktordning på IKT og kostnader med overvåkning av blant annet trygghetsalarmer mm.

Per 01.10.18 hadde enheten et underskudd i regnskapet på ca kr 11 000 000,-. Dette skyldtes i hovedsak at enheten hadde etterslep på fakturering av salg/videresalg av varer, lisenser og tjenester

For å minske merforbruket så mye som mulig er overtidarbeid redusert ned til et minimum, samt at kostnader som kan styres fra enheten forsøkes holdt så lavt som mulig. Det arbeides nå med nye og tydelige prinsipper for kostnadsfordeling mellom IKT og de samarbeidende enhetene rundt, slik at det økonomiske bildet blir mer forutsigbart og oversiktlig. Dette medfører at det fortsatt forventes et betydelig underskudd gjennom året som helhet og at det må påregne et underskudd på ca kr 4 mill.

Brann og redning (driftes under Levanger kommune)

Å få en god oversikt over regnskapet til IBR er vanskelig da regnskapet er fordelt på tre ulike selskap. Men når disse settes sammen er kalkylen for 3. kvartal på 78 % for IBR i forhold til opprinnelig budsjett, om utgiftene til nødnett holdes utenfor. Legges utgiftene til nødnett som kommer høsten 2018 inn i regnskapet ligger IBR med et forbruk på over 90 %. Utgiftene som kommer fra nødnettet/ 110-sentralen er på tilsammen 3.300.000.

Dette er ikke tatt med i budsjettet for IBR for 2018. Når utgiftene for nødnettet kommer forventes det et overforbruk på ca. 3.000.000,- Verdal kommunes andel av dette er stipulert til 1,4 mill.

Nødnettet ble innført og satt i drift for Nord-Trøndelag i 2015. Den økonomiske delen av driften for nødnett er overlatt til den enkelte kommune, dette gjelder alle utgifter som lisens på radioterminaler, innkjøp av terminaler og øvrige utgifter som nye batteri, ladere osv. Videre ble 110-sentralene i Norge pålagt å ha en minimumsbemanning på 2 personer hele døgnet. Samt at oppgradering av utstyr og tilførsel av strøm og telefonlinjer måtte oppgraderes på 110- sentralen. Drift av 110-sentral er en lovpålagt oppgave som alle kommunene som hører til den enkelte 110-sentralen skal betale utgiftene til, gjennom en årlig avgift fordelt etter innbyggertall i den enkelte kommune. Det er ikke funnet rom for disse kostnadene innenfor gjeldende bevilgning til Innherred Brann og Redning.

2.3 Budsjett - justeringsbehov drift

I revisjonsrapporten etter sist avlagte årsregnskap ble det påpekt at kommunen ikke anordner variabel lønn til riktig regnskapsår. Dette har sin opprinnelse tilbake til 2015, hvor kommunen i samråd med revisor, besluttet å gå bort fra en 13. lønnskjøring, og heller la variabel lønn for siste periode i det ene året, belaste neste års regnskap. Så lenge man følger det samme prinsippet år etter år, vil denne skjevheten kun gi en marginal feil på regnskapene. Denne praksisen er imidlertid ikke i tråd med anordningsprinsippet, og både prinsipielle og styringsmessige hensyn kan tale for at praksisen bør opphøre. Rådmannen vil derfor legge til

grunn at kommunen fra 2018 henfører variabel lønn til det regnskapsåret hvor den er opptjent. Variabel lønn som er opptjent i 2017, men som er belastet de første regnskapsperiodene for 2018, utgjør kr 8 715 000, og foreslås finansiert ved dekning fra disposisjonsfondet. Dette med bakgrunn i at den ekstra belastningen skriver seg fra tidligere regnskapsår, samtidig som at disposisjonsfondet tilbake i 2015 ble tilført midler da regnskapsresultatet ble uvanlig godt som følge av at man da gikk bort fra 13. lønnskjøring. Ved å finansiere årets prinsippendring fra disposisjonsfondet, vil endringen kun få virkning på netto driftsresultat, men ikke bidra til noe mer- eller mindreforbruk. Korrigeringen innrettes også slik at målingen av ressursbruk og sammenlignbarhet med tidligere år forstyrres minst mulig. Lønn opptjent i desember 2018, som etter tidligere praksis ville blitt regnskapsført i januar neste år, blir etter den nye praksisen nå anordnet til 2018. Denne justeringen gjør også at revisors merknad om etterlevelse av anordningsprinsippet er bragt i orden.

Videre foreslås en tilleggsbevilgning på 1,4 millioner kroner til Innherred Brann og Redning, til dekning av utgifter ifbm nødnettet. Bevilgningen foreslås finansiert med motpost i fellesområdet, da sluttavregning av årets pensjonskostnad og premieavvik forventes å gi tilstrekkelig merinntekt til å dekke denne ekstra utgiften.

2.4 Budsjett – justeringsbehov investeringer

En gjennomgang av investeringene ble foretatt i forbindelse med siste kvartalsrapportering, og det ble i den forbindelse også behandlet en egen sak om budsjettjusteringer i investeringsbudsjettet, PS 69/18. Det er ikke identifisert behov for andre budsjettjusteringer på investeringssiden.

3. FRAVÆR/NÆRVÆR

Fravær Verdal kommune 3. kvartal, 3 siste år, i prosent:

Verdal kommune	Fravær 1-16	Fravær >= 17	Fravær totalt
	prosent	prosent	prosent
3. kvartal 2018	1,30 %	3,60 %	4,90 %
3. kvartal 2017	1,40 %	3,90 %	5,30 %
3. kvartal 2016	1,40 %	4,30 %	5,80 %

Sykefraværet koster kommunen netto i underkant av 1,1 millioner kroner for 3. kvartal. Denne summen fordeler seg med omkring 0,75 millioner for fravær i arbeidsgiverperioden og 0,35 millioner for fravær utenfor arbeidsgiverperioden. I tillegg kommer kostnader for den enkelte som er syk, samt for kolleger som må ta større del av oppgavemengden. Noe fravær vil vi bestandig måtte ha, men vi bør arbeide aktivt for å redusere det arbeidsrelaterte fraværet. Alt sykefravær har sykliske variasjoner gjennom året. 3. kvartal med juli, august og september, har bestandig et lavere fravær enn de andre kvartalene.

Fravær Verdal kommune 3. kvartal, 3 siste år, i dagsverk:

Verdal kommune	Mulige	Fravær 1-16	Fravær >= 17	Fravær totalt
	dagsverk	dagsverk	dagsverk	dagsverk
3. kvartal 2018	67244	863	2433	3287
3. kvartal 2017	61904	860	2423	3283
3. kvartal 2016	61212	863	2660	3523

Med et fravær på 4,9 % har vi mistet produksjon tilsvarende 3287 dagsverk. Hvis en regner et årsverk til 246 dager har vi mistet produksjon tilsvarende vel 13 årsverk i 3. kvartal.

I tillegg mister vi kompetanse i den perioden våre fast ansatte har fravær, ved at vi må leie inn annen kompetanse samt at vi mister erfaringskompetanse. Det går utover kvaliteten både på tjenester og arbeidsmiljø.

Dette er en beskrivelse som underbygger viktigheten av å jobbe med forebyggende arbeidsmiljøtiltak, på arbeidsplassen, i arbeidsmiljøet. Men dette er ingen "quick fix". Det må arbeides langsiktig og kontinuerlig, i et godt og aktivt partssamarbeid, og på den enkelte arbeidsplass i hele kommunen. Dersom en regner om fravær til nærvær, så snur en tallene på hodet, og kommunen har da et nærvær på 95,1 %. Hva kan vi så gjøre for å øke nærværet? Vi vil komme tilbake med strategier knyttet til tiltak på arbeidsplassen etter hvert som vi får analysert de ulike elementer i dagens arbeidsgiverpolitikk, får meislet ut en ny arbeidsgiverpolitikk, og finner virkningsfulle strategier for å øke nærværet. Det bør brukes mer energi og ressurser på å skape helsefremmende arbeidsplasser enn det en legger ned i oppfølging for å få sykmeldte tilbake i arbeid.

Det skal vi få til gjennom et godt partssamarbeid og med et tett og godt utviklet samarbeid med Nav arbeidslivssenter og vår egen bedriftshelsetjeneste.

Det er en liten usikkerhet i sykefraværprosenten for 2018, da Lønn og regnskap har endret sine rutiner for innregistrering av sykmeldinger i 2018. Sykefraværet kan være litt høyere i 2018.

Uføre koster kommunen mye.

Langvarig sykefravær kan ende i uførepensjon. Verdal kommune betaler reguleringspremie til KLP pr. ansatt. En ung arbeidstaker som blir 100 % ufør gir stor økning i årlig reguleringspremie for kommunen, med opp mot kr. 40.000 i årlige merkostnader pr ufør. Denne merkostnaden for kommunen opptrer hvert år fram til alderspensjon. Når ansatte blir uføre mister kommunen i tillegg verdifull kompetanse. Dette regnestykket er nok en bekreftelse på å flytte fokus over til forebygging på arbeidsplassen, for å redusere graden av arbeidsrelatert uførhet.

Tall fra KLP viser:

Antall aktive, pensjonister og oppsatte rettigheter i Verdal kommune, unntatt sykepleiere:

	Antall	Herav pensjoner fra oppsatt rettighet
85-årsregelen	6	2
AFP 62-64 år	8	0
AFP 65-66 år	16	0
Alderspensjon	359	53
Ektefellepensjon	49	6
Barnepensjon	3	1
Uførepensjon	167	45
= Sum pensjonister	608	107
Aktiv	1 177	0
Oppsatt med rett	274	0
= Sum totalt	2 059	107
Oppsatt uten rett	1 351	0

Antall aktive, pensjonister og oppsatte rettigheter i Verdal kommune, kun sykepleiere:

	Antall	Herav pensjoner fra oppsatt rettighet
85-årsregelen	6	0
AFP 62-64 år	1	0
AFP 65-66 år	1	0
Alderspensjon	31	3
Ektefellepensjon	4	2
Barnepensjon	0	0
Uførepensjon	35	7
= Sum pensjonister	78	12
Aktiv	142	0
Oppsatt med rett	46	0
= Sum totalt	266	12
Oppsatt uten rett	84	0

Verdal kommune betaler pr. i dag for 202 uførepensjonister.

Kommuner og bedrifter

	Gj.snitts- alder	Gj.snitt pensjons- grunnlag pr aktiv	Gj.snitt pensjons- grunnlag pr årsverk	Gj.snitt aktuell deltid	Uføreandel	Uføreandel per årsverk	Kvinneandel	Aktive
Verdal kommune	42,74	313 336	425 660	69,72%	9,74%	7,61%	81,65%	1 177
Trøndelag fylke	43,38	313 951	438 408	67,53%	11,26%	9,32%	75,66%	25 227
KLP-Total	43,32	325 498	441 985	69,48%	10,52%	9,23%	75,09%	290 516

Sykepleiere

	Gj.snitts- alder	Gj.snitt pensjons- grunnlag pr aktiv	Gj.snitt pensjons- grunnlag pr årsverk	Gj.snitt aktuell deltid	Uføreandel	Uføreandel per årsverk	Kvinneandel	Aktive
Verdal kommune	45,71	403 522	507 798	77,17%	17,83%	10,54%	96,48%	142
Trøndelag fylke	44,12	450 081	519 709	84,95%	10,82%	7,40%	92,99%	4 066
KLP-Total	43,76	461 087	526 279	86,05%	8,57%	5,89%	90,68%	85 616

Verdal kommune har en uføreandel pr. årsverk på 7,61% for alle ansatte unntatt sykepleierne. Sykepleierne har en uføreandel på 10,54% pr. årsverk.

Formannskapsmøte 22.10.2018 / Kommunestyremøte 29.10.2018

Budsjettskjema 1A - drift	Budsjett etter siste politiske vedtak	Administrative endringer	Budsjett 2018 gjeldende	Rådmannens innstilling	Nytt budsjett
Skatt på inntekt og formue	325 000 000		325 000 000		325 000 000
Ordinært rammetilskudd	469 000 000		469 000 000		469 000 000
Skatt på eiendom	40 250 000		40 250 000		40 250 000
Andre direkte eller indirekte skatter	0		0		0
Andre generelle statstilskudd	3 300 000		3 300 000		3 300 000
Sum frie disponible inntekter	837 550 000		837 550 000	0	837 550 000
Renteinntekter og utbytte	5 480 000		5 480 000		5 480 000
Gevinst finansielle instrumenter (omløpsmidler)	0		0		0
Renteutg.,provisjoner og andre fin.utg.	36 802 000		36 802 000		36 802 000
Tap finansielle instrumenter (omløpsmidler)	0		0		0
Avdrag på lån	41 000 000		41 000 000		41 000 000
Netto finansinnt./utg.	-72 322 000	0	-72 322 000	0	-72 322 000
Til dekning av tidligere regnsk.m. merforbruk	0		0		0
Til ubundne avsetninger	0		0		0
Til bundne avsetninger	0		0		0
Bruk av tidligere regnsk.m. mindreforbruk	0		0		0
Bruk av ubundne avsetninger	8 100 000		8 100 000	8 715 000	16 815 000
Bruk av bundne avsetninger	0		0		0
Netto avsetninger	8 100 000	0	8 100 000	8 715 000	16 815 000
Overført til investeringsbudsjettet			0		
Til fordeling drift	773 328 000		773 328 000	8 715 000	782 043 000
Sum fordelt til drift (Tilsvare sum skjema 1B)	773 328 000		773 328 000	8 715 000	782 043 000
Mer/mindreforbruk	0	0	0	0	0

Grp. ansvar	Budsjettskjema 1 B	Budsjett etter siste politiske vedtak	Administrative endringer	Budsjett 2018 gjeldende	Rådmannens innstilling	Nytt budsjett
110	Rådmann	41 168 213	74 607	41 242 820		41 242 820
125	Kulturtjenesten	20 806 350	71 375	20 877 725		20 877 725
126	Oppvekst felles	124 221 249	713 232	124 934 481		124 934 481
127	Skole / SFO	191 896 032	2 375 921	194 271 953		194 271 953
128	Barnehage	807 802	1 894	809 696		809 696
130	Ressurssenter oppvekst	50 986 187	337 692	51 323 879		51 323 879
135	NAV Sosial- og flyktningetjenesten	22 041 420	132 558	22 173 978		22 173 978
140	Landbruk, miljø og arealforvaltning	6 230 090	0	6 230 090		6 230 090
141	Teknisk drift	35 909 938	262 121	36 172 059		36 172 059
145	Integrering og mangfold	-1 115 462	184 340	-931 122		-931 122
150	Hjemmetjenesten	81 281 594	783 758	82 065 352		82 065 352
153	Institusjonstjenesten	90 581 535	698 170	91 279 705		91 279 705
156	Bo- og dagtilbudstjenesten	85 766 843	1 007 756	86 774 599		86 774 599
170	Innherred kommunesamarbeid, Regnskap, innfordring og lønn	4 500 700	115 484	4 616 184		4 616 184
171	Innherred kommunesamarbeid, Geodata og oppmåling	30 200	14 205	44 405		44 405
180	Fellesområder	13 024 810	-6 773 110	6 251 700	7 315 000	13 566 700
195	§27-samarbeid Levanger (IKT, Kemner, innkjøp og jus)	11 450 800		11 450 800	1 400 000	12 850 800
196	Brann og feiervesen, samarbeid med Levanger	8 759 700		8 759 700		8 759 700
850	Finanstransaksjoner	-15 020 000		-15 020 000		-15 020 000
	Sum bevilget til virksomhetene (Tilsvare sum drift i skjema 1A)	773 328 000	0	773 328 000	8 715 000	782 043 000

Verdal Kommune

Att: Helge Holthe

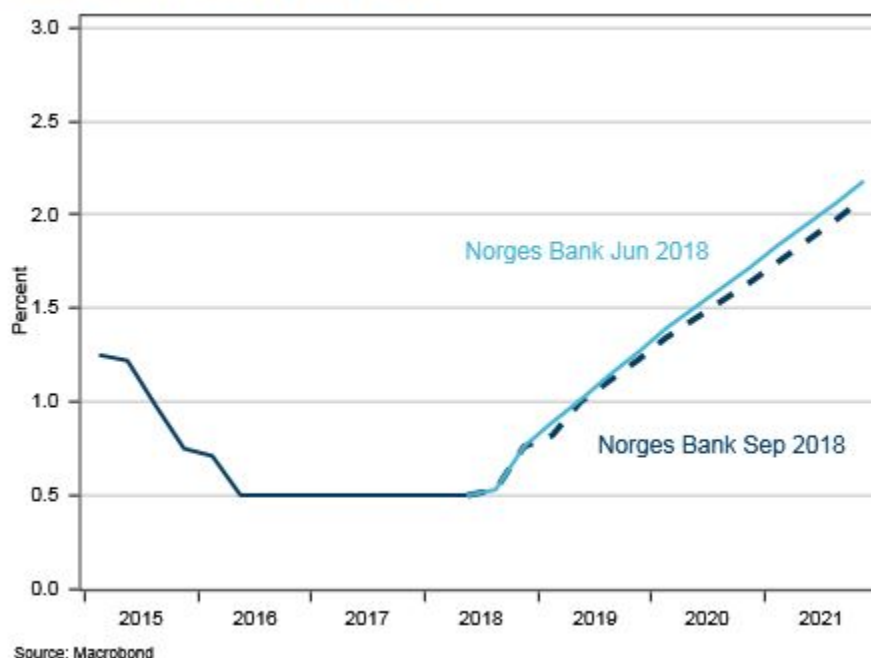
7650 Verdal

Levanger, 2. oktober 2018.

Rapport låneporteføljen.

Norges Bank hevet styringsrenten med 0,25 prosentpoeng ved styremøtet i september. Dette var den første økningen i styringsrenten siden 2011 og den var spådd å komme av «alle» analytikere. Likevel overrasket Sentralbanken ved å senke rentebanen noe (knappe 10 rentepunkter), mens analytikerne ventet et lite løft i denne. Rentebanen til Norges Bank indikerer nå 2 rentehevinger hvert år i perioden 2019-2021. Vi tror det blir mindre.

Expectations for the policy rate

Også i USA hevet sentralbanken styringsrenten med 0,25 prosentpoeng i september, noe som var ventet av markedsaktørene. Dette er den 3. renteøkningen i år og det forventes å komme en fjerde heving på møtet i desember. Neste år forventes det ytterligere 3 rentehevinger.

I Europa har ECB tidligere varslet at ordningen med kvantitative lettelsers (kjøp av obligasjoner) trappes ned fra kommende årsskifte. Derfra til å heve renten er også en lang vei - og det forventes at ECB tidligst kommer med en renteheving i september neste år. Vi tror at det blir vanskelig for Norges Bank å heve så mye som rentebanen tilsier dersom ECB ikke hever før i september neste år.

3M nibor pr. IMM september er fastsatt til 1,12% (1,01% i juni). Denne rentesatsen er utgangspunktet for justering av det flytende benet i renteswapper og for nibor-lån i kommunebankene og verdipapirmarkedet. Den avtalte marginen kommer som fradrag/tillegg.
EB, 28. september 2018.

Porteføljen.

Refinansiering.

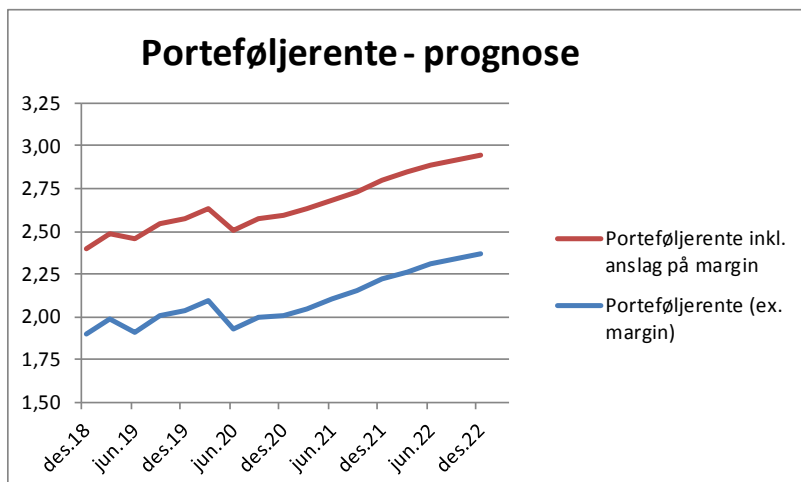
Kommunens sertifikatlån pålydende 109.015.000,- kom til forfall den 19. september. I den anledning ble det avholdt anbudskonkurranse for nytt lån (refinansiering) den 12. september. Beste pris kom fra DnB Markets som har tilrettelagt et sertifikatlån med tilsvarende volum som kom til forfall. Renten på det nye lånet er på 1,177% i hele lånets løpetid. Lånet utbetales IMM (19.) september og skal innfris i sin helhet IMM mars 2019.

Porteføljerente.

Låneporteføljens gjennomsnittrente øker med 0,08 prosentpoeng og ligger på 2,36% fra IMM september. Porteføljerenten påvirkes av høyere nivå på 3M niborrente samt at det refinansierte lånet har høyere kupongrente enn det som kom til forfall.

Fremskriving av porteføljerente:

I fremskrivingen av porteføljerenten benyttes 3M forwardrente, som er markedets prising av 3M nibor på tidspunkter frem i tid. I tillegg tas det høyde for eksisterende fastrenter, men det forutsettes at det ikke etableres nye fastrenter i perioden (selv om dette kan medføre at fastrenteandelen kommer i konflikt med finansreglementet). Dagens margin på lån forutsettes videreført uendret og det gjøres sjablonmessig fratrekk for lån som har lavere margin enn lånene i Kommunebanker.

Renteprognooser.

Tabellen under viser forwardrenten som er grunnlaget for prising av lån med flytende rente (kolonne 2). Videre fremgår andelen fast- og flytende rente i porteføljen, samt porteføljerente (eksklusive margin på lånene) for perioden til og med 2022. Det er tatt forutsetninger om nye låneopptak og avdrag. Disse fremgår under tabellen.

Vennligst gi tilbakemelding dersom forutsetningene om låneopptak og avdrag ikke stemmer med kommunens planer!

tidspunkt	forutsatt kortrente	andel portefølje m/ fast rente	andel portefølje m/ flytende rente	portefølje-rente ex. margin	andel av flytende lån som er sikret med FRA	FRA-pris	FRA-volum
des.18	1,22	26	74	1,90	0,00		0
mar.19	1,33	26	74	1,98	0,00		0
jun.19	1,40	21	79	1,91	0,00		0
sep.19	1,52	21	79	2,01	0,00		0
des.19	1,66	19	81	2,04	0,00		0
mar.20	1,73	19	81	2,09	0,00		0
jun.20	1,82	8	92	1,92	0,00		0
sep.20	1,90	8	92	2,00	0,00		0
des.20	1,99	6	94	2,01	0,00		0
mar.21	2,03	6	94	2,05	0,00		0
jun.21	2,09	5	95	2,10	0,00		0
sep.21	2,14	5	95	2,15	0,00		0
des.21	2,21	6	94	2,22	0,00		0
mar.22	2,26	6	94	2,26	0,00		0
jun.22	2,31	5	95	2,31	0,00		0
sep.22	2,34	5	95	2,34	0,00		0
des.22	2,37	5	95	2,37	0,00		0

Det er lagt til grunn en avdragsbetaling på:

46 mill 2018
48 mill 2019
55 mill 2020
62 mill 2021
67 mill 2022

Det er lagt til grunn et nytt låneopptak på

100 mill i juni 2018
0 mill i desember 2018
317 mill i juni 2019
234 mill i juni 2020
57 mill i juni 2021
152 mill i juni 2022

Rentekostnad.

Med utgangspunkt i tabellen ovenfor og nevnte forutsetninger kan brutto renteutgifter for perioden frem til og med 2022 beregnes til å bli slik de fremgår av denne tabellen.

	2018	2019	2020	2021	2022
prognose renteutgifter	31 264 858	38 114 099	45 124 546	48 992 576	54 132 791

*se forutsetninger i tabellen ovenfor.

Referanserente.

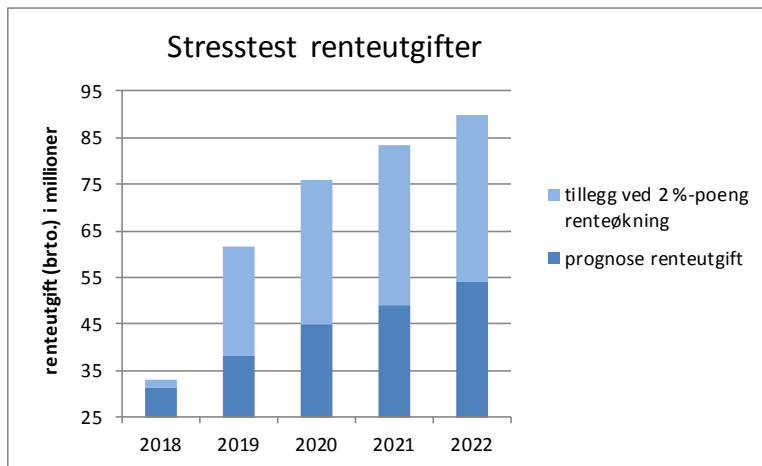
Tabellen viser referanserenten og porteføljerenten. Gjennomsnittstallene er basert på utviklingen siden desember 2005.

	måned: sep.18	gjennom- snitt
Referanserente	1,48	2,82
Porteføljerente	2,36	3,34

Referanserenten er sammensatt av 3M nitor (vekt: 0,34) og 4-års sw aprente (vekt: 0,66).

Stresstest.

I fremstillingen nedenfor, som er en stresstest, er det beregnet hvordan en brå renteoppgang på 2 prosentpoeng vil påvirke brutto renteutgifter i prognoseperioden.

Rentebinding.

Låneporteføljens gjennomsnittlige varighet (durasjon) er 0,89 år (1,00 år).

Markedsverdi på låneportefølje og swapper.

Markedsverdien av renteswapper er negativ (overkurs) med 14 millioner (16 millioner).

Vurdering og håndtering av finansiell risiko.

Kommunen vurderer, etter egne interne rutiner, den finansielle risikoen omkring låneporteføljen og tilknyttede produkter. Vi har også foretatt slik vurdering og funnet den tilfredsstillende. Kommunen må, på selvstendig grunnlag, foreta vurdering av den finansielle risikoen og dokumentere sine vurderinger.

Avviksanalyse.

Avviksanalysen følger som eget vedlegg. Den viser en skjematisk oppstilling av nøkkeltall som er relevante for låneporteføljen og rapporteringskrav i kommunens finansreglement. Rapporten fungerer som en avviksanalyse i hht interne rutiner knyttet opp mot begrensningene i finansreglementet. Kommunen må selv gjennomgå og vurdere på tilsvarende måte. Evt. avvik skal rapporteres slik det fremgår i rutinebeskrivelsen.

Ta gjerne kontakt med undertegnede for eventuelle spørsmål.

Vedlegg:

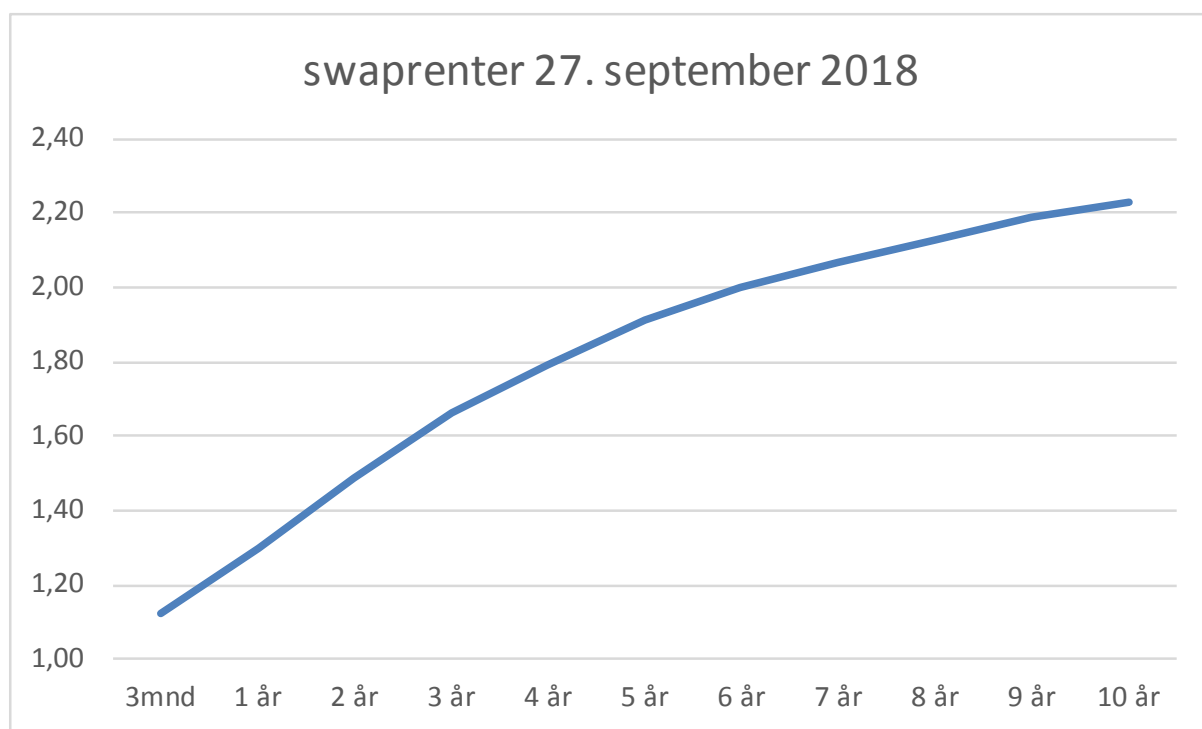
- Porteføljeoppstilling.
- Swaprentekurve.
- Forwardkurven.
- Kurve med porteføljerente og referanseindeks.
- Prognose rentekostnader 2018.
- Prognose rentekostnader 2019.
- Prognose rentekostnader 2020.
- Prognose rentekostnader 2021.
- Prognose rentekostnader 2022.
- Vektet løpetid på lån.
- Avdragsoversikt alle lån.
- Forfallsliste swapper.
- Forfall fastrenteposisjoner.
- Fremtidig utvikling i andel fastrenter.
- Avviksanalyse.
- Vurdering av finansiell risiko.
- Transaksjonsliste.

Med vennlig hilsen
Kommunal Gjeld AS

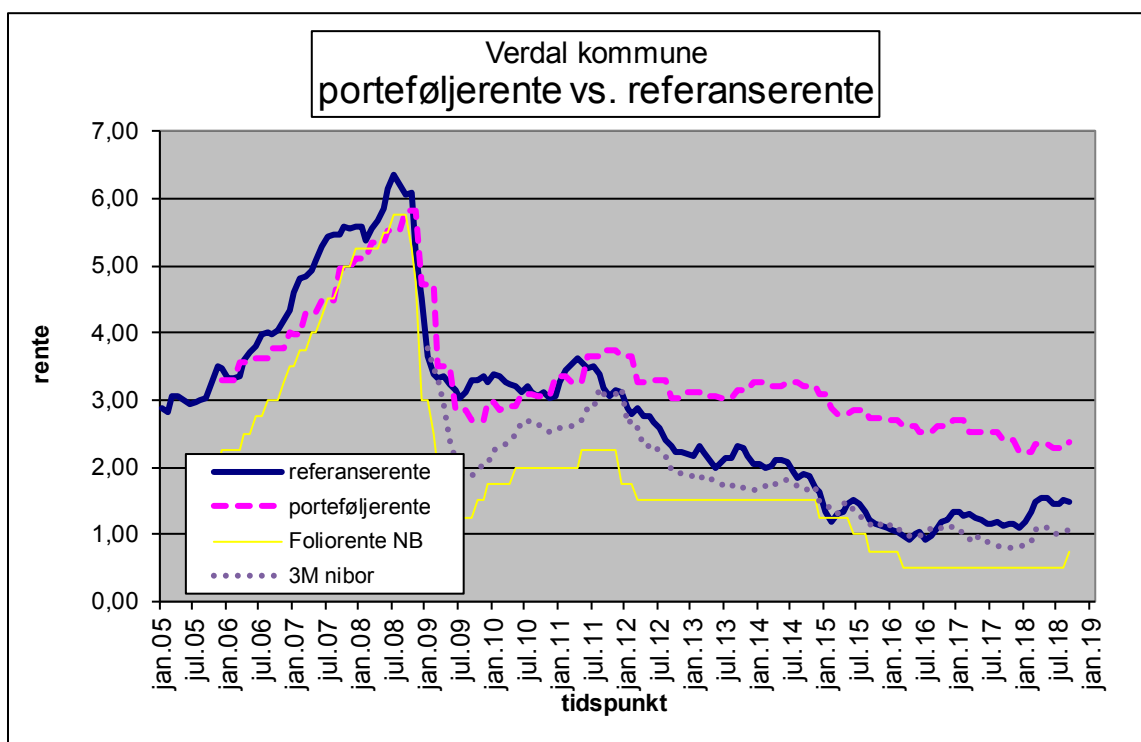
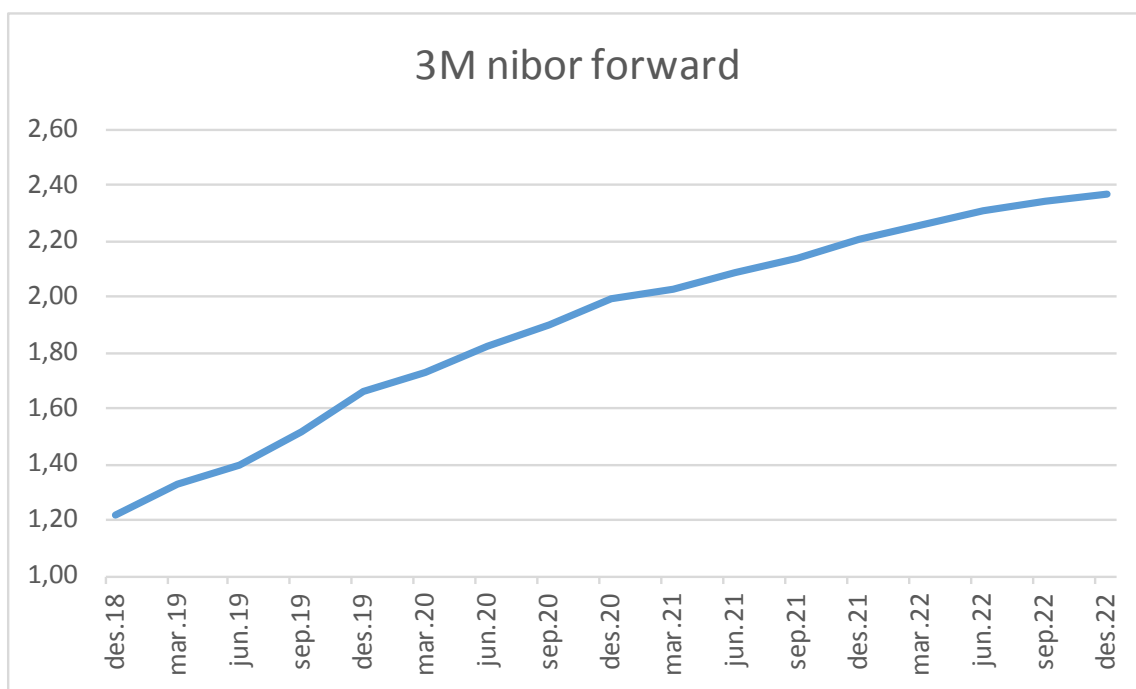
Einar Bangstad

Beskrivelse	nummer	Hovedstol	Kupong	yield	Følsomhet	durasjon	Markedskurs	Markedsverdi	Merverdi
		1 376 025 661	2,36	1,27	0,88	0,89	101,01	1 389 906 098	-13 880 437
Sertifikatlån ff 20.03.19 (DnB)	201217	109 015 000	1,18	1,18	0,45	0,45	100,00	109 011 734	3 266
NKB FRN +25 FF 0621	1721200618	200 000 000	1,37	1,12	0,21	0,21	100,05	200 107 530	-107 530
NKB FRN +36 FF 06/20	20170324	178 411 351	1,48	1,12	0,21	0,21	100,08	178 549 940	-138 589
NKB 3M nibor - var margin m avdrag	20130147	60 400 000	1,72	1,12	0,21	0,21	100,13	60 476 514	-76 514
NKB 3M nibor - var margin u avdrag	20120152	76 700 000	1,72	1,12	0,21	0,21	100,13	76 797 162	-97 162
NKB 3M nibor - var margin u avdrag (imm)	20110108	130 000 000	1,72	1,12	0,21	0,21	100,13	130 164 682	-164 682
NKB 3M nibor - var margin u avdrag (imm)	20100872	62 317 800	1,72	1,12	0,21	0,21	100,13	62 396 743	-78 943
NKB 3M nibor - var margin u avdrag (imm)	20100852	69 200 000	1,72	1,12	0,21	0,21	100,13	69 287 662	-87 662
NKB 3M nibor - var margin u avdr	20070253	46 000 000	1,72	1,12	0,21	0,21	100,13	46 058 272	-58 272
NKB 3M nibor - var margin u avdrag	20060127	28 817 980	1,72	1,12	0,21	0,21	100,13	28 854 486	-36 506
NKB 3M nibor - var margin u avdrag	20080645	69 563 530	1,72	1,12	0,21	0,21	100,13	69 651 652	-88 122
NKB 3M nibor - var margin u avdrag (imm)	20060239	42 800 000	1,72	1,12	0,21	0,21	100,13	42 854 218	-54 218
NKB 3M nibor - var margin u avdrag (imm)	20100322	129 000 000	1,72	1,12	0,21	0,21	100,13	129 163 415	-163 415
NKB 3M nibor - var margin u avdrag (imm)	20110780	73 800 000	1,72	1,12	0,21	0,21	100,13	73 893 489	-93 489
KLP fast rente til 210625	83175566557	100 000 000	2,34	2,41	5,61	5,75	99,75	99 747 264	252 736
swap 8: flytende inn til 06/2020	92405835	-100 000 000	1,12	1,12	0,21	0,21	100,00	-100 001 684	1 684
swap 8: fast ut til 06/2020	924058351	100 000 000	4,51	1,41	1,63	1,65	105,24	105 235 459	-5 235 459
swap 9: flytende inn til 06/2020	49054	-50 000 000	1,12	1,12	0,21	0,21	100,00	-50 000 842	842
swap 9: fast ut til 06/2020	490541	50 000 000	3,76	1,41	1,64	1,66	103,96	51 982 114	-1 982 114
swap 10: flytende inn til 12/2018	41095	-50 000 000	1,12	1,12	0,21	0,21	100,00	-50 000 842	842
swap 10: fast ut til 12/2018	410951	50 000 000	4,61	1,12	0,21	0,21	100,73	50 364 890	-364 890
swap 11: flytende inn til 12/2019	41096	-50 000 000	1,12	1,12	0,21	0,21	100,00	-50 000 842	842
swap 11: fast ut til 12/2019	410961	50 000 000	4,66	1,32	1,17	1,18	104,01	52 002 537	-2 002 537
swap 14: flytende (motta) til 12/2020	17214586	-50 000 000	1,12	1,12	0,21	0,21	100,00	-50 000 842	842
swap 14: fast (betale) til 12/2020	172145861	50 000 000	4,54	1,50	2,08	2,11	106,62	53 311 385	-3 311 385

Felt markert med gult er tilpasninger med fastrenteposisjoner.
 Blanke felt er innlån med flytende rente.

Forwardrenten viser hvordan markedet priser fremtidig nivå på 3M nibor. Kommunens lån med flytende rente prises med basis i denne renten med tillegg for avtalte marginer. Kurven danner utgangspunkt for prognose på fremtidig lånekostnad for lån med flytende rente.

Prognose renteutgifter for 2018.

Periode	volum	rente	margin	sikring	rentekostnad
januar	1 277 535 661	2,22	faktisk		2 396 267
februar	1 277 535 661	2,22	faktisk		2 396 267
mars	1 276 025 661	2,35	faktisk		2 533 590
april	1 276 025 661	2,35	faktisk		2 533 590
mai	1 276 025 661	2,35	faktisk		2 533 590
juni	1 376 025 661	2,28	faktisk		2 650 761
juli	1 376 025 661	2,28	faktisk		2 650 761
august	1 376 025 661	2,28	faktisk		2 650 761
september	1 374 515 661	2,36	faktisk		2 740 759
oktober	1 374 515 661	2,36	faktisk		2 740 759
november	1 374 515 661	2,36	faktisk		2 740 759
desember	1 330 025 661	1,90	0,50		2 696 996
Gj.snitt	1 330 399 828	2,35			31 264 858

Det er lagt til grunn en total avdragskostnad på 46 mill i 2018.

Det er lagt inn et nytt lån på 100 mill fra juni 2018.

Det er lagt inn et nytt lån på 0 mill fra desember 2018.

Prognose renteutgifter for 2019.

Periode	volum	rente	margin	sikring	rentekostnad
januar	1 330 025 661	1,90	0,50		2 696 996
februar	1 330 025 661	1,90	0,50		2 696 996
mars	1 330 025 661	1,98	0,50		2 786 896
april	1 330 025 661	1,98	0,50		2 786 896
mai	1 330 025 661	1,98	0,50		2 786 896
juni	1 647 025 661	1,91	0,54		3 409 381
juli	1 647 025 661	1,91	0,54		3 409 381
august	1 647 025 661	1,91	0,54		3 409 381
september	1 647 025 661	2,01	0,54		3 548 540
oktober	1 647 025 661	2,01	0,54		3 548 540
november	1 647 025 661	2,01	0,54		3 548 540
desember	1 599 025 661	2,04	0,54		3 485 654
Gj.snitt	1 510 942 328	2,52			38 114 099

Det er lagt til grunn en total avdragskostnad på 48 mill i 2019.

Det er lagt inn et nytt lån på 317 mill fra juni 2019.

Prognose renteutgifter for 2020

Periode	volum	rente	margin	sikring	rentekostnad
januar	1 599 025 661	2,04	0,54		3 485 654
februar	1 599 025 661	2,04	0,54		3 485 654
mars	1 599 025 661	2,09	0,54		3 553 205
april	1 599 025 661	2,09	0,54		3 553 205
mai	1 599 025 661	2,09	0,54		3 553 205
juni	1 833 025 661	1,92	0,58		3 871 842
juli	1 833 025 661	1,92	0,58		3 871 842
august	1 833 025 661	1,92	0,58		3 871 842
september	1 833 025 661	2,00	0,58		3 995 741
oktober	1 833 025 661	2,00	0,58		3 995 741
november	1 833 025 661	2,00	0,58		3 995 741
desember	1 778 025 661	2,01	0,58		3 890 872
Gj.snitt	1 730 942 328	2,61			45 124 546

Det er lagt til grunn en total avdragskostnad på 55 mill i 2020.

Det er lagt inn et nytt lån på 234 mill fra juni 2020.

Prognose renteutgifter for 2021

Periode	volum	rente	margin	sikring	rentekostnad
januar	1 778 025 661	2,01	0,58		3 890 872
februar	1 778 025 661	2,01	0,58		3 890 872
mars	1 778 025 661	2,05	0,58		3 950 962
april	1 778 025 661	2,05	0,58		3 950 962
mai	1 778 025 661	2,05	0,58		3 950 962
juni	1 835 025 661	2,10	0,58		4 155 144
juli	1 835 025 661	2,10	0,58		4 155 144
august	1 835 025 661	2,10	0,58		4 155 144
september	1 835 025 661	2,15	0,58		4 232 665
oktober	1 835 025 661	2,15	0,58		4 232 665
november	1 835 025 661	2,15	0,58		4 232 665
desember	1 773 025 661	2,22	0,58		4 194 519
Gj.snitt	1 806 108 994	2,71			48 992 576

Det er lagt til grunn en total avdragskostnad på 62 mill i 2021

Det er lagt inn et nytt lån på 57 mill fra juni 2021

Prognose renteutgifter for 2022

Periode	volum	rente	margin	sikring	rentekostnad
januar	1 773 025 661	2,22	0,58		4 194 519
februar	1 773 025 661	2,22	0,58		4 194 519
mars	1 773 025 661	2,26	0,58		4 254 441
april	1 773 025 661	2,26	0,58		4 254 441
mai	1 773 025 661	2,26	0,58		4 254 441
juni	1 925 025 661	2,31	0,58		4 700 494
juli	1 925 025 661	2,31	0,58		4 700 494
august	1 925 025 661	2,31	0,58		4 700 494
september	1 925 025 661	2,34	0,58		4 749 288
oktober	1 925 025 661	2,34	0,58		4 749 288
november	1 925 025 661	2,34	0,58		4 749 288
desember	1 858 025 661	2,37	0,58		4 631 086
Gj.snitt	1 856 108 994	2,92			54 132 791

Det er lagt til grunn en total avdragskostnad på 67 mill i 2022

Det er lagt inn et nytt lån på 152 mill fra juni 2022

Vektet løpetid på lån.

Långiver	saldo 02.10.2018	andel av samlet volum	forfall/ innfrielse	Løpetid (år) (tid til forfall)
Sertifikatlån FF 210319 (DnB)	109 015 000	0,079	mars 2019	0,5
Kommunalbanken FRN +25 forfall 6/21	200 000 000	0,146	juni 2021	2,7
Kommunalbanken FRN +36 forfall 6/20	178 411 351	0,130	juni 2020	1,7
Kommunalbanken flytende margin m/ avdrag	58 890 000	0,043	mars 2038	9,8
Kommunalbanken flytende margin u/ avdrag	76 700 000	0,056	mars 2037	18,7
Kommunalbanken flytende margin u/ avdrag	130 000 000	0,095	mars 2031	12,6
Kommunalbanken flytende margin u/ avdrag	62 317 800	0,045	desember 2025	7,3
Kommunalbanken flytende margin u/ avdrag	69 200 000	0,050	desember 2030	12,3
Kommunalbanken flytende margin u/ avdrag	46 000 000	0,033	juni 2027	8,8
Kommunalbanken flytende margin u/ avdrag	28 817 980	0,021	mars 2026	7,5
Kommunalbanken flytende margin u/ avdrag	69 563 530	0,051	desember 2028	10,3
Kommunalbanken flytende margin u/ avdrag	42 800 000	0,031	juni 2026	7,8
Kommunalbanken flytende margin u/ avdrag	129 000 000	0,094	mars 2030	11,6
Kommunalbanken flytende margin u/ avdrag	73 800 000	0,054	desember 2036	18,4
KLP fast rente 2,34% til 6/25, FF 12/2060	100 000 000	0,073	desember 2060	21,4
	1 374 515 661	1,000	Vektet løpetid (år):	9,1

Lån som skal innfris/må refinansieres de neste 12 mndr.

Avdragsplan alle lån

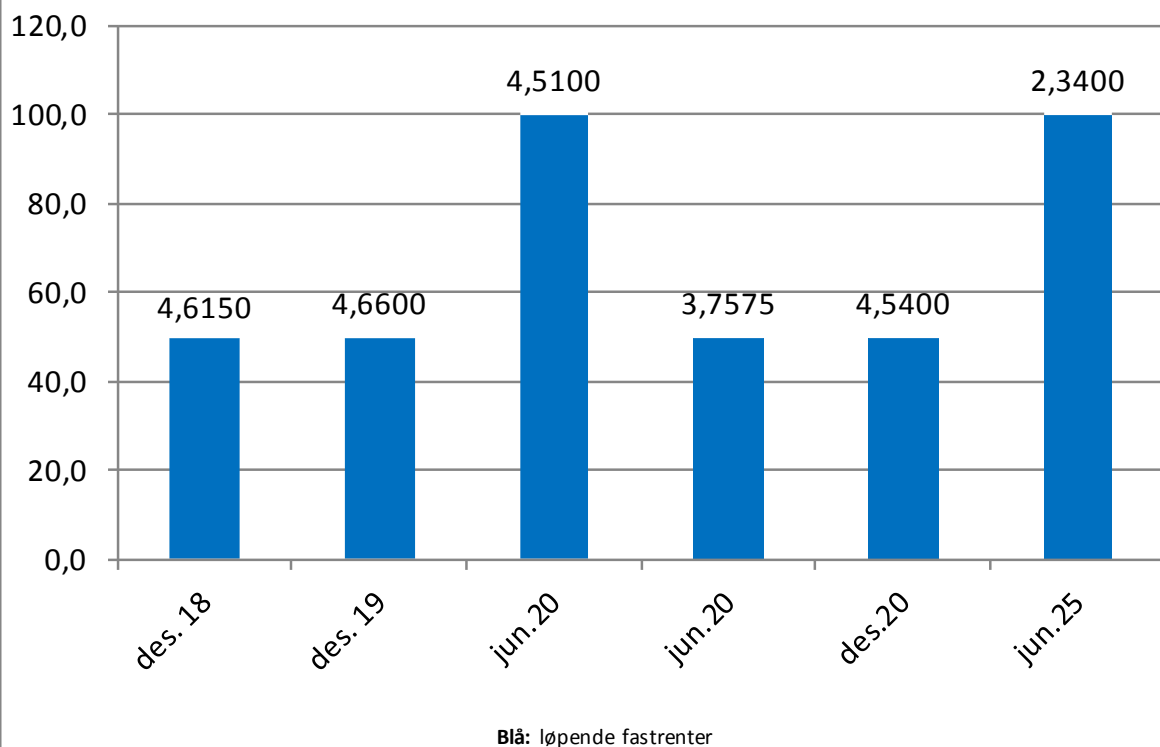
Långiver	lånennr.	saldo 31.12.2018	Avdrag				
			2018	2019	2020	2021	2022
Sertifikatlån FF190918 (DnB)		109 015 000	ff mars 19				
Kommunalbanken FRN +25 ff 6/21		200 000 000	0	0	0	ff juni 21	
Kommunalbanken FRN +36 ff 6/20	20170324	178 411 351	0	0	ff juni 20		
NKB 3M nibor - var margin m/ avdrag	20130147	58 890 000	3 020 000	3 020 000	3 020 000	3 020 000	3 020 000
NKB 3M nibor - var margin u avdrag	20120152	76 700 000	0	0	0	0	0
NKB 3M nibor - var margin u avdrag	20110108	130 000 000	0	0	0	0	0
NKB 3M nibor - var margin u avdrag	20100872	62 317 800	0	0	0	0	0
NKB 3M nibor - var margin u avdrag	20100852	69 200 000	0	0	0	0	0
NKB 3M nibor - var margin u avdrag	20070253	46 000 000	0	0	0	0	0
NKB 3M nibor - var margin u avdrag	20060127	28 817 980	0	0	0	0	0
NKB 3M nibor - var margin u avdrag	20080645	69 563 530	0	0	0	0	0
NKB 3M nibor - var margin u avdrag	20060239	42 800 000	0	0	0	0	0
NKB 3M nibor - var margin u avdrag	20100147	129 000 000	0	0	0	0	0
NKB 3M nibor - var margin u avdrag	20110780	73 800 000	0	0	0	0	0
KLP fast rente 2,34% forfall 6/25	8317.55.66557	100 000 000	0	2 380 954	2 380 954	2 380 954	2 380 954
		1 374 515 661	3 020 000	5 400 954	5 400 954	5 400 954	5 400 954

Forfallsliste swapper

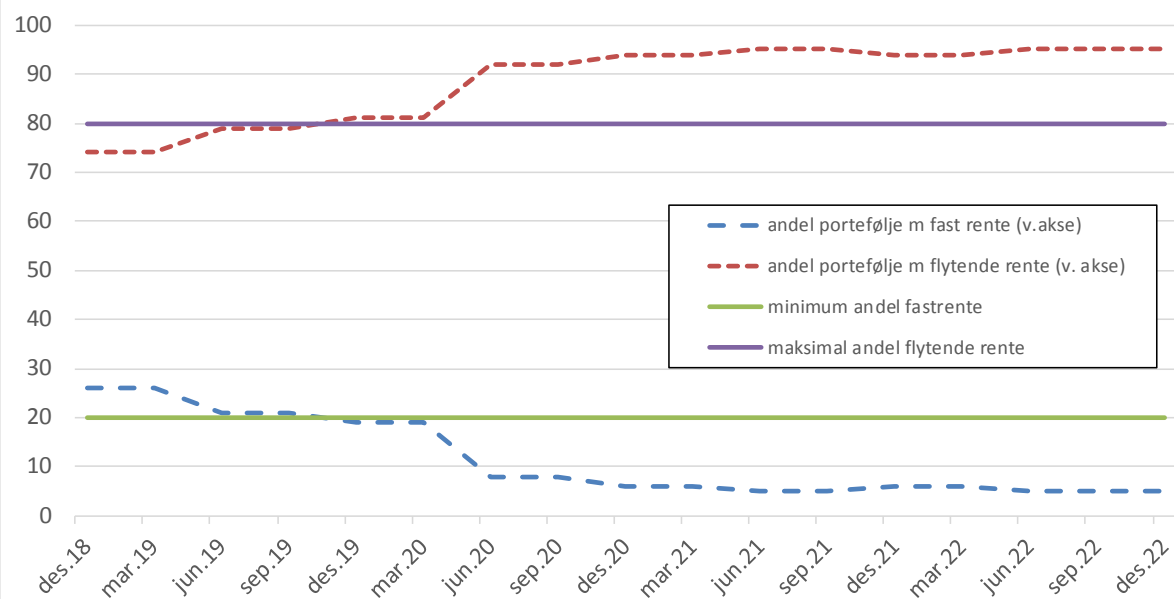
dato	å betale	å motta	motpart	referanse	intern referanse
21.mar.18	917 583,34		DnB	2011031405540	swap 8
21.mar.18	363 684,03		Danske Bank	49054	swap 9
21.mar.18	472 062,50		Danske Bank	41095	swap 10
21.mar.18	477 750,00		Danske Bank	41096	swap 11
21.mar.18	462 583,34		Danske Bank	4586X	swap 14
20.jun.18	869 555,56		DnB	2011031405540	swap 8
20.jun.18	339 670,14		Danske Bank	49054	swap 9
20.jun.18	448 048,61		Danske Bank	41095	swap 10
20.jun.18	453 736,11		Danske Bank	41096	swap 11
20.jun.18	438 569,45		Danske Bank	4586X	swap 14
19.sep.18	884 722,22		DnB	2011031405540	swap 8
19.sep.18	347 253,47		Danske Bank	49054	swap 9
19.sep.18	455 631,94		Danske Bank	41095	swap 10
19.sep.18	461 319,44		Danske Bank	41096	swap 11
19.sep.18	446 152,78		Danske Bank	4586X	swap 14
19.des.18	856 916,67		DnB	2011031405540	swap 8
19.des.18	333 350,69		Danske Bank	49054	swap 9
19.des.18	441 729,16		Danske Bank	41095	swap 10
19.des.18	447 416,66		Danske Bank	41096	swap 11
19.des.18	432 250,00		Danske Bank	4586X	swap 14

Bortfaller fra denne dato.

Utløpsdato fastrenter - volum (i mill) og rente (i %)

Andel lån med fast- og flytende rente (i %)

Avviksanalyse låneporteføljen - nøkkeltallsrapport.

Verdal kommune

jfr. forskrift om kommuners og fylkeskommuners finansforvaltning, vedtatt finansreglement og intern rutinebeskrivelse for finansområdet.

Rapport "Nå" : IMM september 2018
Rapport "Forrige" : 31. august 2018

Sammensetning av passiva:	Nå	Forrige		Krav/limit
Andel lån med fast rente:	29 %	29 %	Maksimum	80 %
Andel lån med flytende rente:	71 %	71 %	Maksimum	80 %
herav rentesikret for (resten av) 2018	0 %	0 %		
herav rentesikret for 2019	0 %	0 %		
Gjennomsnittlig durasjon (år)	0,89	0,93	Min.-/makskrav:	0-4 år
Porteføljens rentefølsomhet (%)	0,88	0,91		-
Lengste rentebinding (utløpsår)	2025	2025	Maksgrense	-
Andel største enkeltlån i porteføljen:	15 %	15 %	Maksimalgrense:	35 %
Gjennomsnittlig porteføljerente:	2,36 %	2,28 %		
Anslag renteutgift 2018 (mill. kroner)	31,26	31,64	Budsj. renteutg.	
Anslag renteutgift 2019 (mill. kroner)	38,11	38,53		
Innløsningsverdi passiva (i prosent). Negativ verdi kommer i tillegg til pari kurs, mens positiv verdi kommer til fradrag til pari kurs.	-1,00 %	-1,2		
Innløsningsverdi passiva (i mill kroner). Negativ verdi kommer i tillegg til pålydende gjeld, mens positiv verdi kommer til fradrag til pålydende gjeld	-14	-16		
Innløsningsverdi FRA-sikring (mill. kr)	0	0		
Vektet løpetid portefølje (år)	9,1	9,2		
Lån som skal refinansieres innen 1 år (%)	8 %	8	Maksgrense	40 %

Kommentar til "vesentlige markedsendringer":

Ingen vesentlige endringer i markedet for lån med kommunal- og fylkeskommunal risiko.

Begrensningene i Finansreglementet er overholdt.

Dato:

signatur

Vurdering og håndtering av finansiell risiko.

Risiko	Beskrivelse	Henvisning til kapittel i finansreglementet	ja	nei	merknad
Kredittrisiko	Plassering	5, 6, 8			
	Lån/sikring	5, 7, 8	X		
Markedsrisiko	Plassering	5, 6, 8			
	Lån/sikring	5, 7, 8	X		
Renterisiko	Plassering	5, 6, 8			
	Lån/sikring	5, 7, 8	X		
Likviditetsrisiko	Plassering	5, 6, 8			
	Lån/sikring	5, 7, 8	X		
Refinansieringsrisiko	Lån	Forskriften endret fra 01.01.17	X		
Valutarisiko	Plassering	5, 6, 8			
	Lån/sikring	5, 7, 8	X		
Systematisk/generell markedsrisiko	Plassering	5, 6, 8			
	Lån/sikring	5, 7, 8	X		
Usystematisk/spesifikk risiko	Plassering	5, 6, 8			
	Lån/sikring	5, 7, 8	X		
Finansiell risiko samlet	Plassering	5, 6, 8			
	Lån/sikring	5, 7, 8	X		
Rapportering/ rutiner	Finansreglementet kap 10. Er finansreglementets bestemmelser om rapportering oppfylt ?		X		

Ja = i samsvar med
finansreglement

Nei = avvik fra finansreglement

Verdal kommune

Transaksjonsliste

Periode: juli - september 2018.

1. Refinansiering.

Kommunens sertifikatlån pålydende 109.015.000,- kom til forfall den 19. september. I den anledning ble det avholdt anbudskonkurranse for nytt lån (refinansiering) den 12. september. Beste pris kom fra DnB Markets som har tilrettelagt et sertifikatlån med tilsvarende volum som kom til forfall. Renten på det nye lånet er på 1,177% i hele lånets løpetid. Lånet utbetales IMM (19.) september og skal innfris i sin helhet IMM mars 2019.

Det nye Bo- og behandlingssenteret - driftsøkonomiske konsekvenser

Saksbehandler: Anne Kari Haugdal E-post: anne.kari.haugdal@verdal.kommune.no Tlf.: 74 04 85 72	Arkivref: 2018/4302 - /
---	-----------------------------------

Saksordfører: (Ingen)

Utvalg	Møtedato	Saksnr.
Formannskap	22.10.2018	95/18
Kommunestyre	29.10.2018	85/18

Saksprotokoll i Formannskap - 22.10.2018

BEHANDLING:

Ved votering ble rådmannens innstilling enstemmig vedtatt.

INNSTILLING:

Kommunestyret tar vurderingene til orientering

Rådmannens innstilling:

Kommunestyret tar vurderingene til orientering

Vedlegg:

Ingen

Andre saksdokumenter (ikke vedlagt):

Ingen

Saksopplysninger:

I PS 72/18 vedtok kommunestyret følgende:

1. Kommunestyret vil samtidig be rådmannen legge fram en sak til politisk behandling som belyser de driftsøkonomiske konsekvensene av en ren institusjonsutbygging, på bekostning av heldøgns omsorgsplasser, i første fase av helsebyggsatsingen.

2. Rådmannen klargjør hvordan det forventede behovet for heldøgns omsorgsplasser handteres i den mellomliggende periode fram til fase to i helsehusutbyggingen er realisert.

Rådmannen sin forståelse av kommunestyrets vedtak i PS 72/18 er at det er ønskelig å se en forskjellsbetraktning mellom 132 institusjonsplasser og 89 institusjonsplasser/43 omsorgsboliger.

Målsettingen med det nye Bo- og behandlingssenteret, er å etablere et senter hvor beboerne skal få best mulig livskvalitet. Ut fra befolkningsveksten og økt levealder, slik det er gjort rede for i sak PS 112/2015, er handlingsrommet for tjenestetilpasning hensiktsmessig i perioden fram mot 2020/21. Økt vekst i de eldste aldergruppene medfører også flere mennesker med demens, og ved å tilrettelegge bygninger og uterom for denne målgruppen vil beboerne gis mulighet for økt aktivitet og mestring. Satsingen skal underbygge ei tjenesteutvikling som stabiliserer sykdomsutviklingen og gir målgruppen verdighet i hverdagslivet. Det er også et mål at Bo- og behandlingssenteret skal bidra til at pårørende opplever et velfungerende kommunalt omsorgstilbud.

Bygningen skal utformes slik at beboerne lever i bofellesskap, i bogrupper med 8 beboere med en hjemlighet som de er vant med tidligere. De som ikke nyttiggjør seg bofellesskap får et botilbud med forsterkninger som ivaretar deres behov når sykdomsbildet og atferd krever det. I tillegg skal 36 plasser tilrettelegges som korttidsplasser. Korttidsplassene er et supplement til hjemmeboende som har behov for kortere rehabiliteringsopphold, lindrende behandling, akutt døgntilbud og avlastning slik at de kan bo lengst mulig hjemme.

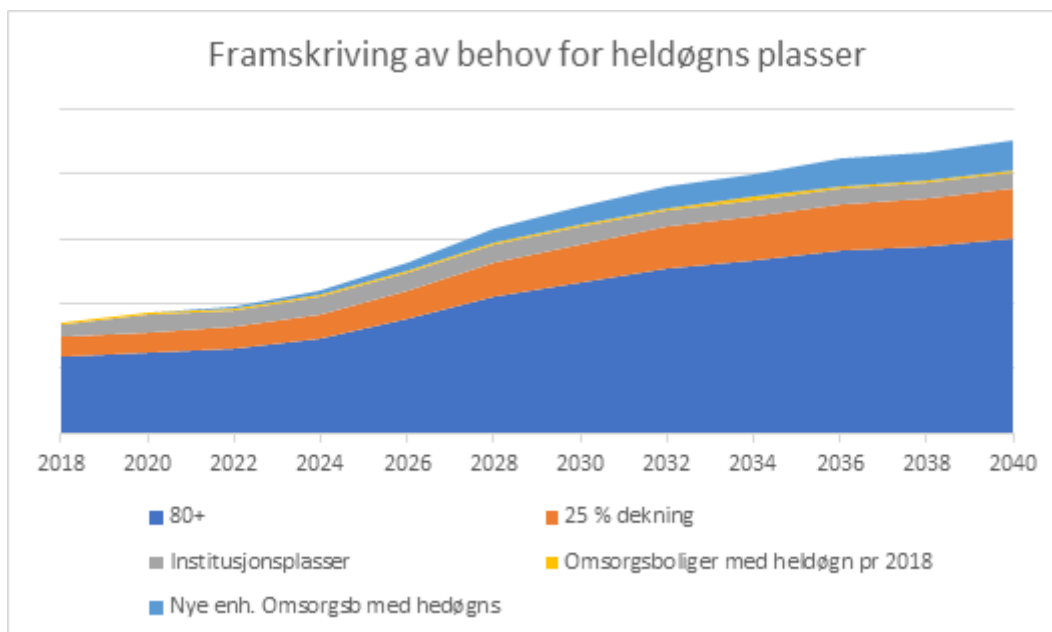
I programmeringen av Bo- og behandlingssenteret er det lagt vekt på at bygningen skal være en del av den øvrige sentrumsutviklingen, og det tas sikte på et godt samarbeid med pårørende, Verdal videregående skole, lokalmiljøet, frivilligheten, lag og foreninger og næringsliv.

Bo- og behandlingssenteret som konsept har i løpet av programmeringsarbeidet gitt en løsning som bidrar til:

1. God fleksibilitet i tilpasning av beboergruppene. Muligheten for enklere og raskere å tilpasse beboergruppene hvis endring i behov/adferd oppstår.
2. Bedre kontinuitet og legebehandling. Sykehjemslege i Bo- og behandlingssenteret gir bedre kontinuitet i behandling og legemiddelgjennomgang. Det er mindre ressurskrevende å forholde seg til en lege kontra flere fastleger. Oppbevaring av utstyr som hjelpemidler, inkontinensutstyr og lignende frigir plass på beboerrommene, gir enklere administrasjon, koordinering og levering.
3. Raskere tildeling. Bo- og behandlingssenteret vil ha enklere prosess knyttet til tildeling av plass, og kortere tid mellom ut- og innflytting.

Tjenestetilpasning av helse- og omsorgstjenestene fram mot 2040.

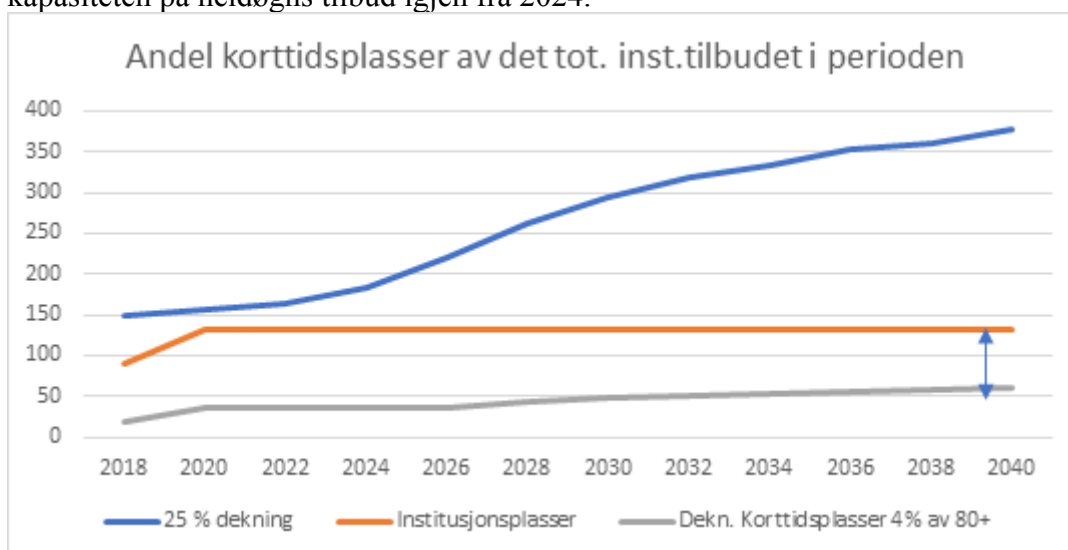
Behovet for antall heldøgns omsorgsplasser vil øke fram mot 2040. Utbyggingen er systematisert til å foregå i 3 faser. Det er i programmeringsfasen gjort beregninger av at det er plass på tomte for tre byggetrinn. I det følgende presenteres behovet for hvordan bruken av institusjonsplassene planlegges brukt fram mot 2040, og kommunens behov for omsorgsboliger med heldøgns bemanning i samme tidsperiode ut fra Kommunestyrets vedtak om 25% dekningsgrad.

Kommunestyret vedtok i k-sak PS 31/16 et mål om 25% dekningsgrad med heldøgns omsorgsplasser målt opp mot innbyggere 80+

Med en økning på 43 institusjonsplasser, fra dagens 89 institusjonsplasser og 18 heldøgns omsorgsboliger, i det nye Bo- og behandlingssenteret vil kommunen fra 2021 ha totalt 150 heldøgns omsorgsplasser. En framskriving av 25% dekning viser at kommunen vil ha behov for ca. 300 heldøgns plasser i 2030/31. Behovet øker ytterligere til 377 plasser i 2040. Gjennom denne perioden vil også bruken av institusjonsplasser endre seg. Det er planlagt tatt i bruk 36 av plassene til korttidsopphold fra 2021. En større andel av institusjonsplassene må tas i bruk til korttidsopphold i årene som kommer. En framskriving uten andre påvirkninger enn alder fører til at kommunen må bruke ca. 60 plasser til korttidsopphold i 2040. Det vil da være viktig å kunne innfase dette behovet på en fleksibel måte i bygget, både med tanke på nærhet til andre plasser, bruk av kompetanse og fasiliteter som er bygd for effektive korttidsplasser. Andelen langtidsplasser i institusjon vil da gradvis reduseres og flere innbyggere må få andre heldøgns tilbud med mindre det prioriteres inn nye institusjonsplasser i senere byggetrinn.

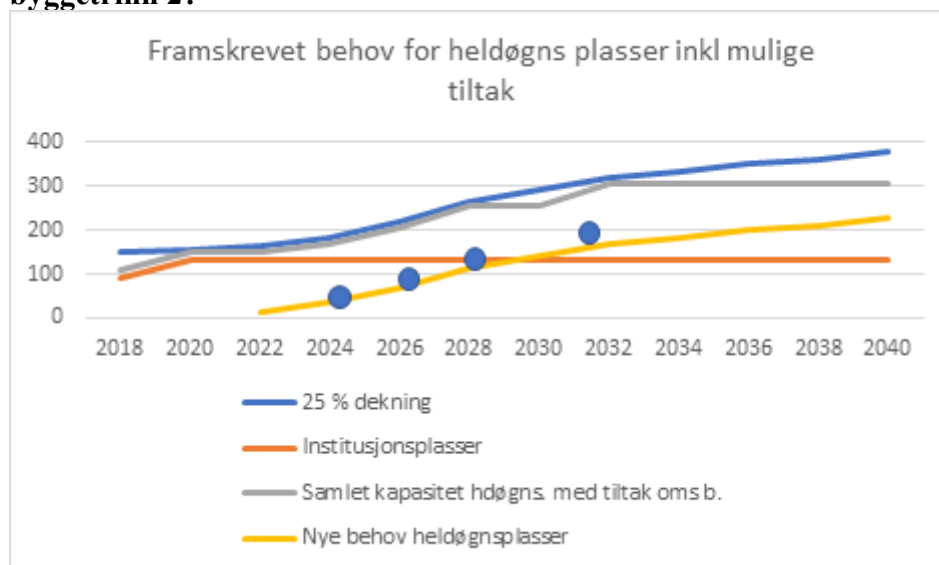
Etter en innfasing av de nye 43 institusjonsplassene i 2021 vil det bli et behov for å øke kapasiteten på heldøgns tilbud igjen fra 2024.

Antall institusjonsplasser konstant i perioden fra 2020 (2021). Økning i antall korttidsplasser i perioden reduserer antall plasser for bruk til langtidsopphold. En stadig større andel av

institusjonsplassene må tas i bruk til korttidsplasser i perioden. Antall korttidsplasser jamfør en dekning av 4% av ant 80+ gir en økning fra 36 i 2021 til 60 plasser i 2040.

Hvordan ivareta overgangen fra det nye Bo- og behandlingssenteret til innfasing av byggetrinn 2?

For å opprettholde et mål om 25 % dekning av plasser med heldøgns omsorg vil det være nødvendig å tenke en kapasitetsutvidelse i 2024, 2026, 2028 og 2032. I tillegg må det også i perioden 2032 til 2040 økes videre.

Omfang av økning:

2024: nye 34 plasser

2026: nye 34 plasser

2028: nye 42 plasser

2032: nye 47 plasser

Økning av antall heldøgns plasser kan skje ved:

- Utrede mulighet og hensiktsmessighet ved å tilpasse bygningsmasse og iverksette heldøgns bemanning ved G/H bygget på Ørmelen, eventuelt avdelingene som i dag omtales som Fredheim.
- Utrede mulighet og hensiktsmessighet ved å tilpasse bygningsmasse og iverksette heldøgns bemanning ved Stekke.
- Utvidelse av Vuku bo- og helsetun til et større heldøgns omsorgssenter.
- Iverksette byggetrinn 2 og etter hvert 3 i Stiklestad Allé jamfør orientering om Bo- og behandlingssenteret i kommunestyremøtet 24.09.18.

Dimensjonering av videre utbygging skal vurderes i 2021/22 jamfør PS 112/15. Det blir svært viktig at hver enkelt kapasitetsutvidelse blir gjennomført som økonomisk rasjonelle infrastrukturutvidelser, og også slik at driftskapasitet (bemanning i særdeleshett) blir sett helhetlig.

Økonomiske betraktninger fase 1.

Kommunestyret ba i sak PS 72/18 om at det legges fram en sak til politisk behandling som belyser de driftsøkonomiske konsekvensene av en ren institusjonsutbygging, på bekostning av heldøgns omsorgsplasser, i første fase av helsebyggsatsingen. Rådmannen forstår dette slik at det er ønskelig å se en forskjellsbetraktning mellom 132 institusjonsplasser og 89 institusjonsplasser/43 omsorgsboliger

Institusjonsplasser i Bo- og behandlingssenteret medfører:

- Høyere tilskudd fra Husbanken per plass, for 43 institusjonsplasser i stedet for omsorgsboligplasser utgjør dette inntil kr 13 846 000,-.
- Brukerbetaling gjennom vederlagsforskriften som er knyttet til brukernes inntekt.
- Større fleksibilitet i bruk av plassene i bygget etterhvert som behovene i befolkningen endrer seg.

43 omsorgsboliger i Bo- og behandlingssenteret gir:

- kr 13 846 000,- i lavere tilskudd fra Husbanken.
- I omsorgsbolig betales husleie (tas ikke hensyn til inntekt) samt egenandel for de ulike betalingstjenestene, praktisk bistand, matombringing, aktivitetstilbud og evt abonnementsordninger på sengetøy/håndklær og forbruksvarer.
- Gir mindre fleksibilitet i bruk av plassene i bygget etterhvert som behovene i befolkningen endrer seg.

Det vises til grunnlagsdata i PS 45/18.

Disse punktene alene gjør at det ikke er mulig å gjøre eksakte beregninger i og med at vi ikke kjenner framtidige brukeres inntekt, funksjonsnivå, tjenestenes egenbetalinger med videre. Det framtidige ambisjonsnivå for kommunale helsetjenester og potensial i bruk av velferdsteknologi vil også være avgjørende for driftsøkonomien fram i tid. Det som imidlertid er viktig er at bygg og annen infrastruktur understøtter fleksibilitet, effektiv drift og logistikk, samt tar høyde for at vi må drive annerledes enn i dag. Også med tanke på teknologi vi i dag ikke kjenner.

Øvrige faktorer som har betydning for driftsøkonomiske forhold er:

a) Ressursforskyving

I innfasing av nye 43 institusjonsplasser vil det være nødvending med en omfordeling av ressurser mellom hjemmetjenesten og institusjonstjenesten. Etter at beboere fra Verdal bo- og helsetun og Ørmelen bo- og helsetun er flyttet inn i det nye Bo- og behandlingssenteret skal det legges en plan for hvor raskt de nye 43 plassene skal fases inn i daglig drift.

b) Bemanningsfaktor*

Det er for tidlig å konkludere med bemanningsfaktor. Disse plassene skal dekke omsorgsbehovet til innbyggere som er i gruppen med lavest egenomsorgsevne. Antallet brukere i denne målgruppen er økende i tida framover, jamfør framskriving av antall eldre. De fleste vil ha en kognitiv svikt og ha behov for døgkontinuerlig tilsyn i tillegg til praktisk bistand og helsehjelp. Det er vurdert at det ikke vil være forskjell i bemanning rundt denne målgruppen uavhengig av plassene organiseres som omsorgsbolig eller institusjon.

*bemanningsfaktor er et mål på hvor stor bemanningsressurs som er planlagt pr beboer. Den totale bemanningsressursen i en avdeling delt på antall plasser.

En gjennomgang av gjennomsnittlig ressursbehov fram til nå viser et behov for en bemanningsfaktor på 0,88 (antall årsverk pr plass). Det er en ambisjon om at denne faktoren fortsatt kan reduseres noe.

Bemanningsfaktoren påvirkes av:

- Omsorgsfilosofien som velges og utformes – personsentrert omsorg og hverdagsaktiviteter i fokus.
- Prinsippene som er lagt til grunn i arbeidet med utforming av rom, fellesareal, poster og avdelinger.
- Hvordan den helsefaglige kompetansen organiseres – eksempelvis hvordan sykepleiekompetansen blir organisert i hele Bo og behandlingssenteret.
- Individuelle ressurskrevende brukerbehov.
- Gevinstene ved bruk av velferdsteknologi kan ikke synliggjøres før byggets arkitektur er ferdig.

- Byggets fysiske og teknologiske smarte løsninger vil gi gevinster i form av høyere grad av ressurseffektivitet. Dette kan ikke vurderes før bygget arkitektur er ferdig.
- Å skape involvering og muligheter for medomsorg fra pårørende frivilligheten, lag og foreninger og andre vil ha betydning.

Kostnader knyttet til bemanningsfaktor:

En årsverkskostnad inneholder mye mer enn fast lønn og sosiale utgifter. I en virksomhet med heldøgns drift påløper det;

- tilleggslønn for ubekvem arbeidstid (kveld, natt, helg og høytid)
- vikarutgifter ved fravær (sykdom, permisjoner, ferie)
- ekstra lønnsutgifter ved perioder med økte brukerbehov
- overtidskostnader knyttet til å dekke bemannings og/eller kompetansebehov.

Ut over dette vil en årsverkskostnad også inneholde utgifter knyttet til brukerlisenser, arbeidstøy, kurs/opplæring, digitale medier, adgangskontroll med mer. Årsverkskostnader knyttet til slike utgifter er ikke systematisert enda (det gjelder for hele organisasjonen Verdal kommune).

Grunnlag i regnskapstall fra institusjonstjenesten pr september -18 framskrevet til en årsprognose for lønn multiplisert med oppgitt antall årsverk viser en gjennomsnittlig årsverkskostnad på kr 876.000,-. Dette inkluderer alle lønnsutgifter nevnt ovenfor.

Faktorer som påvirker årsverkskostnader er blant annet:

- kompetansesammensetning i institusjonen – andel høgskoleutdannet personell opp mot fagskoleutdanninger
- dekning av personell og avtaler knyttet til arbeid på ubekvem tid
- sykefravær
- effekt av årsplanlegging
- stabilitet og kontinuitet – knyttet til behovet for opplæring av nyansatte/vikarer.

c) Økonomiske forskjellsbetraktninger

Det ble i vedlegg i PS 45/18 beregnet en forskjell knyttet til driftsøkonomi i ulike boformer knyttet en enkelt bruker jamfør regnskapstall fra 2017. Det er i tabellen under gjort en revidert vurdering knyttet til en årsprognose for 2018 jamfør regnskapstall pr september 18. Det er lagt vekt på å beregne og synliggjøre de områder hvor det er en forskjell mellom institusjon og hjemmeboende.

- Lønnsutgifter til kjøkken og utgifter til mat vurderes å være lik mellom beboere i institusjon og omsorgsbolig i bofellesskap for denne målgruppen. Imidlertid synliggjort ulikheter i egenbetalingsordningen.
- Antall institusjonsplasser er justert for 36 korttidsplasser da disse ellers vil forstyrre blant annet egenbetalingssatsene i beregningene. Det er beregnet likt antall korttidsplasser i begge eksempler. Dette vil ikke ha betydning for i de videre beregningene.
- Vask og leie av institusjonstøy er lagt inn som en mulighet i omsorgsbolig for denne målgruppen, men justert opp mot mulig brukerbetaling.

Forskjellsbetraktninger knyttet til 132 institusjonsplasser mot 89 institusjonsplasser og 43 omsorgsboliger i bofellesskap				
	justert for 36 kort.plasser 96 institusjonsplasser	justert for 36 kort.plasser 53 institusjonsplasser	43 omsorgsboliger i bofellesskap	Merknader
Lønnsutgifter helse	kr 74 066 000	kr 40 890 000	kr 33 175 661	bemanningsfaktor 0,88 -gjennomsnitt lønnskostnader 876 736,- Årsostnad knyttet til bemanningsfaktor = 0,88 x 876 736 = 771 527
Utgifter sykehjemsleie	kr 1 225 728	kr 676 704	kr -	532 pr time pr time - 2 timer pr mnd pr plass
Lønnsutgifter kjøkken				
Vask og leie av inst.tøy	kr 188 640	kr 104 145	kr 84 495	Beregnet etter regnskap - 60% til arbeidstøy og 40% institusjonstøy - arbeidstøy er kr 3 129,- pr årsverk pr år, institusjonstøy kr 1965,- pr plass pr år
Vask og leie av arbeidstøy	kr 264 337	kr 145 936	kr 118 401	
Utgifter mat institusjon	kr -	kr -	kr -	Jfr kjøkkensjef beregnes samme kost og produksjonspris for beboere i institusjon og hjemmeboende brukere
Utgifter mat hjemmeboende	kr -	kr -	kr -	
Utgifter medisin	kr 445 248	kr 245 814	kr -	beregnet kr 4 638,- pr bruker pr år jfr regnskap pr sept -18
Utgift inkontinensutstyr	kr 691 392	kr 381 706	kr -	beregnet kr 7 202,- pr bruker pr år
delsum utgifter	kr 76 881 345	kr 42 444 305	kr 33 378 557	
Totalt sammenlignede utgifter	kr 76 881 345	kr -	kr 75 822 862	
Inntekter				
egenandel mat omsorgsbolig	kr -	kr -	kr -1 930 485	full forpleining kr 123 pr døgn
vederlagsbetaling institusjon	kr -16 531 000	kr -9 126 600	kr -	gjennomsnitt pr mnd kr 14 350,- beregnet i sept 18
Andre inntekter/refusjoner	kr -3 949 778	kr -2 180 606	kr -1 769 171	ulike ref fra NAV knyttet til ansatte kr -46 754 pr årsverk
husleie omsorgsbolig	kr -	kr -	kr -4 093 944	kr 7 934 pr bolig, jfr nivået på de nyeste oms.boligene i VK
egenandel praktisk bistand	kr -	kr -	kr -320 952	gjennomsnittlig brukerbetaling kr 622 pr mnd, jfr kostraskjema 6
leie av institusjonstøy			kr -270 900	egenandel leie og vask av sengetøy, håndklær etc... kr 525 pr mnd.
delsum inntekter		kr -11 307 206	kr -8 385 452	
sum inntekt	kr -20 480 778	kr -	kr -19 692 658	
Sum utgift - inntekt	kr 56 400 567	kr -	kr 56 130 204	
Gjennomsnittskostnad pr plass i ren institusjon			kr 587 700	
Gjennomsnittskostnad pr plass i kombinasjon institusjon og omsorgsbolig			kr 584 884	

Beregningen viser en veldig liten forskjell mellom en ren institusjonsdrift og en kombinasjon mellom institusjon og omsorgsboliger. Det er i denne sammenhengen viktig å vite at målgruppen for disse plassene er brukere med lavt funksjonsnivå, med et høyt bistandsbehov og behov for døgkontinuerlig bistand/tilsyn. Ut fra dette er det beregnet samme lønnsutgifter i begge disse eksemplene, med tillegg til legeutgifter i sykehjemsdriften.

d) Forvaltning, drift og vedlikehold (FDV) av bygget

Kommunen har ingen erfaringstall å vise til når det gjelder FDV kostnader for denne type bygg. Holte-nøkkelen gir et anslag for sykehjem på kr 940 pr m². FDV kostnadene vil beregnes særskilt i forprosjektet. FDV kostnadene antas å være lik om det er institusjonsplasser eller omsorgsboliger i bygget.

e) Låne- og renteutgifter

Hvilke låne- og renteutgifter kommunen vil ha blir klart når anbudet er sluttført og tilsagnet om tilskudd fra Husbanken er gitt. Faktor som påvirker lån og renteutgifter knyttet til vurderinger i denne saken vil være forskjellen i tilskuddsordningen fra Husbanken. Tabellen under viser at en ren institusjonsbygging vil gi inntil kr 13 846 000,- i mer investeringstilskudd enn ved å bygge en kombinasjon av institusjon og omsorgsbolig.

Tilskudd Husbanken	Kombinasjon institusjon og omsorgsboliger		Institusjonsplasser
Antalle enheter	89	43	132
Maks tilskudd pr enhet	kr -1 774 000	kr -1 452 000	kr -1 774 000
delsum	kr -157 886 000	kr -62 436 000	kr -234 168 000
total sum	kr -	kr -220 322 000	kr -234 168 000

Vurdering:

Det er gjort to beregninger knyttet til driftsøkonomiske vurderingene ved likheter og ulikheter mellom ren institusjonsdrift og en kombinasjon av institusjon og omsorgsboligplasser. En vurdering som vedlegg til PS 45/18 knyttet til virkninger for en enkelt bruker og et eksempel knyttet til en tilnærmet helhetlig drift i denne saken. Beregningene viser at det er en minimal forskjell mellom de to ulike driftsformene når en benytter like lønnskostnader for å kunne beregne god nok oppfølging av målgruppen for disse plassene. Beregningene er gjort ut i fra dagens situasjon knyttet til kunnskap, rammer og ressursbruk og basert på forutsetninger det er redegjort for i saken. Det er mange faktorer i dette som kan bli endret i framtida, og de tallmessige vurderingene vil med sikkerhet bli annerledes i en etterkalkyle om noen år. Dette kan påvirkes av sentrale politiske føringer som eksempelvis endring i tilskuddsordninger og forskrift for vederlagsbetaling, lokale politiske føringer som endring i husleiesatser og egenbetalingsordninger, samt effekter knyttet til smarte bygg og bruk av velferdsteknologiske løsninger.

En vesentlig forskjell i de to driftsformene er størrelsen på investeringstilskudd mellom institusjonsplasser og omsorgsboligplasser.

Institusjonsplasser i byggetrinn 1 understøtter videre muligheten og fleksibiliteten til å kunne tilpasse innhold og drift etter hvert som brukerbehovene endrer seg framover. Blant annet gjennom behovet for å øke antall korttidsplasser i bygget fram mot 2040.

Det er videre i saken gjort rede for ei behovsframskriving av antall heldøgns plasser mot 2040. Ut i fra vedtak med mål om 25 % dekning i PS 31/16 vil det være et behov for inntil 150 nye plasser fram mot 2030/31 og nye 77 plasser etter det mot 2040. Den første kapasitetsøkningen knyttet til heldøgns plasser bør komme i 2024. For å sikre innbyggernes behov i overgangen mellom byggetrinnene iverksettes planleggingsprosesser i god tid, jamfør sak PS 112/15 om at en vurdering av ny utbygging skal vurderes i 2021/22. Det er viktig å merke seg at bemanningsfaktor og utforming av nye heldøgns plasser vil være avhengig av hvilke målgrupper det planlegges for.

Det nye Bo- og behandlingssenteret - anbud

Saksbehandler: Oddvar Govasmark E-post: oddvar.govasmark@verdal.kommune.no Tlf.: 74048531	Arkivref: 2018/4302 - /
--	-----------------------------------

Saksordfører: (Ingen)

Utvalg	Møtedato	Saksnr.
Formannskap	22.10.2018	96/18
Kommunestyre	29.10.2018	86/18

Saksprotokoll i Formannskap - 22.10.2018

BEHANDLING:

H v/Oddleiv Aksnes fremmet på vegne av H/SP/MDG følgende tilleggsforslag til ny 2. avsnitt: «Nytt byggs kvalitetskostnad skal vektlegges, spesielt ift. materialvalg og vedlikeholdskostnader.»

Det ble først votert over tilleggsforslaget fra /H/SP/MDG til ny 2. avsnitt som ble enstemmig vedtatt.

Det ble deretter votert over rådmannens innstilling inkludert vedtatt ny 2. avsnitt som ble enstemmig vedtatt.

INNSTILLING:

Det benyttes en samspillsmodell der en entreprenør med sin organisasjon, arkitekt, rådgivere, entreprenører og leverandører skal forestå all nødvendig prosjektering i samspill med kommunen som byggherre. Utførelsen gjennomføres som en totalentreprise.

Nytt byggs kvalitetskostnad skal vektlegges, spesielt ift. materialvalg og vedlikeholdskostnader.

Utlysing av entreprisen gjennomføres så snart som mulig og i samsvar med reglene i lov og forskrift om offentlige anskaffelser.

Rådmannens innstilling:

Det benyttes en samspillsmodell der en entreprenør med sin organisasjon, arkitekt, rådgivere, entreprenører og leverandører skal forestå all nødvendig prosjektering i samspill med kommunen som byggherre. Utførelsen gjennomføres som en totalentreprise.

Utlysing av entreprisen gjennomføres så snart som mulig og i samsvar med reglene i lov og forskrift om offentlige anskaffelser.

Vedlegg:

Ingen

Andre saksdokumenter (ikke vedlagt):

Ingen

Saksopplysninger:

Saken er en oppfølging av kommunestyrets vedtak i sak PS 19/17 vedrørende entreprisemodell: *Det velges en totalentreprisemodell og prosjektgjennomføring som ikke forhindrer lokale/regionale aktører å delta i konkurransen grunnet prekvalifiseringsvurderinger og/eller evalueringskriterier som er urimelige i forhold til referanseprosjekter og reell kompetanse. Det skal stilles krav til lærlingeandel og fagbrev i hele prosjektgjennomføringsorganisasjonen, også innenfor underentrepriser. Anbudskonkurranse og entrepriseform gjennomføres innenfor det mulighetsrom og retningslinjer som lov om offentlige anskaffelser gir.*

Som svar på kommunestyrets vedtak anbefaler rådmannen at det blir benyttet en samspillsmodell der en entreprenør med sin organisasjon, arkitekt, rådgivere, entreprenører og leverandører skal forestå all nødvendig prosjektering i samspill med kommunen som byggherre. Etter samspillsperioden er detaljprosjektering og utførelse en opsjon, det vil si at det er en «avhoppsmulighet».

I samspillsperioden legges NS 8402 til grunn for kontrakten, mens i utførelsesperioden legges NS 8407 til grunn. NS 8402 gjelder alminnelig kontraktsbestemmelser for rådgivningsoppdrag honorert etter medgått tid, mens NS 8407 gjelder alminnelige kontraktsbestemmelser for totalentrepriser.

Konkurransen gjennomføres med tildelingskriterium:

- Priser og påslag - Timepriser for aktører både i samspillfase og utførelsesfase, påslag for leverte materialer, maskinleie og underentreprenører og rådgivere. Priser skal være i «åpen bok», det vil si at byggherren kan se de priser entreprenøren er tilbudt.
- Gjennomføringsplan – Her vurderes entreprenørens beskrivelse av plan for gjennomførelse av prosjektet. De forhold som vil bli vurdert, samt vektning av disse blir oppgitt i tilbudsskjema.
- Prosjektorganisasjonens kompetanse – Her vurderes tilbudt personell sin spesielle kompetanse. De forhold som blir vektlagt blir oppgitt i tilbudsskjema. Her benyttes en mal fra DiFi (Direktoratet for forvaltning og ikt) for tildelingskriterier knyttet til kompetanse. I tillegg vektlegges erfaring fra samspill. Helse- og velferdsbygg og grønn bygging.

I tillegg til selve kriteriene vil noen av kommunens ambisjoner vedlegges utlysingen, som bærekraftsmål/miljømål for bygget, mål om driftseffektivitet og fleksibilitet og bruk av lokale leverandører. Resultatet fra programmeringsfasen, erklæringer vedrørende helse, miljø og sikkerhet og sosialt ansvar med antikorrupsjon er også sentrale dokumenter.

Vurdering:

Hovedformålet med å benytte samspillsmetoden er å involvere entreprenøren så tidlig som mulig, slik at entreprenørens kompetanse utnyttes i større grad enn ved tradisjonelle kontrakter. Mange av faktorene som er vanskelig å beskrive i en tilbudsfasen kan løses av aktørene i samspill. I forhold til mer tradisjonelle entrepriser forventes det å spare tid, særlig i tilbudsfasen. Det er ikke nødvendig med detaljerte beskrivelser av planlagt bygg og det ligger ingen løsninger/prosjektering i tilbudet. I og med at det ikke ligger løsninger i tilbudsfasen, vil det heller ikke bli nødvendig med honorering av grupperinger som ikke når opp i konkurransen.

Etter som det ikke ligger løsning i tilbudet, vil det sannsynligvis være større muligheter for bruk av lokale leverandører. For å gi pris på løsninger må en entreprenør sannsynligvis ha leveranser fra flere og dermed velge leverandør tidligere i prosessen.

Utlysning av konkurransen, gjennomføring av konkurransen og samspillsfasen med utvikling av løsning vil forventelig foregå i tiden fra november 2018 fram til bestilling av utførelsen/totalentreprisen oktober 2019. Prosjektering og bygging vil forventelig pågå fram til overtakelse juli 2021. Etter en periode med prøvedrift kan innflytting skje i oktober 2021.

Lærlingeordning vil bli krevd, jfr kommunestyrets vedtak PS 19/17.

Kostnader for samspillsfasen med utvikling av bygget er beregnet til 16.500.000,- eks mva. Da er blant annet geoteknikk med prøveboring i tomte og miljørapport/undersøkelser inkludert.

Det er fortsatt uavklarte forhold som kan være til hinder for gjennomføring av byggeprosjektet slik vi kjenner planene i dag. Det gjelder reguleringsplan og geotekniske forhold.

Reguleringsplanen er under utarbeidelse, men ikke ferdig behandlet og godkjent ennå. Første geotekniske vurdering er utført, men både området og selve byggetomta må vurderes nærmere.

Sikringstiltak mot erosjon og ras i Brokskitbekken på Stiklestad - Kommunevedtak

Saksbehandler: Oddvar Govasmark E-post: oddvar.govasmark@verdal.kommune.no Tlf.: 74048531	Arkivref: 2018/8208 - /
--	-----------------------------------

Saksordfører: (Ingen)

Utvalg	Møtedato	Saksnr.
Komité plan og samfunn - utgått	16.10.2018	86/18
Formannskap	22.10.2018	97/18
Kommunestyre	29.10.2018	87/18

Saksprotokoll i Formannskap - 22.10.2018

BEHANDLING:

Ved votering ble innstilling fra komite plan og samfunn enstemmig vedtatt.

INNSTILLING:

1. Kommunestyret garanterer for et distriktstilskudd på 20 % av anleggskostnad for sikring av Brokskitbekken og kvikkleireområde ved Stiklestad i samsvar med planer utarbeid av NVE. Distriktsandelen utgjør kr 1.600.000,- eks mva av totalbeløpet som er anslått til kr 8.000.000,- eks mva. NVE dekker resterende 80 %.
2. Utgiften på kr.1.600.000,- dekkes ved bruk av disposisjonsfondet.
3. Rådmannen gis fullmakt til å gjøre de budsjettmessige endringer.

Saksprotokoll i Komité plan og samfunn - 16.10.2018

BEHANDLING:

Ved votering ble rådmannens innstilling enstemmig vedtatt.

INNSTILLING:

4. Kommunestyret garanterer for et distriktstilskudd på 20 % av anleggskostnad for sikring av Brokskitbekken og kvikkleireområde ved Stiklestad i samsvar med planer utarbeid av NVE. Distriktsandelen utgjør kr 1.600.000,- eks mva av totalbeløpet som er anslått til kr 8.000.000,- eks mva. NVE dekker resterende 80 %.
5. Utgiften på kr.1.600.000,- dekkes ved bruk av disposisjonsfondet.
6. Rådmannen gis fullmakt til å gjøre de budsjettmessige endringer.

Rådmannens innstilling:

7. Kommunestyret garanterer for et distriktstilskudd på 20 % av anleggskostnad for sikring av Brokskitbekken og kvikkleireområde ved Stiklestad i samsvar med planer utarbeid av NVE. Distriktsandelen utgjør kr 1.600.000,- eks mva av totalbeløpet som er anslått til kr 8.000.000,- eks mva. NVE dekker resterende 80 %.
8. Utgiften på kr.1.600.000,- dekkes ved bruk av disposisjonsfondet.
9. Rådmannen gis fullmakt til å gjøre de budsjettmessige endringer.

Vedlegg:

- 1 Høringsbrev vedrørende sikringstiltak ved Stiklestad
- 2 Kommunevedtak for sikringsanlegg ved Stiklestad
- 3 Kartutsnitt og prinsippskisse

Andre saksdokumenter (ikke vedlagt):

Komplett plan for sikringstiltak i Brokskitbekken ved Stiklestad datert 26.04.2018 (37 sider).

Saksopplysninger:

Brokskitbekken renner gjennom kvikkleiresone 559 Stiklestad. Kvikkleiresonen har i dag faregrad lav og risikoklasse 2. Nye vurderinger fra NVE tilsier faregrad middels og risikoklasse 3-4.

I vedlagte dokument «kommunevedtak» vil NVE at kommunen forplikter seg til

- Å betale en distriktsandel etter fakturering fra NVE. Andelen utgjør 20 % av faktisk medgåtte utgifter (NVE dekker 80 %).
- Å drifte anlegget med nødvendig ettersyn, eventuelt skjøtsel.
- Å føre tilsyn med anlegget.
- Å være tiltakshaver for anlegget.
- Å bistå med opplysninger som er nødvendig for gjennomføring av anlegget
- Å gi NVE nødvendige fullmakter til å gjennomføre anlegget.

For å forebygge mot videre erosjon foreslås å steinsette bunn og sider i Brokskitbekken. Steinfyllingene vil i tillegg ha stabiliserende effekt på områdene. Dette vil redusere risikoen for videre erosjon og lokale utglidninger, samt kvikkleireskred. Djupålen vil heves med fra ca 0,7 meter til ca 1,2 meter.

Brokskitbekken har potensial som gyte- og oppvekstbekk for sjørørret, selv om det i dag ikke går fisk i bekken. Enkle miljøtiltak vil kunne tilrettelegge for fiskens vandring og gyting, slik at Brokskitbekken igjen kan bli habitat for fisk.

Planen foreslår å erosjonssikre tre parseller på til sammen ca. 1400 m i Brokskitbekken. Massebehovet vil være omtrent 42.000 lm³ samfengt sprengt stein, inkludert stein til adkomstveg. I tillegg vil to eksisterende kulverter bli fjernet og erstattet med to nye og delvis vesentlig kortere kulverter. Det skal gi bedre gjennomstrømning og muliggjøre fiskens vandring

i bekken. Bruk av kulverter er en mer kostnadseffektiv løsning enn å bygge broer. Adkomst over bekken er nødvendig for å komme til landbruksjorda.

Hensikten med tiltaket er å hindre større utglidninger og kvikkleireskred i området, ved å forebygge mot videre erosjon i bekkens tilstøtende skråninger. Et kvikkleireskred vil kunne sette menneskeliv og nærliggende boliger, kulturminner, jordbruksareal og infrastruktur i fare. I tillegg ønsker man å tilrettelegge for fiskens vandring og gyting i bekken.

NVE har gjennomført en kost-nytte-analyse av sikringstiltaket i sin helhet. Resultatet tilsier at det er samfunnsøkonomisk å gjennomføre dette sikringsarbeidet.

Som vanlig i denne typen sikringstiltak foreslår NVE en kostnadsfordeling med 80% på NVE og 20 % distriktstilskudd som kommunene må garantere for. Med ett kostnadsoverslag på kr.8.000.000,- utgjør distriktsandelen kr.1.600.000,-

Vurdering:

Kvikkleiresonen er i dag klassifisert med faregrad lav og risikoklasse 2, men NVE vurderer dette som for beskjedent. NVE sine observasjoner tilsier at faregrad middels er riktigere. I tillegg bør man ta hensyn til verdier i utløpssonen når man beregner risikoklasse. Gjør man dette vil risikoklassen øke til 3 eller 4.

Flere befaringer i tiltaksområdet avdekket leirskråninger med tydelig erosjon og utglidninger som følge av vannets graving. Får vannet grave videre vil det trolig medføre lokal ustabilitet og ytterligere utglidninger. Dette kan føre til at kvikkleirelommer blir blottet og kvikkleireskred utløses. Et kvikkleireskred kan utgjøre en stor fare for alle som bor og oppholder seg i området, samt føre til skade på bebyggelse og infrastruktur.

Deler av tiltakene som er beskrevet ligger i umiddelbar nærhet til Stiklestad skole. Dette setter store krav til sikkerheten med hensyn på planlegging og gjennomføring. Det bør blant annet ikke utføres gravearbeider i perioder med mye nedbør og flom. Det er derfor viktig at sikringstiltakene gjennomføres så snart som mulig.

Av hensyn til hekkende fugler, bør felling av trær og annen skogrydding ikke gjennomføres i hekkesesongen (april til midten av august). Det bør heller ikke ryddes mer vegetasjon enn det som er nødvendig, særlig i ravinelandskapet i sidebekken.

Broskitbekken har potensial som gyte- og oppvekstbekk for sjørret. Tidligere har det gått fisk i bekken, men det gjør det ikke i dag. Det er ønskelig at tiltakene som blir gjennomført muliggjør fiskens oppgang i tiltaksområdet. Dette inkluderer både arbeid direkte knyttet til erosjonssikring og mindre miljøtiltak. NVE vil i samarbeid med den lokale jeger og fiskeforeningen og Stiklestad skole prøve å legge til rette for at det blir laget gyte- og oppvekstområder i området nedenfor skolen slik at dette området kan brukes i undervisningssammenheng. Hvis det viser seg at bekkeløpet nedenfor gangbrua ved skolen er i bratteste laget kan NVE se på muligheten for å utbedre oppvandringsmulighetene i dette partiet. Hvis fisken kommer seg opp dette partiet, vil sjørreten kunne gå et godt stykke lengre oppover bekken slik at samla anadrom strekning igjen blir minst 2,6 km.

Verdal kommune
Postboks 24
7651 Verdal

Vår dato: 26.04.2018
Vår ref.: 201604694
Arkiv: 411
Deres dato:
Deres ref.:

Saksbehandler:
Håkon Hellebust
hahe@nve.no

Prosjekt 20053 – Sikringstiltak mot erosjon og ras i Brokskitbekken på Stiklestad, Verdal kommune, Trøndelag – Lokal høring og godkjenning

NVE godkjenner planen med tanke på gjennomføring med bistand fra NVE. Det er en forutsetning at det under høringen ikke kommer innvendinger som gjør det aktuelt med vesentlige endringer av planen. NVE vil dekke 80% av kostnadene ved tiltaket, etter kostnadsoverslaget beregnet til 6.400.000 kr eks. mva. Det er et vilkår at kommunen vedtar kommunal garanti i samsvar med vedlagte skjema for kommunevedtak. Vi ber om at kommunen sender signert kommunevedtak direkte til NVE innen 01.07.2018, sammen med egne og innkomne lokale høringsuttalelser. NVE har tiltaket på sitt budsjett for 2018.

Omtale av planen

Tiltaksområdet ligger på Stiklestad i Verdal kommune, omtrent 3,5 kilometer øst for Verdal sentrum. Brokskitbekken er en av flere sidebekker til Verdalselva og renner i tiltaksområdet gjennom kvikkleiresone 559 Stiklestad. Kvikkleiresonen har i dag faregrad lav og risikoklasse 2. Nye vurderinger fra NVE tilsier faregrad middels og risikoklasse 3-4 hvis man tar hensyn til konsekvenser i utløpssonen.

I den hensikt å hindre større utglidninger og kvikkleireskred i området, foreslås det å steinsette bunn og sider over en lengde på til sammen 1400 meter. Massebehovet er ca. 42.000 lm^3 samfengt sprengt stein. Et kvikkleireskred vil kunne sette menneskeliv og nærliggende boliger, kulturminner, jordbruksareal og infrastruktur i fare.

Kostnadene for tiltaket er beregnet til totalt 8.000.000 kr eks. mva.

Det har blitt gjennomført nytte/kost-analyse av sikringstiltaket. Resultatet tilsier at det er god samfunnsøkonomi å gjennomføre dette sikringsarbeidet.

Brokskitbekken er en del av Verdalsvassdraget, som er vernet. Tiltaket er ikke i strid med de interessene vassdragsvernet skal ivareta. Tiltaksområdet ligger i et område regulert til «Landbruk-, natur- og friluftsmål» (LNFR-område).

E-post: nve@nve.no, Postboks 5091, Majorstuen, 0301 OSLO, Telefon: 09575, Internett: www.nve.no

Org.nr.: NO 970 205 039 MVA Bankkonto: 7694 05 08971

Hovedkontor
Middelthunsgate 29
Postboks 5091, Majorstuen
0301 OSLO

Region Midt-Norge
Abels gate 9
7030 TRONDHEIM

Region Nord
Kongens gate 14-18
8514 NARVIK

Region Sør
Anton Jenssensgate 7
Postboks 2124
3103 TØNSBERG

Region Vest
Naustdalsvegen 1B
6801 FJØRDE

Region Øst
Vangsveien 73
Postboks 4223
2307 HAMAR

Sikringstiltaket vil ikke være til nevneverdig skade eller ulempe for noen allmenne interesser i vassdraget, og gjennomføringen av tiltaket krever derfor ikke tillatelse etter vannressursloven. Det er kommunens ansvar å påse at tiltaket er i samsvar med plan- og bygningsloven, og forskrifter og vedtak med hjemmel i loven.

Tiltaket er tilstrekkelig opplyst og avklart i forhold til Naturmangfoldloven og Vannforskriften.

Høring

Etter vårt syn haster det med å få utført arbeidet som er beskrevet i denne planen. Saken er derfor ikke sendt til høring før planen godkjennes med tanke på vår bistand til gjennomføring. Vi forutsetter at det ikke kommer innvendinger under behandlingen lokalt eller på fylkesnivå, som gjør det nødvendig å gjøre vesentlige endringer i planen.

Kommunen er ansvarlig for lokal høring av planforslaget. Vi ber kommunen innhente uttalelser fra berørte parter og andre lokale interessenter. Kommunen bes videre gi opplysninger som kan være av betydning for gjennomføringen av planen, f.eks. vannforsyning, ledninger, brønner, kabler og kloakkutslipp. Kommunen må også vurdere tiltaket med tanke på plan- og bygningsloven og kommuneplanens arealdel, samt vurdere om det er nødvendig å hente inn lokale uttalelser vedrørende fiske, miljøvern o.a. Planen er også sendt til Fylkesmannen. Trøndelag fylkeskommune har allerede uttalt seg (ingen merknader).

Godkjenning av plan med tanke på gjennomføring med bistand fra NVE

NVE godkjenner prosjekt 20053 – *Sikringstiltak mot erosjon og ras i Brokskitbekken på Stiklestad, Verdal kommune*, datert 26.04.2018, med tanke på gjennomføring med bistand fra NVE. NVE vil dekke 80 % av kostnadene ved tiltaket, etter kostnadsoverslaget beregnet til 6.400.000 kr. eks. mva. Følgende vilkår og forutsetninger gjelder for NVEs bistand:

1. Kommunen vedtar kommunal garanti i samsvar med vedlagte skjema for kommunevedtak. Vedtaket returneres til NVE i uendret og underskrevet stand, senest innen ett år.
2. Det er en forutsetning at det under høringen ikke kommer innvendinger som gjør det nødvendig med vesentlige endringer av planen. NVE kan endre planen eller omgjøre vedtaket om bistand dersom situasjonen på stedet endrer seg, dersom uforutsette forhold gjør at tiltaket ikke kan prioriteres innenfor de midler statsbudsjettet gir til denne type tiltak, eller dersom andre forhold tilsier at tiltaket ikke er nødvendig eller samfunnsmessig ønskelig.

Gjennom kommunevedtaket forplikter kommunen seg til å stille som tiltakshaver i forhold til plan- og bygningsloven. I saker som krever byggesaksbehandling og ansvarsrett vil NVE imidlertid være ansvarlig søker, ansvarlig prosjekterende og ansvarlig kontrollerende for prosjektering og utførelse. NVE vil stå for den praktiske tilretteleggingen med anbud, avtaler og kontrakter.

Vedtaket er fattet i tråd med retningslinjer gitt av Olje- og energidepartementet for sikringstiltak mot flom, erosjon og ras.

Vi ber om at kommunen returnerer saksdokumentene til NVE Region Midt. Av hensyn til tilsyn og skjøtsel av anlegget skal planen med tegninger oppbevares i kommunen.

Med hilsen

Kari Øvrelid
Regionssjef

Mads Johnsen
Sjefingeniør

Vedlegg:

1. Tiltaksplan: 20053 – Sikringstiltak mot erosjon og ras i Broskitbekken på Stiklestad, Verdal kommune
2. Kommunevedtak for sikringsanlegg mot erosjon og skred, Broskitbekken

Kommunevedtak for sikringsanlegg mot erosjon og skred – 20053 – Sikringstiltak mot leirskred i Brokskitbekken på Stiklestad i Verdal kommune

NVE har utarbeidet prosjekt 20053 – Sikringstiltak mot leirskred i Brokskitbekken på Stiklestad i Verdal kommune, datert 26.04.2018. For denne planen fatter Verdal kommune følgende vedtak:

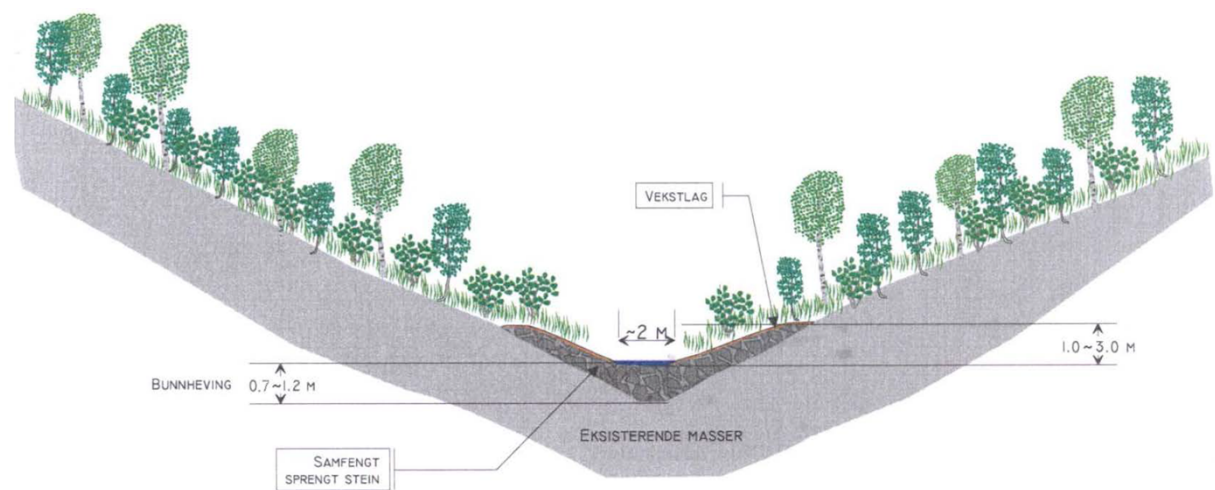
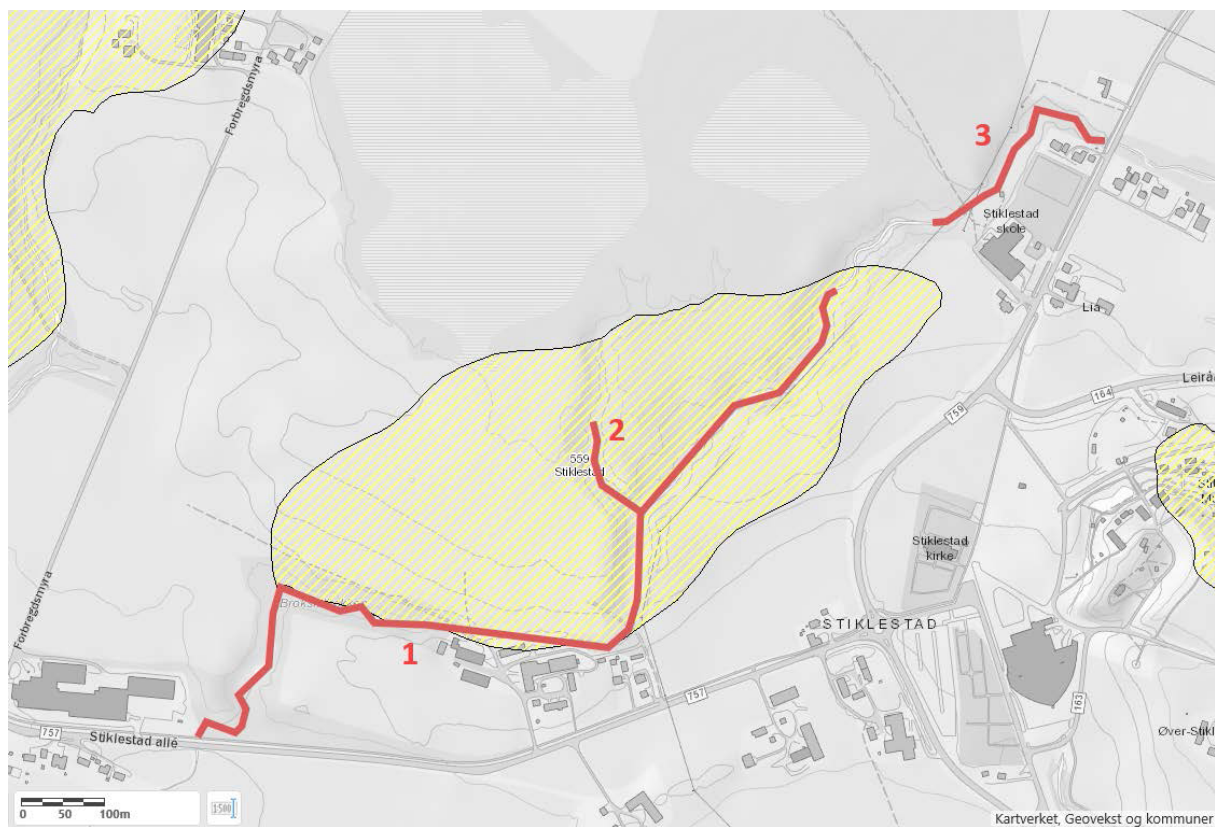
1. Kommunen forplikter seg til å betale en distriktsandel etter fakturering fra NVE. Distriktsandelen skal dekke 20% av faktisk medgåtte utgifter basert på NVEs anleggsregnskap, herunder prisstigning i vente- og anleggstiden. Distriktsandelen utgjør kr 1.600.000,- eks. mva. av totalbeløpet som er anslått til kr 8.000.000,- eks. mva. NVE dekker resterende 80%. Distriktsandelen kan kreves innbetalt forskuddsvis. Distriktsandelen behandles som avgiftspliktig omsetning.

Kommunen tar selv ansvaret for å videreføre det økonomiske ansvaret for hele eller deler av distriktsandelen til grunneiere som har nytte av tiltaket, dersom kommunen ønsker det.
2. Kommunen har ansvaret for driften av anlegget. Dette ansvaret medfører at kommunen må utføre og dekke kostnader til nødvendig ettersyn, drift og ev. skjøtsel av anlegget.
3. Kommunen forplikter seg til å føre tilsyn med anlegget. Tilsynsansvaret og oppgavene som dette innebærer følger av Forskrift av 17. juni 2005 nr. 655 om kommunalt tilsyn med anlegg for sikring mot flom, erosjon og skred og anlegg for å bedre vassdragsmiljøet.
4. Kommunen forplikter seg til å være tiltakshaver for tiltaket. Dersom kommunen viderefører rollen som tiltakshaver til grunneier, grunneierlag eller andre, er det et forhold som kommunen selv har ansvar for.
5. Kommunen forplikter seg til å påse at tiltaket er avklart med tanke på bestemmelsene i plan- og bygningsloven og forskrifter, arealplanbestemmelser og vedtak som er fattet med hjemmel i loven.
6. Kommunen forplikter seg til å innhente avtaler med berørte grunneiere om adkomst og bruk av nødvendige arealer under utførelse og ved ev. senere vedlikehold. Kommunen forplikter seg videre til å skaffe opplysninger om vann- og avløpsledninger, brønner, kabler og andre private og offentlige anlegg som kan bli berørt av planen, og opplyse om andre forhold som kan være av betydning for gjennomføring av tiltaket.
7. Kommunen gir NVE fullmakt til å undertegne dokumenter og avtaler for gjennomføring av tiltaket. Kommunen aksepterer at det foretas mindre endringer av tiltaket når dette er nødvendig eller ønskelig av hensyn til sikkerhet, miljø eller andre interesser.

Kommunen aksepterer at det foretas mindre endringer av tiltaket når dette er nødvendig eller ønskelig. Kommunevedtaket signeres av en kommunal representant som har fullmakt til å forplikte kommunen som beskrevet i punktene ovenfor, og returneres til NVE.

.....
Sted, dato

.....
Signatur

Midt-Trøndelag Regionråd - utvidelse

Saksbehandler: Jostein Grimstad E-post: jostein.grimstad@verdal.kommune.no Tlf.: 74 04 82 59	Arkivref: 2018/4867 - /
---	-----------------------------------

Saksordfører: (Ingen)

Utvalg	Møtedato	Saksnr.
Formannskap	22.10.2018	100/18
Kommunestyre	29.10.2018	88/18

Saksprotokoll i Formannskap - 22.10.2018

BEHANDLING:

Ved votering ble rådmannens innstilling enstemmig vedtatt.

INNSTILLING:

1. Verdal kommune går inn for at Midt-Trøndelag regionråd utvides til å omfatte kommunene Stjørdal, Levanger, Verdal, Selbu, Tydal, Malvik, Meråker, Frosta, Inderøy, Steinkjer, Verran og Snåsa kommuner.
2. Vedtekter som følger saken vedtas som grunnlag for samarbeidet.

Rådmannens innstilling:

3. Verdal kommune går inn for at Midt-Trøndelag regionråd utvides til å omfatte kommunene Stjørdal, Levanger, Verdal, Selbu, Tydal, Malvik, Meråker, Frosta, Inderøy, Steinkjer, Verran og Snåsa kommuner.
4. Vedtekter som følger saken vedtas som grunnlag for samarbeidet.

Vedlegg:

Forslag til vedtekter – oktober 2018

Andre saksdokumenter (ikke vedlagt):

Opprettelse av Midt-Trøndelag regionråd, Kommunestyret 27.11.17 - PS 95/17

Saksopplysninger:

Etter at kommunestyrene i Stjørdal, Levanger og Verdal høsten 2017 vedtok å etablere Midt-Trøndelag regionråd har det pågått en prosess mellom ordførerne i alle kommunene i Værnesregionen, Innherred og Inntrøndelag der en har endt opp med konklusjon om å søke å etablere et felles regionråd for alle disse 12 kommunene. I regionrådets møte 31. august 2018 ble det gitt tilslutning til endrede vedtekter for Midt-Trøndelag Regionråd, og med dette en utvidelse av regionrådet.

Det etablerte Midt-Trøndelag Regionråd anbefaler alle kommuner vedta utvidelse av regionrådet med kommunene Malvik, Selbu, Tydal, Meråker, Frosta, Inderøy, Steinkjer, Verran og Snåsa i tillegg til dagens medlemmer Stjørdal, Levanger og Verdal. I tillegg til dette ber regionrådet om at alle kommuner vedtar nye vedtekter for samarbeidet.

Etter sammenslåingen av Trøndelagsfylkene og fylkesmannsembetene har behovet for å samles om et samarbeid av mer strategisk karakter blitt tydelig, og det har vært tatt ulike initiativ det siste året for å enes om strategier på tvers av de 12 nevnte kommunene.

Det har vært avholdt to møter for de 12 kommunene der ordførerne har deltatt, der mål for samarbeidet og vedtekter har vært diskutert.

I de diskusjonene som har funnet sted har det vært fremtredende at hovedmålsetting med å gå sammen om Midt-Trøndelag regionråd er å få på plass et samarbeid for å fremme samfunns-, interesse- og næringspolitikken for å skape vekst og bærekraftig utvikling i regionen, og at regionrådet ovenfor øvrige myndighetsorganer skal være et kontaktpunkt og en pådriver for utviklingen av regionen.

Vurdering:

Ordførerne i Stjørdal, Verdal og Inderøy fikk i oppgave å lage utkast til vedtekter på bakgrunn av de diskusjonene som har funnet sted i møtene, og vedlagte forslag ansees å være essensen av det de 12 kommunene er enige om.

Positiv utvikling i den midtre delen av Trøndelag

Som det fremgår av vedlagte vedtekter skal Midt-Trøndelag regionråd gjennom *samhandling bidra til positiv utvikling i den midtre delen av Trøndelag. Regionrådet skal være en aktiv pådriver, og arbeide strategisk med samfunnsutvikling i regionen.*

Organisasjonsform, kommunelovens (koml) §27, og forholdet til ny kommunelov

Beslutning om opprettelse av regionrådet, må vedtas av de enkelte kommunestyrene i hver av de 12 kommunene, jf. koml. § 27. Det følger av bestemmelsens første ledd at *to eller flere kommuner, to eller flere fylkeskommuner, eller en eller flere kommuner og en eller flere fylkeskommuner, kan opprette et eget styre til løsning av felles oppgaver. Kommunestyret og fylkestinget gjør selv vedtak om opprettelse av slikt styre.*

Videre fremgår det av paragrafens annet ledd hvilke bestemmelser vedtektene skal inneholde ved etablering av slikt samarbeid, hvilket er;

- a. styrets sammensetning og hvordan det utpekes,
- b. området for styrets virksomhet,
- c. hvorvidt deltakerkommunene skal gjøre innskudd til virksomheten,
- d. hvorvidt styret har myndighet til å ta opp lån eller på annen måte pådra deltakerne økonomiske forpliktelser og e. uttreden fra eller oppløsning av samarbeidet.

Det vurderes at disse kravene er ivaretatt gjennom vedlagte forslag til vedtekter.

Det er ikke vurdert at andre organisasjonsformer er mer hensiktsmessig med tanke på formålet med etableringen. I lovforarbeidene til ny kommunelov (Prop. 46 L (2017–2018)) er det vist til at i rapporten *Evaluerings av interkommunalt samarbeid etter kommunelovens § 27 – omfang, organisering og virkemåte (UiA 2010)* at § 27 i dagens kommunelov virker å være en egnet bestemmelse for organisering av regionrådssamarbeid. Dette understøttes av at de fleste regionråd er organisert etter denne samarbeidsformen.

Som kjent er det vedtatt ny kommunelov, og med det oppheves dagens kommunelov § 27. Det fremgår av forarbeidene at utvalgets oppfatning har vært at regionråd bør reguleres i kommuneloven for å klargjøre at dette er et folkevalgt organ, og at kommunelovens regler om møteoffentlighet, saksbehandling mv. også gjelder for møter i slike organer. Dette er viktig blant annet av hensyn til åpenhet og demokratisk deltakelse. I ny kommunelov vil derfor denne typen samarbeid være naturlig å hjemle i enten ny §§ 18-1, eller 19-1.

Av ny kommunelov § 18-1 *Interkommunalt politisk råd* fremgår det at;

To eller flere kommuner eller fylkeskommuner kan sammen opprette et interkommunalt politisk råd. Rådet kan behandle saker som går på tvers av kommune- eller fylkesgrensene. Kommunestyrene og fylkestingene vedtar selv å opprette et slikt råd.

Et interkommunalt politisk råd kan ikke gis myndighet til å treffe enkeltvedtak. Rådet kan likevel gis myndighet til å treffe slike vedtak om interne forhold i samarbeidet og til å forvalte tilskuddsordninger.

Rådets navn skal inneholde ordene interkommunalt politisk råd.

De øvrige kapitlene i denne loven gjelder på tilsvarende måte så langt de passer for interkommunale politiske råd.

Av ny kommunelovs § 19-1 *Kommunalt oppgavefelleskap* fremgår det at;

To eller flere kommuner eller fylkeskommuner kan sammen opprette et kommunalt oppgavefelleskap for å løse felles oppgaver. Kommunestyrene og fylkestingene vedtar selv å opprette et oppgavefelleskap.

Et oppgavefelleskap kan ikke gis myndighet til å treffe enkeltvedtak.

Oppgavefelleskapet kan likevel gis myndighet til å treffe denne typen vedtak om interne forhold i samarbeidet og til å forvalte tilskuddsordninger.

Oppgavefelleskapets navn skal inneholde ordene kommunalt oppgavefelleskap.

De øvrige kapitlene i denne loven gjelder på tilsvarende måte så langt de passer for oppgavefellesskap.

Av lovproposisjonen fremgår det at interkommunale samarbeid organisert etter § 27 må være omdannet til enten regionråd eller kommunalt oppgavefellesskap senest fire år etter at loven har trådt i kraft. Alternativt kan samarbeidet oppløses og eventuelt omdannes til en annen organisasjonsform. Utvalget foreslår at styret i § 27-samarbeidet kan vedta å omdanne samarbeidet til et kommunalt oppgavefellesskap eller et regionråd med flertallet av de avgitte stemmene i styret. Vedtak om å endre hvorvidt samarbeidet er et eget rettssubjekt eller ikke, i forbindelse med omdanningen til ny organisasjonsform, vil etter utvalgets forslag likevel kreve tilslutning fra kommunestyret eller fylkestinget i samtlige deltakerkommuner. Hvis deltakerkommunene i stedet vedtar å oppløse samarbeidet eller vedtar at samarbeidet skal oppløses og omdannes til en annen samarbeidsform, må kommunene følge reglene for oppløsning av § 27-samarbeid og reglene som gjelder for omdanning til andre organisasjonsformer.

Det betyr at ved en etablering av Midt-Trøndelag regionråd etter koml. § 27, vil man ha litt tid på seg til å konkludere med om samarbeidet i det videre skal organiseres som *Interkommunalt politisk råd*, eller *Kommunalt oppgavefellesskap*.

Det fremgår av vedtektenes § 2 at *Midt-Trøndelag Regionråd er et samarbeidsorgan mellom deltakerkommunene, og er organisert som et styre etter kommunelovens §27, interkommunalt samarbeid. Regionrådet søker å være et konsensusorgan.* Dersom man skal oppnå målsettingene som er satt for samarbeidet er man ikke tjent med at det tas avgjørelser i dette organet med skarp dissens. Det er bakgrunnen for formuleringen i vedtektenes, og må også sees i sammenheng med vedtektenes § 10 *Regionrådet søker å være et konsensusorgan. Tolking av disse vedtekter og tvister om hvordan de skal forstås kan ikke prøves ved de sivile domstoler. Saker av denne art forutsettes avgjort av regionrådet selv.*

En praktisk konsekvens av dette kan tenkes å være at saker som representerer interessekonflikter mellom to eller flere av deltakerkommunene ikke kommer til realitetsbehandling i regionrådet. Målet må være å fokusere på saker som fremmer regionen.

Som det fremgår av formålet, så skal dette være et politisk strategisk organ. Flere av kommunene ønsker å videreutvikle tjenestesamarbeid på tvers av eksisterende samarbeid, så det er tatt inn i vedtektenes § 3 at *det er åpent for at nærmere dialog om mulige tjenestesamarbeid mellom alle, - eller noen av deltakerkommunene kan finne sted i rådet, men organisering og evt. drift vil skje på et selvstendig grunnlag.*

Som det fremgår av vedtektenes § 4 skal Midt-Trøndelag regionråd bestå av ordførerne i deltakerkommunene, rådmennene tillegges observatørstatus med talerett. Selv om det er en naturlig konsekvens, så er det også i bestemmelsen nedfelt at varaordførerne er ordførernes varamedlem til organet.

I tillegg til den øverste ledelse i kommunene, er det vurdert hensiktsmessig å gi fylkesmannen, fylkeskommunen og KS møte- og talerett. Fylkeskommunen har oppnevnt sine representanter, som er; 1 Tomas Iver Hallem (Sp) – vara Gunn Iversen Stokke (Sp), 2 Ida Bruheim Derås (H) – vara Erik Fløan (H).

Av vedtektenes § 4 følger det at Det skal velges en leder og en nestleder for regionrådet, kalt arbeidsutvalget, av og blant ordførerne. Ledervervet og nestledervervet gjelder for et år, og nestleder rykker opp som leder etter endt funksjonstid som nestleder. Sekretariatsfunksjonen ivaretas av kommunene etter nærmere avtale i Regionrådet.

Det har vært noe diskusjon knyttet til momentet om sekretariatsfunksjonen skal gå på omgang versus å legge det til en kommune for å sikre kontinuitet. Det er konkludert med at regionrådet ved konstituering vil ta stilling til dette.

Det er nedfelt i vedtektenes § 5 at regionrådet møtes etter vedtatt møteplan, og ellers dersom leder eller et flertall av rådets medlemmer mener det er nødvendig.

Videre fremgår det at det skal avholdes en Strategisamling hvert år. Det er på det rene at regionrådet blir en forholdsvis stor forsamling, når 12 kommuner deltar på møtene med både ordførere og rådmenn samt representanter fra fylkeskommune, fylkesmann og KS. Likevel er det viktig å sikre tilstrekkelig forankring og innflytelse fra enkeltkommunene, så varaordførere og representant for mindretallskonstellasjonen i deltakerkommunene skal også delta på disse strategisamlingene, som blant annet er tenkt å være et ideverksted for utviklingen av regionen. Det er også ønskelig å inkludere fylkets stortingsrepresentanter, og disse skal også inviteres til strategisamlingen.

Ansvar for møteplan, koordinering av saker til behandling og ansvar for saksforberedelser legges til regionrådets leder og nestleder.

Det følger av vedtektenes § 6 at kommunene forutsetter at Midt-Trøndelag regionråd baserer sin virksomhet på at den enkelte kommune dekker kostnadene ved sin deltakelse, uten at det gjøres innskudd til virksomheten og at større prosjekter og utredningsoppgaver søkes primært finansiert gjennom regionale eller statlige virkemidler og tilskudd.

Vedtektenes §§ 8 og 9 regulerer forholdene knyttet til vedtektsendring og uttrede og oppløsning. Endringer av vedtektene må godkjennes av kompetent organ i alle deltakende kommuner for å være gyldige. Kommunelovens § 27 tredje ledd regulerer forhold knyttet til uttrede og oppløsning, og vedtektenes ordlyd er i overensstemmelse med lovens bestemmelser på dette punkt.

For å nå målsettinger om vekst og utvikling i Verdal kommune og i den midtre del av Trøndelag ansees det hensiktsmessig å utvide Midt-Trøndelag regionråd til å omfatte alle de 12 kommunene Stjørdal, Levanger, Verdal, Selbu, Tydal, Malvik, Meråker, Frosta, Inderøy, Steinkjer, Verran og Snåsa.

MIDT-TRØNDELAG REGIONRÅD

Midt-Trøndelag regionråd skal gjennom samhandling bidra til positiv utvikling i den midtre delen av Trøndelag. Regionrådet skal være en aktiv pådriver, og arbeide strategisk med samfunnsutvikling i regionen.

VEDTEKTER FOR MIDT-TRØNDELAG REGIONRÅD

§ 1 Navn

Samarbeidets navn er Midt-Trøndelag regionråd og består av kommunene; Stjørdal, Levanger, Verdal, Selbu, Tydal, Malvik, Meråker, Frosta, Inderøy, Steinkjer, Verran og Snåsa

§ 2 Formål og målsetting

Midt-Trøndelag Regionråd er et samarbeidsorgan mellom deltakerkommunene, og er organisert som et styre etter kommunelovens §27, interkommunalt samarbeid. Regionrådet søker å være et konsensusorgan.

Kommunene i regionrådet skal samarbeide om samfunns-, interesse- og næringspolitikken for å skape vekst og bærekraftig utvikling i vår region. Midt-Trøndelag regionråd bygger på at Trøndelag fremover vil være avhengig av at regioner, næringsliv, regional stat og fylkeskommune samarbeider for å hevde seg i de store nasjonale og internasjonale konkurransene.

Regionrådet skal ovenfor øvrige myndighetsorganer være et kontaktpunkt og en pådriver for utviklingen av regionen.

Midt-Trøndelag regionråd kan på eget initiativ eller på anmodning avgi uttalelser.

§ 3 Alternative samarbeid

Det er åpent for at nærmere dialog om mulige tjenestesamarbeid mellom alle, - eller noen av deltakerkommunene kan finne sted i rådet, men organisering og evt. drift vil skje på et selvstendig grunnlag.

§ 4 Organisering

Midt-Trøndelag regionråd består av ordførerne i deltakerkommunene med rådmennene som observatører med talerett. Varaordfører i hver kommune er ordførers varamedlem til organet.

Fylkesmannen, fylkeskommunen og KS har møte- og talerett i Regionrådet. Kun valgte medlemmer eller møtende varamedlemmer har stemmerett.

Det velges en leder og en nestleder for regionrådet, kalt arbeidsutvalget, av og blant ordførerne. Ledervervet og nestledervervet gjelder for et år, og nestleder rykker opp som leder etter endt funksjonstid som nestleder. Sekretariatsfunksjonen ivaretas av kommunene etter nærmere avtale i Regionrådet.

Sekretariatet skal bistå arbeidsutvalget med møteopplegg, gjennomføring av møtene, saksutredning, samt nødvendig kontorassistanse.

§ 5 Møter

Regionrådet møtes etter vedtatt møteplan, og ellers dersom leder eller et flertall av rådets medlemmer mener det er nødvendig.

Det skal avholdes en Strategisamling hvert år. Samlingen avholdes fortrinnsvis på våren. Ordfører, varaordfører og representant for mindretallskonstellasjonen i deltakerkommunene deltar på disse samlingene som blant annet skal være et ideverksted for utviklingen av og i regionen.

Fylkesmannen, Trøndelag fylkeskommune og KS inviteres til regionrådets møter. Stortingsrepresentantene fra Trøndelag inviteres til strategisamlingen på våren

Regionrådets leder og nestleder har ansvar for at det settes opp møteplan for regionrådet, koordinerer hvilke saker som skal behandles på møtene og hvem som til enhver tid tillegges ansvar for forberedelse og gjennomføring av konkrete oppgaver og prosjekter.

§ 6 Økonomi

Midt-Trøndelag regionråd baserer sin virksomhet på at den enkelte kommune dekker kostnadene ved sin deltakelse.

Større prosjekter og utredningsoppgaver søkes primært finansiert gjennom regionale eller statlige virkemidler og tilskudd.

Regionrådet har ikke myndighet til å ta opp lån eller på andre måter å pådra deltakerkommunene økonomiske forpliktelser. I den grad det likevel kan bli nødvendig med regionale forpliktelser, forutsettes det vedtak i alle deltakerkommuner hvor kommunene selv står ansvarlig for lån/forpliktelser.

§ 7 Deltakelse

Deltakelse i Midt-Trøndelag regionråd vedtas av de respektive kommunestyrer. Regionrådet vedtar selv med simpelt flertall eventuell utvidelse av samarbeidet med nye kommuner.

§ 8 Endring av vedtektene

Endring av vedtektene kan foreslås av Midt-Trøndelag regionråd eller de deltakende kommuner, og skal godkjennes av kompetent organ i alle deltakende kommuner.

§ 9 Uttreden og oppløsning

Den enkelte kommune kan med ett års skriftlig varsel si opp sitt deltakerforhold i Regionrådet og kreve seg løst fra dette. Uttreden skjer etter vedtak i de respektive kommunestyrer. Uttreden med kortere varsel kan avtales. Oppløsning kan skje når alle deltakerkommunene er enig om det. Kommune洛vens § 27 pkt. 3 legges til grunn for oppløsningen så langt disse bestemmelser er relevante.

§ 10 Tolking og tvister

Regionrådet søker å være et konsensusorgan. Tolking av disse vedtekter og tvister om hvordan de skal forstås kan ikke prøves ved de sivile domstoler. Saker av denne art forutsettes avgjort av regionrådet selv.

Vedtatt av kommunestyret i Stjørdal kommune

Vedtatt av kommunestyret i Levanger kommune

Vedtatt av kommunestyret i Verdal kommune

Vedtatt av kommunestyret i Selbu kommune

Vedtatt av kommunestyret i Tydal kommune

Vedtatt av kommunestyret i Malvik kommune

Vedtatt av kommunestyret i Meråker kommune

Vedtatt av kommunestyret i Frosta kommune

Vedtatt av kommunestyret i Inderøy kommune

Vedtatt av kommunestyret i Steinkjer kommune

Vedtatt av kommunestyret i Verran kommune

Vedtatt av kommunestyret i Snåsa kommune

Møteplan 2019

Saksbehandler: Line Therese Ertsås E-post: line.ertsas@verdal.kommune.no Tlf.: 74048257	Arkivref: 2018/9110 - /
--	-----------------------------------

Saksordfører: (Ingen)

Utvalg	Møtedato	Saksnr.
Formannskap	22.10.2018	101/18
Kommunestyre	29.10.2018	89/18

Saksprotokoll i Formannskap - 22.10.2018

BEHANDLING:

Ved votering ble rådmannens innstilling enstemmig vedtatt.

INNSTILLING:

1. Forslag til møteplan for komiteene, administrasjonsutvalget, formannskapet og kommunestyret for 2019 vedtas.
2. Formannskapet starter som regel kl. 09.00, kommunestyrets møter kl. 18.00 og komitemøtene kl. 09.00.

Rådmannens innstilling:

3. Forslag til møteplan for komiteene, administrasjonsutvalget, formannskapet og kommunestyret for 2019 vedtas.
4. Formannskapet starter som regel kl. 09.00, kommunestyrets møter kl. 18.00 og komitemøtene kl. 09.00.

Vedlegg:

Forslag til møteplan 2019.

Andre saksdokumenter (ikke vedlagt):

Ingen

Saksopplysninger:

I arbeidet med møteplan er det tatt hensyn til at torsdag som regel er møtedag for formannskapet, mandag for kommunestyret, tirsdag for komite plan og samfunn og onsdag for komite mennesker og livskvalitet.

Det vil også bli avviklet valgstyremøter ved behov. Disse forsøkes lagt til samme dag som formannskapets møter. Det er også relevant å avlyse møter det ikke er behov for gjennom året, for å utnytte møtedager.

Møteplan 2019 legges med dette fram til behandling.

VERDAL KOMMUNE – MØTEPLAN 2019

Måned	Kommunestyret	Formannskapet	Admutv	Komite mennesker og livskvalitet	Komite plan og samfunn
Januar	28.	17.		16.	15
Februar	25.	15. fredag 28.		13.	12.
Mars	25.	14. 28.	14.	13.	12.
April		11.			
Mai	27. Regnskap	2. 16.	16.	15.	14.
Juni	17.	7. 20. (hvis behov)		6.	5.
August	26. Avslutning	22.		21.	20.
September		9. Valg 10. Valgstyre			
Oktober	14. Konstituering 28.	24.		23.	22.
November	18. folkevalgtoppl 25.	7. pres budsjett 14. Orient budsj 21. Innst budsj	21.	20.	19.
Desember	9. Budsjett	5.		4.	3.
Antall møter	10	16	3	8	8
Ordinære møtedager	Mandag kl. 18.00	Torsdag kl. 09.00	Torsdag kl. 09.00	Onsdag kl. 09.00	Tirsdag kl. 09.00
Møterom	Kommunestyresal Rådhuset	K-sal Rådhuset	K-sal Rådhuset	K-sal Rådhuset	K-sal Rådhuset

I tillegg vil det bli avviklet møter i valgstyret ved behov. Disse avvikles i utgangspunktet på samme dager som det er møter i formannskapet.

Eventuelle temamøter vil tilpasses og tas i forbindelse med ordinære møter og kommunestyrets møter vil da starte f.eks. kl. 17.00.

Det tas forbehold om endring av dato, tidspunkt og møterom for møtene. En viser i den forbindelse til de særskilte møteinnkallingene. Enkelte møter kan bli avlyst, dersom behovet ikke er til stede.

Formannskapets møte 15.2 er lagt til fredag pga strategikonferanse KS.

Folkevalgtopplæring 18. november. Dette blir på dagtid. Det er foreslått en dag folkevalgtopplæring i 2019 og to dager i januar 2020.

Delegering av kommunestyrets myndighet til valgstyret

Saksbehandler: Line Therese Ertsås E-post: line.ertsas@verdal.kommune.no Tlf.: 74048257	Arkivref: 2018/9140 - /
--	-----------------------------------

Saksordfører: (Ingen)

Utvalg	Møtedato	Saksnr.
Formannskap	22.10.2018	102/18
Kommunestyre	29.10.2018	90/18

Saksprotokoll i Formannskap - 22.10.2018

BEHANDLING:

Ved votering ble rådmannens innstilling enstemmig vedtatt.

INNSTILLING:

Kommunestyret delegerer til valgstyret i medhold av valglovens § 4-2 å oppnevne medlemmer og varamedlemmer i stemmestyrene og blant disse leder og nestleder for valgperioden 2019-2023.

Rådmannens forslag til vedtak:

Kommunestyret delegerer til valgstyret i medhold av valglovens § 4-2 å oppnevne medlemmer og varamedlemmer i stemmestyrene og blant disse leder og nestleder for valgperioden 2019-2023.

Vedlegg:

Ingen

Andre saksdokumenter (ikke vedlagt):

Ingen

Saksopplysninger:

I [Lov om valg til Stortinget, fylkesting og kommunestyre \(valgloven\) 28.06.02](#) med senere endringer inneholder bl.a. følgende bestemmelse om:

«§4.2 Stemmestyrer

Foregår stemmegivningen på flere steder i kommunen, skal et stemmestyre på minst tre medlemmer administrere stemmegivningen på hvert sted. Kommunestyret kan delegere oppnevningen av stemmestyrer til valgstyret.»

Rådmannen forslår at denne oppgaven som tidligere utføres av valgstyret.

Detaljregulering - Leirfall steinbrudd - 5038/261/1

Saksbehandler: Kirstine Karlsaune	Arkivref:
E-post: kirstine.karlsaune@verdal.kommune.no	2018/4897 -
Tlf.: 47471350	/5038/261/1

Saksordfører: (Ingen)

Utvalg	Møtedato	Saksnr.
Komité plan og samfunn - utgått	16.10.2018	88/18
Kommunestyre	29.10.2018	91/18

Saksprotokoll i Komité plan og samfunn - 16.10.2018

BEHANDLING:

Ved votering ble rådmannens innstilling enstemmig vedtatt.

INNSTILLING:

Vedlagte planforslag, med plankart sist revidert 24.05.2018 og reguleringsbestemmelser sist revidert 05.10.2018, vedtas iht. plan- og bygningslovens § 12-12.

Rådmannens innstilling:

Vedlagte planforslag, med plankart sist revidert 24.05.2018 og reguleringsbestemmelser sist revidert 05.10.2018, vedtas iht. plan- og bygningslovens § 12-12.

Vedlegg:

- 1 planbeskrivelse 2018-05-24
- 2 Plankart 2018-05-24
- 3 Reguleringsbestemmelser sist revidert 05.10.2018
- 4 Sjekkliste for ROS-vurderinger
- 5 Notat vurdering av naturmiljø Leirfall steinbrudd
- 6 Leirfall - kommentarer - revidert

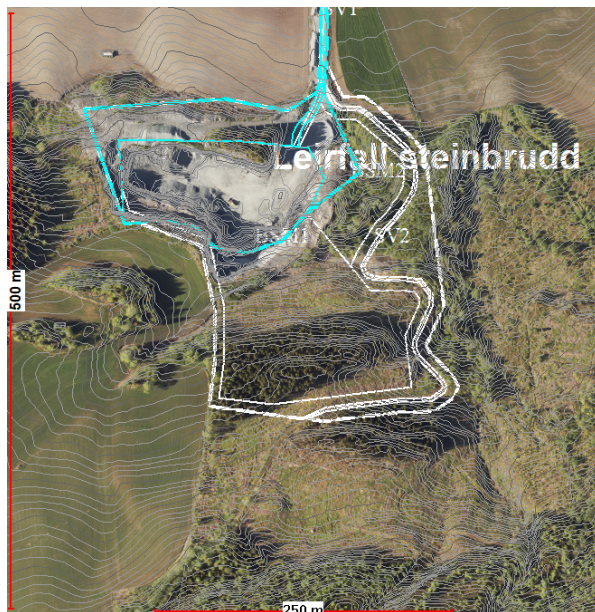
Andre saksdokumenter (ikke vedlagt):

- Sakspapir første gangs behandling ([KPS-sak 59/18](#)).
- [Reguleringsplan for Leirfall steinbrudd, vedtatt 26.08.2002](#).
- Kommuneplanens arealdel, vedtatt 26.04.2011.

Saksopplysninger:

Sammendrag

Saken gjelder sluttbehandling av detaljregulering for utvidelse av Leirfall steinbrudd. Foreslått utvidelse er i strid med avsatt LNFR-formål i kommuneplanens arealdel. Planområdet er på ca. 60 daa og ligger langs fv. 72 Jamtlandsvegen i Vinne/Ness, ca. 800 meter øst for krysset med Reinslia. Planforslaget legger til rette for en vesentlig utvidelse av Leirfall steinbrudd, med et tilhørende deponi for rene masser. Det er tenkt etappevis uttak og istandsetting. Totalt uttaksvolum vil bli ca. 440.000 m³ og årlig uttak vil være på ca. 20.000-30.000 m³, noe som tilsvarer ca. 15-22 års drift. Planforslaget er utarbeidet av SWECO pva. grunneier. Ansvarlig driver er i dag TG Grus AS. Steinmassene i bruddet er en god ressurs, og driver og grunneier ønsker å ta ut mer masse. Søker ønsker å utnytte ressursen best mulig, men at det også legges til rette for at bruddet avsluttes på en god måte med tanke på istandsetting og etterbruk.

Gjeldende reguleringsplan (turkise linjer) lagt over planforslag (hvite linjer).

Det vises til vedlegg og [sakspapir ved første gangs behandling](#) for nærmere informasjon.

Høring / offentlig ettersyn

Planforslaget har vært på høring og offentlig ettersyn iht. Komité plan og samfunn sitt vedtak i møte den 12. juni 2018, sak 59/18. Offentlig ettersyn ble kunngjort i avisa Innherred den 16.06.2018 og planforslaget ble sendt på høring med brev datert 18.06.2018. Høringsfristen var 17. august 2018. Etter anmodning fikk både fylkeskommunen og fylkesmannen utsatt høringsfrist. Fylkesmannen fikk utsatt høringsfrist til 26.09.2018 i påvente av vurdering av naturverdier. Rapport om naturverdier ble sendt til kommunen og fylkesmannen den 11.09.2018.

Det er mottatt 7 høringsuttalelser. Sametinget, Direktoratet for mineralforvaltning, Fylkesmannen i Trøndelag samt Statnett SF gir faglige råd. De øvrige (Trøndelag fylkeskommune, NVE og Statens vegvesen) har ikke innvendinger. Planforslaget er revidert med bakgrunn i høringsuttalelsene.

I forbindelse med høringen og offentlig ettersyn har det innkommet de uttalelser som nedenfor er gjengitt i sammendrag og kommentert:

1 Sametinget, 28.06.2018

... Sametinget har ingen kulturminnefaglige merknader til søknaden. Vi kjenner ikke til at det er registrert automatisk fredete samiske kulturminner i det aktuelle området. Om noen under arbeid

skulle oppdage spor etter eldre aktivitet, må en umiddelbart stanse arbeidet og gi beskjed til Sametinget og fylkeskommunen. Pålegget beskrives i lov 9. juni 1978 nr. 50 om kulturminner (kml.) § 8 annet ledd. Vi forutsetter at dette videreformidles til alle som skal delta i gjennomføring av tiltaket.

Vi minner også om at alle samiske kulturminner eldre enn 100 år er automatisk freda ifølge kml. § 4 annet ledd. Mange av disse er fortsatt ikke funnet og registrert av kulturminnevernet. Det er ikke tillatt å skade eller skjemme et freda kulturminne, eller sikringssonen på 5 meter rundt kulturminnet, jf. kml. §§ 3 og 6. ...

Kommentar:

Sametinget er tilføyd i bestemmelsesens § 2.

Kulturminnelovens aktsomhets- og meldeplikt forutsettes fulgt opp av tiltakshaver.

2 NVE, 18.06.2018

I vår uttalelse til planoppstart var vi opptatt av forholdet til grunnforhold og skredfare og forutsatte at uttak og deponering ikke ble gjennomført på en slik måte at dette kunne utløse skred. I følge det vedlagte planmaterialet skal all slik aktivitet skje på fast fjell/berg og tiltaksgjennomføring vil derfor ifølge tiltakshaver ikke kunne medføre skredfare.

Vi har på bakgrunn av ovennevnte ingen innvendinger til planforslaget.

Kommentar:

Uttalelsen tas til orientering.

3 Direktoratet for mineralforvaltning (DMF), 25.07.2018

DMF er statens sentrale fagmyndighet ved forvaltning og utnytting av mineralske ressurser, og har et særlig ansvar for at mineralressurser blir ivaretatt i plansaker.

Om planen

Hensikten med planarbeidet er å legge til rette for utvidelse og drift ved pukkverket Leirfall i Verdal kommune. Det er tidligere regulert et noe mindre område til massetak i 2002, og utvidelsen er ikke avsatt i kommuneplanens arealdel. Det areal som foreslås utvidet er i gjeldende kommuneplan avsatt til LNFR.

Forslag til reguleringsplan legger ikke opp til bebyggelse innenfor planområdet, men setter av området til LNFR, bestemmelsesområde for anlegg- og riggområde, steinbrudd og massetak, samt veg/kjøreveg og hensynssone for friskt.

Forholdet til mineralloven

Uttak av mineralske masser krever tillatelser og godkjenninger etter flere lovverk, blant annet forurensingsloven, plan- og bygningsloven og mineralloven. Alle masseuttak over totalt 10 000 m³, inkludert utvidelse av eksisterende uttaksområder, krever godkjent driftskonsesjon etter lov om erverv og utvinning av mineralressurser (mineralloven) § 43. DMF er myndighet etter mineralloven.

Driftskonsesjon etter mineralloven § 43 krever obligatoriske vedlegg som driftsplan og økonomisk sikkerhetsstillelse. I driftsplan skal det fastsettes driftsmessige detaljer som etapper, driftsretning, istandsetting og avslutning. Illustrerende planer for etapper og lignende i reguleringsplan må derfor kun oppfattes som veiledende, da dette først vurderes bergfaglig gjennom søknad om driftskonsesjon.

Med denne bakgrunnen er det viktig at bestemmelser for reguleringsplanen skiller mellom de ytre rammer som ytre avgrensninger, rammene for etterbruk og hvilke areal som avsettes til

sikringstiltak og lignende, og de driftsmessige detaljene som skal fastsettes gjennom prosess etter mineralloven og danner grunnlag for tilsyn av uttaket.

Dette skillet er viktig for å sikre optimal ressursutnyttelse av den ikke-fornybare naturressursen. Det kan også bidra til å tydeliggjøre hvilke lovverk som regulerer de ulike elementene i masseuttaket, og det kan bidra til å unngå behov for dispensasjon fra reguleringsplan på grunn av endringer av driften som kan oppstå på grunn av minerallovens krav om sikker og bærekraftig drift av masseuttaket.

DMF minner om at det er et krav om godkjent driftskonsesjon før uttak kan starte i planlagt utvidelse. Kommunen og øvrige berørte parter, har anledning til å medvirke når driftskonsesjon sendes på høring. Videre anser DMF det som positivt med en parallell prosess mellom reguleringsplan og søknad om driftskonsesjon, blant annet for å hindre unødvendig ventetid knyttet til de offentlige prosessene.

Uttalelse fra DMF

Mineralske ressurser er ikke-fornybare naturressurser som kun kan utnyttes der de naturlig forekommer. Ressursen er av Norges geologiske undersøkelse (NGU) gitt verdien lokalt viktig, og består av fyllitter og glimmerskifre ihht. kart for berggrunn.

Tiltakshaver oppgir i plandokumentene at det er fyllitt av varierende kvalitet som tas ut. Det opplyses videre at massene benyttes som fyllmasser og annen anleggsvirksomhet hvor det ikke stilles høye krav til steinkvaliteten.

Det opplyses om at skog i omkringliggende utmark er fjernet i område der det nå foreslås utvidelse. Det er foreslått en utvidelse som tillater et totalt uttaksvolum på 440 000 m³. Etterbruk av området er foreslått til landbruksområde, i tråd med bruk før uttak. Det foreslås samtidig at området BSM 2 benyttes til deponering av rene/inerte avdeknings-/jordbruksmasser, samt vrakmasser fra uttaket.

Generelt ser DMF at bestemmelsene i planen er hensiktsmessige og ser ut til å sikre drift og ytre rammer, uten å overskride forhold som fastsettes gjennom søknad om driftskonsesjon. Vi minner allikevel på at i bestemmelse 3.1, punkt 2; «Uttaket skal drives i samsvar med driftsplan godkjent av Direktoratet for Mineralforvaltning».

Driftskonsesjon er det juridiske dokumentet, hvorav driftsplan er et obligatorisk vedlegg som også oppdateres i takt med drift. DMF anbefaler derfor å erstatte «driftsplan» med «driftskonsesjon» i setningen. Det kan også knyttes konkrete tiltak som vilkår til driftskonsesjonen som gir føringer for drift.

Det er ikke fastsatt et eget område til sikringstiltak i planen, men det er avsatt bestemmelsesområde for anlegg- og riggområde som ligger som et belte mellom driftsveg og arealformål for råstoffutvinning. Dette kan tolkes som at det tillater sikringstiltak i driftstiden. DMF anbefaler at det klart går frem hvorvidt dette området tillater etablering av permanente sikringstiltak.

Vi gjør oppmerksom på at det er krav om at uttaksområdet er varig sikret ved avslutning av uttaket, og at DMF normalt ikke anser gjerder som permanent sikring.

Gjerder krever avsatt areal for vedlikehold på rundt 2-3 meter på hver side av gjerdet, samt avtale om finansiering av vedlikeholdsarbeider som heftelse for fremtiden. Det er derfor anbefalt å være presis ovenfor hva som tillates i rigg- og anleggsområdet. Vi viser her til DMF sine hjemmesider, der det er veiledningsmaterieell for driftsplan, samt planlegging ovenfor mineralloven; <https://dirmin.no/tema/oppstart-av-uttak>.

For nærmere informasjon om mineralloven med tilhørende forskrifter, se hjemmesiden vår på www.dirmin.no.

Kommentar:

I Swecos notat (vedlegg 6) ses det positivt på å følge opp de to rådene fra DMF.

Bestemmelse § 3.1 punkt 2: Driftsplan er erstattet med driftskonsesjon.

Bestemmelse § 5.1 er supplert med: «Bestemmelsesområdet kan også benyttes til permanente sikringstiltak etter endt drift.»

Øvrige forhold tas til orientering.

4 Trøndelag fylkeskommune, 23.08.2018

Planen innebærer en utvidelse av eksisterende massetak. I kommuneplanens arealdel er eksisterende massetak avsatt til formålet, mens utvidelsen ligger i LNFR-område. Den videre driften av steinbruddet tar utgangspunkt i eksisterende brudd.

Når det gjelder forholdet til fylkesveg 72 viser vi til Statens vegvesens uttalelse.

Kulturminner: Vi viser til vår uttalelse til varsel om oppstart datert 03.04.2018 og har ingen merknader til planforslaget ut over dette.

Kommentar:

Uttalelsen tas til orientering.

5 Statnett SF, 23.08.2018

... Statnett uttaler seg ved å ha konsesjon til å eie og drifte 300 kV transmisjonsnett ledningen Verdal - Tunnsjødal. Ledningen ligger vest for planområdet.

... Byggeforbudssonen for 300 kV Verdal - Tunnsjødal er 19 meter til hver side for senter av ledning. Alle tiltak i terreng innenfor byggeforbudssonen skal avklares med Statnett som ledningseier.

Ledningseier skal også kontaktes når det er planlagt arbeid med anleggsmaskiner i en horisontal avstand nærmere enn 30 meter fra ytterste strømførende linje. Det samme gjelder dersom det skal gjennomføres sprengningsarbeider eller gravearbeider mv. som kan gi risiko for å påføre overføringsanlegget skade eller gi skade på tiltakshaver eller utstyr. Det vil være nødvendig å inngå avtale mellom Statnett og de som skal jobbe på stedet. Det er ønskelig at krav om varslings ved sprengningsarbeider nedfelles i planbestemmelsene.

Vi viser ellers til veiledning på Statnett sin hjemmeside:

<http://www.statnett.no/Samfunnsoppdrag/Sikkerhet/Arbeid-ved-hoyspentanlegg> samt publikasjonen «Anleggsmaskiner og elektriske anlegg».

Kommentar:

Det ser ut til å være minst 80 meter mellom nærmeste linje og regulert bruddområde, og det er større avstand til mastene. Flyfoto viser inngrep nærmere linja, men utenfor planområdet.

Bestemmelsenes § 2 er etter råd fra fylkesmannen supplert med henvisning til forurensningsforskriftens § 30-8 med hensyn til tidspunkt for sprengning. Varslingsplikt overfor naboer går fram av samme paragraf i forskriften. På bakgrunn av overnevnte er bestemmelse om varslings før sprengning ikke tatt inn i planen. Øvrige forhold i uttalelsen tas til orientering.

6 Statens vegvesen, 27.08.2018

... Som anført i vår forhåndsuttalelse vurderer vi eksisterende tilknytningspunkt til fylkesveg 72 som tilfredsstillende hva gjelder sikt og geometrisk utforming. Vårt faglige råd om påtegning av

krav til friskt i kryssområdet er tatt til følge, og vi har ingen ytterligere merknader til forslaget til detaljplan for (utvidelse av) Leirfall steinbrudd.

Kommentar:

Uttalelsen tas til orientering.

7 Fylkesmannen i Trøndelag, 01.10.2018:

Landbruk

Området for utvidelse er satt av til LNF-formål i overordnet plan. Det fremgår at området har en del skog som etter hvert må hugges i forbindelse med videre uttak. Det er opparbeidet driftsveg/skogsveg i forbindelse med eksisterende uttak og drift av landbrukseiendommen. Videre fremgår det at planen for driften av området forutsetter en fremdrift og avslutning som ivaretar hensyn til arrondering osv., samt tilpassing av arealet til vegformål etter avsluttet drift. Ferdig planert bunn i uttaksområdet går over til landbruksformål etter avsluttet drift. I vår forhåndsuttalelse, jf. brev av 16.1.2018, bemerket vi at massebehov og alternative lokaliteter mv. primært bør vurderes gjennom revisjon av kommuneplanens arealdel. Vi ga imidlertid uttrykk for at vi ikke vil motsette oss en utvidelse dersom prinsippene i eksisterende reguleringsplan ble videreført. I planbeskrivelsen fremgår det at våre merknader er ivaretatt, og vi har på denne bakgrunn ingen ytterligere merknader i saken.

Klima og miljø

Vi viser til vår forhåndsuttalelse, jf. brev av 16.1.2018, der vi pekte på støy, støv, krav om igjenfylling med rene masser samt vurdering etter naturmangfoldloven, som momenter som måtte ivaretas gjennom videre planlegging.

Støy og støv

Masseuttak er regulert etter forurensningsforskriftens kapittel 30. Denne stiller følgende krav med hensyn til støv i § 30-9 a): «Virksomheter med mindre enn 500 m til nærmeste nabo skal gjennomføre støvnedfallsmålinger.» Videre stiller § 30-9 b) krav med hensyn til støy: «For pukkverk som etableres nærmere enn 200 meter til nærmeste nabo kreves en støyvurdering før oppstart, jf. § 30-11.»

Kommunen uttaler i sitt saksframlegg at: «Uttaksområdet ligger et godt stykke unna bebyggelse, slik at både støy- og støvplager vil være svært begrenset.» I følge kommunen ligger det imidlertid flere eiendommer nærmere uttaksområdet enn ca. 300 meter, og det er også kommet uttalelse fra naboer som er opptatt av støy- og støvproblematikk. Dette tilsier at kommunen bør stille krav om støvnedfallsmålinger.

Vi vil gjenta vår anmodning fra forhåndsuttalelsen om at krav i forskriften bør tas inn som reguleringsbestemmelser. Vi registrerer at det i bestemmelsen § 2 er tatt inn at krav til støy nedfelt i forurensningsforskriften § 30-7 skal overholdes, og at området skal tilfredsstillende støykrav i T-1442. Det er imidlertid ikke tatt inn bestemmelser om driftstid for virksomheten eller tidsrom for sprengning (jf. forurensningsforskriften § 30-8). Vi vil tilrå kommunen at dette tas inn. Dersom forurensningsbestemmelser tas inn i planen, får kommunen myndighet til å håndtere eventuelle klager og konflikter selv og disse kan så løses på lokalt nivå. Videre vil dette gi nyttige rammer for driftskonsesjon.

Naturmangfold

Fylkesmannen har i dialog med kommunen og plankonsulent pekt på at det måtte gjøres en vurdering av om eksisterende kunnskapsgrunnlag var tilstrekkelig for å vurdere saken etter NML §§ 8-12. Vi påpekte at det ut fra kart og kunnskap om naturtyper kunne se ut som om det muligens kunne være en ravinedal og/eller en bekkekloft innenfor planområdet. Ravinedaler står som sårbar (VU) på Norsk rødliste for naturtyper 2011. I ettertid er området befart og vurdert av

fagperson. Konklusjonen på dette er at de to bekkedalene er for korte til å kunne defineres som naturtypen ravinedal. Fagrapporten konkluderer likevel med at som avbøtende tiltak bør inngrep (riggområde) på østsiden av eksisterende traktorvei avgrenses østover (trekkes ut fra den øvre dalkanten) slik at ikke selve bekkedalen berøres. Vi viser her til Vannressurslovens § 11 som stiller krav om at det langs bredden av vassdrag skal opprettholdes et begrenset naturlig vegetasjonsbelte som motvirker avrenning og gir levested for planter og dyr. Vi vil også derfor gi faglig råd om at det beskrevne avbøtende tiltaket følges opp ved en justering i planen.

Landskap

Vi slutter oss til kommunens vurdering med hensyn til behovet for å ta inn krav om etappevis og tidsavgrenset drift, at det klarere må framgå at nest siste kulepunkt i § 3.1 gjelder BSM2 deponi, samt at det bør tas inn et krav om tilplanting av deponiet og/eller tilbakeføring til skogsmark.

Samfunnssikkerhet

Det foreligger en enkel ROS-analyse i planforslaget. Fylkesmannen påpeker at analysen med fordel kunne henvist til kilder og gjennomførte undersøkelser der dette er aktuelt. Dette ville styrket analysen. Vi minner om at analysen skal vise alle risiko- og sårbarhetsforhold som har betydning for om arealet er egnet til utbyggingsformål, jfr. plan- og bygningsloven § 4-3. Fylkesmannen påpeker samtidig at det er kommunen som planmyndighet som har ansvar for å godkjenne ROS-analysen i henhold til plan- og bygningsloven § 4-3.

Fylkesmannens konklusjon:

Det fremmes følgende faglige råd til reguleringsplanen:

1. Det bør tas inn krav om støvnedfallsmålinger, samt bestemmelser om driftstid for virksomheten og tidsrom for sprengning i planbestemmelsene.
2. Det bør tas inn krav om etappevis og tidsavgrenset drift i planbestemmelsene.
3. Det bør tas inn et krav i planbestemmelsene om tilplanting av deponiet og/eller tilbakeføring til skogsmark.
4. Planen bør justeres slik at inngrep (riggområde) på østsiden av eksisterende traktorvei avgrenses østover (trekkes ut fra den øvre dalkanten) for å hindre at selve bekkedalen berøres. Dette som et avbøtende tiltak for å ivareta kantsonen til bekken.

Kommentar:

Sweco har i vedlegg 6 oppsummert og kommentert uttalelsen.

Bestemmelsen § 2 er supplert med:

- «Forurensningsforskriftens § 30-8 skal overholdes med hensyn til tidspunkt for sprengning.»
- «Det skal gjennomføres støvnedfallsmåling iht. forurensningsforskriftens § 30-9 a).»

Tidsrom for knusing, sikting o.l. anses ivaretatt gjennom bestemmelse § 2 om støy.

Istandsetting/tilplantning av deponiområdet:

Ved første gangs behandling gikk følgende fram av kommunens saksutredning:

«Det bør gå klarere fram om nest siste kulepunkt i § 3.1 gjelder BSM2 deponi. En burde også vurdert krav om tilplanting av deponiet og/eller tilbakeføring til skogsmark. Deponiet bør vurderes gitt eget formål (ikke masseuttak) før sluttbehandling.»

Sweco mener dette er ivaretatt i punkt 3.1, men planavdelingen har endret § 3.1 til: «Område BSM2 planeres og ferdigstilles (revegeteres / tilplantes med skog for å begrense innsyn til bruddet) etter hvert som driften tillater det.» Sweco, grunneier og driver er orientert om dette. Andre hensyn til omgivelsene (landskap og estetikk/synlighet) er vurdert til slutt i saken.

Rådet fra fylkesmannen mht. riggområde og bekkedal anses ivaretatt i planen, da det ikke er noe riggområde øst for traktorvegen (nært bekkedragets kantsone).

Etappevis drift samt driftstid (år) for virksomheten forventes vurdert i driftsplan. Se også kommentar fra Sweco samt høringsuttalelse fra DMF.

I «Temaveileder - Uttak av mineralske forekomster og planlegging etter plan- og bygningsloven» går blant annet følgende fram:

«Uttaksretning og etapper

I utgangspunktet blir uttaksretning og etapper fastsatt i driftsplan. Etappevis gjennomføring er ofte ønsket fra kommunens side for å sikre tilsvarende etappevis istandsetting, eller for å ivareta andre hensyn til omgivelsene. Slike bestemmelser i reguleringsplan bør være godt begrunnet, da dette kan være et tyngende vilkår for driften. Ulike kvaliteter, praktisk drift, sikker drift mm kan gjøre det vanskelig å følge slike rammer. Se over om dokumentasjon av ressursen.»

Øvrige forhold i uttalelsen tas til orientering.

Endringer av planen etter høring / offentlig ettersyn

Dels i samråd med tiltakshaver er det etter høring og offentlig ettersyn gjort følgende endringer i plandokumentene:

Planbeskrivelse og plankart

Ikke endret.

Bestemmelser

Endringer er vist med rød tekst i vedlagte bestemmelser.

- § 2: Sametinget er tatt med som kulturminnemyndighet.
- § 2 er supplert med: «Forurensningsforskriftens § 30-8 skal overholdes med hensyn til tidspunkt for sprengning.»
- § 2 er supplert med: «Det skal gjennomføres støvnedfallsmåling iht. forurensningsforskriftens § 30-9 a).»
- § 3.1 punkt 2: Driftsplan er erstattet med driftskonsesjon.
- § 3.1 nest siste kulepunkt: Det er tatt med at dette gjelder BSM2 (deponiet) og at dette skal revegeteres / tilplantes med skog for å begrense innsyn til bruddet.
- § 3.3 første kulepunkt er supplert med: «Landskap og vegetasjon i området skal skjøttes slik at det oppnås best mulig skjerming mot innsyn til uttaksområdet. Vegetasjonen skal kultiveres slik at den blir mest mulig robust mot vindpåvirkning. Åpne arealer skal tilplantes.»
- § 5.1 er supplert med: «Bestemmelsesområdet kan også benyttes til permanente sikringstiltak etter endt drift.»

Vurdering:

Det er mottatt 7 høringsuttalelser ifb. offentlig ettersyn. Sametinget, Direktoratet for mineralforvaltning, Fylkesmannen i Trøndelag samt Statnett SF gir faglige råd. De øvrige (Trøndelag fylkeskommune, NVE og Statens vegvesen) har ikke innvendinger. Planavdelingen har revidert bestemmelsene med bakgrunn i høringsuttalelsene. Sweco, grunneier og driver er orientert om dette, og har hatt anledning til å komme med synspunkter. Ved første gangs behandling var fem tema nærmere vurdert, og disse følges opp nedenfor.

Forholdet til kommuneplanens arealdel

Planforslaget er i strid med kommuneplanens arealdel, hvor foreslått utvidelse av steinbruddet er avsatt som LNFR. Arealdelen skal snart revideres, men fylkesmannens landbruksavdeling har

ikke motsatt seg foreslått utvidelse så lenge prinsippene i eksisterende reguleringsplan videreføres. Ved første gangs behandling ble det i sakspapir vurdert at arealdelens mål (i planbeskrivelse) og retningslinjer (§ 2 d) synes delvis hensyntatt, og at vi vil avvente myndighetenes ev. innspill ift. etappevis drift, kotenivå samt tidsavgrenset drift. Istandsetting/tilplanting av deponiet var også tema. Fylkesmannen og Direktoratet for mineralforvaltning (DMF) gir delvis motstridende råd ift. dette med etapper, og vi har forsøkt å forholde oss til dette ved å ikke gi bestemmelser om etapper og driftstid, men heller gi bestemmelser som kan begrense innsyn til bruddet, dvs. forhold som angår de ytre rammene for bruddet.

Landskap og estetikk/synlighet

Terrenget i planområdet varierer fra ca. kote +22 ved fv. 72 til ca. kote +88 i sør, og bakveggen i bruddet har vi antatt kan nå opp til bakenforliggende platå på ca. kote +86,5. I planbeskrivelsen er 3 etapper illustrert. Hverken bunnkote i bruddet eller fyllingstopp og volum i deponi er fastsatt i bestemmelsene. Kommunen var noe betenkt ved første gangs behandling, men har forståelse for at ressursen bør utnyttes. Fylkesmannen har bl.a. gitt råd ift. tilplanting av deponiet, som er fulgt opp.

Det går ikke fram hvor i planområdet snittet i planbeskrivelsen (figur 6) er tatt, men det viser ingen terrengskjerm/skjerm i forkant av bruddet, slik at bakveggen i bruddet blir synlig fra fv. 72.

I gjeldende reguleringsplan er det regulert vegetasjonsskjerm/landbruk nord for bruddet, der det nå foreslås LNFR-formål og deponi. Ifølge flyfoto ser det ut til at noe vegetasjon og masse er fjernet her. Reguleringsbestemmelse § 5.1 i reguleringsplanen fra 2002 lyder slik:

§ 5. Kombinert område – vegetasjonsskjerm/landbruk.

- 5.1. Innenfor dette område skal eksisterende vegetasjon beholdes som skjerming mot innsyn til uttaksområde. Vegetasjonen skal kultiveres slik at den blir mest mulig robust mot vindpåvirkning.

På bakgrunn av overnevnte har planavdelingen supplert § 3.3 første kulepunkt med:

«Landskap og vegetasjon i området skal skjøttes slik at det oppnås best mulig skjerming mot innsyn til uttaksområdet. Vegetasjonen skal kultiveres slik at den blir mest mulig robust mot vindpåvirkning. Åpne arealer skal tilplantes.» Sweco, grunneier og driver er orientert om dette.

Trafikksikkerhet og behov for gang- og sykkelveg langs fv. 72

Både Statens vegvesen og kommuneoverlegen har tidligere tatt opp at behovet for gang- og sykkelveg langs fv. 72 øker, men ingen har kommentert dette ifb. offentlig ettersyn. Fv. 72 har en ÅDT på ca. 3180 biler og det er anslått at et uttak på ca. 25.000 m³ årlig vil medføre ca. 7 lass pr. dag, som for det meste vil gå på strekningen mellom uttaket og vestover mot Verdalsøra.

Planområdet ligger ca. 800 m øst for eksisterende gang- og sykkelveg som slutter ved Reinslia. Det anses ikke rimelig å foreslå rekkefølgebestemmelse om opparbeidelse av gang- og sykkelveg ifb. et så begrense omfang, men framdriften kan avvike fra antakelsene.

Risiko- og sårbarhet (ROS), støy og støv

Fylkesmannen gir råd som kunne styrket analysen, og minner om at det er kommunens ansvar å godkjenne ROS-analysen. ROS-analysen er ikke revidert, men forhold som nevnes i ROS (sprengning, støvnedfall) er tatt inn i bestemmelsene.

Naturmangfoldloven

Kommunen vurderte kunnskapsgrunnlaget som tilstrekkelig ved første gangs behandling, men fylkesmannen har i høringsprosessen etterlyst vurdering av mulig ravinedal. Dette er utført, og forholdet er sjekket ut av saken.

Konklusjon sluttbehandling

Etter en samlet vurdering tilrår Rådmannen at vedlagte reviderte planforslag vedtas.

DETALJREGULERING FOR

LEIRFALL STEINBRUDD

FREDRIK VANGSTAD

PLANBESKRIVELSE

Steinkjer 24.05.2018

1.	Intensjon / bakgrunn.....	4
2.	Planstatus.....	4
3.	Beskrivelse av planområdet.....	4
3.1.	Masseuttak	4
3.2.	Kulturminner.....	6
4.	Eiendomsforhold.....	6
5.	Planprosess og medvirkning	7
6.	Beskrivelse av planforslaget.....	7
6.1.	Generelt:.....	7
6.2.	Beskrivelse av formål.....	8
6.2.1.	Bebyggelse og anlegg	8
6.2.2.	Samferdselsanlegg og teknisk infrastruktur	8
6.2.3.	Landbruks-, natur-, og friluftsmål samt reindrift.....	8
6.3.	Drift av steinbrudd.....	9
7.	Forhåndsmerkninger.....	9
7.1.	Statens vegvesen	9
7.2.	Fylkesmannen.....	10
7.3.	Fylkeskommunen.....	12
7.4.	Direktoratet for Mineralforvaltning	12
7.5.	NVE	13
7.6.	Verdal kommune	14
7.7.	Naboer	14
8.	Infrastruktur.....	15
9.	Konsekvensvurdering.....	15
9.1.	Lokalisering	15
9.2.	Landskapsvirkning	15
9.3.	Naturgrunnlag.....	15
9.4.	Miljøfaglige vurderinger	16
9.4.1.	Vegetasjon og dyreliv	16
9.4.2.	Friluftsliv.....	16
9.4.3.	Støy.....	16
9.4.4.	Støv.....	16
9.4.5.	Forurensning	16
9.5.	Jordvern- og landbruksfaglige vurderinger	17
9.5.1.	Dagens situasjon	17

9.5.2.	Drifts-/ landbruksveg.....	17
9.5.3.	Under drift.....	17
9.5.4.	Istandsetting.....	17
9.5.5.	Fremmede arter	17
9.6.	Beredskapsmessige vurderinger – ROS-analyse.....	17
9.6.1.	Generelt.....	17
9.6.2.	Naturfarer.....	17
9.6.3.	Menneske og virksomhetsbaserte farer:	17
9.7.	Kulturlandskap og kulturminner	17
9.8.	Veg- og vegtekniske forhold/trafikksikkerhet	18
9.9.	Infrastruktur	18
10.	Naturmangfoldloven.....	18
11.	Ferdig produkt	19
11.1.	Kvalitet på masser	19
11.2.	Behov for steinmasser	19
11.3.	Samfunnsøkonomi.....	19

1. Intensjon / bakgrunn

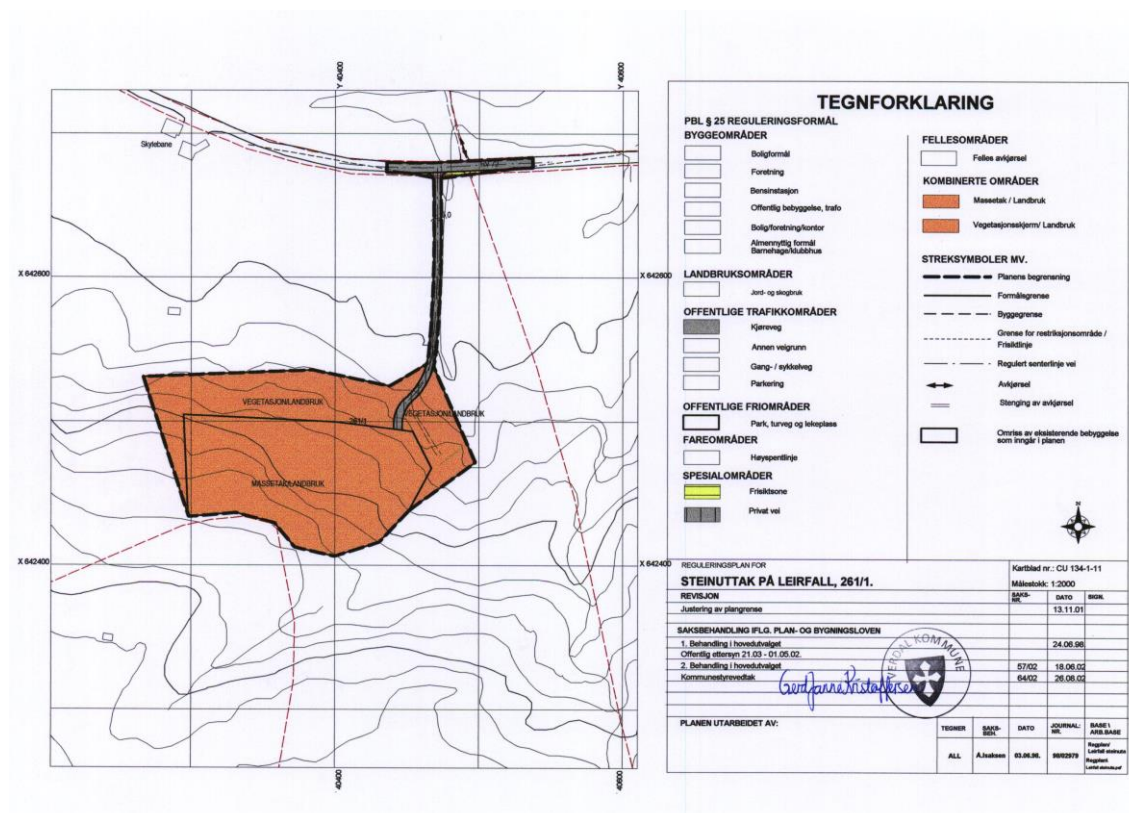
Leirfall steinbrudd ligger langs Fv. 72 Jamtlandsvegen, ca. 800 m øst for kryss Reinslia. Den ansvarlige driveren er i dag TG Grus AS. Status pr i dag er at uttaket er i drift i henhold gjeldende reguleringsplan.

Steinmassene i bruddet er en god ressurs, og driver og grunneier ønsker å ta ut mer masse. Samtidig som man ønsker å utnytte ressursen best mulig, er det også et klart ønske at bruddet avsluttes på en god måte med tanke på istandsetting og etterbruk.

Steinbruddet er lokalisert slik at det har en veldig gunstig plassering med tanke på avstand til anlegg i sentrumsområdene.

2. Planstatus

Området hvor det drives uttak i dag er regulert til massetak i gjeldende reguleringsplan, vedtatt 26.08.2002.

Figur 1 – gjeldende reguleringsplan

3. Beskrivelse av planområdet

3.1. Masseuttak

Det regulererte området ligger i Vinne, i Verdal kommune. Deler av området er pr i dag et eksisterende steinbrudd. Resten er utmark, hvor det meste av skogen er fjernet.

Steinbruddet ligger inntil Fv. 72, og er synlig fra vegen. Adkomst er direkte fra bruddet ut på Fv. 72, som vist på bildet under. Krysset mot Fv. 72 er planens ytre avgrensning mot nord.

Figur 2 – Bruddet med atkomst fra Fv. 72

På sidene er uttaket avgrenset mot naboeiendommer og eksisterende skogsveg. Vegen skal benyttes som kombinert driftsveg og skogsveg.

Fjellet i forekomsten består av fyllitt. Massene er av varierende kvalitet og benyttes til bl.a. fyllmasser og annen anleggsvirksomhet hvor det ikke stilles høye krav til steinkvaliteten.

Figur 3 - Flyfoto av dagens situasjon

Uttaksområdet ligger et godt stykke unna bebyggelse, slik at både støy- og støvplager vil være svært begrenset. Området skal i anleggsperioden benyttes til uttak og knusing og sortering av fjellmasser, og opplasting og transport til kunder. Det totale planområdet er på ca. 60 daa, og av dette er 31 daa regulert til masseuttak. Det totale uttaksvolumet innenfor det regulerte området er ca. 440.000 m³.

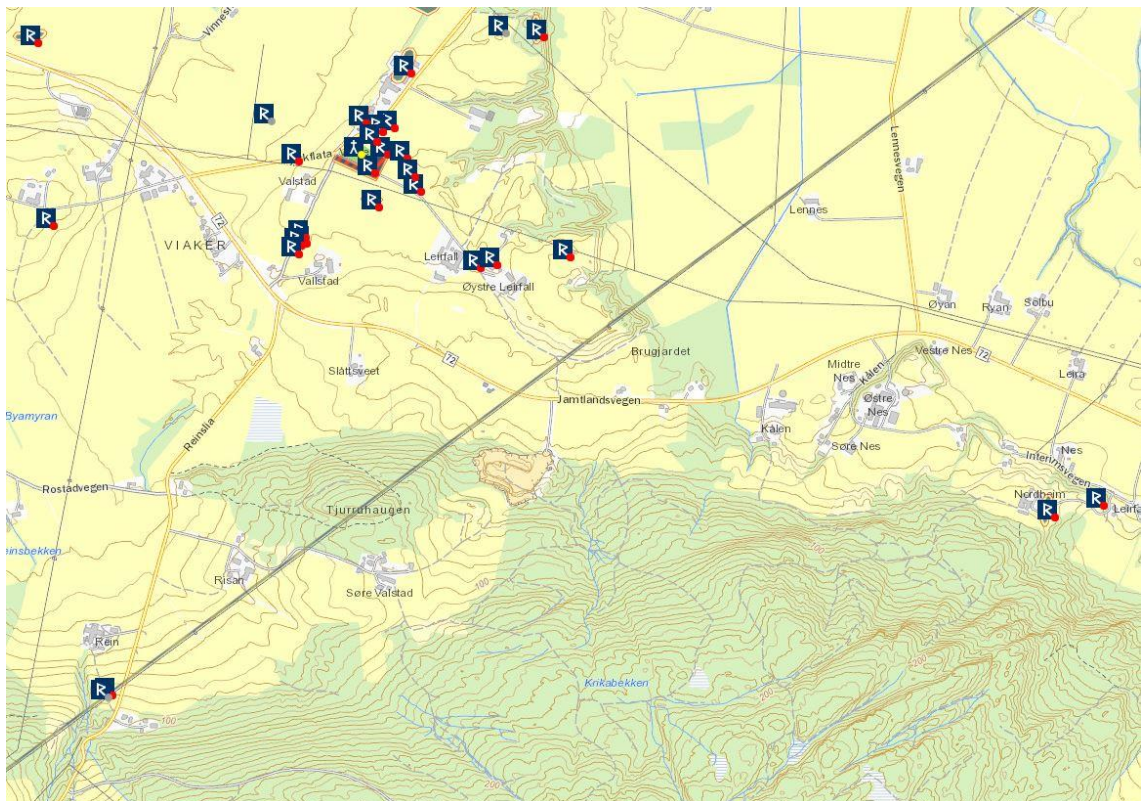
Det skal ikke etableres noen bebyggelse i forbindelse med driften, hverken fast eller midlertidig. Det er etablert låsbar bom i forbindelse med inn-/utkjøring til området.

Etter avsluttet drift skal området ha samme funksjon som i dag, landbruksområde.

3.2. Kulturminner

Det er ikke registrert verneinteresser i området.

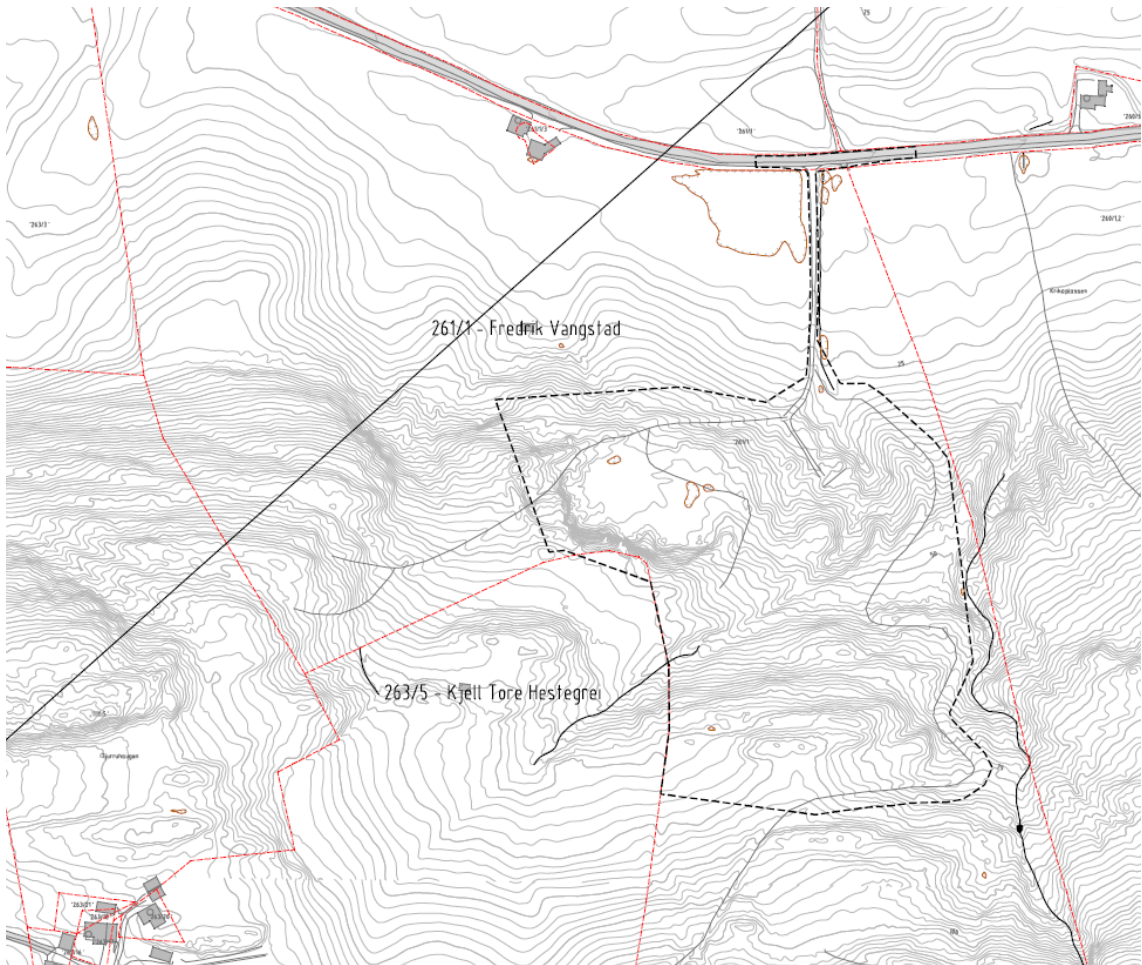
Kartet nedenfor viser registrerte kulturminner i området omkring. Det er registrert flere kulturminner ved bebyggelsen på nordsiden av Jamtlandsvegen, men dette befinner seg i en annen type landskap og har forbindelse til bosetting i dette området.

Figur 4 – Registrerte kulturminner i nærområdet

4. Eiendomsforhold

Steinbruddet ligger på eiendommen gnr 261 bnr 1 som eies av Fredrik Vangstad. I tillegg berører uttaket eiendommen 263/5 som eies av Kjell Tore Hestegrei.

Figur 5 - Kart over eiendommene som berøres.

5. Planprosess og medvirkning

Det er ved oppstart gjennomført forhåndskonferanse med Verdal kommune, grunneier, driver og plankonsulent. De aktuelle planene ble gjennomgått, og det ble gitt klarsignal til igangsetting av prosessen.

Oppstarten er annonsert i lokalavisa 14.12.2017, og berørte naboer og høringsinstanser er varslet i form av brev datert 05.12.2017.

6. Beskrivelse av planforslaget

6.1. Generelt:

Plannavnet er "Reguleringsplan Leirfall steinbrudd".

Planforslaget består av:

Plankart i målestokk 1:2000 datert 17.04.2018

Reguleringsbestemmelser datert 17.04.2018

Hensikten med planen er å tilrettelegge for drift av steinbrudd i området.

Uttaket skal drives etappevis med istandsetting etter hvert som uttak avsluttes i de enkelte etapper.

Totalt uttaksvolum ut fra foreliggende plan er ca. 440.000 m³. Årlig uttak vil være ca. 20.000-30.000 m³, noe som tilsvarer ca. 15-22 års drift.

Området reguleres til følgende formål:

§ 12-5. Nr 1 - Bebyggelse og anlegg

- Steinbrudd og masseuttak, kode 1201

§ 12-5. Nr 2 - Samferdselsanlegg og teknisk infrastruktur

- Veg, kode 2011
- Annen veggrunn – grøntareal, kode 2018

§ 12-5. Nr 5 – Landbruks-, natur-, og friluftformål samt reindrift

- Landbruksformål, kode 5110

§ 12-7. Bestemmelsesområde

- Anlegg- og riggområde

6.2. Beskrivelse av formål

6.2.1. Bebyggelse og anlegg

Steinbrudd og masseuttak:

Området BSM1 omfatter steinbrudd med tanke på utvidelse av eksisterende steinbrudd.

Området BSM2 benyttes til deponering av avdeknings-/jordmasser og vrakmasser fra uttaket. Kun rene / inerte masser tillates deponert.

6.2.2. Samferdselsanlegg og teknisk infrastruktur

Kjøreveg:

Dette området omfatter Fv. 72.

Veg:

Området SV1 omfatter adkomstveg til steinbruddet fra Fv. 72. Denne vegen skal også fungere som skogsveg for eiendommen.

Område SV2 omfatter eksisterende veg som skal benyttes som driftsveg for uttaket og som skogsveg.

6.2.3. Landbruks-, natur-, og friluftformål samt reindrift

Landbruksområde:

Området er eksisterende skogsareal. Området ligger mellom Fv. 72 og eksisterende uttak, og i ytterkanten av utvidelsen av uttaket.

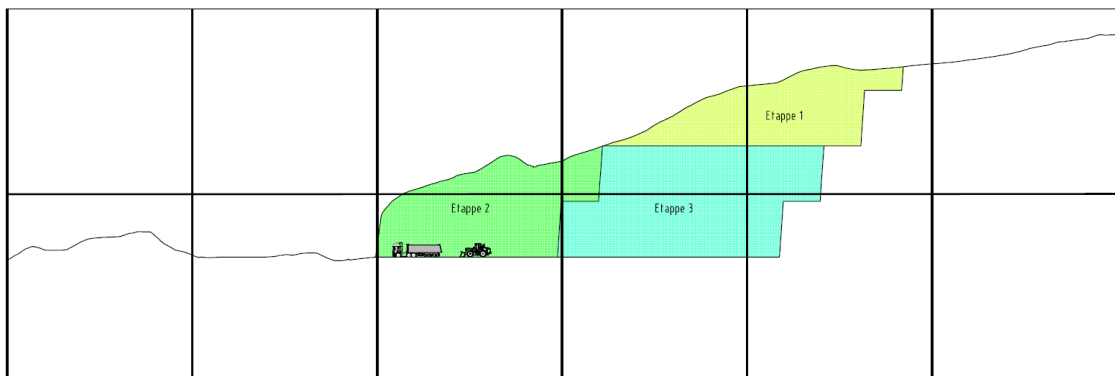
6.3. Drift av steinbrudd

I område BSM1 skal driften foregå i henhold til driftsplan godkjent av Direktoratet for Mineralforvaltning. Den videre driften av steinbruddet tar utgangspunkt i eksisterende brudd.

Etappe 1 tar utgangspunkt i drift fra kote +63 med drift i full bredde inn mot planlagt avslutning i bakkant. Når denne etappen er avsluttet kan pallene fylles inn med avdekningsmasser og beplantes med stedlig vegetasjon. Knusing og sortering foregår inne i uttaket, og voller av ferdig vare legges opp i forkant av etappen for å skjerme for støy og innsyn i driftsperioden.

Samtidig med istandsetting av etappe 1 kan etappe 2 startes i bunnen av eksisterende uttak på kote 33, og med drift inn mot etappe 1. Knusing og sortering flyttes ned i uttaket. Istandsetting gjennomføres etter hvert som driften tillater det.

Etappe 3 drives på nivå med bunn i dagens brudd, inn mot samme bakvegg som i etappe 1. Knusing og sortering flyttes inn i etappen etter hvert som driften tillater det. Nå vil gjenstående skjerm mellom dagens brudd og dyrket mark / veg skjerme for støy og innsyn inn i bruddet. Paller istandsettes og beplantes når etappen avsluttes.

Figur 6 – Snitt som viser etappevis uttak.

Område BSM2 skal benyttes til deponering av overskuddsmasser og skrotmasser fra uttaket. Deponi istandsettes etter hvert som det planeres ferdig, og det etableres stedlig vegetasjon i området.

7. Forhåndsmerknings

Vi har mottatt følgende merknader i etterkant av varslings:

7.1. Statens vegvesen

Reguleringsplan Leirfall steinbrudd - Verdal kommune - igangsetting av planarbeid - Statens vegvesens uttalelse

Vi viser til deres brev datert 5. desember 2017.

Statens vegvesen uttaler seg som vegadministrasjon for riksveg på vegne av staten, som vegadministrasjon for fylkesveg på vegne av fylkeskommunen og som sektoransvarlig for vegtrafikk på vegne av staten.

Saken gjelder utvidelse av eksisterende Leirfall steinbrudd med atkomst fra fylkesveg 72 i Verdal. Området er i dag delvis regulert til kombinert formål massetak/landbruk og vegetasjonsskjerm/landbruk, mens arealene omkring er LNFR-område i kommuneplanens arealdel. Utvidelsen sørover er følgelig ikke i tråd med overordna arealplan.

Statens vegvesen har følgende merknader til planen:

Vi ønsker at forslag til detaljplaner i størst mulig grad blir avklart gjennom overordnet arealplan, slik at ulike planer om tiltak kan sees og vurderes i sammenheng. Her er det imidlertid snakk om en utvidelse av eksisterende plan og tiltak, og vi anser derfor behovet for overordnet planvurdering som begrenset. Det burde likevel framgå av materialet om det er tale om detalj- eller områderegulering ihht. plan- og bygningslovens kapittel 12.

Fv. 72 har ved tilknytningspunktet en trafikkmengde på om lag 3200 kjøretøy/døgn i året og generell fartsgrense 80 km/t. Siktforhold og geometrisk utforming av lokalveg i krysset synes tilfredsstillende, og det er ikke registrert ulykker med personskafe på strekningen. Fra vår driftsseksjon får vi opplyst at det ikke hefter særskilte utfordringer med kryssområdet.

Samtidig er strekningen Valstad – Lysthaugen viet oppmerksomhet med hensyn til gang- og sykkeltrafikk (og mangel på tilbud for disse) og planlagt utvidelse av kalksteinstransport fra Tromsdalen. Dersom og når gang-/sykkelveg blir etablert på strekningen kan dette få konsekvenser for utformingen av atkomst til Leirfall steinbrudd, men dette ligger sannsynligvis noe fram i tid – og «seneste plan» må uansett ta ansvar for slik tilpassing.

Statens vegvesen har følgende faglige råd det bør tas hensyn til i kommende planforslag:

- *Ut fra sakens dokumenter er det ikke mulig å tolke hvilke siktkrav som er regulert og lagt til grunn i gjeldende plan. Vi ber derfor om at det i ny plan reguleres frisisiktsoner tilsvarende gjeldende krav i vegnormalene: 6 x 115 meter, som påtegnes i plankartet.*

Vi har ingen øvrige merknader på nåværende tidspunkt.

Kommentar:

Frisiktsone er inntegnet iht. vegvesenets krav.

7.2. Fylkesmannen

Uttalelse til varsel om oppstart av reguleringsplan for Leirfall steinbrudd i Verdal kommune. Fylkesmannen har som sektormyndighet mottatt melding om igangsatt arbeid med ovennevnte reguleringsplan, og har følgende foreløpige vurdering av planen:

Overordnede føringer

Det planlegges for en omfattende utvidelse av Leirfall steinbrudd. Området er, foruten eksisterende regulerte steinbrudd, LNFR-område i henhold til kommuneplanens arealdel.

Landbruk

Landbruksavdelingen hadde primært sett at kommunen vurderte massebehov, alternative lokaliteter mv. gjennom revisjon av kommuneplanens arealdel. Landbruksavdelingen innser imidlertid at Leirfall steinbrudd ligger sentralt til på Innherred og med stor nærhet til store framtidige utbyggingsprosjekter.

Under forutsetning av at de samme prinsippene som ble lagt til grunn for eksisterende reguleringsplan videreføres i en evt. utvidelse av Leirfall steinbrudd, vil landbruksavdelingen ikke motsette seg at det kan arbeides videre med en reguleringsplan for området. Dette innebærer at uttaket må ses på som en midlertidig omdisponering av landbruksarealer, med en klar forutsetning om at arealene etter endt uttak skal tilbakeføres til landbruksareal med en noenlunde tilsvarende kvalitet som dagens, at uttaket ikke får betydelig negativ innvirkning på viktige kulturlandskapsverdier, eller produksjon og drift av tilgrensende landbruksareal mv. Ut fra den områdeavgrensing som er vist i oppstartsvarslet legger landbruksavdelingen til grunn at dyrka jord ikke omdisponeres som følge av en evt. utvidelse.

Miljøvern

Planforslaget må beskrive effektene av tiltaket. Spesielt med tanke på støy og støv, og om det er nødvendig å fastsette bestemmelser for driften med tanke på dette. Grenseverdier for støy må overholdes, jfr. retningslinje T-1442/16 (KLD), samt oppdatert veileder for behandling av støy i arealplanlegging (M-128). For pukkverk som etableres nærmere enn 200 meter til nærmeste nabo kreves en støyvurdering før oppstart. I den grad tiltakene vil medføre endring med hensyn til utslipp til luft, forventer vi at retningslinjene for behandling av luftkvalitet i arealplanlegging T-1520 legges til grunn for planforslaget. Virksomheter med mindre enn 500 meter til nærmeste nabo skal gjennomføre støvnedfallsmålinger. Vi minner ellers om forurensningsforskriftens kap. 30 som regulerer forurensning fra anlegg som produserer pukk, grus, sand og singel. Vi vil tilrå at krav i forskriften tas inn i reguleringsplanbestemmelsene. Drift av pukkverk skal forhåndsmeldes til Fylkesmannen på eget meldeskjema.

Dersom det planlegges innfylling med inerte masser etter uttak av grusmasser, vil vi presisere at masser som kan brukes til innfylling må være rene. Bearbeidet materiale som f.eks. betong, leca eller tegl regnes ikke som rene masser. Heller ikke treverk eller asfalt kan brukes til igjenfylling. Dersom det skal brukes masser som ikke er rene, må det søkes om tillatelse etter avfallsforskriftens deponiregelverk.

Planforslaget må videre ta hensyn til eventuelle miljøkvaliteter i området, bl.a. biologisk mangfold, landskap og friluftsliv. Planen må vurderes etter prinsippene i §§ 8- 12 i naturmangfoldloven (nml.) av 2009 og holdes opp mot forvaltningsmålene i §§ 4 og 5 i nml. Dette innebærer at konsekvensene for naturmangfoldet skal framgå av planbeskrivelsen, samt at vurderingen og vektlegging av prinsippene skal framgå av beslutningen. Da tiltakene vil kunne medføre en del terrenginngrep med oppgraving og forflytting av masser, må dette inkludere en vurdering av fare for spredning av fremmede arter. Planforslaget må videre gjennom plankart og planbestemmelser sikre at hensynet til landskapstilpasning ivaretas både under drift og avslutning av anlegget.

Samfunnssikkerhet

Det må gjennomføres en risiko- og sårbarhetsanalyse for planområdet jf. Plan- og bygningslovens § 4-3. Analysen skal vise alle risiko- og sårbarhetsforhold som har betydning for om arealet er egnet til utbyggingsformål, og eventuelle endringer i slike forhold som følge av planlagt utbygging. Område med avdekt fare, risiko eller sårbarhet avmerkes i planen som hensynssone, jf. PBL § 12-6.

Videre arbeid

Fylkesmannen gjør oppmerksom på at dette er en veiledende uttalelse basert på de opplysningene som fremkommer av oppstartsvarket. Fylkesmannen vil komme tilbake med en endelig uttalelse når planen sendes på høring.

Kommentar:

Utarbeidelsen av planen har ivarettatt i de krav som stilles fra Fylkesmannen. Det er tatt nødvendige hensyn i forhold til forurensning, og tiltaket er vurdert iht. Naturmangfoldloven.

7.3. Fylkeskommunen

Fylkeskommunens uttalelse til varsel om igangsatt planarbeid for reguleringsplan Leirfall

Vi viser til oversendt oppstartsvarket for utvidelse av Leirfall steinbrudd i Verdal. Vi beklager at vår uttalelse til saken har tatt tid. Dette skyldes at vi har hatt noen utfordringer med saker som kom inn i overgangen mellom Nord-Trøndelag og Trøndelag fylkeskommune.

Formålet med planarbeidet er å utvide eksisterende massetak. Eksisterende massetak er regulert og avsatt i kommuneplanens arealdel til massetak. Utvidelsesområdet ser ut til å i sin helhet ligge i område avsatt til LNFR. Det opplyses om at planforslaget ikke vil utløse krav om planprogram eller konsekvensutredning. I oversendelsen er det ikke med informasjon om hvor stort det nye bruddet vil bli totalt. Det mangler også referat fra oppstartsmøte med kommunen. Vi antar Verdal kommune vil følge opp krav om tilstrekkelige utredninger knyttet til planarbeidet og evt. krav utløst av bruddets størrelse.

Vi vurderer at det er liten risiko for at planen vil komme i konflikt automatisk fredete kulturminner. Vi minner imidlertid om den generelle aktsomhetsplikten etter § 8 i kulturminneloven. Dersom en under opparbeidingen skulle støte på noe spesielt i grunnen (mulig fredet kulturminne), må en stanse arbeidet og varsle fylkeskommunen.

Kommentar:

Fylkeskommunens uttalelse medfører ingen spesielle tiltak i forbindelse med planarbeidet.

7.4. Direktoratet for Mineralforvaltning

Direktoratet for mineralforvaltning med Bergmesteren for Svalbard (DMF) viser til ovennevnte sak, datert 5. desember 2017. DMF er statens sentrale fagmyndighet ved forvaltning og utnyttning av mineralske ressurser, og har et særlig ansvar for at mineralressurser blir tatt hensyn til i plansaker.

Bakgrunn

Det er varslet oppstart av utarbeidelse av reguleringsplan for Leirfall steinbrudd. Området er i dag delvis regulert. Formålet med planen er å legge til rette for utvidelse av masseuttaket for bedre utnyttning av ressursen og bedre avslutning av uttaket. Planen er vurdert å ikke utløse krav om konsekvensutredning.

Innspill fra DMF

DMF er positive til planarbeidet, og spesielt formålet med reguleringsplanen. Det er viktig å sikre god utnyttelse av mineralressurser, og sørge for en god avslutning av uttak.

Uttaket drives i dag uten konsesjon. Det er søkt konsesjon, men behandling av konsesjonen er utsatt i påvente av planarbeidet og fastsetting av ny reguleringsplan. Reguleringsplanen

legger føringer for arealbruken og vil blant annet inngå i grunnlaget for utarbeidelse av driftsplan og konsesjonsvilkår.

Ressursbeskrivelse

Plandokumentene må inneholde en beskrivelse og vurdering av mineralressursens egnethet til formålet den brukes eller planlegges brukes til.

Relevante punkter kan være:

- Type mineralressurs
- Estimert totalt volum innenfor reguleringsplanen og antatt årlig uttak
- Kvalitet og kvalitetsvariasjoner
- Bruksområder og marked på kort og lang sikt

Om driftskonsesjon og driftsplan

Uttak av mineralske forekomster er regulert av lov om erverv og utvinning av mineralressurser (mineralloven). Drift på mineralforekomster skal skje på en bergfaglig forsvarlig måte og sikre at mineralske ressurser utnyttes best mulig, samtidig som miljø og andre samfunnshensyn blir ivaretatt.

Som en del av søknad om driftskonsesjon etter mineralloven skal det utarbeides en driftsplan for masseuttaket. Driftsplanen er tiltakshavers styringsverktøy for planlegging og gjennomføring av uttak av mineralressursen. Planen skal også bidra til forsvarlig sikring og opprydning av uttaksområdet underveis og etter endt drift.

Driftsplanen skal godkjennes av DMF, og skal være et vedlegg til søknaden om driftskonsesjon.

Det er vedtak om tildeling av driftskonsesjon med eventuelle vilkår, sammen med godkjent driftsplan, som regulerer drift og avslutning av uttaket.

DMF har ingen øvrige merknader til varsel om planoppstart.

Kommentar:

Driftsplan er under utarbeidelse.

7.5. NVE

Vi viser til ovennevnte varsel om planoppstart.

NVE har følgende kommentarer til oppstartsvarselet:

Etter det vi kan se av løsmassekartet i vår digitale kartdatabase «NVE Atlas», består planområdet i all hovedsak av fjell samt noe blokkmark. Dette er selvsagt trygge grunnforhold i forhold til skredfare. I ytre deler av området (bla. i retning gården «Søre Valstad») viser kartet derimot noe havavsetninger. Det er derfor viktig at en ved arealdisponeringer og aktiviteter som innebærer for eksempel sprengninger, mellomlagring og (midlertidige) massedeponier i ytterkant av planområdet, har god kontroll med grunnforholdene slik at en kan utelukke at tiltaket vil kunne medføre økt skredfare. Dette må beskrives og avklares i forbindelse med ROS-analysen til planforslaget.

Kommentar:

All aktivitet og lagring foregår på fjellgrunn, og medfører derfor ikke skredfare.

7.6. Verdal kommune

Ingen merknad til dette tiltaket i hht. jordlovens bestemmelser.

Kommentar:

Tas til orientering.

7.7. Naboer

Kjell Tore Hestegrei:

Det er og blir tatt ut masse på min eiendom. Dette arealet skal jeg ha igjen vest for bruddet. Arealet bør erstattes 1,5 til 2 da det er dyrket mark I dag Det må settes opp et forsvarlig gjerde mot dyrket mark. Skade på utstyr som følge av stein etter sprenging erstattes av driver av steinbruddet.

Kommentar:

Dette er inkludert i nytt planområde.

Jon Konrad Sandnes:

Viser til utsendt brev ang. ny reguleringsplan for Leirfall steinbrudd, ref.56051001/BS

Undertegnede bor på naboeiendommer til Leirfall steinbrudd. (Arild W. har ikke fått tilsendt info om dette)

Vi har noen synspunkter og spørsmål til det arbeidet som skal igangsettes:

- Er dette et tiltak som bestemmer hvor stort dette steinbruddet kan bli? Blir det avsluttet når dette arealet er oppbrukt?
- Som naboer er vi opptatt av støv- og støyproblematikk fra steinbruddet. Spesielt støvproblemene har vært problematisk i perioder. Hva gjøres/kan gjøres for å begrense dette?
- Våre hus/eiendommer ligger på leirgrunn. Vi vet at det er kvikkleirelommer i området. Tidligere drivere har ved minst en anledning brukt for stor mengde dynamitt ved sprenging i bruddet. Den gangen ristet husene, bilder rørte seg på veggen og det klirret i glass i skapene. Vi er bekymret for hvilke konsekvenser det kan ha for eiendommene våre ved gjentatte store sprengladninger i bruddet.
- Kommer det en høring på følger av drifta i steinbruddet (driftsplan) seinere, eller er det nå dette høres?

Kommentar:

Dette blir vurdert i forbindelse med utarbeidelse av driftsplan.

Disse merknadene ligger vedlagt.

8. Infrastruktur

Området har ikke vann og/eller avløp. Det er heller ikke aktuelt å tilknytte dette i framtida. Evt. sanitæranlegg må baseres på tette tanker.

Det er ikke strøm i området, og behov må evt. dekkes ved aggregat.

9. Konsekvensvurdering

9.1. Lokalisering

Uttaksområdet ligger inntil Fv. 72, i nord-helling i tilknytning til eksisterende steinbrudd. Uttaket er godt synlig fra vegen.

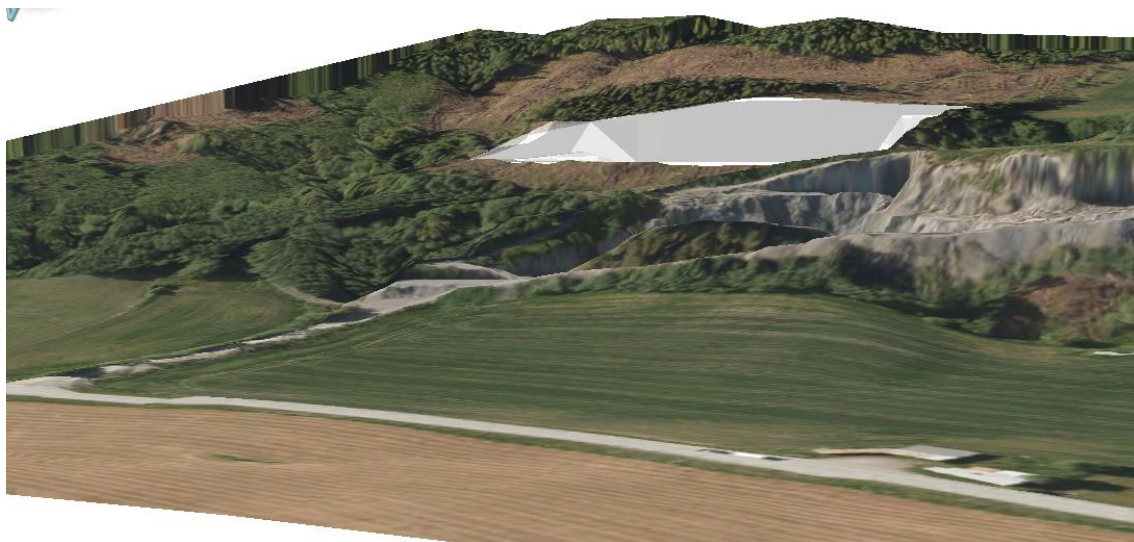
Uttaket ligger sentralt i kommunen, noe som medfører kort transport til virksomheter i områdene omkring Verdalsøra sentrum.

9.2. Landskapsvirkning

Fjellskjæringen vil være synlig, først og fremst fra Fv. 72 og bebyggelse på nord-sida av vegen.

Uttaket er i dag skjermet av en fjellrygg mellom uttaket og dyrket mark. Denne ryggen blir stående som en rygg med eksisterende vegetasjon mellom framtidig uttak / skjæring og eksisterende veg.

Etter at all massen i etappe 1 er tatt ut vil området framstå som forholdsvis synlig i forhold til omkringliggende terreng. Dette er vist på skisse under. Paller skal iplantes lokal vegetasjon etter hvert som driften tillater det.

Figur 7 – Landskapsvirkning etappe 1 fra nordsida av vegen (sett fra noe høyere nivå enn vegen)

9.3. Naturgrunnlag

Deler av området er også i dag masseuttak. I det planlagt utvidete uttaket består vegetasjonen for det meste av barskog, på deler av området er skogen nylig hogd ut.

9.4. Miljøfaglige vurderinger

9.4.1. Vegetasjon og dyreliv

Det er ikke registrert verdifulle naturtyper, funksjonsområder for arter eller sårbare arter i eller ved planområdet. Verken fylkesmannen eller kommunen viste til kjente verdier i nærområdet i sine høringsuttalelser. Det er ikke gjort befarings i planområdet. Området er av begrenset størrelse, og det er ikke ventet at utvidelse av masseuttaket vil komme i konflikt med verdifull vegetasjon eller dyreliv. Planområdets verdi for vegetasjon og dyreliv er liten, men det er en viss usikkerhet siden området ikke er befart.

Paller i uttaksområdet vil stå avdekt i en begrenset periode. Så snart etappevis drift tillater det, skal pallene isåes/beplantes med stedegen vegetasjon. Utvidelse av steinbruddet er ikke ventet å medføre betydelige konsekvenser for vegetasjon eller dyreliv.

9.4.2. Friluftsliv

Eksisterende driftsveg / skogsveg kan benyttes til friluftsliv både under drift og etter ferdig avsluttet uttak.

9.4.3. Støy

Støy vil forekomme i forbindelse med sprengning, knusing, opplasting og transport. Alt dette vil foregå inne i uttaksområdet.

Etter hvert som man kommer inn i fjellskjæringa, vil selve uttaksområdet ligge godt skjermet for ferdselsveg og bebyggelse. Dette medfører at støy fra uttaket vil bli ubetydelig i forhold til omkringliggende bebyggelse.

Krav til maks støynivå som er satt i "Retningslinje for behandling av støy i arealplanlegging (T-1442)" skal tilfredsstilles.

Skjermingstiltak gjøres ved støykilden og ved lagring av ferdig vare i front av uttaket.

9.4.4. Støv

Både i forbindelse med uttak, sortering, eventuelt knusing og transport vil det bli noe støv. Steinknuseverket overrisles med vann, og andre nødvendige tiltak gjennomføres slik at støv ikke medfører problemer eller sjenanse, spesielt for drikkevannskilden og trafikken langs Fv. 72. Det skal gjennomføres støvnedfallsmålinger pga. avstand til nabo.

9.4.5. Forurensning

Anlegget skal følge forurensningsforskriftens kap. 30 som regulerer forurensning fra anlegg som produserer pukk, grus, sand og singel.

Det skal etableres fangdam for sedimentering av finstoff fra uttaket før vannet slippes ut i bekken som går nordover fra området.

Det skal ikke lagres drivstoff eller sprengstoff ved anlegget.

Risikoen for betydelig utslipp av oljeforbindelser anses som svært liten. Mindre lekkasjer fra anleggsmaskiner er det som kan føre til utslipp, og da av små mengder.

Evt. forurensede masser må fjernes fra området så raskt som mulig, og transporteres til egnet deponi for forurensede masser.

9.5. Jordvern- og landbruksfaglige vurderinger

9.5.1. Dagens situasjon

Området for utvidelse er i kommunedelplanen satt av til LNF-formål. Området har en del skog som etter hvert må hugges i forbindelse videre uttak.

9.5.2. Drifts-/ landbruksveg

Det er opparbeidet driftsveg/skogsveg i forbindelse med eksisterende uttak og drift av landbrukseiendommen. Vegen er regulert inn.

9.5.3. Under drift

Planen for driften av området forutsetter en fremdrift og avslutning som ivaretar hensyn til arrondering osv., samt tilpassing av arealet til vegformål etter avsluttet drift.

All knusing, samt lagring og opplasting av ferdig vare foregår inne i uttaksområdet.

9.5.4. Istandsetting

Pallene fylles opp med jord / avdekningsmasser og iplantes trær som er naturlig tilhørende i området. Ferdig planert bunn i uttaksområdet går over til landbruksformål etter avsluttet drift.

9.5.5. Fremmede arter

Masseflytting, bortsett fra stein fra bruddet som skal selges, vil i hovedsak skje internt innenfor planområdet. Faren for spredning av fremmede arter er dermed liten.

9.6. Beredskapsmessige vurderinger – ROS-analyse

9.6.1. Generelt

Planen er vurdert opp mot DSBs "Samfunnssikkerhet i planlegging" for vurdering av sikkerhets- og beredskapsmessige hensyn.

Sjekkliste er vedlagt.

Nedenfor er det satt opp punkter med nærmere vurderinger av ulike farekategorier.

9.6.2. Naturfarer

- Skred: Her vil risiko ved skred være en kombinasjon mellom naturfarer og virksomhetsbaserte farer, da fare for steinskred vil oppstå i forbindelse med drift av steinbrudd.
- Det er ikke andre naturbaserte farer i området.

9.6.3. Menneske og virksomhetsbaserte farer:

- Belastning av grunn: Ferdig vare tillates ikke lagret utenfor uttaket. Masser må lagres på fjellgrunn slik at man er sikker med tanke på grunnforhold og belastning.
- Håndtering av farlige stoffer: Oppbevaring og bruk av eksplosiv vare. Det vil benyttes sprengstoff i forbindelse med sprengning i bruddet, men dette skal ikke lagres i området.
- Ulykker med transportmidler: Tiltaket medfører ikke økt fare for ulykker i forhold til dagens situasjon. Inn- og utkjøring fra steinbruddet skjer på oversiktlig strekning.
- Forurensning: Tiltaket medfører ingen endring i risiko i forhold til dagens situasjon.

9.7. Kulturlandskap og kulturminner

Det er ikke registrert fornminner innenfor planområdet.

Dersom det avdekkes nye funn i forbindelse med arbeidene i området, skal fornminne-myndighet varsles.

9.8. Veg- og vegtekniske forhold/trafikksikkerhet

Transporten av masse mellom uttaket og kunder/anlegg går langs Fv. 72, enten vestover mot Verdalsøra eller østover i retning Vuku/Inndal.

Det har i mange år vært transport i forbindelse med uttaket, og utvidelsen vil ikke medføre vesentlige endringer i trafikkmønsteret. Veggen har i dag en registrert ÅDT (årsdøgnetrafikk) på 3.180 biler (tall fra Statens vegvesen). Et uttak på ca. 25.000 m³ årlig vil medføre ca. 7 lass pr. dag. Med kjøring tur/retur vil dette medføre en økning på 0,4 %, for det meste på strekningen fra uttaket og vestover mot Verdalsøra.

9.9. Infrastruktur

Det er ingen infrastruktur i området.

10. Naturmangfoldloven

Tiltaket er vurdert i forhold til Naturmangfoldloven på følgende punkter:

§8 Kunnskapsgrunnlaget

Området det er snakk om er av begrenset utstrekning, og ligger like ved Fv. 72 i Vinne. Det er ikke registrert viktige naturtyper eller arter i nærheten av planområdet, men det er heller ikke utført befarings- og kartleggingsarbeid for å avdekke naturmiljøverdier i forkant av arbeidet med reguleringsplan. Dette gjør at det er et visst usikkerhetsmoment rundt kunnskapsgrunnlaget. Likevel er det ikke registrert verdifulle naturtyper nær prosjektområdet. Det er heller ikke spesielt rik berggrunn i området. Potensiale for verdifulle naturtyper eller artsforekomster innenfor prosjektområdet anses som ubetydelig.

§9 Føre-var-prinsippet

Planområdet er lite og konsekvensene på naturmiljøet er ikke ventet å være betydelige. Kunnskapsgrunnlaget regnes som godt nok til at føre-var-prinsippet ikke anvendes.

§10 Økosystemtilnærming og samlet belastning

Utvidelsen av steinbruddet vil føre til at det forsvinner noe barskog fra området. Barskog er svært vanlig i regionen, og anses ikke å ha spesiell verdi for naturmiljø. Arter som eventuelt har tilhold i området kan trolig finne tilsvarende tilholdssteder like i nærområdet. Tiltaket forventes ikke å bidra betydelig til samlet belastning på naturmiljø.

§11 Kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver.

Det settes av tonnøre pr tonn utkjørt masse på sperret konto, som skal brukes til ferdigstilling av deler av uttaket etter hvert som uttaket avsluttes. For å hindre avrenning av suspendert stoff til bekk fra området skal det lages en sedimentasjonsdam som renser avrenningen fra området før det går ut i bekken.

§12 Miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder.

Området skal brukes til masseuttak. Det skal føres tilsyn med at avrenning fra området håndteres. Forøvrig forventes det at alle aktører på næringsområdet holder seg til gjeldende

regelverk og bruker de miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder som påkreves gjennom dette.

11. Ferdig produkt

Etter avsluttet drift av steinbrudd skal området benyttes som landbruksformål. Det blir opp til grunneier om området dyrkes opp eller om det blir plantet skog.

11.1. Kvalitet på masser

Steinmassene som finnes i forekomsten er godt egnet som grøftepukk og ikke høykvalitets fyllmasser.

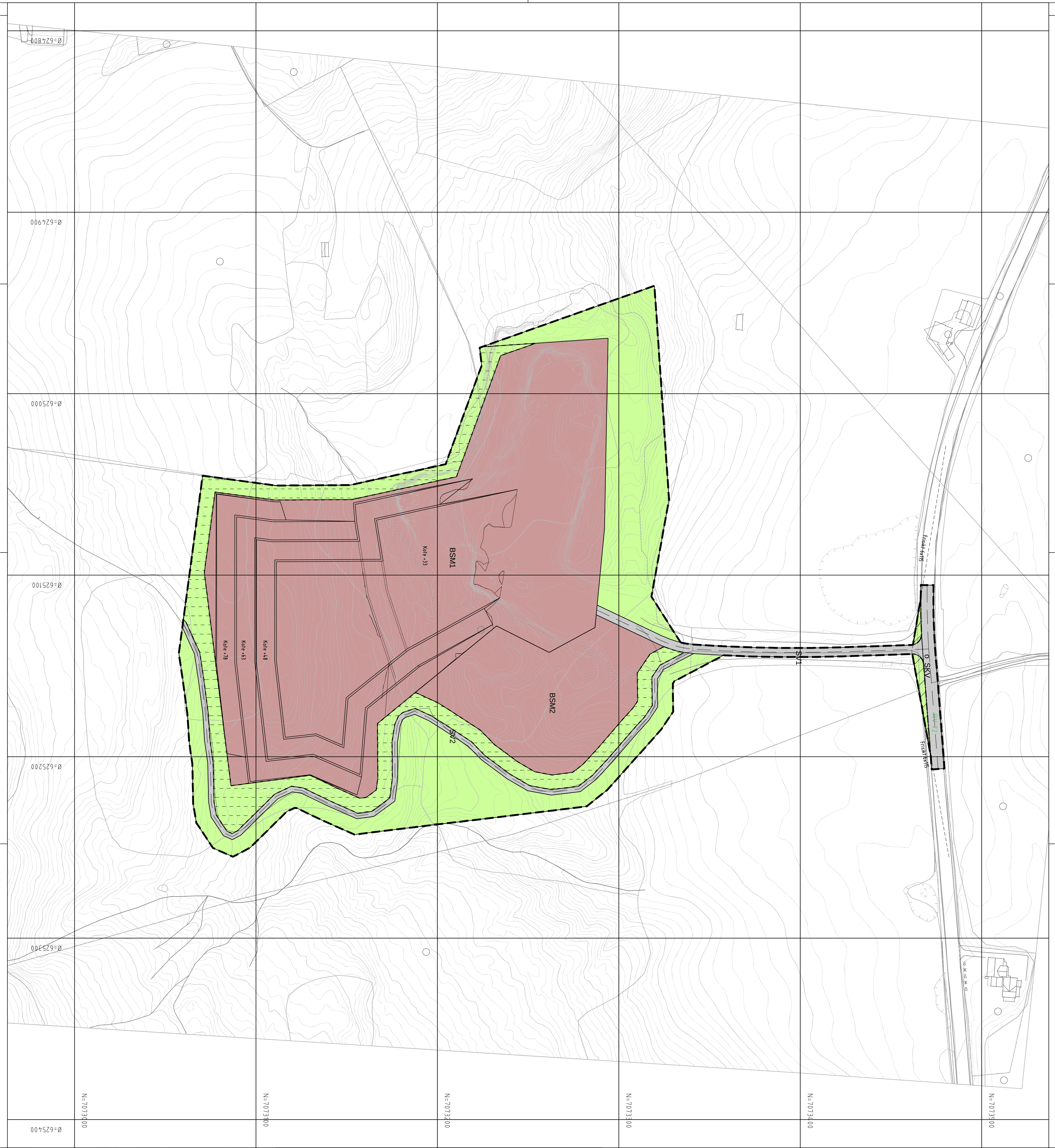
11.2. Behov for steinmasser

Verdal kommune har mange virksomheter innen bygg- og anleggsbransjen, noe som fører til at behovet for disse råvarene er betydelig.

11.3. Samfunnsøkonomi

Det er viktig å utnytte tilgangen på råvarer som ligger i grus- og steinforekomstene i Verdal kommune. Også for å begrense ulempene med lange transportstrekninger for grus- og steinmasser, både miljømessig og økonomisk, er det viktig å utnytte disse lokale ressursene. Vi mener at ressursene kan og bør utnyttes på en tilfredsstillende måte, både for de som direkte omfattes av næringen og som drar nytte av ressursene, men også for omgivelsene for øvrig.

Dette uttaket ligger sentralt, og det vil derfor i mange tilfeller være gunstig både økonomisk og miljømessig å benytte steinmasser herfra, og som har kortest mulig avstand til anlegg i sentrumsområdet.

[illegible]

Detaljregulering for Leirfall steinbrudd

Reguleringsbestemmelser **sist revidert 05.10.2018**

Detaljregulering

PlanID 5038-2017007

Saksnummer

1. Planens hensikt

Hensikten med planen er å utvide driften av eksisterende steinbrudd. Dette er ønskelig både for å utnytte ressursen best mulig, og for å få til en god avslutning av uttaket.

Reguleringsformål

Området er regulert for følgende formål, jfr. PBLs § 12-5:

BEBYGGELSE OG ANLEGG (§ 12-5, pkt. 1)

- Steinbrudd og masseuttak (kode 1201)

SAMFERDSELSANLEGG OG TEKNISK INFRASTRUKTUR (§ 12-5, pkt. 2)

- Veg (kode 2010)
- Kjøreveg (kode 2011)

Landbruks-, natur og friluftsmål samt reindrift (§ 12-6)

- Landbruksformål

Hensynssoner (§ 12-5, pkt. 8)

- Frisikt (kode 5110)

Bestemmelsesområder (§ 12-7)

- Anlegg- og riggområde

2. Fellesbestemmelser for hele planområdet

Grenseverdier for tillatt forurensning og andre krav til miljøkvalitet (§ 12-7 nr. 3)

- *Krav til støy nedfelt i forurensningsforskriften § 30-7 skal overholdes. Området skal tilfredsstillе støykrav i "Retningslinjer for støy i arealplanlegging T-1442".*

Mandag-fredag	Kveld mandag-fredag	Lørdag	Søn-/helligdager	Natt (kl. 23-07)	Natt (kl. 23-07)
55 L _{den}	50 L _{evening}	50 L _{den}	45 L _{den}	45 L _{night}	60 L _{AFmax}

- **Forurensningsforskriftens § 30-8 skal overholdes med hensyn til tidspunkt for sprengning.**
- *Støvfukt fra produksjon vil, grunnet uttakets geografiske plassering, medføre svært begrensede problemer for omgivelsene. For øvrig skal utslipp av støv ikke overskride grense-*

verdiene fastsatt i forurensingsforskriften § 30-5.

- *Det skal gjennomføres støvnedfallsmåling iht. forurensningsforskriftens § 30-9 a).*

Verneverdier kulturmiljø/naturmangfold (§ 12-7 nr. 6)

- *Dersom det ved arbeider i marken blir påtruffet automatisk fredete kulturminner jf. Kulturminneloven § 3, må arbeidene straks stanses i den utstrekning de kan berøre kulturminnene. Tiltakshaver står ansvarlig for at Kulturminnemyndighetene i Trøndelag fylkeskommune **og Sametinget** varsles umiddelbart, jfr. lov om kulturminner § 8, 2. ledd.*

Ferdigstillelse (§ 12-7 nr. 6)

- *Etter hvert som deler av uttaket ferdigstilles iht. godkjent driftsplan, skal avdekningsmasser tilbakeføres i pallene og iplantes / isåes vegetasjon som har naturlig tilhørighet i området.*

3. Bestemmelser til arealformål

3.1 Bebyggelse og anlegg (§ 12-5 nr. 1)

Steinbrudd og masseuttak (kode 1201)

- *I område BSM1 kan det drives uttak, evt. knusing og sikting av fjellmasser, samt lagring av ferdigvare. Steinbruddet skal til enhver tid holdes forsvarlig sikret.*
- *Uttaket skal drives i samsvar med drifts**konsesjon** godkjent av Direktoratet for Mineralforvaltning.*
- *All aktivitet og all oppbevaring og håndtering av drivstoff skal skje iht. de krav og bestemmelser som er fastsatt i forurensningsloven med forskrifter.*
- *Lagring av sprengstoff tillates ikke i området.*
- *Det tillates ikke oppført bygninger i forbindelse med driften av steinbruddet.*
- *Det skal etableres fangdam for sedimentering av finstoff før vann fra uttaket renner ut i bekk.*
- *I område BSM2 tillates utlegging av skrotmasser (rene stein- og jordmasser) fra masseuttaket.*
- *Område **BSM2** planeres og ferdigstilles (**revegeteres / tilplanter med skog for å begrense innsyn til bruddet**) etter hvert som driften tillater det.*
- *Områdene skal tilbakeføres til LNF-områder etter hvert som driften tillater det.*

3.2 Samferdselsanlegg og teknisk infrastruktur (§ 12-5 nr. 2)

Veg, kode 2010

- *Lokalisering og utforming (§12-7 nr. 1)*
 - *Formålet gjelder privat anleggsveg (SV1) inn til uttaket og driftsveg (SV2) til toppen av uttaket / avlingsveg til bakenforliggende skogsområder.*
- *Funksjons- og kvalitetskrav (§ 12-7 nr. 4)*
 - *Avkjørsel skal tilfredsstille Statens vegvesens krav.*
- *Vegene er private (§ 12-7 nr. 14).*

Kjøreveg, kode 2011

- *Lokalisering og utforming (§12-7 nr. 1)*
 - *Formålet (o_SKV) gjelder Fv. 72.*
- *Vegen er offentlig (§ 12-7 nr. 14).*

3.3 Landbruks-, natur- og friluftsmål samt reindrift (§ 12-5 nr. 5)

Landbruk, kode 5110

- Landbruksområde mot nord skal fungere som en skjerm mot innsyn inn i uttaket, bl.a. fra Fv. 72. *Landskap og vegetasjon i området skal skjøttes slik at det oppnås best mulig skjerming mot innsyn til uttaksområdet. Vegetasjonen skal kultiveres slik at den blir mest mulig robust mot vindpåvirkning. Åpne arealer skal tilplantes.*
- Områdene drives i sammenheng med eksisterende landbruksområder utenfor plangrensa (§ 12-7 nr. 1, 2)
- Områdene skal fungere som buffer mellom uttak og naboeiendommer. Det skal sikres at man kommer rundt uttaket på egen eiendom.

4. Bestemmelser til hensynssoner (§§ 12-6, 12-7)

4.1 Sikrings-, støy- og faresoner (§ 11-8 a) (frisiktsone)

- Avkjørsel til o_SKV skal ha en frisiktssone på 6 x 115 m.
- Innenfor frisiktsonen skal terreng, vegstasjon, innretninger og gjenstander ikke være høyere enn 0,5 m over planet som dannes mellom de tilstøtende vegene.

5. Bestemmelser til bestemmelsesområder

5.1 Bestemmelser til bestemmelsesområde (anlegg- og riggområde)

- Området omfatter arealer langs uttaket som tillates midlertidig benyttet til anlegg- og riggområde i driftsperioden. Disse områdene skal istandsettes i takt med driften av uttaket.
- *Bestemmelsesområdet kan også brukes til permanent sikringstiltak etter endt drift.*

Sjekkliste

for å vurdere risiko- og sårbarhet (ROS) for Leirfall steinbrudd

Sjekklisten kan brukes til ei enkel (grov) kartlegging av risiko- og sårbarhet (ROS) i forbindelse med arealplanlegging, jf. plan- og bygningsloven § 3-1, h og § 4-3. Sett kryss i "ja" eller "nei"-kolonnen for alle spørsmålene i listen. I kommentarfeltet redegjøres kort for vurderinger og vurderingsgrunnlag (eventuelle nærmere undersøkelser, foreliggende overordnede farekart, skjønnsvurderinger etc.). Kommentarene kan benyttes som grunnlag for ROS-omtalen i selve planbeskrivelsen, mens selve sjekklisten og annen mer omfattende dokumentasjon kan følge plansaken som vedlegg. Listen er veiledende og ikke nødvendigvis uttømmende. Forslagsstiller har et selvstendig ansvar for at ROS-vurderingene omfatter alle planrelevante farer av betydning for samfunnssikkerhet og beredskap. Sjekklisten er utarbeidet av *Fylkesmannen i Nordland*, og oppdatert 5. mai 2014.

Problemstillinger		Vurdering		
		Ja	Nei	Kommentar
Naturgitte farer				
Skred	Er planområdet utsett for snø-, is-, jord-, steinskred eller fjellskred (se Skrednett)?		x	
	Er det fare for utgliding av området (ustabile grunnforhold, dårlig byggegrunn), eks. kvikkleire (se NGU, kart og data)?		X	
	Har det tidligere gått skred i eller nær området, eks er det identifisert skredvifter i området?		X	
	Planlegges det tiltak nærmere bratt /masseførende bekk enn 20 meter?		X	
Flom	Er planområdet utsett for flom eller flomskred, også når en tar hensyn til økt nedbør som følge klimaendringer (se NVE Atlas)?		X	
	Problemer med overflatevann, avløpssystem, lukkede bekker, oversvømmelse i kjellere osv?		X	
Stormflo	Er området utsatt for stormflo, også når en tar hensyn til havnivåstigning som følge av klimaendringer?		X	
	Er området utsatt for bølgepåvirkning eller oppstuvning av flomvann (elveutløp) i kombinasjon med stormflo?		X	
Vind og nedbør	Er området spesielt utsatt for sterk vind eller store nedbørsmengder eks. snø?		X	
Skog – og lyngbrann	Er området utsatt for tørke eller spesiell brannrisiko som følge av toglinje, veier, lynnedslag mm?		X	
Radon	Har kommunen rutiner for oppfølging av kravene om radonsperre i Tek10?		X	

Kritisk infrastruktur /samfunnsfunksjoner				
Samferdsel /transport	Vil uønskede hendelser på nærliggende transportnett, utgjøre en risiko for planområdet?		X	
	- Vei, bru, tunnel?		X	
	- Sjø, vann, elv, havneanlegg?		X	
	- Jernbane?		X	
	- Flyplass?			
	Kan området bli isolert som følge av blokkert transportnett, eks som følge av naturhendelser?		X	
	Er det transport av farlig gods i området?	x		I forbindelse med sprenging
	Er det kjente ulykkespunkter på transportnettet i området?		X	
	Er det spesielle farer forbundet med bruk av transportnettet for gående, syklende og kjørende innen området?		X	
	- Til skole og barnehage?		X	
	- Til nærmiljøanlegg, idrettsanlegg mv.?		X	
	- Til butikker og service?		X	
	- Til busstopp?		X	
Vann- forsyning	Ligger tiltaket i eller nær nedslagsfeltet for drikkevann eller drikkevannskilde?		X	
	Vil planlagt tiltak /virksomhet kunne medføre behov for å styrke /sikre vannforsyningen i området?		X	
	Er planlagte tiltak / virksomhet spesielt sårbar for svikt i vannforsyningen?		X	
Avløp	Vil planlagt tiltak /virksomhet kunne medføre behov for å styrke avløpsnettet i området, eks overflatevann og tette flater?		X	
	Er utslipp, avfallshåndtering, spillvann, renovasjon osv. ei problemstilling?		X	
Kraftforsyning	Er planlagte tiltak /virksomhet spesielt sårbar for svikt i kraftforsyningen?		X	
	Vil tiltaket endre (styrke/svekke) forsyningssikkerheten i området?		X	
	Er området påvirket av magnetfelt fra høyspentlinjer?		X	
Ekom	Er planlagte tiltak /virksomhet spesielt sårbar for svikt i ekom (telefon og internett)?		X	
	Vil tiltaket endre (styrke/svekke) forsyningssikkerheten i området?		X	

Virksomheter som representerer spesiell fare				
	Medfører planen etablering av virksomhet (produksjon, lagring eller transport av farlige stoffer) som innebærer spesiell risiko?		X	
	Vil uønskede hendelser hos risikovirksomheter utenfor planområdet (industriforetak, lager eller tankanlegg) utgjøre en risiko for planen?		X	
	Fare for utslipp av farlige stoffer, kjemikalier, gasser eller væsker?		X	
	Fare for brann og eksplosjon?		X	
	Faller virksomheten innenfor storulykkesforskriften?		X	
	Ligger planområdet innenfor en dambruddssone?		X	
	Berøres planområdet av militært eller sivilt skytefelt?		X	
Virksomheter med kritiske samfunnsfunksjoner				
	Medfører planen etablering av samfunnsviktig virksomhet (helse- og omsorgsinstitusjon, skole, barnehage osv.) som er spesielt sårbar for bortfall av kritisk infrastruktur (samferdsel, vann og avløp, kraftforsyning, ekom mm)?		X	
	Er planlagt virksomhet sårbar for andre forhold?		X	
Farlige omgivelser				
	Er det regulerte vannmagasin med spesiell fare for usikker is i nærheten?		X	
	Er det terrengformasjoner som utgjør spesiell fare (stup etc.)?	x		Fjellskjæringer framstår som stup, sikres der det er nødvendig
	Annet (spesifiser)?		X	
Er området påvirket eller forurensset som følge av tidligere bruk				
	Er området påvirket av tidligere virksomhet, eks forurensset grunn /sjøbunn /sediment?		X	
	Industrivirksomhet som for eks. avfallsdeponering?		X	
	Gruver: åpne sjakter, steintipper etc.?		X	
	Militære anlegg: fjellanlegg, piggetrådsperringer etc.?		X	
	Annet (spesifiser)?		X	
Ulovlig virksomhet				
	Er tiltaket i seg selv et sabotasje-/terrormål?		X	
	Finnes det potensielle sabotasje-/terrormål i nærheten?		X	
Brann- og ulykkesberedskap				
	Har området tilstrekkelig slukkevannforsyning (mengde og trykk)?			Ikke relevant
	Utrykningstid, spesielle brannobjekt i området?		X	
	Har området tilstrekkelig adkomst for utrykningskjøretøy?	x		

Sjekklista er gjennomgått 20.04.2018 Sign.: Bjørn Stubbe

NOTAT

KUNDE / PROSJEKT Fredrik Vangstad TG Grus AS - Leirfall steinbrudd --- Utarbeidelse av reguleringsplan og driftsplan for Leirfall steinbrudd	PROSJEKTLEDER Bjørn Stubbe	DATO 07.09.2018
PROSJEKTNUMMER 10203178	OPPRETTET AV Solveig Angell-Petersen	REV. DATO

DISTRIBUSJON: **FIRMA**

NAVN

TIL:

KOPI TIL:

Leirfall - vurdering av naturmangfold

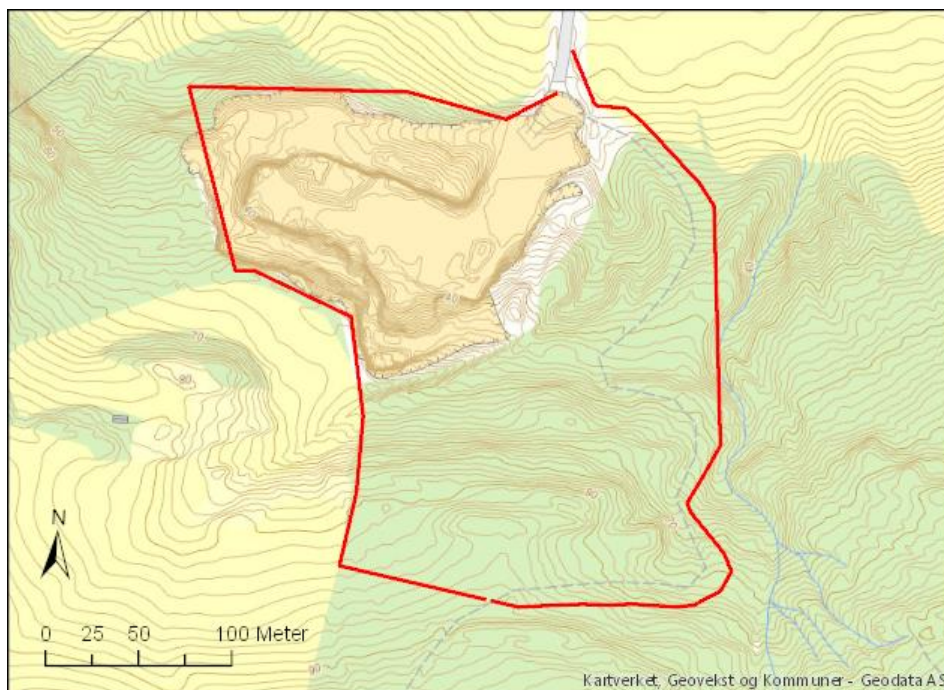
I forbindelse med planene om utviding av Leirfall steinbrudd i Verdal kommune, er Sweco bedt om å beskrive og vurdere verdier for naturmiljø i området. Det ligger ingen informasjon om området i databasene Naturbase eller Artskart. Biolog Solveig Angell-Petersen gjennomførte en feltbefaring 30. august 2018 for å dokumentere verdiene. Figur 1 og figur 2 viser ortofoto og kart over planområdet.

Figur 1 Planområdet ligger innenfor rødt omriss.

1 (5)

Sweco Norge AS

Figur 2 Planområdet ligger innenfor rødt omriss.

Naturverdier og påvirkning

Det ble på befaring ikke registrert naturverdier av spesiell verdi. Store deler av planområdet er preget av inngrep i form av eksisterende steinbrudd, hogstfelt, et plantefelt av gran som er ca. 40 år gammelt (Fredrik Vangstad pers. medd.), og en traktorvei (se bilder i figur 3 og figur 4).

Figur 3 Store deler av planområdet er nylig hugd. Eksisterende steinbrudd bak til venstre i bildet.

2 (5)

NOTAT
07.09.2018

Figur 4 Stripe med ca. 40 år gammelt granplantefelt sør i planområdet.

Vegetasjon og naturtyper

Det er to bekkedaler i og inntil planområdet. Den ene ligger øst for planområdet og går i sør-nord-retning. Den andre går rundt eksisterende steinbrudd, øverst i øst-vest retning, deretter svinger den nordover (se bilde i figur 5). Dalen er markert avsluttet mot planert dyrket mark i øvre del. Kart over løsmasser viser at nedre del av bekkedalene har tykke marine avsetninger (ngu.no), og kan her betegnes som ravinedaler. Lenger opp er det tynne marine avsetninger. En ravinedal er «en liten skarpt V-formet dal gravd ut av bekk eller elv i finkornet materiale (silt eller leire)». Begge dalene er imidlertid under 250 m lange og er der med langt unna å oppfylle minstekravet (500 m) til å skulle avgrenses som naturtypen ravinedal (Miljødirektoratet 2014a). Dalene har gråorskog, med innslag av rogn. Marine avsetninger gir grunnlag for næringskrevende vegetasjon. Bunnsjiktet har arter som springfrø, firblad, humleblom (trolig kratthumleblom), stankstorkenebb, bringebær, stornesle, mjørdurt, vendelrot, skogburkne, saueteig, hengeving, fugleteig, gjøkesyre og hvitveis. Skogen er ensaldret og forholdsvis ung (enkelte litt eldre trær). Det er ikke påvist rødlistearter, og det vurderes ikke å være spesielt potensiale for dette. Bekkedalene/skogen oppfyller ikke krav til å registreres som naturtypen gråor-heggeskog (Direktoratet for naturforvaltning 2006), rik boreal løvskog eller skogsbekkekløft (Miljødirektoratet 2014b).

Hele den vestre bekke-/ravinedalen vil bli berørt av planlagt steinbrudd. Den østre bekke-/ravinedalen blir i liten grad berørt. Planområdet går så vidt inn i dalskråningen på vestsiden av bekken. Et flattere område mellom traktorvei (i en sving der den er lengst bort fra bekken) og dalen er tenkt benyttet som riggområde. Ellers er det ikke planlagt inngrep øst for eksisterende traktorvei.

Ellers berører planlagt steinbrudd hogstfelt og plantet granskog. Fremmedarten rødhyll (kategori svært høy risiko - SE) vokser spredt på hogstfeltene innen planområdet.

Figur 5. Yngre gråorskog i liten bekkedal/ravinedal like øst for eksisterende steinbrudd.

Akvatisk miljø

Bekkene som går gjennom/nær planområdet er små, og er ikke av spesiell verdi for akvatisk miljø.

Vilt

Planområdet vurderes å ha ordinær funksjon for dyr og fugl. Fylkesmannen kjenner ikke til informasjon om sensitive arter (unntatt offentlighet) som er relevant for området (Bjørn Rangbru pers. medd.). Det er forventet at planområdet benyttes av vilt i lignende grad som omkringliggende områder.

Oppsummering

Ingen områder av spesiell verdi for naturmangfold vil bli berørt av planlagt tiltak.

Avbøtende tiltak

Inngrep (riggområde) på østsiden av eksisterende traktorvei bør avgrenses østover (trekkes ut fra den øvre dalkanten) slik at ikke selve bekkedalen berøres.

Vurdering etter naturmangfoldloven §§ 8-12

§ 8 - kunnskapsgrunnlaget

4 (5)

NOTAT
07.09.2018

Det er gjort befaring i forbindelse med dette notatet. Kunnskapsgrunnlaget regnes som godt.

§ 9 – føre-var-prinsippet

Kunnskapsgrunnlaget er godt og vi mener at det ikke foreligger en risiko for alvorlig eller irreversibel skade på spesielt verdifulle naturverdier. Det anses derfor ikke å være behov for å vektlegge føre-var-prinsippet i denne saken.

§ 10 – økosystemtilnærming og samlet belastning

Naturverdiene i området er ordinære og vanlig forekommende både lokalt i nærområdet og ellers i regionen. Tiltaket anses dermed ikke å bidra betydelig til samlet belastning på naturverdier.

§ 11 – kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver

Kostnadene ved gjennomføring av avbøtende/kompenserende tiltak dekkes av tiltakshaver.

§ 12 – miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder

Tiltaket vil bli gjennomført med de miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder som er vanlig praksis ved denne typen tiltak.

Referanser

Artsdatabanken, www.artskart.no

Direktoratet for naturforvaltning 2006. Kartlegging av naturtyper – verdisetting av biologisk mangfold. DN-håndbok 13 - 2. utgave 2006 Oppdatert 2007.

Miljødirektoratet. 2014a. Utkast til faktaark som skal brukes ved kartlegging i 2014. Geotoper. Miljødirektoratets veileder for kartlegging, verdisetting og forvaltning av naturtyper på land og i ferskvann.

Miljødirektoratet. 2014b. Utkast til faktaark som skal brukes ved kartlegging i 2014. Skog. Miljødirektoratets veileder for kartlegging, verdisetting og forvaltning av naturtyper på land og i ferskvann.

Miljødirektoratet, www.naturbase.no

Norges geologiske undersøkelse, løsmassekart, <http://geotest.ngu.no/kart/losmasse/>

Fra: Stubbe, Bjørn (Bjorn.Stubbe@sweco.no)

Sendt: 03.10.2018 09:22:45

Til: Karlsaune, Kirstine

Kopi:

Emne: Leirfall - kommentarer - rvidert

Vedlegg: image001.jpg

Hei

Som avtalt sender jeg våre kommentarer til merknadene.

Leirfall steinbrudd – reguleringsplan

Vi har mottatt merknader i forbindelse med høring, og har følgende kommentarer:

Direktoratet for mineralforvaltning

- Anbefaler å erstatte «driftsplan» med «driftskonsesjon» i plandokumentene.
Dette er OK.
- Ønsker avklaring om permanent sikring kan etableres i riggområde.
Dette er OK, da dette ikke er egnet som landbruksområde etter endt drift.

Fylkesmannen:

Det fremmes følgende faglige råd til reguleringsplanen:

1. Det bør tas inn krav om støvnedfallsmålinger, samt bestemmelser om driftstid for virksomheten og tidsrom for sprengning i planbestemmelsene.
Svar: Det står i beskrivelsens pkt. 9.4.4 av støvnedfallsmåling skal gjennomføres. Kan tas inn i bestemmelsene om ønskelig. Driftstid og tidsrom for sprengning håndteres av forurensingsforskriften. Bestemmelser ut over dette vil nok ikke håndheves av kommunen.
2. Det bør tas inn krav om etappevis og tidsavgrenset drift i planbestemmelsene.
Svar: Uttaksmengder og tid styres av markedet. Man ønsker å ta ut masse slik at uttaket avsluttes som planlagt. Driftsplan (med etappevis uttak) revideres jevnlig på bakgrunn av pågående og framtidig drift. Man kan ikke være nødt til å regulere om etapper for å gjøre justeringer av driften.
3. Det bør tas inn et krav i planbestemmelsene om tilplanting av deponiet og/eller tilbakeføring til skogsmark.
Svar: Dette står under pkt. 3.1 i bestemmelsene.
4. Planen bør justeres slik at inngrep (riggområde) på østsiden av eksisterende traktorvei avgrenses østover (trekkes ut fra den øvre dalkanten) for å hindre at selve bekkedalen berøres. Dette som et avbøtende tiltak for å ivareta kantsonen til bekken.
Svar: Øst for traktorvegen er det ikke riggområde, kun landbruk.

Fylkeskommunen, NVE, Sametinget og Statens vegvesen

OK

Med vennlig hilsen

Bjørn Stubbe

Ingeniør plan samferdsel VA
Steinkjer

Mobil +47 906 42 762

bjorn.stubbe@sweco.no

Sweco Norge AS

Bomveien 13

NO-7725 Steinkjer

Telefon +47 74 16 07 50

www.sweco.no

Følg oss i sosiale medier:

[Facebook](#) | [LinkedIn](#) | [Instagram](#) | [Twitter](#)

Bjørn S. Hojem - søknad om fritak fra kommunale verv for resten av valgperioden og nytt valgoppgjør – supplering av Venstres vararepresentantliste i kommunestyret

Saksbehandler: Line Therese Ertsås	Arkivref: 2018/8934 - /
E-post: line.ertsas@verdal.kommune.no	
Tlf.: 74048257	

Saksordfører: (Ingen)

Utvalg	Møtedato	Saksnr.
Formannskap	22.10.2018	105/18
Kommunestyre	29.10.2018	92/18

Saksprotokoll i Formannskap - 22.10.2018

BEHANDLING:

Votering:

Pkt. 1 – enstemmig.

Pkt. 2 og 6 samlet – enstemmig.

Forslag til pkt. 3, 4 og 5 vil komme i kommunestyrets møte

INNSTILLING:

1. Kommunestyret imøtekommer søknaden fra Bjørn S. Hojem om fritak fra vervet som medlem i kommunestyret, komite mennesker og livskvalitet, rådet for likestilling av funksjonshemmede og som varamedlem i formannskap/administrasjonsutvalg/- valgstyret.
2. Ingunn Leirset rykker inn som fast medlem i kommunestyret for Venstre for resten av valgperioden.
3. Nytt medlem i komite mennesker og livskvalitet for resten av valgperioden:
4. Nytt medlem i rådet for likestilling av funksjonshemmede for resten av valgperioden:
5. Ny 1. vara i formannskap/administrasjonsutvalg/valgstyre for resten av valgperioden:
6. Maj Brit Slapgaard Larsen, Johannes Rosvold og Nils Georg Leirset rykker inn som vararepresentanter i nevnte rekkefølge på Venstres liste til kommunestyret 2015-2019

Rådmannens innstilling:

7. Kommunestyret imøtekommer søknaden fra Bjørn S. Hojem om fritak fra vervet som medlem i kommunestyret, komite mennesker og livskvalitet, rådet for likestilling av funksjonshemmede og som varamedlem i formannskap/administrasjonsutvalg/- valgstyret.
8. Ingunn Leirset rykker inn som fast medlem i kommunestyret for Venstre for resten av valgperioden.
9. Nytt medlem i komite mennesker og livskvalitet for resten av valgperioden:

10. Nytt medlem i rådet for likestilling av funksjonshemmede for resten av valgperioden:
11. Ny 1. vara i formannskap/administrasjonsutvalg/valgstyre for resten av valgperioden:
12. Maj Brit Slapgaard Larsen, Johannes Rosvold og Nils Georg Leirset rykker inn som vararepresentanter i nevnte rekkefølge på Venstres liste til kommunestyret 2015-2019

Vedlegg:

Kandidatoppgjør kommunestyrevalget 2015 for partiet Venstre.

Andre saksdokumenter (ikke vedlagt):

Ingen

Saksopplysninger:

Bjørn S. Hojem søker i epost datert 10. september om fritak for sine kommunale verv for resten av valgperioden. Søknaden er begrunnet endring i jobbsituasjon som medfølger daglig pendling til Osen.

Bjørn S. Hojem er for inneværende periode innvalg som medlem på felleslista SP/SV/V/FRP/MDG/UAV i følgende utvalg (i tillegg til kommunestyret):

- Komite mennesker og livskvalitet
- Rådet for likestilling av funksjonshemmede

Og varamedlem i følgende:

- 1. vara i formannskapet/administrasjonsutvalget/valgstyret

SP/SV/V/FRP/MDG/UAV har følgende medlemmer/varamedlemmer i:

Komite mennesker og livskvalitet:

Medlemmer:

1. Siri-Gunn Vinne (SP), nestleder
2. Trude Holm (SP)
3. Bjørn S. Hojem (V)
4. Bård Storhaug (FRP)

Varamedlemmer:

1. Einar Olav Larsen (SP)
2. Mona Helene Sand (MDG)
3. Hilde Grøtting (SV)
4. Terje Aksnes (SP)
5. Pål Sverre Fikse (SP)
6. Marit Voll (SP)

Rådet for likestilling av funksjonshemmede:

Medlemmer:

1. Bjørn S. Hojem (V)
2. Hilde Grøtting (SV)

Varamedlemmer:

1. Ingvild G. Myhre (SP)
2. Bård Storhaug (FRP)

Formannskapet/administrasjonsutvalget/valgstyret:

Medlemmer:

1. Marit Voll (SP)
2. Pål Sverre Fikse (SP)
3. Karl Bernhard Hoel (SP)

Varamedlemmer:

1. Bjørn S. Hojem (V)
2. Arvid Wold (MDG)
3. Trude Holm (SP)

4. Anne Kolstad (SV)

4. Bård Storhaug (FRP)

5. Birgitte S. Dillan (SP)

6. Anne Segtnan (SP)

Kommunelovens § 15.1 har slik ordlyd:

«Kommunestyret eller fylkestinget kan etter søknad fritak, for et kortere tidsrom eller for resten av valgperioden, den som ikke uten uforholdsmessig vanskelighet eller belastning kan skjønne sine plikter i vervet.»

Rådmannen vil ut fra dette tilrå at søknaden om fritak fra vervet som medlem i kommunestyret, komite mennesker livskvalitet, rådet for likestilling av funksjonshemmede og varamedlem i formannskap/administrasjonsutvalg/valgstyre imøtekommes.

Felleslista SP/SV/V/FRP/MDF/UAV bes i møte fremme forslag på medlem i ovennevnte utvalg. Det bør tas hensyn til kjønnskoteringsreglene.

Det gjøres oppmerksom på at valg av medlemmer/varamedlemmer til formannskapet skal skje av og blant kommunestyrets medlemmer.

Imøtekommes søknaden vil det bli en vararepresentant igjen på Venstres liste i kommunestyret. Ordfører finner det derfor nødvendig å foreta nytt valgoppgjør/suppleringsvalg i henhold til Valglovens § 14-2 (2).

Valglovens § 14-2 (2) har følgende ordlyd:

«Det skal også foretas nytt valgoppgjør når en vararepresentantplass blir ledig, dersom fylkesordføreren eller ordføreren finner dette nødvendig.»

I følge valgprotokollen fra kommunestyret- og fylkestingsvalget 2015 er Maj Brit Slapgaard Larsen, Johannes Rosvold og Nils Georg Leirset rangert etter siste vara på Venstres liste, Grethe E. Dyrstad. Ved nytt valgoppgjør rykker disse inn som vararepresentanter i nevnte rekkefølge til Venstres kommunestyregruppe.

Kandidatoppgjør

02 Kommunestyrevalget 2015

001721 Verdal

Valglistens navn: Venstre						
Antall stemmesedler: 231						
Stemmetillegg på 25%						
Nr.	Representantens navn	Stemmetillegg	Personstemmer	Slengere	Totalt	Ny rangering
1	Brita Kleven Thorsvik **	57	50	1	108	1
1	Brita Kleven Thorsvik **	57	50	5	112	1
1	Brita Kleven Thorsvik **	57	50	9	116	1
1	Brita Kleven Thorsvik **	57	50	23	130	1
2	Bjørn Stian Strøm Hojem *	57	11	1	69	2
3	Joachim Waade Nesseemo	57	5	1	63	3
3	Joachim Waade Nesseemo	57	5	2	64	3
4	Ingunn Leirset	0	20	2	22	4
4	Ingunn Leirset	0	20	7	27	4
4	Ingunn Leirset	0	20	9	29	4
6	Grethe Elisabeth Dyrstad	0	19	1	20	5
6	Grethe Elisabeth Dyrstad	0	19	2	21	5
6	Grethe Elisabeth Dyrstad	0	19	5	24	5
6	Grethe Elisabeth Dyrstad	0	19	6	25	5
8	Maj Brit Slapgaard Larsen	0	13	1	14	6
8	Maj Brit Slapgaard Larsen	0	13	2	15	6
15	Johannes Rosvold	0	12	1	13	7
15	Johannes Rosvold	0	12	2	14	7
18	Nils Georg Leirset	0	7	1	8	8
18	Nils Georg Leirset	0	7	2	9	8
5	Abdellatif Ben Abdallah Aouichaoui	0	9	1	10	9
14	Mari Benum	0	5	1	6	10
7	Ole Petter Ingebrigtsen	0	4	1	5	11
13	Kent Julnes	0	4	1	5	12
19	Jarle Benum	0	3	2	5	13
9	Joar Harry Aksnes	0	4	0	4	14
11	Bashir Mohammed Hassan	0	3	1	4	15
21	Dagfinn Thorsvik	0	3	1	4	16

Kandidatoppgjør

02 Kommunestyrevalget 2015

001721 Verdal

30	Oddbjørn Berg	0	6	0	6	16
10	Johannes Sollid	0	4	1	5	17
8	Tronn Arne Røtvoll	0	3	1	4	18
11	Sanna Saksvoll	0	4	0	4	19
12	Oddbjørg Karin Grønn	0	4	0	4	20
15	Tor Inge Helmo	0	2	1	3	21
20	Karoline Fættén Aakerhus	0	4	0	4	22
24	Simo Harri Lappalainen	0	4	0	4	23
19	Christer Langland	0	2	1	3	24
18	Gunnar Morten Hagen	0	1	1	2	25
26	Rolf Olav Olsen	0	2	0	2	26
28	Sondre Rennan Nessel	0	2	0	2	27
29	Bjørge Rennan Nessel	0	2	0	2	28
21	Kåre Robert Falch	0	1	0	1	29
16	Torill Varslot Hagen	0	0	0	0	30

PS 93/18 Orienteringer

Interpellasjon fra Arild K. Pedersen (AP) - Sjørretens levekår i Verdalsvassdraget

Saksbehandler: Bjørn Iversen E-post: bjorn.iversen@verdal.kommune.no Tlf.: 74 04 82 56	Arkivref: 2018/9325 - /
---	-----------------------------------

Saksordfører: (Ingen)

Utvalg	Møtedato	Saksnr.
Kommunestyre	29.10.2018	94/18

Vedlegg:

Ingen

Andre saksdokumenter (ikke vedlagt):

Ingen

Saksopplysninger:

Arild K. Pedersen (AP) har fremmet slik interpellasjon til ordfører:

«Interpellasjon: Sjørretens levekår i Verdalsvassdraget

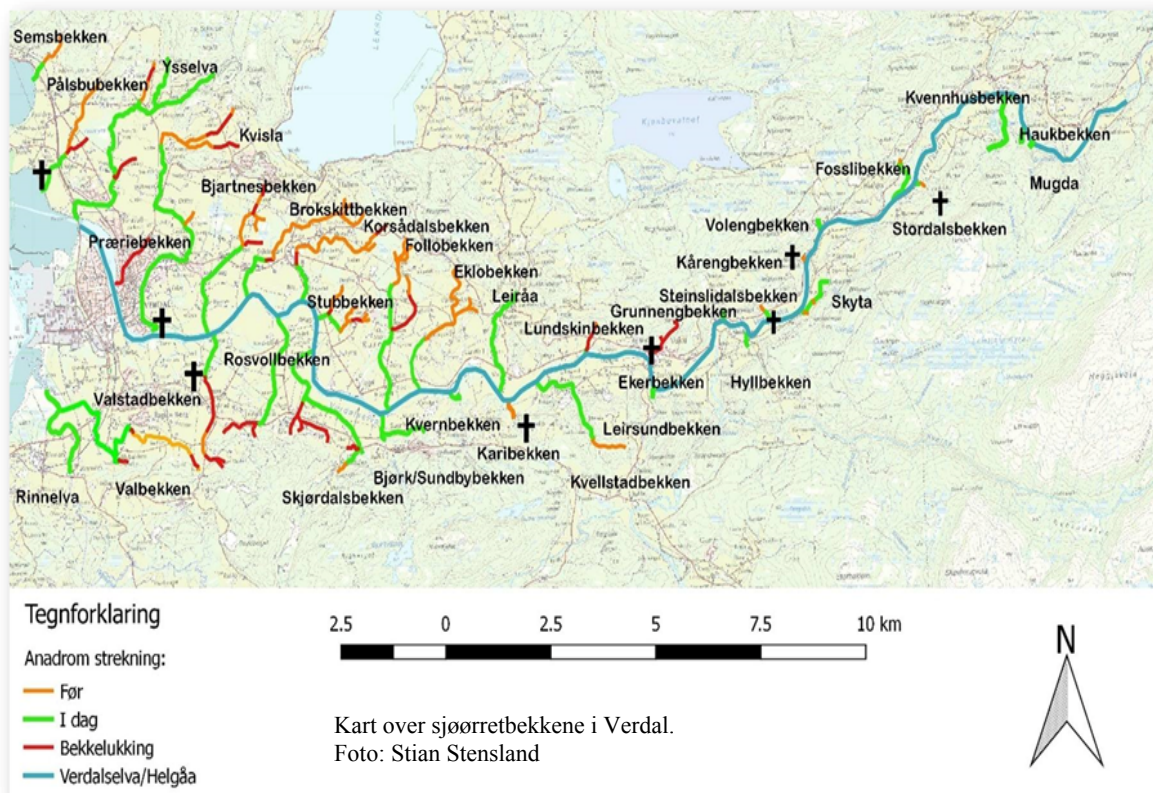
Det vises til pkt. 19 i reglementet for kommunestyret.

Med bakgrunn i dette fremmes følgende interpellasjon til ordføreren til kommunestyrets møte 29.10.2018:

Sidebekkene i Verdalsvassdraget er viktige som gyte- og oppvekstområde for sjørret. De siste årene har imidlertid bestanden av sjørret i Verdalselva, i likhet med mange andre lakseelver i Trondheimsfjorden og landet for øvrig, blitt sterkt redusert av ulike, utfordrende forhold som bidrar til bestandens tilbakegang.

De siste årene har studenter fra Norges miljø- og biovitenskapelige universitet (NMBU), i samarbeid med verdaling og førsteamanuensis, Stian Stensland, gjort et godt stykke feltarbeid som grunnlag for planlegging av tiltak for forbedring av sjørretens levekår i Verdalsvassdraget. Stiklestad skole har også delvis gjort naturen til klasserom, og gitt elever ved skolen mulighet for undervisning ute i naturen ved gjennomføring av både bekkeobservasjoner og bekkerestaureringer i Brokskitbekken som renner like forbi skolen.

Stiklestadelevenes forbilledlige innsats på sjørretens vegne har vi blitt kjent med blant annet gjennom en rekke flotte innslag i mediene.

Den 30. mai inviterte elevene ved Stiklestad skole videre til et sjørretseminar ved Stiklestad Nasjonale Kultursenter, der bachelor- og mastergradsstudenter ved NMBU bidrog som tunge medspillere. Gjennom en hel ettermiddag og kveld fikk jeg, og de andre deltagerne på seminaret, anledning til å være med på merking av sjørret, samtidig som det rikholdige og varierte programmet gav innsikt i flere ulike sider ved sjørretens situasjon i Verdalsvassdraget. På seminaret deltok både landbrukssjefen og leder Komité Plan & samfunn fra Verdal kommunes side.

På bakgrunn av Verdalsvassdragets rolle – ikke bare som varig verna vassdrag og bærer av store naturverdier – men også som kilde til inntekt, verdiskaping, fritidsaktivitet og friluftsliv i Verdal - må det, når miljøporteføljen nå er hentet «hjem» til Verdal kommune etter Innherred samkommunes opphør, være riktig å sette økt politisk fokus på sjørretenes levkår i Verdalsvassdraget.

Med denne interpellasjonen søker undertegnede derfor å bidra nettopp til både fokus, og en åpen debatt i kommunestyret, om hvordan Verdal kommune bedre kan legge til rette for et av vårt vassdrags viktigste, og mest verdifulle, fiskearter.

På bakgrunn av dette ønsker jeg å stille ordføreren følgende spørsmål:

1. Sitter Verdal kommune med data som muliggjør en fullverdig redegjørelse for sjørretens nåværende status i Verdalsvassdraget?

2. På hvilken måte bidrar Verdal kommune i forbedringsarbeidet knyttet til sjørretens levekår i Verdalsvassdraget i dag?
3. Hvordan er den regionale innsatsen, rundt Trondheimsfjorden m/tilknyttede vassdrag, organisert for å bedre sjørretens levekår i Trøndelag totalt sett?

og fremme følgende oversendelsesforslag til formannskapet:

Rådmannen bes legge fram sak til politisk behandling der Verdal kommunes ambisjoner på vegne av sjørretens levekår i Verdalsvassdraget tydeliggjøres og synliggjøres.

Rådmannen bes samtidig legge fram til politisk behandling en handlingsplan knyttet til hvordan Verdal kommune kan ta en enda mer aktiv rolle både som kommune, og som samspillsaktør overfor interessegruppene, i tilretteleggingsarbeidet for sjørretens levekår i Verdalsvassdraget.

Med vennlig hilsen

Arild Pedersen (s)

Gruppeleder

Arbeiderpartiet»

Ordfører vil besvare interpellasjonen i møtet.

Spørsmål fra Bård Storhaug (FRP) - Tolga-saken

Saksbehandler: Bjørn Iversen E-post: bjorn.iversen@verdal.kommune.no Tlf.: 74 04 82 56	Arkivref: 2018/5220 - /
---	-----------------------------------

Saksordfører: (Ingen)

Utvalg	Møtedato	Saksnr.
Kommunestyre	29.10.2018	95/18

Vedlegg:

Ingen

Andre saksdokumenter (ikke vedlagt):

Ingen

Saksopplysninger:

Bård Storhaug (FRP) har stilt følgende spørsmål til ordfører:

«Tolga- saken har opprørt hele Norge. Saken har vist hvordan enkeltmennesker blir lidende som følge av kommunenes urettmessige inngripen, og at menneskelig svikt i kommunen har medført umyndiggjøring av friske mennesker i strid med lov, forskrift og retningslinjer.

At personer i Norge kan bli erklært for å være psykisk utviklingshemmet uten at legen har møtt og undersøkt vedkommende person, er svært urovekkende og jeg vil forsikre meg om at dette ikke skjer i Verdal kommune.

VG har kartlagt ti år med offentlig registrering av psykisk utviklingshemmede i norske kommuner. Kartleggingen viser at norske kommuner har økt antall registrerte psykisk utviklingshemmede med over tre tusen personer i denne perioden. Det er mer enn hva som forventes som følge av befolkningsøkningen. Noen kommuner har hatt en kraftig økning av antallet psykisk utviklingshemmede i perioden. Ekspertene påpeker at det ikke er grunn til å tro at antallet psykisk utviklingshemmede har økt i befolkningen. De mener det er mer sannsynlig at antallet har gått litt ned. Her kan selvsagt bedre diagnostiseringsverktøy spille inn, men tallene som avdekkes er faretruende høye.

Det er en reell fare for at flere mennesker i Norge har blitt utsatt for lignende maktovergrep fra offentlige myndigheter som det man ser i Tolga-saken. Jeg vil understreke viktigheten av at vi overholder de lover og retningslinjer som er nedfelt til vern av enkeltmennesker som befinner seg i slike sårbare situasjoner.

Regjeringen har tatt initiativ til iverksetting av en ekstern gjennomgang av saken. Dette er helt nødvendig. Samtidig har vi et lokalt ansvar for at mennesker i Verdal kommune ikke har blitt eller blir utsatt for denne type maktovergrep.

Hva har ordfører gjort i kjølvannet av Tolga-saken for å kartlegge om noen i Verdal kommune er feildiagnostisert og utsatt for samme type maktovergrep som i Tolga? Vil ordfører ta initiativ til å kartlegge om dette også kan ha skjedd i Verdal kommune, samt ta initiativ til å se på kommunens rutiner er tilstrekkelig gode for å sikre at ikke tilsvarende feil kan skje i fremtiden?»

Ordfører vil besvare spørsmålet i kommunestyrets møte.